

Stjórnartíðindi

1927 - A-deild

Útgáfa 1.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfunduð skjalsins prentteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Skrifað inn á bls. 172 og 174.

Gallar á bls. 120, 143, 151, 166, 173, og 186.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

FYRIR

ÍSLAND

ÁRIÐ 1927

A-DEILD

REYKJAVÍK 1927
ÍSAFOLDARPRENTSMÍÐJA H.F.

Efnisyfirlit

við

Stjórnartíðindi fyrir Ísland árið 1927.

A.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal
1.	18. febr.	Konungleg auglýsing um, að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	1
2.	15. mars	Auglýsing um breyting á auglýsingu 30. des. 1904, um tilkynningar samkvæmt lögum um vörumerki 13. nóv. 1903 ..	2
3.	18. mars	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	2
4.	16. maí	Konungsbrjef um þingsuppsögn	3
5.	20. maí	Opið brjef um að Alþingi, sem nú er, sje rofið	3
6.	S. d.	Opið brjef um nýjar kjördæmakosningar til Alþingis	4
7.	31. maí	Lög um veiting ríkisborgararjettar	5
8.	S. d.	Lög um viðauka við námulög nr. 50, 30. júlí 1909	5—6
9.	S. d.	Lög um uppkvaðning dóma og úrskurða	6—7
10.	S. d.	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til þess að ábyrgjast lán fyrir Landsbanka Íslands	8
11.	S. d.	Lög um iðnaðarnám	9—14
12.	S. d.	Sveitarstjórnarlög	14—26
13.	S. d.	Lög um rjett erlendra manna til að standa atvinnu á Íslandi	27—29
14.	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 24, 16. nóv. 1907, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma	30
15.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 46, 27. júní 1921, um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna	31
16.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 54, 15. júní 1926, um vörutoll	32
17.	S. d.	Lög um varnir gegn sýkingu nytjajurta	33—34
18.	S. d.	Lög um iðju og iðnað	35—41
19.	S. d.	Lög um löggilding verslunarstaða	42
20.	S. d.	Fjárankalög fyrir árið 1926	43—45

IV

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal
21.	31. maí	Lög um breyting á og viðauka við lög nr. 26, 15. júní 1926, um heimild fyrir veðdeild Landsbanka Íslands til þess að gefa út nýja flokka (seríur) bankavaxtabrjefa	46
22.	S. d.	Lög um heimild til sölu þjóðjarðarinnar Sauðár	47
23.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 56, frá 15. júní 1926, um notkun bifreiða	48—49
24.	S. d.	Lög um rannsókn banameina og kenslu í meina- og líffærafræði	49—50
25.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 45, 20. júní 1923, um sandgræðslu	50—51
26.	S. d.	Lög um heimild handa atvinnumálaráðherra til að veita sjerleyfi til járnbrautarlagningar milli Reykjavíkur og Þjórsár og til að virkja Urriðafoss	51—55
27.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 43, 10. nóv. 1913 (Landskiftalög)	55—57
28.	S. d.	Lög um breyting á lögum um samþyktir um sýsluvegasjóði nr. 10, 20. júní 1923	58
29.	S. d.	Lög um viðauka við hafnarlög fyrir Vestmannaeyjar, nr. 60, 10. nóv. 1913	59
30.	S. d.	Lög um afnám kennarastóls í klassískum fræðum við Háskóla Íslands	60
31.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 38, 28. nóv. 1919, um samþyktir um akfæra sýslu- og hreppavegi	60—61
32.	S. d.	Lög um sölu á prestssetrinu Hesti í Ögurþingum	61
33.	S. d.	Lög um friðun hreindýra	62
34.	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 18, 4. nóv. 1887, um veð	63
35.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 40, 15. júní 1926, um fræðslu barna	64
36.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 62, 27. júní 1921, um einkasölu á áfengi	65
37.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 45, 16. nóv. 1907, um skipun prestakalla, 1. gr.	66
38.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 37, 27. júní 1925, um breyting á lögum nr. 2, frá 27. mars 1924, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að innheimta ýmsa tolla og gjöld með 25% gengisviðauka	67
39.	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1928	68—112
40.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 41, 28. nóv. 1919, um landamerki	112—113
41.	S. d.	Lög um varðskip ríkisins og sýslunarmenn á þeim	113—115

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal
42.	31. maí	Lög um breyting á lögum nr. 43, 27. júní 1921, um varnir gegn berklaveiki	115—117
43.	S. d.	Fátækralög	118—134
44.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 40, 20. júní 1923, um skemtana-skatt og þjóðleikhús	135—136
45.	S. d.	Lög um heimild fyrir dómsmálaráðherra til þess að veita leyfi til veðmálastarfsemi í sambandi við kappreiðar	136—137
46.	S. d.	Lög um samþykkt á landsreikningnum 1925	137—139
47.	S. d.	Fjáráukalög fyrir árið 1925	140—144
48.	S. d.	Lög um Landsbanka Íslands	145—161
49.	S. d.	Lög um sorphreinsun og salernahreinsun á Akureyri	161—162
50.	S. d.	Lög um gjald af innlendum tollvörutegundum	162—165
51.	S. d.	Lög um laun skipherra og skipverja á varðeimskipum ríkisins	165—167
52.	S. d.	Lög um heimild til að undanþiggja Íslandsbanka inndráttar-skyldu seðla árið 1927	168
53.	S. d.	Lög um sölu á nokkrum hluta úr kirkjueigninni Mosfells-heiðarlandi	169
54.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 30, 20. okt. 1913, um umboð þjóðjarða	170
55.	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 4, 14. febrúar 1902, um greiðslu verkkaups	171—172
56.	S. d.	Lög um skemtanskatt og þjóðleikhús	172—174
57.	S. d.	Landskiftalög	175—178
58.	3. júní	Auglýsing um leyfi fyrir hlutafjelagið „Hið mikla norræna ritsímaffjælag“ til að starfrækja neðansjávarritsíma milli Hjaltlands, Færeyja og Íslands	179—184
59.	26. ágúst	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Danmerkur um ívilnun í tekju- og eignarskatti til ríkisins handa þeim mönn-um, sem greiða eiga skatt samtímis á báðum stöðum	185—188
60.	27. ágúst	Tilskipun um stjórn gjafarsjóðs Jóns Þorkelssonar Skálholts-rektors (Thorkiliisjóðs)	188
61.	7. oktbr.	Reglugjörð fyrir veðdeild Landsbankans í Reykjavík um út-gáfu á 7. flokki (seríu) bankavaxtabrjefa samkvæmt lögum nr. 26, 15. júní 1926, um útgáfu nýrra flokka (sería) bankavaxtabrjefa, og lögum nr. 21, 31. maí 1927 um breyt-ing á og viðauka við þau lög	189—197
62.	14. nóvbr.	Opið brjef, er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar fimtudaginn 19. janúar 1928	197
63.	S. d.	Konungsbrjef um setning Alþingis	198

VI

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal
64.	18. nóvbr.	Auglýsing um samning milli Íslands og Danmerkur um gagnkvæmi um slysaftryggingu verkamanna og örorkutryggingu	198—200
65.	7. desbr.	Auglýsing um samning milli Íslands og Danmerkur um gagnkvæma afhending úr söfnum á bókum og skjölum	201
66.	19. desbr.	Auglýsing um póstsambandið milli Íslands og Danmerkur ásamt starfsreglugjörð við þann samning	202—210

Yfirlit

eftir stafrófsröð.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal
Áfengi.			
36	31. maí	Lög um breyting á lögum nr. 62, 27. júní 1921, um einkasölu á áfengi	65
Alþingi.			
4	16. maí	Konungsbrjef um þinguppsögn	3
5	20. maí	Opið brjef um að Alþingi, sem nú er, sje rofið	3
62	14. nóvbr.	Opið brjef er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar fimtudaginn 19. janúar 1928	197
63	S. d.	Konungsbrjef um setning Alþingis	198
Alþingiskosningar.			
6	20. maí	Opið brjef um nýjar kjördæmakosningar til Alþingis	4
Bankamál.			
10	31. maí	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til þess að ábyrgjast lán fyrir Landsbanka Íslands	8
21	S. d.	Lög um breyting á og viðauka við lög nr. 26, 15. júní 1926, um heimild fyrir veðdeild Landsbanka Íslands til þess að gefa út nýja flokka (seríur) bankavaxtabrjefa	46
48	S. d.	Lög um Landsbanka Íslands	145—161
52	S. d.	Lög um heimild til að undanþiggja Íslandsbanka inndráttarskyldu seðla árið 1927	168
61	7. oktbr.	Reglugjörð fyrir veðdeild Landsbankans í Reykjavík um útgáfu á 7. flokki (seríu) bankavaxtabrjefa samkvæmt lögum nr. 26, 15. júní 1926, um útgáfu nýrra flokka (sería) bankavaxtabrjefa, og lögum nr. 21, 31. maí 1927 um breyting á og viðauka við þau lög	189—197

VIII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn.	Blaðsfðutal
Barnahæli.			
60	27. ágúst	Tilskipun um stjórn gjafasjóðs Jóns Þorkelssonar Skálholts- rektors (Þorkiliisjóðs)	188
Berklaveiki.			
42	31. maí	Lög um breyting á lögum nr. 43, 27. júní 1921, um varnir gegn berklaveiki	115—117
Bifreiðar.			
23	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 56, frá 15. júní 1926, um notkun bifreiða	48—49
Bæjarmálefni.			
29	S. d.	Lög um viðauka við hafnarlög fyrir Vestmannaeyjar, nr. 60, 10. nóv. 1913	59
49	S. d.	Lög um sorphreinsun og salernahreinsun á Akureyri	161—162
Dómsmál.			
9	S. d.	Lög um uppkvaðningu dóma og úrskurða	6—7
Einkasala.			
36	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 62, 27. júní 1921, um einkasölu á áfengi	65
Fasteignir.			
22	S. d.	Lög um heimild til sölu þjóðjarðarinnar Sauðár	47
32	S. d.	Lög um sölu á prestsetrinu Hesti í Ögurþingum	61
53	S. d.	Lög um sölu á nokkrum hluta úr kirkjueigninni Mosfells- heiðarlandi	169
54	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 30, 20. okt. 1913, um umboð þjóðjarða	170
Fátækramál.			
43	S. d.	Fátækralög	118—134
Fiskiveiðar, sjá varðskip.			

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal
Fjárlög, fjáraukalög.			
20	31. maí	Fjáraukalög fyrir árið 1926	43—45
39	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1928	68—112
47	S. d.	Fjáraukalög fyrir árið 1925	140—144
Foreldrar, sjá óskilgetin börn.			
Fossavirkjun, sjá sjerleyfi.			
Friðun.			
33	S. d.	Lög um friðun hreindýra	62
Fræðslumál, sjá skólamál.			
Hafnarmál.			
29	S. d.	Lög um viðauka við hafnarlög fyrir Vestmannaeyjar nr. 60, 10. nóv. 1913	59
Háskólinn.			
30	S. d.	Lög um afnám kennarastóls í klassiskum fræðum við Háskóla Íslands	60
Heilbrigðismál.			
14.	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 24, 16. nóv. 1907, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma	30
24.	S. d.	Lög um rannsókn banameina og kenslu í meina- og líffæra- fræði	49—50
42.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 43, 27. júní 1921, um varnir gegn berklaveiki	115—117
49.	S. d.	Lög um sorphreinsun og salernahreinsun á Akureyri.....	161—162
Hreindýr, sjá friðun.			
Iðnaður.			
11.	S. d.	Lög um iðnaðarnám	9—14
18.	S. d.	Lög um iðju og iðnað	35—41
Járnbraut, sjá sjerleyfi.			

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn.	Blaðsíðatal
		Kappreiðar, sjá veðmál.	
		Kirkjujarðir, sjá fasteignir.	
		Landamerki, landskifti.	
27.	31. maí	Lög um breyting á lögum nr. 43, 10. nóv. 1913. (Land- skiftalög)	55—57
40.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 41, 28. nóv. 1919, um landamerki	112—113
57.	S. d.	Landaskiftalög	176—178
		Landbúnaður.	
17.	S. d.	Lög um varnir gegn sýkingu nytjajurta	33—34
25.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 45, 20. júní 1923, um sand- græðslu	50—51
		Landsreikningur.	
46.	S. d.	Lög um samþykkt á landsreikningnum 1925	137—139
		Launamál, sjá varðskip.	
		Milliríkjasamningar, sjá utanríkismál.	
		Námar.	
8.	S. d.	Lög um viðauka við námulög nr. 50, 30. júlí 1909	5—6
		Óskilgetin börn.	
15.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 46, 27. júní 1921, um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna	31
		Póstmál.	
66.	19. desbr.	Auglýsing um póstsambandið milli Íslands og Danmerkur ásamt starfsreglugjörð við þann samning	202—210
		Prestaköll.	
37.	31. maí	Lög um breyting á lögum nr. 45, 16. nóv. 1907, um skipun prestakalla, 1. gr.	66

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn.	Blaðsíðutal
Ríkisborgararjettur.			
7.	31. maí	Lög um veitingu ríkisborgararjettar	5
Ríkisstjórn.			
1.	18. febr.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	1
3.	18. mars	Konungleg auglýsing um að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	2
Ritsími, sjá utanríkismál.			
Sandgræðsla, sjá landbúnaður.			
Sjerleyfi.			
26.	31. maí	Lög um heimild handa atvinnumálaráðherra til að veita sjerleyfi til járnbrautarlagningar milli Reykjavíkur og Þjórsár og til að virkja Urriðafoss	51—55
Skattar og tollar.			
16.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 54, 15. júní 1926, um vörutoll	32
38.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 37, 27. júní 1925, um breyting á lögum nr. 2, frá 27. mars 1924, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að innheimta ýmsa tolla og gjöld með 25% gengisviðauka	67
50.	S. d.	Lög um gjald af innlendum tollvörutegundum	162—165
59.	26. ágúst	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Danmerkur um ívilnun í tekju- og eignarskatti til ríkisins handa þeim mönnum, sem greiða eiga skatt samtímis á báðum stöðum	185—188
Skemtanaskattur.			
44.	31. maí	Lög um breyting á lögum nr. 40, 20. júní 1923, um skemtanskatt og þjóðleikhús	135—136
56.	S. d.	Lög um skemtanaskatt og þjóðleikhús	172—174
Skjalaheimt.			
65.	7. desbr.	Auglýsing um samning milli Íslands og Danmerkur um gagnkvæma afhending úr söfnum á bókum og skjölum	201

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn.	Blaðsfótal
Skólamál.			
35.	31. maí	Lög um breyting á lögum nr. 40, 15. júní 1926, um fræðslu barna	64
Slysatrygging.			
64.	18. nóvbr.	Auglýsing um samning milli Íslands og Danmerkur um gagnkvæmi um slysatryggingu verkamanna og örorkutryggingu	198—200
Sveitarmál.			
12.	31. maí	Sveitarstjórnarlög	14—26
43.	S. d.	Fátækralög	118—134
Sýsluvegasjóðir, sjá vegamál.			
Thorkiliisjóður.			
60.	27. ágúst	Tilskipun um stjórn gjafasjóðs Jóns Þorkelssonar Skálholtsrektors (Thorkiliisjóðs)	188
Tollar, sjá skattar.			
Utanríkismál.			
58.	3. júní	Auglýsing um leyfi fyrir hlutafjlagið „Hið mikla norræna ritsímafjlag“ til að starfrækja neðansjávarritsímamann milli Hjaltlands, Færeyja og Íslands	179—184
59.	26. ágúst	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Danmerkur um ívilnun í tekju- og eignarskatti til ríkisins handa þeim mönnum, sem greiða eiga skatt samtímis á báðum stöðum	185—188
64.	18. nóvbr.	Auglýsing um samning milli Íslands og Danmerkur um gagnkvæmi um slysatryggingu verkamanna og örorkutryggingu	198—200
65.	7. desbr.	Auglýsing um samning milli Íslands og Danmerkur um gagnkvæma afhending úr söfnum á bókum og skjölum	201
66.	19. desbr.	Auglýsing um póstsambandið milli Íslands og Danmerkur ásamt starfsreglugjörð við þann samning	202—210
Útlendingar.			
13.	31. maí	Lög um rjett erlendra manna til að stunda atvinnu á Íslandi	27—29
Varðskip.			
41.	S. d.	Lög um varðskip ríkisins og sýslunarmenn á þeim	113—115
51.	S. d.	Lög um laun skipherra og skipverja á varðeinskípum ríkisins	165—167

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn.	Blaðsföldutal
Veð.			
34.	31. maí	Lög um viðauka við lög nr. 18, 4. nóv. 1887, um veð	63
Veðdeild, sjá bankamál.			
Veðmál.			
45.	S. d.	Lög um heimild fyrir dómsmálaráðherra til þess að veita leyfi til veðmálastarfsemi í sambandi við kappreiðar	136—137
Vegamál.			
28.	S. d.	Lög um breyting á lögum um samþykktir um sýsluvegasjóði nr. 10, 20. júní 1923	58
31.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 38, 28. nóv. 1919, um samþykktir um akfæra sýslu- og hreppsvegi	60—61
Verkkaup.			
55.	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 4, 14. febrúar 1902, um greiðslu verkkaups	171—172
Verslun, verslunarstaðir.			
2.	15. mars	Auglýsing um breyting á auglýsingu 30. des. 1904, um tilkynningar samkvæmt lögum um vörumerki 13. nóv. 1903 ..	2
19.	31. maí	Lög um löggilding verslunarstaða	42
Vörumerki.			
2.	15. mars	Auglýsing um breyting á auglýsingu 30. desember 1904, um tilkynningar samkvæmt lögum um vörumerki 13. nóv. 1903 ..	2
Þjóðjarðir.			
22.	31. maí	Lög um heimild til sölu þjóðjarðarinnar Sauðár	47
54.	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 30, 20. okt. 1913, um umboð þjóðjarða	170
Þjóðleikhús, sjá skemtanaskattur.			
Örorkutrygging, sjá slysatrygging.			

KONUNGLEG AUGLÝSING

um

1

18. febr.

að ríkisstjórn skuli falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Þareð vjer höfum í hyggju að ferðast til útlanda, viljum Vjer samkvæmt 1. gr. laga 11. febrúar 1871, um ríkisstjórn þegar svo stendur á, að konungur er ekki orðinn fulltíða, eða er sjúkur eða fjarverandi, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga, að ríkisstjórn í fjarvist Vorri sje falin á hendur ríkisarfanum.

Því birtum Vjer hjermeð Vorum kæru og trúu þegnum, að sonur Vor elskulegur, hans konunglega tign krónprins Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg, tekur við ríkisstjórn í Voru nafni frá þessum degi þangað til Vjer komum heim aftur.

Gefið á Amaliuborg, 18. febrúar 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

AUGLÝSING

um

breyting á auglýsingu 30. des. 1904, um tilkynningar samkvæmt lögum um vörumerki 13. nóv. 1903.

Yfirlýsingar þær, sem samkvæmt 15. gr. laga nr. 43, 13. nóv. 1903, eiga að fylgja tilkynningum frá mönnum erlendis, um að þeir undirgangist varnarþing hér og tilnefni umboðsmann, þurfa framvegis ekki að vera staðfestar með notarialvottorði, og breytast tilkynningafyrirmyndir þær, sem umræðir í greindri auglýsingu 30. des. 1904, samkvæmt því.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 15. mars 1927.

Magnús Guðmundsson.

Vigfús Einarsson.

KONUNGLEG AUGLÝSING

um

að konungur sje kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Eftir að Vjer erum aftur heim kominn úr ferð Vorri til útlanda, kunngjörum Vjer hjermeð Vorum kæru og trúu þegnum, að Vjer höfum í dag sjálfur tekið við ríkisstjórninni, sem Vjer 18. febrúar, samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga 30. nóvember 1918, höfðum falið á hendur í fjarvist Vorri syni Vorum elskulegum, hans konunglegu tign ríkisarfa Christian Frederik Franz Michael Valdemar Georg.

Gefið á Amaliuborg, 18. mars 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

KONUNGSBRJEF

um

Þingsuppsögn.

4

16. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vjer viljum hjermeð veita yður sem Vorum forsætisráðherra fyrir Ísland umboð til þess í Voru nafni að segja Alþingi slitið, þá er þingið hefir lokið störfum sínum einhvern næstu daga.

Ritað á Amaliuborg, 16. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

Til

herra Jóns Þorlákssonar, Vors forsætisráðherra fyrir Ísland.

OPIÐ BRJEF

5

20. maí

um

að Alþingi, sem nú er, sje rofið.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Þareð Alþingi hefir samþykkt frumvarp til stjórnarskipunarlaga, um breyting á stjórnarskrá konungsríkisins Íslands, þá verður samkvæmt 76. gr. stjórnarskrárinnar frá 18. maí 1920 að rjúfa Alþingi það, sem nú er. Fyrir því bjóðum Vjer og skipum fyrir á þessa leið: Alþingi það, sem nú er, er rofið.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer þegnlega að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 20. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

6
20. maí

ÓPIÐ BRJEF

um

nýjar óhlutbundnar kosningar til Alþingis.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Með því að Vjer höfum með opnu brjefi, dagsettu í dag, rofið Alþingi, sem nú er, þá er það allramildilegastur vilji Vor, að nýjar almennar óhlutbundnar kosningar skuli fara fram laugardaginn 9. júlí næstkomandi.

Fyrir því bjóðum Vjer og skipum svo fyrir, að almennar óhlutbundnar kosningar til Alþingis skuli fara fram nefndan dag.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer þegnlega að hegða.

Gefið á Amalíuborg, 20. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

L Ö G

um

7

31. maí.

veiting ríkisborgararjettar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Ríkisborgararjettur veitist frá Ingeborg Stein-Bjarnason listmálaranema, fæddri í Sviss.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

L Ö G

um

8

31. maí.

viðauka við námulög, nr. 50, 30. júlí 1909.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Nú hefir maður fengið málmgraftarbrjef á svæði, sem ríkið hefir ekki látið gera uppdrátt af og enginn fullkominn uppdráttur er

8 til yfir, og er honum þá heimilt að fresta að senda lögreglustjóra beiðni
31. maí. um útmælingu þangað til ríkissjóður hefir látið gera slíkan uppdrátt af námusvæðinu eða uppdrátturinn er fenginn á annan hátt.

Áður ár er liðið frá því er uppdrátturinn var gerður samkvæmt 1. málsg. og allir eiga kost á að fá hann, skal sá, er málmgraftarbrjef hefir, hafa beiðst útmælingarinnar, að viðlögðum missi finnanda-rjettarins. Þegar slíkur uppdráttur er fyrir hendi, er lögreglustjóra heimilt að láta af hendi útmælingarbrjef eftir uppdrættinum, án þess að fara á staðinn.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

9

31. maí.

LÖG

um

uppkvaðningu dóma og úrskurða.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Kveða skal hinn reglulegi hjeraðsdómari upp dóma, bæði í einka-
málum og opinberum málum, í skrifstofu sinni eða í þinghúsi heimilis-
þinghár sinnar, enda þótt utan þinghár sje, þar sem mál var flutt.

2. gr.

9

Nú skal setudómari kveða upp dóm í máli, sbr. 1. gr., og skal 31. maí. hann þá segja dóm upp í kaupstað þeim eða kauptúni, þar sem hann á heima, eða á heimili sínu, þótt það sje utan þinghár eða lögsagnar-umdæmis, þar sem með málið var farið.

3. gr.

Ef kveða skal upp úrskurð í dómsmáli, sbr. 1. gr., þá skal svo með fara sem í 1. og 2. gr. segir.

4. gr.

Ávalt er dómara skylt að veita aðiljum vitneskju um uppsögn dóms eða úrskurðar, þegar er þess er kostur, ef uppkvaðning fer fram utan þinghár eða lögsagnarumdæmis, þar sem mál er eða var flutt eða dómsathöfn skyldi fram fara.

5. gr.

Nú á dómari samtímis öðrum störfum að gegna á þeim stað, er mál var eða er flutt eða dómsathöfn skyldi fram fara, eða hann á þar leið um, og ber honum þá að kveða þar upp dóm sinn eða úrskurð. Sama er og, ef aðili krefst þess, að þar verði dómur eða úrskurður upp kveðinn, en bera skal aðili þá allan þann kostnað, sem af kröfu hans leiðir, hver sem málsúrslit verða og hvort sem hann hefir haft gjaf-sókn eða gjafvörn, að einhverju leyti eða öllu, eða ekki.

6. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1927.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

10
31. maí.

LÖG

um

**heimild handa ríkisstjórninni til þess að ábyrgjast lán
fyrir Landsbanka Íslands.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ráðherra, fyrir hönd ríkissjóðs, er heimilt að ábyrgjast reikn-
ingslán það, sem Landsbanki Íslands tekur á þessu ári hjá The National
City Bank of New-York, auk þeirra lána, sem ríkisstjórnin hefir þegar
ábyrgst fyrir bankann. Heimilt er ráðherra einnig að endurnýja ábyrgð-
ina frá ári til árs fyrir þau af þessum lánum, sem veitt eru til
eins árs í senn.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson,

LÖG

11

31. maí

um

iðnaðarnám.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Þegar iðnaðarmenn taka nemendur til þess að kenna þeim iðn sína, eru þeir skyldir að gera skriflegan námssamning. Skal hlutaðeigandi lögreglustjóri rita á samninginn vottorð sitt, um að hann sje samkvæmur fyrirmælum laga þessara. Sje brotið á móti þessu ákvæði, er samningurinn ógildur.

Lögreglustjórar skulu, eftir ráðstöfun ráðherra, hafa í höndum eyðublöð til námssamninga og afhenda þau ókeypis.

2. gr.

Í kaupstöðum mega ekki aðrir taka nemendur til iðnkenslu en meistarar í þeirri iðn, og utan kaupstaða þeir iðnaðarmenn einir, sem hafa iðnbrjef eða rjett til þess að fá það.

Þeim, sem tvisvar hefir rofið námssamning í verulegum atriðum að ófyrirsynju, er óheimilt að taka iðnnema.

3. gr.

Í samningnum skal tekið fram, hve langur kenslutíminn skal vera. Skal atvinnumálaráðherra gefa út reglugerð, er ákveði kenslutímabilið í hverri iðn fyrir sig, að fengnum tillögum hlutaðeigandi meistarafjelags og sveinafjelags, ef slík fjelög eru til í landinu.

Nú eru þessi fjelög ekki til, og skal þá stjórn Iðnaðarmannafjelags Reykjavíkur kalla þá meistara og sveina í iðninni, sem hægt er að ná til með tveggja mánaða fyrirvara, á fund, til þess að gera tillögur um málið. Þeir, sem fjarri búa, geta sent tillögur sínar skriflega.

4. gr.

Það skal greinilega tekið fram í námssamningnum, hvort sá, sem annan tekur til kenslu, skuli láta honum í tje húsnæði, fæði, klæði,

11 Þjónustu og annan aðbúnað eða kaup, meðan á námstímanum stendur, 31. maí svo og hvernig kaupgreiðsla skuli fara fram, sje hún ákveðin.

5. gr.

Þrjá fyrstu mánuðina af kenslutímanum ber að skoða sem reynslutíma fyrir báða. Þegar í stað að þeim tíma liðnum hafa bæði lærimeistari og nemandi, sje hann þá orðinn 16 ára, en ella foreldrar eða fjárráðamaður fyrir hans hönd, rjett til að heimta, að samningnum sje slitið, án þess að tilgreina nokkra ástæðu. Þegar svo er, á hvorugur heimtingu á skaðabótum frá hinum.

6. gr.

Nú tekur maður iðnnema, sem áður hefir stundað nám í sömu iðn hjá öðrum, en námssamningi verið slitið án þess að hann hafi átt sök á, og skal þá sá tími, er hann var við nám hjá hinum fyrri, dragast frá fullum námstíma hjá hinum síðari.

7. gr.

Nemandi skal sýna lærimeistara sínum trúmensku og hlýðni við öll þau verk, er snerta iðn þá, sem hann er að nema. Hann skal fylgja lærimeistararanum að vinnu hans eftir því, sem vinnukraftar hans og kunnátta leyfa.

8. gr.

Vinnutími iðnnema má ekki fara fram úr 60 stundum á viku, þar með taldar 6 kenslustundir í teikningu eða bóklegum greinum.

Frá kl. 6 að kvöldi til kl. 6 að morgni má ekki fá iðnnemum, sem ekki hafa verið full tvö ár við nám, neina aðra vinnu en kenslustundir.

Eigi má taka nemanda til náms, sem er yngri en 15 ára.

9. gr.

Á sunnudögum og helgidögum þjóðkirkjunnar má ekki fá nemendum neina vinnu.

Tiltekið skal í námssamningi, hvernig sumarleyfi skuli vera háttað.

10. gr.

Lærimeistari má ekki fá nemanda neina vinnu, sem honum er um megn eða sem skaðleg er fyrir heilsu hans. Hann skal vaka yfir siðferði hans og hegðun. Hann skal kenna honum iðnina svo vel sem unt er, sjá um, að nemandinn að afloknu námi hafi náð leikni í að nota öll verkfæri, sem að iðninni lúta, og að hann kunni öll verk, sem fyrir geta komið í iðninni, svo vel, að hann geti talist full-

kominn sveinn. Þá er lærimeistari skyldur að láta nemandann ganga í 11
iðnskóla, sje slíkur skóli til á staðnum, en ella sjá honum fyrir kenslu 31. maí
í öllum þeim greinum, sem iðninni eru nauðsynlegar. Allan kostnað af
slíkri kenslu skal lærimeistari greiða.

Geti lærimeistari ekki uppfyllt þessi skilyrði, er honum óheimilt
að taka nemendur.

11. gr.

Námstímanum skal þannig varið, að nemandi læri iðn sína svo
fljótt sem unt er.

Begar kenslutíminn er á enda, skal nemandi hjálparlaust leysa
af hendi prófsmíð, eða inna af hendi eitthvert það verk, er sýni, að
hann sje fullnuma í iðn sinni. Ef lærisveini hefir verið kend iðnteikn-
ing í iðnskóla, skal nemandi fyrst gera teikning að prófsmíðinni.

Prófdómendurnir ákveða í samráði við lærimeistara, hver próf-
smíðin skuli vera. Nú taka prófdómendur teikninguna eigi gilda, og
getur nemandi þá ekki fengið að leysa af hendi prófsmíði. Sá, sem fellur
á slíku prófi, getur ekki fengið að ganga undir próf aftur fyr en að 3
mánuðum liðnum. Standist nemandi prófið, á hann heimtingu á próf-
skírteini, er sje undirskrifað af lærimeistara hans og prófdómendum,
og heitir það prófskírteini sveinsbrjef.

Standist nemandi eigi prófið fyrir þá sök, að lærimeistari hef-
ir ekki látið sjer nægilega ant um kensluna, á nemandi kröfu til skaða-
bóta, sem fari eftir áliti gerðardóms.

Þrír samiðnarmenn skulu vera prófdómendur, tilnefndir af lög-
reglustjóra á þeim stað, er prófið er tekið. Nánari ákvæði um prófið
og umsjón með því setur ráðherra í reglugerð.

12. gr.

Um framfærsluskyldu lærimeistara gagnvart nemanda fer eftir
ákvæðum fátækralaga.

13. gr.

Nú hefir nemandi að ástæðulausu yfirgefið nám sitt, og má
þá með aðstoð lögreglustjóra flytja hann aftur til lærimeistarans,
ef hann beiðist þess af lögreglustjóra áður en 2 vikur eru liðnar. Vilji
nemandinn, eða foreldrar hans eða fjárráðamaður fyrir hans hönd,
höfða mál til þess að fá samningnum slitið eða leggja það í gerð, skal
það gert innan sömu 2 vikna. Sje mál höfðað eða í gerð lagt áður en
frestur þessi er liðinn, má lögreglustjóri ekki flytja nemanda aftur til
meistarans fyr en dómur er fallinn eða úrskurður feldur af gerðar-
dómi, enda hafi úrslitin verið meistara í vil,

11

31. maí

Námssamningur verður ógildur:

1. Þá er lærimeistari deyr.
2. Þá er nemandi hefir hlaupið brott frá náminu og lærimeistari hefir ekki gert þær ráðstafanir til þess að fá hann aftur til námsins, sem tilteknar eru í 13. gr., innan þess tíma, sem þar er ákveðinn.

15. gr.

Lærimeistari getur slitið námssamningnum:

1. Fyrir sjúkleika sakir nemanda samkvæmt því, er segir í fátækralögum.
2. Ef nemandi gerir sig sekan í verulegu broti á skyldum þeim, sem á honum hvíla samkvæmt námssamningnum.
3. Ef nemandi er dæmdur sekur um brot, sem er svívirðilegt að almenningsáliti.

16. gr.

Nemandi, foreldrar hans eða fjárráðamaður fyrir hans hönd getur slitið námssamningnum:

1. Ef lærimeistari misþýrmir nemanda eða gerir sig sekan í öðru verulegu broti á skyldum, sem á honum hvíla samkvæmt námssamningnum.
2. Ef lærimeistari skiftir um bústað eða vinnustað, þannig, að breytingin hefir það í för með sjer, að nemandi þarf að fara óhæfilega langan veg til vinnu sinnar.
3. Ef lærimeistari er burtu frá atvinnu sinni fulla 2 mánuði, nema vinnan fari fram undir umsjón annars manns í hans stað, er fullnuma sje í iðninni.
4. Ef nemandi sakir sjúkdóms eða annara orsaka vegna verður óhæfur til þess að geta unnið iðn þá, sem um var samið og hann þá var hæfur til, eða ef það að álitni læknis er hættulegt fyrir líf hans eða heilsu að halda áfram að nema iðnina.
5. Ef námsstúlka giftist.

17. gr.

Nú hættir lærimeistari að reka iðn sína sökum þess, að hann verður gjaldþrota eða annara orsaka vegna, eða hann er með dómi sekur orðinn um afbrot, sem svívirðilegt er að almenningsáliti, og getur nemandi þá krafist skaðabóta, er fari eftir álitni gerðardóms.

18. gr.

Auk þess, sem segir í 15.—17. gr., er báðum aðiljum heimilt að slíta námsamningi, ef þeir koma sjer saman um það.

19. gr.

11

Fyr en námssamningi er löglega slitið, má enginn taka nemanda 31. maí annars manns til kenslu eða nota aðstoð hans í sömu iðn.

20. gr.

Nú verður ágreiningur milli nemenda og lærimeistara um þau at-
riði, er um ræðir í 11. gr., 15. gr. 2. lið, 16. gr. 1., 2., og 4. lið og 17. gr.
laga þessara, og skulu þau mál koma í gerð, nema málsaðiljar komi sjer
saman um annað. Í gerðardómi skulu sitja lögreglustjóri í því lögsagnar-
umdæmi, þar sem ágreiningurinn rís, og er hann oddviti, og 2 menn aðr-
ir, og tilnefna málsaðiljar sinn hvor.

Nú vill einhver beiðast gerðar, og skal hann þá snúa sjer til odd-
vita, og ákveður hann síðan gerðarfund og kveður báða málsaðilja til að
sækja þann fund, ásamt gerðarmönnum þeirra, með 8 daga fyrirvara í
mesta lagi. Skal á þeim fundi leggja fullnaðarúrskurð á málið, og ræður
afl atkvæða úrslitum. Báðir málsaðiljar eru algerlega bundnir við þann
úrskurð.

Heimilt er oddvita að fresta fundi, þó ekki oftari en þrisvar sinn-
um og ekki lengur en 8 daga í hvert sinn, enda hafi einhver gerðar-
manna tjáð honum lögleg forföll, eða oddvita þykir nauðsyn til bera til
þess að rjettur úrskurður verði á lagður.

Nú sækir annarhvor gerðarmanna ekki fund og hefir ekki tjáð lög-
leg forföll, og getur þá oddviti og hinn gerðarmaðurinn lagt fullnaðarúr-
skurð á málið. Með gerðardómi má slíta samningi og dæma þeim skaða-
bætur, er tjón beið.

21. gr.

Lærimeistari, sem brýtur gegn reglunum í 1., 2., 8.—10. og 19.
gr., skal sæta sektum, allt að 1000 krónum, nema þyngri hegning liggi
við að lögum.

Sektir renna í ríkissjóð.

Nú brýtur nemandi verulega gegn skyldum þeim, er á honum hvíla
samkvæmt 7. gr., eða hverfur ástæðulaust frá náminu, og skal hann þá,
eða foreldrar hans eða fjárráðamaður, greiða lærimeistara skaðabætur
samkvæmt úrskurði gerðardóms.

22. gr.

Mál út af brotum gegn ákvæðunum í 1., 2. og 19. gr. eru almenn
lögreglumál. Mál milli lærimeistara og nemanda, er snertir námið, eru
einkalögreglumál.

11

31. maí

23. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 15, 16. sept. 1893, um iðnaðarnám, að því leyti sem þau eru ekki áður úr gildi feld, þegar lokið er öllum námssamningum, er gerðir hafa verið eftir þeim.

24. gr.

Lög þessi ná aðeins til þeirra námssamninga, sem gerðir eru eftir að þau hafa öðlast gildi

25. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

12

31. maí

SVEITARSTJÓRNARLÖG

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Umdæmi.

1. gr.

Sýslur á landinu skulu vera sömu og nú eru, sömuleiðis sýslamörk. Sama er um hreppa í hverri sýslu og hreppamörk.

2. gr.

12

Sýslum má eigi fækka nje fjölga, nje heldur breyta takmörkum 31. maí þeirra, nema með sjerstökum lögum.

3. gr.

Atvinnumálaráðherra hefir heimild til að skifta hreppi, sameina hreppa og breyta hreppamörkum. Eigi má neina slíka breyting gera, nema eftir beiðni hreppsnefnda þeirra, er hlut eiga að máli, og meðmælum sýslunefndar, nema þegar svo stendur á sem í 4. gr. segir.

4. gr.

Nú hefir kaaptún eða þorp 300 íbúa eða fleiri, og hefir það þá rjett til að fá sjerstaka sveitarstjórn og verða hreppur fyrir sig með þeim ummerkjum, er ráðherra ákveður eftir tillögum hreppsnefndar og sýslunefndar. Ráðherra kveður á sama hátt á um fjárskifti og skulda með hinu nýja hreppsfjelagi og hinum hluta þess hrepps, er það áður var í, og skal við skiftingu þess farið eftir því, hvernig byrði viðkomandi hrepps hefir verið skift 5 árin næstu á undan, nema samkomulag fáist.

II. KAFLI.

Stjórn.

5. gr.

Stjórn sveitarmálefna í hreppi hverjum skal á hendi hafa hreppsnefnd og í sýslu hverri sýslunefnd.

A. Hreppsnefndir.

a. Skipun hreppsnefnda o. fl.

6. gr.

Um tölu hreppsnefndarmanna, kosningarrjett og kjörgengi í hreppsnefndir, kjörtímabil og annað, sem lýtur að kosningu í hreppsnefndir, fer eftir lögum um kosningar í málefnum sveita.

7. gr.

Nú er hreppi skift eða hreppar sameinaðir, og ákveður þá ráðherra eftir tillögum sýslunefndar, hve margir menn skuli vera í hreppsnefnd hinna nýju hreppa, og skipar fyrir um kosningar, er af skiftingunni eða sameiningunni leiða.

8. gr.

Þegar hreppsnefnd er kosin, hvort heldur öll eða meiri eða minni hluti (deild) hennar, skal elsti nefndarmaðurinn kveðja alla nefndar-

12 mennina á fund, til að kjósa *oddvita*. Kjörtími oddvita er jafnan til næstu almennra hreppsnefndarkosninga (deildarkosninga). Ef oddviti deyr eða gengur úr nefndinni áður en kjörtími hans er á enda, skal kjósa oddvita í stað hans fyrir það, sem eftir er af oddvitakjörtímanum.

Elsti nefndarmaður stjórnar jafnan oddvitakosningu.

Hver nefndarmaður er skyldur til að taka á móti kosningu til að verða oddviti, eða til að framkvæma önnur sjerstök störf, er nefndin felur honum á hendur. Þó getur sá, sem verið hefir oddviti í 3 ár eða lengur, eða haft önnur sjerstök störf á hendi fyrir nefndina, skorast undan kosningu til þess starfs um jafnlangan tíma og hann hefir verið oddviti þeirrar nefndar, eða haft starfið á hendi.

Hreppsnefnd hver skal kjósa *varaoddvita*, til að gegna störfum oddvita í forföllum hans. Kjörtími varaoddvita er sami og kjörtími oddvita. Enginn nefndarmaður getur skorast undan þeirri kosningu. Oddviti stjórnar kosningu varaoddvita.

Sá er rjett kosinn oddviti eða varaoddviti, er fengið hefir meira en helming þeirra atkvæða, er viðstaddir hreppsnefndarmenn hafa greitt. Verði þeim atkvæðafjölda eigi náð, skal kjósa af nýju. Fáí þá eigi heldur neinn yfir helming atkvæða, skal fara fram bundin kosning milli þeirra tveggja, er við kosninguna á undan fengu flest atkvæði. Ef atkvæði eru jöfn við síðari óbundnu kosninguna, ræður hlutkesti, um hverja tvo skuli velja, er bundna kosningin fer fram. Sömuleiðis ræður hlutkesti, ef atkvæði eru jöfn við hana.

Hinn nýkosni oddviti tilkynnir þegar sýslumanni kosning oddvita og varaoddvita.

9. gr.

Oddviti kveður nefndarmenn til fundar, stjórnar umræðum og sjer um, að fundargerðir og allar ályktanir nefndarinnar sjeu rjett og nákvæmlega bókaðar og ályktanir hennar framkvæmdar. Hann sjer um, að öll störf, sem nefndin á að annast um, sjeu tilhlýðilega unnin. Hann er fjehirðir hennar og reikningshaldari, semur allar skýrslur hennar og reikninga, annast bókun alla og brjefaviðskifti. Hann geymir bækur nefndarinnar, innstæðufje hreppsins, verðbrjef og öll önnur skjöl, og hvað annað, sem hreppnum tilheyrir og hreppsnefndin á að hafa ábyrgð á.

Hreppsnefndin getur þó falið hverjum nefndarmanni, sem hún vill, á hendur einhver ákveðin störf (sbr. 8. gr.), t. d. að sjá um gjaldheimtu, fjallskil, annast brjefagerð um einstök mál eða einhverjar greinir mála og annað, er að þeim lýtur, o. s. frv. Að öðru leyti annast oddviti um alt slíkt.

Í forföllum oddvita á varaoddviti að annast hlutverk hans að öllu leyti (8. gr.).

10. gr.

12

Hreppsnefndin skal halda að minsta kosti 2 nefndarfundi ár hvert, 31. maí og auk þess svo oft, sem oddvita þykir þörf á, eða þegar að minsta kosti helmingur nefndarmanna krefst þess.

Fundarstað ákveður nefndin, ef hún vill. Að öðrum kosti ræður oddviti honum, og hann ákveður fundardag og stund.

11. gr.

Hreppsnefnd getur enga ályktun gert, nema meira en helmingur hennar sje viðstaddur. Á nefndarfundum ræður afl atkvæða. Ef atkvæði eru jöfn, ræður atkvæði oddvita. Sje um einhverja kosningu að ræða og 2 nefndarmenn eða fleiri fá jafnmörg atkvæði, ræður hlutkesti. Þó fer um kosning oddvita og varaoddvita eftir 8. gr.

Hver nefndarmaður, sem er eigi samdóma hinum, getur heimtað, að ágreiningsálit hans verði ritað með fám orðum í gerðabókina. Allir nefndarmenn, sem eru viðstaddir, rita nöfn sín undir hana.

b. Verksvið hreppsnefnda og laun.

12. gr.

Hreppsnefnd stjórnar fátækramálum í hreppi sínum samkvæmt fátækralögum, undir yfirstjórn sýslunefndar.

Fela má hreppsnefnd einum manni eða tveimur úr sínum flokki að hafa sjerstaka umsjón með framfærslu þurfalinga hreppsins og annast störf, er að því lúta (8. og 9. gr.).

13. gr.

Hreppsnefnd hefir þau afskipti af útsvarsmálum, sem lög um útsvör ákveða.

14. gr.

Hreppsnefnd hefir umsjón yfir þinghúsi hreppsins og öllum fasteignum, sem hann á eða hefir not af (t. d. kristfjórjörðum), og á hún að sjá um, að þetta sje haft í góðu lagi. Hún annast um, að landamerki afrjetta hreppsins og jarða hans sjeu ákveðin og jafnan glögg.

15. gr.

Hreppsnefnd á að sjá um notkun afrjetta hreppsins og um fjallskil og rjettir, smalanir afrjetta og heimalanda á haustum til fjárskila, og á vorum til rúningar og fráfærna, og gera ráðstafanir til að eyða refum, alt eftir því sem reglugerðir um fjallskil, refaveiðar o. s. frv. nánar ákveða.

12

31. maí

Hreppsnefnd á að hvetja hreppsbúa til að hafa nægilegt fóður og húsrúm handa fjenaði sínum, þeim er þeir setja á vetur, og brýna jafnframt fyrir mönnum þá ábyrgð, er þeir geti bakað sjer með því að láta fjenað sinn verða horaðan eða horfalla.

17. gr.

Hreppsnefnd er skylt að leitast við að koma í veg fyrir flakk og húsgang, og hún á eftir mætti að stuðla að því, að góð regla haldist í sveitinni.

18. gr.

Hreppsnefnd hefir heimild til án milligöngu sýslumanns að halda undirboðsþing á vegastörfum og viðhaldi á þinghúsi, og ennfremur á því, að fá til verk og varning í þarfir sveitarinnar.

19. gr.

Eigi skal neinu máli, er varðar einhverja sjerstaka sveit, til lykta ráðið fyr en álits hreppsnefndar þar hefir verið leitað um það. Hreppsnefnd má einnig að fyrra bragði senda ráðherra tillögur um hvað eina, er verða má sveitinni til gagns eða miðar til að afstýra tjóni eða hallæri.

20. gr.

Tekjur sveitarsjóðs eru:

1. Útsvör.
2. Afgjöld af fasteignum hrepps og upprekstrargjald.
3. Vextir af innstæðufje og leigufje.
4. Hundaskattur.
5. Endurgjald á veittum sveitarstyrk frá þurfalingi sjálfum eða ætt-
ingjum hans.
6. Frá öðrum hreppum:
 - a. endurgjald á veittum þurfamannastyrk;
 - b. endurgjald fyrir önnur viðskifti.
7. Óskilafjárverð.
8. Sektir eftir sættum eða dómum.
9. Gjald af síldarveiði og upsa með nót.
10. Gjafir eða aðrar óvæntar tekjur.

21. gr.

Hreppsnefndin skal halda saman Stjórnartíðindum þeim, er henni eru send, ganga eftir, ef í þau vantar, láta binda þau inn og geyma þau vel. Kostnaður við það greiðist úr sveitarsjóði.

22. gr.

12

Útgjöld til skriffæra, brjefasendinga og sendiferða í þarfir 31. maí hreppsins skal endurgjalda oddvita eftir reikningi.

Alt það, sem oddviti á að fá úr hreppssjóði, skulu hinir hreppsnefndarmennirnir ávísa honum skriflega.

23. gr.

Oddviti skal hafa að launum um árið 5 kr. fyrir hvern fullan tug hreppsbúa. Þóknun þessi greiðist úr sveitarsjóði.

24. gr.

Hreppsnefnd hver heldur þessar bækur:

1. Sveitarbók. Í hana skal rita:

- a. skýrslu um það, er gerist á nefndarfundum, mál þau, er nefndin tekur fyrir, og ályktanir um þau,
- b. ársreikninga hreppsins með athugasemdum endurskoðenda, svörum reikningshaldara og úrskurðum sýslunefndar; ennfremur aðra reikninga hreppsins, svo og niðurfjöfnunarskrár, og um ráðstöfun ómaga og meðlag með þeim, þurfamannastyrk og annað, er að þessu lýtur, og allar skýrslur.

2. *Brjefabók*, sem rita skal í orðrjett þau brjef, er nefndin (oddviti) ritar öðrum.3. *Kassabók*, sem rita skal í allar peningaupphæðir, sem sveitarsjóður fær eða geldur út.4. *Dagbók* yfir innkomin brjef, eftir fyrirmynd, er sýslunefnd býr til.5. *Kjörbók*, til að rita í atkvæði til hreppsnefndarkosningar.

Bækur þessar skulu vera löggiltar af sýslumanni, og rannsakar hann þær árlega. Andvirði þeirra greiðist úr sveitarsjóði.

25. gr.

Fyrir 15. janúarmánaðar ár hvert skal reikningshaldari gera reikning yfir tekjur og útgjöld hreppsins næstliðið almanaksár, og skal hann gerður eftir fyrirmynd, er ráðherra býr til.

Öll hreppsnefndin skal rannsaka reikninginn. En auk þess skal hann endurskoðaður af manni, sem til þess er kjörinn á hausthreppskilabíngi ár hvert. Undan þeirri kosningu getur enginn skorast, sá er hefir kosningarrjett og kjörgengi til hreppsnefndar.

Oddviti skal senda yfirskoðara reikninginn með fylgiskjölum fyrir 20. janúarmánaðar, og skal yfirskoðun hans lokið fyrir 5. febrúarmánaðar. Fyrir 10. febrúarmánaðar næst á eftir sendir oddviti sýslunefndinni reikninginn með fylgiskjölum, athugasemdum hreppsnefndar og yfirskoðara og svörum reikningshaldara. Sýslunefndin rannsakar svo reikninginn og úrskurðar eins og segir í 39. gr.

12 Öll hreppsnefndin hefir ábyrgð á því, að reikningurinn sje rjettur. Hún ábyrgist einnig innstæðufje, skuldabryf og aðrar eigur hreppsins.

Fyrir 15. janúarmánaðar ár hvert skal reikningshaldari einnig gera reikning fjallskilasjóðs hreppsins síðastliðið almanaksár. Skal öll hreppsnefndin og rannsaka þann reikning og bera ábyrgð á, að hann sje rjettur. Um yfirskoðun þess reiknings og úrskurðun skulu gilda öll hin sömu fyrirmæli sem um reikning hreppsins.

26. gr.

Án samþykkis nefndarinnar má eigi borga nein útgjöld af sveitarsjóði, nema þau, sem ákveðin eru í lögum eða sýslunefndin hefir samþykkt.

27. gr.

Um kosningar í hreppsmálefnum, ungmennafræðslu, heilbrigðismál, vegi, ellistyrktarsjóð, skattamál, verðlagsskrár, þurrabúðir, nýbýlisleyfi, alþingiskosningar, sauðfjárbaðanir og annað, er hreppinn varðar og eigi er sjerstaklega talið í lögum þessum, hefir hreppsnefnd það hlutverk, er lög ákveða.

28. gr.

Samþykki sýslunefndarinnar útheimtist til þess að ályktun hreppsnefndarinnar sje gild í þessum greinum:

1. til þess að hækka á ári því, sem yfir stendur, upphæðir þær, sem eru á niðurjöfnunarskránni.
2. til þess að sveitin takist á hendur nokkra skuldbinding til langframa er eigi hvílir beinlínis á henni samkvæmt lögum.
3. til þess að nokkuð verði borgað úr sveitarsjóðnum fyrir aðstoð við sveitarstjórnarstörf, sem einhverjum ber að leysa af hendi, af því að hann er kjörinn til þess, að launum oddvita undanteknum (23. gr.).
4. til þess að á nokkru ári verði að samtöldu lögð á hreppsbúa meiri útsvör en svo, að nemi fimtungi fram yfir útgjaldaupphæð sama hrepps að meðaltölu næstu þrjú ár á undan. Upphæð sú, sem eitt hvert ár kann að verða lögð á með samþykki sýslunefndarinnar, má eigi teljast með, þegar síðar meir á að finna áðurgreinda meðaltalsupphæð.
5. til þess að selja megi eða veðsetja fasteignir sveitarinnar eða til að kaupa nýjar fasteignir handa henni.
6. til þess að eyða innstæðufje sveitarinnar.
7. til þess að taka lán handa sveitinni, sem nemi meira eða sje fyrir

lengri tíma en að það verði borgað aftur fyrir lok næsta reiknings- 12
árs, eða endurnýja slíkt lán eða lengja borgunartíma þess.

31. maí

Nú synjar sýslunefnd um samþykki sitt til einhverrar þeirrar ráðstöfunar, sem getur um í þessari grein, og er þá hreppsnefnd rjett að bera málið á lögmætum sveitarfundi undir atkvæði allra gjaldenda í hreppnum, þeirra er kosningarrjett hafa til hreppsnefndar, og fallist þá $\frac{3}{4}$ gjaldenda á ráðstöfunina, skal hún gild án samþykkis sýslunefndar. Það er lögmætur sveitarfundur, er hreppsnefnd kveður til með skriflegu fundarboði og að minsta kosti 8 daga fyrirvara, enda sje þar tiltekið, hver aðalmál komi til umræðu og atkvæða á fundinum.

29. gr.

Ef sýslumaður kemst að því, að einhver ályktun hreppsnefndarinnar fer fram yfir það, sem hún hefir vald til, eða er að öðru leyti lögum gagnstæð, eða miðar til að gera einhverja ráðstöfun, sem sveitin getur haft tjón af, eða skorast undan að gegna þeirri skyldu, er á sveitinni hvíllir, getur hann með brjefi til oddvita hreppsnefndarinnar ónýtt ályktunina fyrst um sinn, ef eigi er enn búið að framkvæma hana. Síðan leggur hann málið fyrir næsta sýslunefndarfund, sem kveður upp fullnaðarúrskurð um það.

30. gr.

Nú vanrækir hreppsnefnd að inna af hendi lögboðnar greiðslur, eða svara fyrirspurnum æðri stjórnarvalda, og getur sýslumaður þá lagt dagsektir við, ef ekki er bætt úr innan ákveðins tíma, því er áfátt var. Slíkar sektir má tiltaka í ábyrgðarbrjefi til oddvita, en ekki mega þær falla á fyr en svo langur tími er liðinn frá dagsetningu brjefsins, að hæfilegt sje til þess að bæta úr því, sem átalið var. Sektir þessar má taka lögtaki í eignum oddvita eða þess hreppsnefndarmanns, sem sjerstaklega hafði verið falið að annast það starf, sem áfátt var (9. gr.), ef hann á sök á drættinum.

Ákvörðun sýslumanns um sektir eftir þessari grein má skjóta til ráðherra, sem leggur fullnaðarúrskurð á málið.

B. Sýslunefndir.

a. Skipun sýslunefnda.

31. gr.

Um tölu sýslunefndarmanna, kosningarrjett og kjörgengi í sýslunefndir, kjörtímabil og annað, sem lýtur að sýslunefndarkosningu, fer eftir lögum um kosningar í málefnum sveita.

Sýslumaður er oddviti sýslunefndar.

12

31. maí

32. gr.

Nú er sýslunefndarmaður forfallaður, svo að hann getur ekki sótt sýslufund, og skal hann þá tilkynna varasýslunefndarmanni forföll sín svo tímanlega, að hann geti sótt fund.

Varasýslunefndarmaður hefir sömu skyldur og rjettindi sem sýslunefndarmaður.

33. gr.

Ef sýslunefndarmaður deyr eða fer af öðrum ástæðum úr nefndinni áður en kjörtími hans er liðinn, skal á næsta manntalsþingi kjósa mann í nefndina í stað hans, aðeins til þess tíma, er eftir var af kjörtíma hans. Sama er um varasýslunefndarmann.

34. gr.

Um skyldu til þess að taka við kosningu í sýslunefnd gilda sömu reglur og um skyldu til þess að taka sæti í hreppsnefnd.

35. gr.

Sýslunefndin skal eiga að minsta kosti einn fund á ári, eftir því sem oddviti ákveður nákvæmar. Auk þess má hann kveðja til aukafundar, þegar honum þykir þess þörf, og hann er skyldur til þess, ef helmingur nefndarmanna heimtar það. Nefndin ræður fundarstað, þegar hún vill, ella oddviti.

36. gr.

Sýslunefnd getur enga ályktun gert, nema meira en helmingur allra nefndarmanna (að oddvita meðtöldum) sje viðstaddur. Á nefndarfundum ræður afl atkvæða. Ef atkvæði eru jöfn, ræður atkvæði oddvita.

Hver nefndarmaður, sem eigi er samdóma hinum, á heimting á, að ágreiningsálit hans verði ritað með fáum orðum í gerðabókina, og skulu allir nefndarmenn, sem við voru staddir, rita nöfn sín undir hana, þegar fundi er slitið.

37. gr.

Oddviti stjórnar umræðum og sjer um, að fundargerðir og allar ályktanir nefndarinnar sjeu rjett og nákvæmlega bókaðar og ályktanir hennar framkvæmdar. Hann sjer um, að öll störf, sem nefndin á að annast um, sjeu tilhlýðilega unnin. Hann er fjehirðir hennar og reikningshaldari, semur allar skýrslur hennar og reikninga, annast bókun alla og brjefaviðskifti. Hann geymir bækur nefndarinnar og annað er henni við kemur. Hann geymir innstæðufje sýslunnar, skuldabryjef og aðrar eignir sýslufjelagsins.

Sýslunefndin getur falið hverjum nefndarmanni, er hún vill, á- **12**
kveðin störf, er hún á að annast, eða kosið nokkra af nefndarmönnum í 31. maí
undirnefnd, til að leysa þau af hendi eða að starfa að einhverju málefni
til undirbúnings milli funda. Fyrir þesskonar störf má hún veita hæfi-
lega þóknun úr sýslusjóði.

Öll sýslunefnd hefir ábyrgð á þeim störfum.

Verksvið sýslunefnda og laun.

38. gr.

Sýslunefnd hefir yfirstjórn sveitarmálefna í öllum hreppum sýsl-
unnar og leggur fullnaðarúrskurði á mál þau, er samkvæmt 15., 25. og
28. gr. laga þessara og lögum um kosningar í málefnum sveita og lögum
um útsvör liggja undir hana, og svo á þær ályktanir hreppsnefnda, er
skotið er undir úrskurð hennar samkvæmt löglegum reglugerðum sýslu-
nefndar. Hún hefir yfir höfuð umsjón með því, að hreppsnefndirnar
hegði sjer í sveitarstjórnarathöfnum sínum eftir lögum og löglegum fyr-
irskipunum.

Ef sýslunefnd virðist, að hreppsnefnd hafi látið greiða ólögmæt
gjöld, eða leitt hjá sjer að framkvæma einhverja ráðstöfun, sem hún er
skyld til og ekki fellur undir 30. gr., eða að hún hafi á annan hátt farið
fram yfir það, sem hún hefir vald til, skal sýslunefndin sjá um, að þessu
sje kipt í lag, og, ef nauðsyn ber til, getur hún falið oddvita sínum að
beita þvingunarsektum, til þess að boðum hennar verði framfylgt, og
auk þess komið fram ábyrgð á hendur einstökum hreppsnefndarmönnum
við dómstólana.

39. gr.

Sýslunefnd kys á ári hverju mann eða menn úr sínum flokki til
að yfirskoða ársreikninga allra hreppa í sýslunni og fjallskilareikninga
(sbr. 25. gr.). Endurskoðari skal, ef honum þykir ástæða til, senda
hreppsnefndaroddvita athugasemdir sínar fyrir 10. dag marsmánaðar, og
ber oddvita að svara þeim fyrir 31. mars næst á eftir. Síðan skal úr-
skurða reikningana á aðalfundi nefndarinnar; semur sýslumaður síðan
eftir þeim yfirlit yfir efnahag hreppanna og sendir hagstofunni.

Yfirskoðara þessara reikninga má veita þóknun úr sýslusjóði, eft-
ir því sem nefndin ákveður.

40. gr.

Sýslunefnd stjórnar öllum sveitarmálum, er varða sýsluna í
heild sinni. Eftir tillögum hreppsnefnda gerir hún, þegar svo ber und-
ir, ráðstöfun til að afstýra hallæri í sýslunni, enda skýri hún ráðherra
ítarlega frá gerðum sínum í því efni. Hún ræður, hvar lögferjur skuli

12 vera og annast um, að þær sjeu jafnan í góðu lagi og að lögferjumenn
31. maí gæti skyldu sinnar. Þá er skipa skal hreppstjóra, stingur hún upp á 3
mönnum til þess, og af þeim skipar sýslumaður einn. Einnig gerir
hún tillögu um, hvort hreppstjóri skuli vera einn í hreppi eða tveir.
Hún annast um, að prentaðar sjeu eigi sjaldnar en 10. hvert ár ná-
kvæmar skrár yfir fjármörk og, ef ástæður eru til, einnig yfir hesta-
mörk í allri sýslunni.

41. gr.

Sýslunefnd semur reglugerð um notkun afrjetta, fjallskil, fjár-
heimtur og smalanir heimalanda á haustum til fjallskila, og sömuleiðis
á vorum til rúningar og fráfærna, og ráðstafanir til að eyða refum, svo
og aðrar reglugerðir þær, er hún hefir heimild til að semja samkvæmt
lögum. Þá er nefndin hefir á fundi með meiri hluta atkvæða samþykkt
einhverja slíka reglugerð, skal senda hana ráðherra, sem getur veitt
henni lagagildi.

42. gr.

Eigi skal neinu máli, er varðar einhverja sýslu sjerstaklega, til
lykta ráðið fyr en álits sýslunefndar þar hefir verið leitað um það.
Sýslunefnd má og að fyrra bragði senda ráðherra tillögur um hvað
eina, er verða má sýslunni til gagns, eða til að afstýra hallæri.

43. gr.

Reikningsár sýslusjóðs er almanaksárið.

44. gr.

Sýslunefnd skal á aðalfundi semja áætlun fyrir yfirstandandi
reikningsár um tekjur og gjöld sýslusjóðs. Að því leyti, sem lögskipuð
gjöld og aðrar tekjur hrökkva ekki fyrir gjöldum, skal jafna því, sem
á vantar, niður á hreppsfjelög sýslunnar, að þriðjungi eftir samanlögðu
skattmati fasteigna, að þriðjungi eftir tölu verkfærra karlmanna og
að þriðjungi eftir samanlagðri fjárhæð skuldlausrar eignar og tekna
af eign og atvinnu, alt í hverjum hreppi fyrir sig.

Gjald það, er þannig kemur á hvert hreppsfjelag, skal greitt úr
sveitarsjóði, og skal hreppsnefndaroddviti greiða sýslumanni það á næsta
manntalsþingi.

45. gr.

Oddvita sýslunefndarinnar skal endurgjalda, eftir reikningi hans,
það, sem hann hefir borgað fyrir ritföng, sendiferðir o. fl., og skal öll
nefndin ávísa honum fjeð.

46. gr.

12

Hver sýslunefndarmaður fær í fæðispeninga og ferðakostnað 31. maí úr sýslusjóði 7 krónur hvern dag frá því er hann fer að heiman á sýslufund til þess er hann kemur heim aftur.

47. gr.

Ekkert gjald má greiða úr sýslusjóði, nema heimild sje fyrir því í lögum eða það sje ákveðið af sýslunefndinni.

48. gr.

Sýslunefndin kys árlega á aðalfundi mann úr sínum flokki til þess að yfirskoða næsta reikning sýslusjóðsins.

49. gr.

Í janúarmánuði ár hvert skal oddviti sýslunefndarinnar gera reikning yfir tekjur og gjöld sýslusjóðsins næstliðið ár og senda yfirskoðara hann fyrir lok sama mánaðar. Yfirskoðari skal fyrir lok næsta febrúarmánaðar senda oddvita aftur reikninginn með athugasemdum sínum. Á næsta aðalfundi þar á eftir rannsakar sýslunefndin reikninginn í sambandi við athugasemdirnar og svör reikningshaldara við þeim, og úrskurðar síðan reikninginn.

Reikninginn á að semja eftir áætlun þeirri, sem nefnd er í 44. gr., og skal honum fylgja skrá yfir eignir sýslunnar og yfirlitsreikningur yfir eigur og skuldir hennar. Þetta ásamt reikningnum sjálfum sendir oddviti ráðherra til yfirlits með næsta pósti eftir að reikningurinn var úrskurðaður.

Fyrir lok júnímánaðar skal senda hverri hreppsnefnd í sýslunni ágrip af sýslufundargerðinni ásamt reikningnum, prentað eða á annan hátt margfaldað, svo mörg eintök, er hæfa þykir. Nú eru eigi tók til þess að álit sýslunefndar, og skal þá fyrir sama tíma senda í hvern hrepp til oddvita eitt skrifað eftirrit af sýslufundargerðinni ásamt reikningnum, og skal oddviti sjá um, að hreppsþúar fái að lesa það. Fyrir eftirrit þessi fær sýslumaður 1 kr. fyrir hverja örk, og skal það og allur kostnaður við prentun og útsending goldið úr sýslusjóði.

Öll sýslunefndin hefir ábyrgð á, að reikningurinn sje rjettur. Hún ábyrgist einnig innstæðufje, skuldabryf og aðrar eigur sýslufjelagsins.

50. gr.

Um mentamál, heilbrigðismál, ljósmæður, vegi, ellistyrktarsjóði, alþingiskosningar, verslunarleyfi, nýbýli, laxveiði og ýmsar aðrar greinir atvinnamála o. fl. hefir sýslunefnd hlutverk eftir því sem lög ákveða.

12

31. maí

51. gr.

Þyki oddvita einhver ályktun nefndarinnar fara fram yfir það, sem hún hefir vald til, eða sje að öðru leyti lögum gagnstæð, eða hún miði til að gera einhverja ráðstöfun, sem sýslufjelagið geti haft tjón af, eða skorast undan að gegna skyldu, sem hvílir á því, skal honum heimilt að fella ályktunina úr gildi, og ber honum þá að senda ráðherra tafarlaust skýrslu um það. Jafnframt skal hann senda sýslunefndinni eftirrit af skýrslunni. Ráðherra sker úr ágreiningnum.

52. gr.

Með næsta pósti eftir sýslunefndarfund skal oddviti senda ráðherra endurrit af gerðabókinni til athugunar.

III. KAFLI.

*Um það hver lög sjeu numin úr gildi með lögum þessum
og hvenær lög þessi koma í gildi.*

53. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin þau lög, sem hjer segir: Sveitarstjórnarlög nr. 43, 10. nóv. 1905, að því leyti, sem þau eru ekki áður úr gildi feld.

Lög nr. 46. 26. okt. 1917, um breyting á sveitarstjórnarlögum 10. nóv. 1905.

Lög nr. 67, 27. júní 1921, um breyting á sveitarstjórnarlögum 10. nóv. 1905.

Lög nr. 29, 19. júní 1922, 2. og 3. gr.

54. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1927.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

13

31. maí

rjett erlendra manna til að stunda atvinnu á Íslandi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í lögum þessum er maður talinn „erlendur“, ef hann á heimilisfang utan Íslands, enda sje eigi skylt að leyfa honum landsvist á Íslandi samkvæmt landslögum eða þjóðrjettarreglum.

Í lögum þessum telst sá maður „stunda atvinnu“ hjer á landi, sem vinnur einhverja vinnu fyrir reikning annars aðilja, enda sje sá eigi fullábyrgur fjelagi hans um þann atvinnurekstur eða það fyrirtæki, sem fyrir er unnið. Ef fullábyrgir fjelagar eru fleiri en 3, teljast þó þeir, sem um fram eru, stunda atvinnu hjá hinum.

„Á Íslandi“ merkir í lögum þessum bæði á landi og í landhelgi Íslands.

2. gr.

Óheimilt skal hverjum þeim, einstökum manni, fjelagi eða stofnun, sem hjer á landi rekur atvinnu, stofnsetur eða starfrækir eitthvert fyrirtæki, hverju nafni sem það nefnist, að taka erlenda menn í þjónustu sína hjer á landi gegn kaupgreiðslu, annari en fæði og húsnæði, hvort sem það er um langan tíma eða skamman.

Þó er aðilja heimilt að taka í þjónustu sína:

1. Erlenda sjerfræðinga við allskonar iðju.
2. Aðra erlenda kunnáttumenn, enda sje eigi kostur slíkra manna hjerlendra, og skýri aðili atvinnumálaráðherra þegar frá ráðningunni.
3. Frændur sína að feðgatali eða niðja, kjörbörn, fösturbörn og systkin.
4. Erlend vinnuhjú mega sveitabændur ráða til sín í 2 mánuði eða lengur.

Ennfremur mega:

5. Íslensk skip ráða erlenda skipverja innan þeirra takmarka, sem í lögum segir, og
6. Sendimenn annara ríkja hafa erlenda menn í einkaþjónustu sinni.

13

31. maí

3. gr.

Erlendum mönnum, sem hingað eru komnir í atvinnuleit eða teknir eru að stunda hjer atvinnu, getur atvinnumálaráðherra vísað úr landi innan ákveðins tíma. Binda má hann og landsvist þessara manna þeim skilyrðum og takmörkunum, sem hann telur þurfa vegna hagsmuna almennings eða ríkis.

Fyrirmæli undanfarandi málsgreinar taka þó ekki til:

1. Erlendra manna, er stunda nám í hjerlendum skólum, sem ríkið á eða styrkir.
2. Erlendra manna, sem hjer dveljast til rannsókna eða vísindastarfa eða sendir eru af stjórn síns lands til kenslustarfa.
3. Þeirra manna erlendra, sem hjer hafa aðsetur, þegar lög þessi koma til framkvæmda.

4. gr.

Atvinnumálaráðherra er heimilt, ef sjerstakar ástæður þykja mæla með, að veita undanþágu frá ákvæðum 2. gr., svo sem ef fáir atvinnuþiggjendur eiga í hlut, eigi þykir unt að koma atvinnu á fót eða fyrirtæki í tækan tíma eða reka það án erlends vinnukrafts, enda þótt notaður sje sá hjerlendur vinnukraftur, sem kostur er á, án hnekkis atvinnuvegum landsins. Leyfi má binda öllum þeim skilyrðum um lög-gæslu, hollustuhætti, framfærslu, skólahald verkamanna og sjerhvað annað, sem ráðherra telur nauðsynlegt eða heppilegt ríkis eða almennings vegna.

5. gr.

Nú hefir aðili hjer á landi erlenda verkamenn í þjónustu sinni gagnstætt fyrirmælum 2. gr. og án þess að heimild sje til þess fengin eftir 4. gr., og kveður atvinnumálaráðherra þá upp, svo fljótt sem við verður komið, úrskurð, þar sem aðilja sje bannað að hafa hinn erlenda menn eða erlendu menn í þjónustu sinni.

6. gr.

Atvinnumálaráðherra á fullnaðarúrskurð um heimild aðilja til að ráða sjer og hafa í þjónustu sinni erlenda menn, um heimild aðilja til að stunda hjer atvinnu og um skilning á undanþágum samkvæmt 4. gr. laga þessara.

7. gr.

Brot gegn úrskurðum samkvæmt 1. mgr. 3. gr. og 5. gr., þar sem aðilja er bannað að hafa erlenda menn í þjónustu sinni eða að stunda hjer atvinnu, varða sektum, frá 40—10000 kr., til ríkissjóðs. Auk þess ber aðilja að hafa flutt ólöglega innflutta verkamenn sína

úr landi eða sjeð þeim fyrir flutningi innan þess tíma, er ráðherra til- **13**
tekur, ríkissjóði að kostnaðarlausu. Ennfremur er heimilt að stöðva ^{31. maí}
með lögbanni, án þess að trygging sje sett, þær framkvæmdir, er nota
skyldi hinn erlenda vinnukraft til, ef byrjað er á þeim, þar til hinir
erlendu verkamenn eru farnir úr landi eða trygt þykir, að þeir verði
farnir innan ákveðins tíma.

8. gr.

Rjett er atvinnumálaráðherra að láta flytja þá erlenda menn,
ásamt skylduliði, af landi brott, er hann hefir óheimilað að stunda at-
vinnu hjer lögum þessum samkvæmt, hvort sem þeir eru á sínum veg-
um eða annara, og skal sá flutningur vera á kostnað þess er hefir
ráðið þá til sín, en ella á eiginn kostnað þeirra.

9. gr.

Mál út af brotum gegn lögum þessum skulu sæta meðferð al-
mennra lögreglumála.

Í reglugerð getur ráðherra sett nánari fyrirmæli um framkvæmd
laga þessara. Svo má þar og kveða á um sektir fyrir brot á reglugerð
og meðferð á málum vegna þeirra brota.

10. gr.

Taka skulu fyrirmæli gildandi laga um eftirlit með útlending-
um til þeirra erlendra manna, er í lögum þessum getur, að því leyti
sem samrýmast má lögum þessum.

Lög þessi öðlast gildi 1. október 1927.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

14

31. maí

L Ö G

um

**viðauka við lög nr. 24, 16. nóv. 1907, um varnir gegn útbreiðslu
næmra sjúkdóma.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

Nú er maður smitberi eða grunaður um að vera smitberi ein-
hvers þess sjúkdóms, er getur um í 2. gr. laga nr. 24, 16. nóv. 1907,
og heilbrigðisstjórninni þá heimilt, þegar henni þykir ástæða til, að
fara með hann eins og hann væri haldinn af þeim sjúkdómi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

L Ö G

15

31. maí

um

**breyting á lögum nr. 46, 27. júní 1921, um afstöðu foreldra
til óskilgetinna barna.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

1. gr.

26. gr. ofannefndra laga orðist svo:

Sje barnsfúlga sú, er barnsföður (meðlagsskyldum) er skylt að borga með óskilgetnu barni samkvæmt úrskurði valdsmanns eða samn-
ingi, staðfestum af valdsmanni, ekki greidd á rjettum gjalddaga, og
eigi móðir þess rjett til framfærslu hjer á landi, þá er henni heim-
ilt, áður en eitt ár er liðið frá gjalddaga, að krefjast þess, að fúlga
verði greidd henni af sveitarfje í dvalarsveit hennar, þó eigi meira
en meðalmeðgjöf í þeirri sveit, er barnið dvelur í. En upphæð meðal-
meðgjafa með óskilgetnum börnum ákveður atvinnumálaráðuneytið,
að fengnum tillögum sýslunefnda og bæjarstjórna, fyrir hvert sveit-
arfjelag um 3 ár í senn, og skal miða meðalmeðgjöf við aldur barna,
hinn sama á öllu landinu. Beiðni barnsmóður til dvalarsveitar skal
fylgja meðlagsúrskurður valdsmanns, löglega birtur, eða samningur,
staðfestur af honum og löglega birtur, og lífsvottorð barnsins, enda
láti móðirin uppi þá skýrslu um framfærslusveit barnsföður (með-
lagsskylds), sem hún er fær um.

Meðlagið skal talinn sveitarstyrkur til handa barnsföður (með-
lagsskyldum) frá dvalarsveit móður og fer um endurgjald á honum
sem öðrum sveitarstyrk.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

16

31. maí

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 54, 15. júní 1926, um vörutoll.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alpingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Við 1. gr., staflíð 2. Orðið „olíufóðurkökum“ falli burt.

Við 1. gr., niðurlagsákvæðin á eftir staflíðunum. Á eftir orðunum „tilbúin áburðarefni“ komi: olíukökur.

Við 1. gr., niðurlagsákvæðin á eftir staflíðunum. Á eftir orðunum „til aðgerðar“ í niðurlagi fyrri málsgreinar komi: endursendar umbúðir um útfluttar iðnaðarvörur.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

LÖG

17

31. maí

um

varnir gegn sýkingu nytjajurta.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Atvinnumálaráðuneytið skal gera þær ráðstafanir, er það álítur nauðsynlegar til að hindra það, að hættulegir jurtasjúkdómar berist til landsins, og sömuleiðis til að hindra útbreiðslu slíkra sjúkdóma, hvar og hvenær, sem þeirra verður vart innanlands.

2. gr.

Ráðuneytið ákveður, hvaða sjúkdóma beri að skoða svo hættulega, að varnarráðstafanir skuli gera samkvæmt lögum þessum, og setur reglugerð um þær.

3. gr.

Ráðuneytið getur kvatt garðyrkjustjóra, meðan hann er launaður af opinberu fje, til aðstoðar við framkvæmd þessara laga, svo og alla þá, er starfa að ræktun landsins og að einhverju leyti eru launaðir af opinberu fje. Er þessum aðstoðarmönnum ráðuneytisins heimilt að framkvæma þær rannsóknir, er þurfa þykir, hvort heldur er í sölubúðum, geymslustöðum, matjurtagörðum eða öðrum gróðrarreitum. Þeim er og heimilt að taka nauðsynleg sýnishorn til rannsókna án endurgjalds og gera þær bráðabirgðaráðstafanir, er nauðsynlegar teljast.

4. gr.

Hver sá, sem hefir til eignar eða umráða jurtir eða jurtahluta, er hann hefir ástæðu til að ætla, að geti verið sjúkar eða geti sýkst, t. d. vörtupest í kartöflum, er skyldur að tilkynna það samkvæmt reglugerðarákvæðum, og má hann ekkert flytja burt af þeim hlutum nje af hendi láta fyr en leyfi er til þess fengið.

17

5. gr.

31. maí

Í reglugerð skal ákveða, að vottorð um, að kartöflur sjeu heilbrigðar, og lausar við vörtupest sjerstaklega, og umbúðir ósóttnæmar, skuli fylgja hverri kartöflusendingu þaðan, sem hætta er á, að skæðir jurtasjúkdómar geti borist til landsins.

6. gr.

Ákveði ráðuneytið, að uppskeru skuli eyðileggja, fær eigandi hæfilegt verð uppskerunnar greitt úr ríkissjóði, eftir mati dómkvaddra manna.

Kostnaður við varnarráðstafanir samkv. lögum þessum greiðist úr ríkissjóði. Eigendum vara, áhalda, garða eða gróðurreita ber þó að láta í tje nauðsynlega vinnu við framkvæmd varnarráðstafana endurgjaldslaust.

Hafi sá, sem fyrir tjóninu verður, orðið þess valdandi með því að vanrækja fyrirskipaðar varnarráðstafanir, ber honum einum að greiða allan kostnaðinn, sem af því leiðir.

7. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, 100—5000 kr.

8. gr.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum eða reglugerðum, sem settar verða samkvæmt þeim, skal farið sem almenn lögreglumál.

9. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

18

31. maí

iðju og iðnað.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Um iðju.

1. gr.

Iðja merkir í lögum þessum allan annan iðnað en handið og heimilisiðnað, hvaða efni eða orka, vjelar eða önnur tæki sem notuð eru og hvaða vörur eða efni sem framleidd eru. Ekki ná þó lög þessi til iðju að því leyti sem fyrirmæli laga um vatnsorkusjerleyfi láta um mælt.

2. gr.

Enginn má reka nokkurskonar iðju á Íslandi eða í íslenskri landhelgi nema hann hafi til þess fengið leyfi lögum þessum samkvæmt.

3. gr.

Hver maður, karl sem kona, getur fengið iðjuleyfi, ef hann:

1. Er heimilisfastur á Íslandi þegar leyfið er veitt og hefir verið það síðasta árið.
2. Er fjárráður.
3. Hefir forræði á búi sínu. Ekki má veita þeim iðjuleyfi, sem tvisvar hefir orðið gjaldþrota, nema komist hafi á löglegir samningar um skuldagreiðslur hans milli hans og lánardrotna hans.
4. Hefir ekki verið dæmdur sekur um verk, sem er svívirðilegt að almenningsáliti. Ekki má veita manni iðjuleyfi, ef ráðin hefir verið höfðun opinbers máls á hendur honum fyrir slíkt brot, fyrir en hann hefir verið sýknaður með dómi.
5. Fullnægir að öðru leyti þeim skilyrðum, sem sett eru eða sett kunna að verða lögum samkvæmt til þess að mega reka iðju.

Iðjuleyfi má ekki veita embættis- eða sýslunarmönnum, nje maka þeirra, ef hjónin búa saman, nema ráðherra hafi úrskurðað, að iðju-reksturinn megi samrýma stöðu þeirra.

4. gr.

Nú vill fjelag eða stofnun reka hjer iðju, og skal þá svo með fara:

1. Ef nokkrir fjelagar eða allir bera ábyrgð á skuldbindingum fjelags, þá skulu þeir allir, sem fulla ábyrgð bera, vera þeim kostum búnir, sem í 3. gr. segir.
2. Ef enginn fjelaga ber fulla ábyrgð á skuldum fjelags, þá skal það eiga heimilisfang og varnarþing á landi hjer, enda fullnægi framkvæmdarstjórar, stjórnendur fjelags og fulltrúar skilyrðum 3. gr. Ef fjelag er hlutafjelag, þá skal ennfreður meira en helmingur hlutafjárins vera eign manna búsettra á Íslandi, enda sje ekkert það í samþykktum fjelags, er brjóti í bága við íslensk lög. Ráðherra er heimilt að veita undanþágu frá skilyrðunum um heimilisfang stjórnenda eða fulltrúa og hlutafjäreign, enda standi sjerstaklega á.

5. gr.

Iðjuleyfi glatast, ef leyfishafi missir einhver þeirra skilyrða, sem í 3. gr. 1.—3. tölulið eða í 1. málslíð 4. töluliðs segir, eða þeirra skilyrða, sem annars eru sett eða kunna að verða sett til að halda rjettinum (5. tölul. 3. gr.).

Nú missir stjórnandi, fulltrúi eða framkvæmdarstjóri fjelags skilyrða þeirra, er í 4. gr. 2. segir, eða fjelag eða stofnun missir íslensks heimilisfangs eða hlutafje verður eign erlendis búsettra manna framar en lögmætt er, og skal aðili þá hafa komið málinu í löglegt horf innan 3 mánaða frá því er breyting varð. Hafi ella fyrirgert leyfi sínu. Ráðherra getur þó lengt frestinn um 3 mánuði, ef sjerstaklega stendur á.

6. gr.

Iðjuleyfi er bundið við nafn. Iðjuleyfi fjelags, þar sem einn eða fleiri fjelaga bera fulla ábyrgð, skal hljóða á nafn þeirra allra. Annars kostar hljóðar það á nafn fjelags. Nú fer fjelagi, sem fulla ábyrgð ber, úr fjelagi eða slíkur nýr fjelagi bætist við, og þarf fjelag þó ekki að leysa nýtt leyfi meðan einn fjelaga er eftir, þeirra er leyfi hljóðaði á nafn hans í öndverðu.

Enginn má framselja iðjuleyfi nje leyfa öðrum að reka iðju í skjóli síns leyfis.

Rjett er ekkju að halda áfram iðju látins manns síns án nýs leyfis, enda fullnægi hún lögmæltum skilyrðum.

Bú aðilja, er iðjuleyfi hafði, má og reka iðjuna, að því leyti sem sá rekstur er þáttur í skiftameðferð þess. Erfingi 16 ára eða eldri má og reka iðju arfleifanda án nýs leyfis, þar til er hann er fjárráður, ef hann að öðru leyti fullnægir skilyrðum 3. gr.

7. gr.

18

Lögreglustjóri, þar sem beiðandi á lögheimili, veitir iðjuleyfi. 31. maí
Þó ákveður ráðherra um veitingu iðjuleyfis, ef:

1. Iðjan er líkleg til að baka einstökum mönnum, hjeraði eða ríkinu tjón eða óhagræði að ráði, þar á meðal aukin sveitarþyngsli.
2. Iðjan telst sjerstaklega hættuleg mönnum, sem hana stunda.
3. Iðjan er annars svo vaxin, að hættulegt er eða varhugavert að leyfa hana.

8. gr.

Nú hefir lögreglustjóri veitt iðjuleyfi, en ráðherra telur sig hafa átt að úrskurða málið, og getur hann þá innan þriggja mánaða ónýtt leyfi lögreglustjóra að öllu leyti eða leyft iðjurekstur gegn því, að iðjuhöldur fullnægi skilyrðum, er ráðherra setur að viðlögðum leyfissmissi, alt án þess að aðili eigi kröfu til bóta á hendur ríkinu fyrir leyfissmissi eða tap, er honum hlýst af ákvörðunum ráðherra.

9. gr.

Nú verður svo vaxin breyting á iðju eða svo löguð breyting er fyrirhuguð á henni, að málið hefði borið undir úrskurð ráðherra, ef svo hefði verið ástatt í öndverðu, og má iðjuhöldur þá ekki halda áfram iðjurekstri þeim eða gera breytingu, nema ráðherra leyfi. Fer um málið samkvæmt 8. gr., svo sem við á.

Skýlt er iðjuhöld að veita lögreglustjóra og ráðherra allar upplýsingar um þau atriði, er varða skilyrði til að halda atvinnuheimild eða fullnægju settra skilyrða, svo og að veita aðgang að bókum atvinnunnar í sama skyni. En skýlt er að leyna alla óviðkomandi menn því, er rannsóknarmaður kemst að um hagi aðilja fyrir rannsókn sína eða upplýsingar hans.

10. gr.

Ef nauðsyn þykir, getur ráðherra sett þau skilyrði fyrir leyfi til iðjurekstrar í öndverðu eða til breytingar á honum samkvæmt fyrri málsg. 9. gr., að iðjuhöldur:

1. Sjái verkamönnum sínum fyrir sæmilegum húsakynnum, hjúkrun í veikindum, hæfilegu bókasafni og lesstofu.
2. Geri þær heilbrigðisráðstafanir, er nauðsynlegar þykja.
3. Kosti aukna löggæslu, er leiða kann af atvinnurekstrinum.
4. Kosti viðhaldsauka á vegum og öðrum almenningstækjum, sem atvinna hans veldur.
5. Sjái um eða setji tryggingu fyrir umsjá erlendra verkamanna, sem verða í þjónustu hans, og þeirra, sem þeim verkamönnum er eða verður skýlt að framfæra hjer á landi.

18
31. maí

6. Poli almenningsafnot af vegum, höfnum og öðrum mannvirkjum og samgöngutækjum, er iðjuhöldur kann að gera, að svo miklu leyti sem það má vera án verulegs бага fyrir hann, enda úrskurði ráðherra, ef ágreiningur verður.
7. Sæti öðrum þeim skilyrðum, er ráðherra telur þurfa að setja.

11. gr.

Greina skal í iðjuleyfi, hverskonar iðju heimilt sje að reka samkvæmt því, og hvar hana megi reka. Ekki veitir leyfi heimild til að reka iðju annarar tegundar en þá, sem nefnd er í leyfi, ásamt því, er venju samkv. eða eðli málsins heyrir þeirri iðju til.

Veita má sama aðilja leyfi til að reka fleiri en einskonar iðju, og leyfi til að reka iðju á fleiri en einum stað (kaupstað, þinghá).

12. gr.

Nú er iðjuleyfi synjað eða ágreiningur verður um það, hvort aðilji hafi fyrirgert iðjuheimild sinni, og er honum þá rjett að bera málið undir dómstóla, enda skal stefna lögreglustjóra, ef hann hefir úrskurðað málið, en ráðherra ella. Skal mál það höfða fyrir gestarjetti á heimilisvarnarþingi varnaraðilja.

II. KAFLI.

Um iðnað.

13. gr.

Í kaupstöðum landsins mega þeir einir reka iðnað (sbr. 1. gr.), annan en heimilisiðnað, sem iðnbrjef hafa fengið. Iðnbrjef þurfa þó ekki:

1. Þeir, sem iðnað reka einungis með aðstoð maka síns og barna undir 21 árs aldri.
2. Hegningarhús, spítalar, skólar og þesskonar stofnanir, enda vinni fangarnir, sjúklingarnir, nemendurnir o. s. frv. að iðninni.

14. gr.

Hver maður, karl sem kona, á rjett á að fá iðnbrjef, ef hann:

1. a. hefir sveinsbrjef í iðn sinni, eða
b. hefir fjelagarjettindi í sveinafjelagi iðnar sinnar, ef slíkt fjelag er til.
2. Fullnægir þeim skilyrðum, sem sett eru í 1.—5. tölul. 3. gr.

Nú vill fjelag eða stofnun reka iðnað í kaupstað, og skal þá forstöðumaður hafa iðnbrjef.

15. gr.

Rjett er ekkju að halda áfram iðnaði látins manns síns, enda

hafi hún forstöðumann, er sveinsbrjef hafi í iðninni. Með sama skil- **18**
yrði má erfingi, 16 ára eða eldri, reka iðnað arfleifanda þar til hann ^{31. maí}
er fjárráður.

Bú aðilja, er rak iðnað, má og halda þeim rekstri áfram að því
leyti sem hann er þáttur í skiftameðferð búsins.

16. gr.

Geta skal þess í iðnbrjefi, hverskonar iðnpróf aðili hafi leyst af
hendi. Iðnbrjef veitir aðilja heimild til að reka þá iðn, sem sveinsbrjef
hans greinir, hvar sem er á landi hjer, hvort sem það er frá fastri
atvinnustöð eða ekki, svo og rjett til að ráða sjer aðstoðarmenn
eftir þörfum.

Rjett er að veita sama aðilja iðnbrjef til að stunda iðn fleiri
en eina, ef hann fullnægir skilyrðum um hverja einstaka þeirra.

17. gr.

Meistarabrjef geta þeir einir fengið, sem:

1. Eru þeim kostum búnir, er í 14. gr. segir, og
2. Hafa unnið að minsta kosti 3 ár samtals hjá meistara og sem iðn-
aðarreikandi með iðnbrjefi.

Meistarabrjef veitir samsvarandi rjett sem iðnbrjef.

Í kaupstöðum er meisturum einum heimilt að taka nemendur til
verklegs náms í iðn sinni.

Þeir, sem hafa að afloknu námi rekið sjálfstætt iðn sína 3 ár
eða lengur, geta fengið meistarabrjef næstu 3 árin eftir að lög þessi
öðlast gildi.

18. gr.

1. Nú er í einhverjum kaupstað enginn sá fyrir, er rekur tiltekna
grein iðnaðar, og getur þá lögreglustjóri veitt umsækjanda iðn-
brjef í þeirri grein, þótt ekki hafi hann sveinsbrjef, ef umsækjandi
færir þær sönnur, er lögreglustjóri telur nægja, á kunnáttu sína.
2. Nú eru ekki í kaupstað nægilega margir, að dómi bæjarstjórnar,
er reka tiltekna grein iðnaðar með iðnbrjefi samkv. 14. gr., og
getur lögreglustjóri þá til 5 ára í senn veitt umsækjanda iðnbrjef
í þeirri grein, ef bæjarstjórn mælir með því, þótt ekki hafi hann
sveinsbrjef, ef umsækjandi færir þær sönnur, er lögreglustjóri
telur nægja, á kunnáttu sína.
3. Veita má lögreglustjóri þeim, er iðnbrjef hefir fengið samkv. þess-
ari grein, heimild til að taka nemendur til verklegs náms, ef
bæjarstjórn mælir með því.

18

31. maí

Í byggingarsamþykktum kaupstaða má ákveða, að enginn megi veita húsabyggingum forstöðu, nema hann hafi til þess löggildingu byggingarnefndar. Ef aðrir taka að sjer framkvæmd slíkra verka, þá skulu þeir hafa á vinnustaðnum fyrir sína hönd mann, sem fullnægir þessu skilyrði.

19. gr.

20. gr.

Sá hefir fyrirgert rjetti sínum samkvæmt iðnbrjefi eða meistara-brjefi, sem:

1. Missir einhvers þeirra skilyrða, er í 1.—3. tölul. og 1. másl. 4. tölul. 3. gr. segir.
2. Missir þeirra annara skilyrða (sbr. 5. tölul. 3. gr.), er sett eru annars eða sett kunna að verða til þess að halda rjettinum.

Ef fjelag á hlut að máli, þá skal svo með fara sem í 2. málsg. 5. gr. segir.

21. gr.

Lögreglustjóri, þar sem aðili á lögheimili, lætur af hendi iðnbrjef og meistarabrjef.

Nú synjar lögreglustjóri um iðnbrjef eða meistarabrjef, eða ágreiningur verður um það, hvort aðilji hafi mist rjett sinn, og er aðilja þá rjett að bera málið undir ráðherra. Ennfremur getur hann leitað úrlausnar dómstóla um það mál, enda skal þá stefna lögreglustjóra fyrir gestarjett á varnarþingi hans.

III. KAFLI.

Almenn ákvæði.

22. gr.

Halda skal skrá yfir öll leyfi, sem veitt eru lögum þessum samkvæmt. Ráðherra setur fyrirsmáli um þessi efni.

23. gr.

Óskert skal atvinnuheimild þegna annara ríkja hjer á landi, að því leyti sem þeir kunna að eiga rýmri atvinnurjett hjer samkvæmt samningum en lög þessi greina.

24. gr.

Gjalda skal ríkissjóði fyrir:

Iðjuleyfi kr. 100,00.

Iðnbrjef kr. 25,00.

Meistarabrjef kr. 50,00.

Ráðherra er heimilt að færa gjaldið niður alt að helmingi, ef sjerstök þörf þykir á þeim atvinnurekstri, sönnuð er fátækt aðilja, en jafnframt nauðsyn hans á því að koma upp atvinnunni til framfæris sjer og sínum o. s. frv. 18
31. maí

25. gr.

Það varðar sektum, frá 100—5000 kr., ef maður byrjar á iðju án leyfis eða heldur áfram iðju án þess að fullnægja settum skilyrðum eða eftir að hann hefir mist lögmælt skilyrði, eða leyfir öðrum að reka iðju í skjóli iðjuleyfis síns.

Það varðar sektum, alt að kr. 500, ef maður:

1. Rekur iðnað, sem iðnbrjef þarf til, án þess að hafa fengið það eða eftir að hann hefir mist heimildina.
2. Leyfir öðrum að reka iðn í skjóli iðnbrjefs síns.
3. Tekur að sjer verk, er í 19. gr. segir, án þess að fullnægja skilyrðum þeirrar greinar.
4. Tekur nemendur til verklegs náms, enda þótt hann eigi ekki rjett til þess, eða tekur nemendur til náms í annari iðn en þeirri, sem hann er meistari í eða hefir rjettindi meistara.

26. gr.

Sektir samkvæmt 25. gr. renna í ríkissjóð. Dæma skal aðilja til að greiða gjöld þau fyrir leyfi, ef honum hefði borið að gjalda, ef hann hefir rekið iðju eða iðnað ranglega leyfislaust.

Mál vegna brota þeirra, er í 25. gr. getur, skulu sæta meðferð almennra lögreglumála.

27. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1928.

Þeir, er þá reka iðju með heimild samkvæmt eldri lögum, halda henni.

Þeir, er 1. janúar 1928 reka iðn samkv. eldri lögum, eða hafa nemendur, halda þeim rjetti.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson,

19
31. maí

L Ö G

um

löggilding verslunarstaða.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á Litla-Árskógssandi í Árskógshreppi í Eyjafjarðarsýslu og Drangnesi við Steingrímsfjörð í Strandasýslu skulu vera löggiltir verslunarstaðir.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar stjórnarráðið hefir ákveðið takmörk verslunarlóðanna samkv. lögum nr. 61, 10. nóv. 1905, og birt í B-deild Stjórnartíðindanna.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1926.

20

31. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem veitt eru í fjárlögum fyrir 1926, eru veittar samkv. 2.—8. gr. hjer á eftir kr. 289407,68.

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 10. gr. er veitt:

1. Til aðgerðar á ráðherrabústaðnum	35000,00	
2. Til sendiherra í Kaupmannahöfn, laun o. fl.	22500,00	
		57500,00

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 12. gr. er veitt:

1. Læknisvitjunarstyrkur Suðureyrarhrepps fyrir 1924 (endurveiting)	200,00	
2. Styrkur upp í legukostnað Bjarna Jónssonar frá Vogu	2500,00	
3. Til byggingar starfsmannabústaðar á Vífilsstöðum	15000,00	
4. Til kostnaðar við mænusóttarsjúklinga	4600,00	
		22300,00

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 13. gr. er veitt:

Til kaupa á snjóbil	25000,00
---------------------------	----------

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. er veitt:

1. Styrkur til húsabyggingar á prestssetrinu Höskuldsstöðum	14000,00
---	----------

Flyt 14000,00 104800,00

20		Flutt	14000,00	104800,00
31. maí	2.	Til íbúðarhúsbyggingar á Bergþórshvoli	30000,00	
	3.	Álag á kirkjuna á Kálfafellsstað	3500,00	
	4.	Álag á Auðkúlukirkju	1000,00	
	5.	Til síra Bjarna Jónssonar og síra Friðriks Rafnars upp í kostnað við að sækja kirkjuþing í Stokkhólmi 1925, 500 kr. til hvors	1000,00	
	6.	Til miðstöðvar á Hólum í Hjaltadal	6550,29	
	7.	Til aðgerðar á húsinu nr. 12 í Kirkjustræti, rannsóknarstofu háskólans	10500,00	
	8.	Utanfararstyrkur til skólastjóra Halldórs Vilhjálmssonar	1500,00	
	9.	Til gagnfræðaskólans á Akureyri, málning o. fl.	6700,00	
	10.	Til viðbótarbyggingar við dauðdumbraskólann	45000,00	
	11.	Til aðgerðar á stýrimannaskólanum	3300,00	
				123050,29

6. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

1.	Tillag til Bureau International de Statistique Commerciale, Bruxelles	967,55	
2.	Til landsbókasafnshússins, málning o. fl. ...	3500,00	
3.	Aðstoð á Þjóðskjalasafninu	900,00	
4.	Landsbókavörður Guðm. Finnbogason: Launabót	1125,00	
5.	Til Sigfúsar Sigfússonar frá Eyvindará, til þjóðsagnasöfnunar (Endurveiting)	500,00	
6.	Til að sækja sagnfræðingamót erlendis	1500,00	
7.	Til að sækja blaðamannafund í Malmö og Genf	1000,00	
8.	Til að sækja bindindisþing í Dorpat	500,00	
9.	Til minningarrits um Eggert Ólafsson	2000,00	
			11992,55

7. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

1.	Aðgerð á varnargarði fyrir Holtsá undir Eyja-fjöllum	1321,55	
2.	Til sjóvarnargarðs á Sauðárkróki	35000,00	
3.	Til skógræktar- og sandgræðslunáms	200,00	
4.	Magnús Einarson dýralæknir: Utanfararstyrkur	1500,00	
5.	Til varnargarðs fyrir Þverá í Öngulsstaða-hreppi	3000,00	

 Flyt 41021,55 239842,84

	Flutt	41021,55	239842,84	20
6.	Til endurbótar sjóvarnargörðum í Selvogi ..	1042,41		31. maí
7.	Til aðstoðarmanns í efnarannsóknarstofunni, Bjarna Jósefssonar cand. polyt., frá 1. júlí ..	2100,00		
				44163,96

8. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 18. gr. er veitt:

1.	Til frú Kristínar Jacobson, ekkju Jóns Jacobson landsbókavarðar, frá 1. júlí 1925	1538,00	
2.	Til frú Kristbjargar Marteinsdóttur, ekkju Sig. Jónssonar, fyrv. ráðherra, frá 1. febr. 1926 ..	920,34	
3.	Til fyrv. póstafgreiðslumanns Kristjáns Blöndals, frá 1. maí 1926	1115,55	
4.	Til frú Kirstínar Þ. Blöndal, ekkju fyrv. hjer- aðslæknis Ásgeirs Blöndals, frá 1. febr. 1926	460,17	
5.	Til frú Ragnheiðar Torfadóttur, ekkju fyrv. skólastjóra Hjartar Snorrasonar, frá 1. sept. 1925	906,66	
6.	Til frú Guðlaugar Magnúsdóttur, ekkju Bjarna Jónssonar frá Vogu, og barna hennar, frá 1. okt. 1926	460,16	
			5400,88
			Kr. 289407,68

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

21

31. maí

L Ö G

um

breyting á og viðauka við lög nr. 26, 15. júní 1926, um heimild fyrir veðdeild Landsbanka Íslands til þess að gefa út nýja flokka (seríur) bankavaxtabrjefa.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Heimilt skal, að 7. flokkur veðdeildarinnar nemi alt að 4 milj. króna.

2. gr.

Ríkisstjórninni skal heimilt að taka lán erlendis, alt að $4\frac{3}{4}$ milj. króna. Lánsfjenu má verja til þess að kaupa veðdeildarbrjef og jarðræktarbrjef, enda sje kaupverði og vöxtum brjefanna hagað svo, að ríkissjóður verði skaðlaus af kaupunum, miðað við gengi íslenskrar krónu á lántökudegi.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

L Ö G

um

22

31. maí

heimild til sölu þjóðjarðarinnar Sauðár.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Atvinnunálaráðherra er heimilt að selja Sauðárkrókshreppi þjóðjörðina Sauða í Skagafjarðarsýslu, að undanskilinni verslunarlóðinni eins og hún er ákveðin með lögum nr. 51, 28. nóv. 1919, fyrir það verð, sem dómkvaddir óvilhallir menn meta, og með þeim borgunarskilmálum, sem gilda um aðrar þjóðjarðir.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

23

31. maí

LÖG

um

breyting á lögum nr. 56, frá 15. júní 1926, um notkun bifreiða.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

4. gr. laganna skal orða svo:

Sjerhver bifreiðareigandi skal senda lögreglustjóranum í því umdæmi, sem hann er búsettur í, tilkynning um bifreið sína, áður en hún er tekin til notkunar. Skal lögreglustjóri síðan láta fara fram skoðun á vagninum. Ef vagninn samkvæmt skoðuninni fullnægir ákvæðum þessara laga og þeirra reglugerða, sem settar verða samkvæmt þeim, skal lögreglustjóri skrásetja vagninn og afhenda eiganda merki, sem setja skal aftan á vagninn og má ekki taka af honum meðan hann er notaður. Verði eigendaskifti að bifreið, skal bæði hinn fyrri og hinn nýi eigandi tafarlaust tilkynna það lögreglustjóra. Flytjist bifreiðareigandi búferlum úr einu lögsagnarumdæmi í annað með bifreið sína, skal hann senda tilkynningu um flutninginn til lögreglustjóra beggja um dæmanna. Skal lögreglustjóri lögsagnarumdæmis þess, er hann flytst í, ákveða merki það, er bifreið hans þá skal hafa, og afhenda honum það.

Atvinnumálaráðherra löggildir skoðunarmann eða skoðunarmenn bifreiða fyrir Reykjavík, Gullbringu- og Kjósarsýslu, Árnessýslu og Rangárvallasýslu og er heimilt að löggilda skoðunarmann í hverju öðru umdæmi, þar sem bifreiðar ganga. Skulu skoðunarmenn vera reyndir bifreiðarstjórar, er rjett hafa til að stýra leigubifreiðum til mannflutninga. Þeim skal skylt fyrirvaralaust öðru hverju, og ekki sjaldnar en einu sinni á ársfjórðungi hverjum, að skoða allar bifreiðar í umdæminu og athuga ökuskírteini bifreiðarstjóra. Skoðunarovottorð bifreiðarinnar skal fest upp í henni, og áritar skoðunarmaður það eftir hverja skoðun. Í skoðunarovottorði skal ákveða, hversu margir farþegar megi vera í bifreið til mannflutninga. Bifreiðareigandi greiðir 10 kr. árlegt gjald fyrir skoðanir til lögreglustjóra, og gengur sú upphæð til skoðunarmanna, þar sem þeir eru, eftir reglum, sem atvinnumálaráðherra setur. Atvinnumálaráðherra gefur skoðunarmanni erindisbrjef, sem ákveður nánar um valdsvið hans og skyldur.

Lögreglustjóri getur, hve nær sem ástæða er til, látið fara fram **23**
 nýja skoðun á bifreið á kostnað eiganda, og komi það í ljós, að hún full- 31. maí
 nægi ekki lengur ákvæðum laga og reglugerða, getur hann bannað
 notkun bifreiðarinnar og tekið merki af henni.

2. gr.

Tölunum í 1. málsg. 17. gr. laganna skal breyta svo:

Í staðinn fyrir „3000 kr.“ komi: 10000 kr., í staðinn fyrir „1000
 kr.“ komi: 3500 kr., og í staðinn fyrir „1500 kr.“ komi: 5000 kr.

Aftan við málsgreinina bætist:

Tryggingarupphæð hvers einstaks bifreiðareiganda eða fjelags
 þarf þó ekki að vera hærri en 45000 kr.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

24

31. maí

rannsókn banameina og kenslu í meina- og líffærafræði.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
 merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
 Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
 fest þau með samþykki Voru:

Dómsmálaráðherra getur ákveðið, að sjerfræðingur skuli rann-
 saka banamein sjúklinga, sem deyja í sjúkrahúsum, sem ríkið rekur, og

24 skrá stutta skýrslu um þau. Hann setur og reglur um, að hverju leyti
31. maí nota megji sjúk eða heilbrigð líffæri við kenslu læknaefna.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

25

31. maí

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 45, 20. júní 1923, um sandgræðslu.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað „ $\frac{1}{2}$ úr ríkissjóði, en að $\frac{1}{2}$ af landeiganda“ í 4. gr. laganna komi: $\frac{2}{3}$ úr ríkissjóði, en $\frac{1}{3}$ af landeiganda.

2. gr.

9. gr. laganna orðist svo:

Eigi má girða fyrir alfaravegi, ef af því orsakast bagalegur krókur eða ófær leið. Skal sandgræðslan, þegar svo stendur á, annast um hlið, og skal kostnaður af því greiddur af sömu aðiljum sem sandgræðslukostnaður, eftir sömu hlutföllum.

Öllum vegfarendum er skylt að loka hliðum í hvert sinn og um þau er farið, en sæta sektum ella, alt að 50 kr., er uppvíst verður, að hlið er skilið eftir opið, enda skal svo frá hliðum gengið, að auðvelt sje að opna og loka.

3. gr.

25

Á eftir orðunum „50—1000 kr.“ í 15. gr. laganna komi: (sbr. þó 31. maí 9. gr. síðari málsg.)

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

L Ö G

26

31. maí

um

**heimild handa atvinnumálaráðherra til að veita sjerleyfi til
járnbrautarlagningar milli Reykjavíkur og Þjórsár
og til að virkja Urriðafoss.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Atvinnumálaráðherra skal vera heimilt að veita hlutafjelaginu „Titan“ sjerleyfi til:

1. Að leggja járnbraut frá Reykjavík um Hellisheiði, yfir Ölfusá og að Þjórsá í nánd við Urriðafoss.
2. Að virkja Urriðafoss í Þjórsá. Leyfið felur í sjer heimild til þess að gera uppistöðu í ánni ofan við fossinn og strengi þá, sem að honum liggja, hækka eða lækka vatnsborð eða farveg, gera vatnsrásir ofan jarðar eða neðan eftir þörfum, þar á meðal brottrás handa vatni frá orkuveri og yfir höfuð að fara með vatnið eftir því, sem

26
31. maí

- nauðsyn krefur til þess að ná úr því orku þess og svo sem samrýmast má landslögum. Gert er ráð fyrir, að virkjaðar verði alt að 160000 hestorkum.
3. Að reisa orkuver í nánd við Urriðafoss, í því skyni að breyta vatnsorku þeirri, sem í 2. tölul. segir, í raforku, og starfrækja það eða þau.
 4. Að leiða raforku frá orkuveri eða orkuverum þeim, er í 3. tölul. greinir, til staðar í nánd við Reykjavík, um þá staði og með þeim hætti, er henta þykir og nánar skal fram tekið í sjerleyfisbrjefi, til afnota í iðjuveri eða iðjuverum, sbr. 5. tölul.
 5. Að reisa iðjuver til saltpjetursvinslu og annarar iðju til hagnýtingar raforkunni.
 6. Að gera vegi eða önnur samgöngutæki, sem nauðsynleg eru að áliti ráðherra vegna virkjunarinnar, orkuvinslunnar eða orkunýtingarinnar.
 7. Að taka lögnámi land og rjettindi yfir landi, svo og að leggja kvaðir á land, að því leyti sem nauðsynlegt er til þess að koma fyrir tækjum þeim í framkvæmd, sem 1.—6. tölul. greinir.

2. gr.

Sjerleyfishafi skal hafa varnarþing á Íslandi, endi hafi hann hjer búsettan umboðsmann, er birta megí stefnu og svari til sakar fyrir dómi í málum á hendur leyfishafa, en að minsta kosti $\frac{2}{5}$ hlutar stjórnarmanna skulu vera búsettir á Íslandi.

3. gr.

Ekki má framselja sjerleyfi samkvæmt lögum þessum, nema samþykki ráðherra komi til, enda fullnægi nýr leyfishafi öllum settum skilyrðum sjerleyfis.

4. gr.

Sjerleyfistími má vera alt að 70 árum.

5. gr.

Sjerleyfishafi skal vera undanþeginn eignarskatti, tekjuskatti til ríkissjóðs, útsvari og hærra innflutningsgjaldi en nú er, eða öðrum samskonar gjöldum, er á kunna að verða lögð. Í stað þess skal hann gjalda af fyrirtækinu eða fyrirtækjunum 3 kr. árlega af hverri nýttri hestorku fyrstu 10 árin, en síðan 5 kr. árlega af hverri nýttri hestorku. Gjald þetta skiftist þannig milli ríkissjóðs og sveitarsjóðs, að ríkissjóður hlýtur $\frac{2}{3}$ hluta, en sveitarsjóður þriðjung. Sveitarsjóðshlutinn skiftist eftir ákvörðun ráðherra milli sveita þeirra, er hlut eiga að máli eða verða fyrir átroðningi og usla af fyrirtækinu eða fyrirtækjunum.

Sú raforka, sem seld er til almennings samkvæmt sjerleyfislögum, skal þó undanþegin þessu árgjaldi.

26
31. maí

6. gr.

Um sölu á raforku til almennings fer eftir sjerleyfislögum. Þó skal verð árshestorkunnar ekki fara fram úr 55 krónum.

7. gr.

Skylt skal sjerleyfishafa, þegar komin er á fót vinsla köfnunar-efnisáburðar, að láta ríkisstjórninni í tje, eftir ósk Búnaðarfelags Íslands, alt að 3000 smálestum áburðarins árlega við verði, sem ekki má fara meira en 5% fram úr vinslukostnaði og ætíð skal vera 5% undir heildsöluverði samkynja áburðar í Noregi. Áburðurinn afhendist í Reykjavík í útflutningsumbúðum.

8. gr.

Járnbrautin milli Reykjavíkur og Þjórsár skal gerð úr nýju, völdu efni og að öllu leyti eftir fyrirmælum ráðherra, en nánari ákvæði þar að lútandi ber að greina í sjerleyfi. Ráðherra ákveður einnig, hvar og hve margar járnbrautarstöðvar skuli vera, og telst kostnaður af byggingu þeirra til lagningarkostnaðar brautarinnar.

9. gr.

Kostnaður við járnbrautina skal greiðast þannig:

- a. Reykjavíkurkaupstaður kostar land undir stöðvar og greiðir bætur allar fyrir landnám, jarðrask og átroðning vestan afrjettar eða almennings á Hellisheiði.
- b. Árnessýsla kostar á sama hátt land undir stöðvar og greiðir bætur allar fyrir landnám, jarðrask og átroðning austan afrjettar eða almennings á Hellisheiði, þar með talin stöð austan eða vestan Ölfusár.
- c. Rangárvallasýsla kostar á sama hátt, að hálfu leyti móti Árnessýslu, land undir stöðvar og greiðir bætur allar fyrir landnám, jarðrask og átroðning frá stöð við Ölfusá að Þjórsá.
- d. Ríkissjóður leggur fram þriðjung kostnaðar af járnbrautargerðinni að öðru leyti, þar með taldir brautarvagnar og annað það, er samkvæmt venju tilheyrir slíku mannvirki, eftir ákvörðun ráðherra, þó ekki yfir 2 milj. kr., og er ríkisstjórninni heimilt að taka það fje að láni að nokkru eða öllu leyti. Fjeð greiðist eftir á, alt að 1½ miljón króna, þegar járnbrautin er fullgerð, með stöðvarhúsum frá Reykjavík að Ölfusá, og alt að ½ miljón króna þegar brautin er fulllögð að Þjórsá, með stöðvarhúsum, vögnum og öðrum áhöldum, er fylgja eiga brautinni.
- e. Sjerleyfishafi leggur fram allan annan kostnað við járnbrautina,

26
31. maí

og ríkissjóður er á engan hátt, beint eða óbeint, ábyrgur fyrir skuldbindingum sjerleyfishafa.

10. gr.

Sjerleyfishafi framkvæmir járnbrautarlagninguna og rekur fyrirtækið á sinn kostnað, enda tekur hann tekjur af því. Ráðherra ákveður öll flutningsgjöld og hefir eftirlit með rekstri brautarinnar. Ríkissjóður á ekki tilkall til vaxta af framlagi sínu fyrir en hreinar rekstrartekjur brautarinnar nægja til þess að leyfishafi fái 6% ársvexti af framlagi sínu. Verði rekstrartekjurnar meiri, fær ríkissjóður vexti af framlagi sínu, allt að 6%. Sje þá enn afgangur af rekstrartekjum, skiftist hann milli ríkissjóðs og leyfishafa í hlutfalli við framlög þeirra til járnbrautarinnar.

Ríkissjóði er heimilt, hvenær sem er á leyfistímanum, að taka við járnbrautinni með öllu tilheyrandi til umsjár og eignar, gegn því að greiða sjerleyfishafa matsverð hennar, að fráðregnum hluta ríkissjóðs, eftir nánari ákvæðum í sjerleyfinu.

Umboðsmaður ráðherra á hvenær sem er aðgang að öllum bókum járnbrautarfyrirtækisins, og ráðherra getur sett allar nauðsynlegar reglur um eftirlit með rekstri og reikningsfærslu þess.

11. gr.

Sjerleyfishafi skal hafa byrjað á lagningu járnbrautarinnar eigi síðar en 1. maí 1929 og verkinu skal lokið eigi síðar en 1. júlí 1933.

Á mannvirkjum, er lúta að virkjun Urriðafoss, skal byrjað eigi síðar en 1. júlí 1934.

Verði járnbrautarlagningunni ekki haldið áfram með þeim hraða, að henni geti orðið lokið á tilsettum tíma, eða stöðvist verkið algerlega, fellur sjerleyfið úr gildi og verða unnin mannvirki ríkiseign án endurgjalds til sjerleyfishafa.

Járnbrautin öll með stöðvarhúsum, eimvögnum og öðrum vögnum og áhöldum skal jafnan standa að veði fyrir því, að sjerleyfishafi reki járnbrautina og haldi henni vel við, samkvæmt því, sem um semst milli atvinnumálaráðherra og sjerleyfishafa.

12. gr.

Rjettindi og skyldur sjerleyfishafa og skifti hans og ríkisstjórnar fara samkvæmt landslögum, þ. á. m. sjerleyfislögum, að svo miklu leyti sem ekki er um mælt í lögum þessum.

Nú skilur aðilja á um það, hvort atriði skuli sæta úrlausn eftir

þessum lögum eða öðrum landslögum, og skal þá hæstirjettur einn **26**
dæma um það. Sjerleyfisdómur samkvæmt sjerleyfislögum sker annars 31. maí
úr, ef ágreiningur verður um efndir á ákvæðum sjerleyfisins, með
þeim hætti, sem segir í sjerleyfislögum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 43, 10. nóv. 1913 [Landskiftalög].

27

31. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

1. gr.

1. grein laganna orðist svo:

Eftir lögum þessum geta komið til skifta að nokkru eða öllu
leyti heimalönd sveitajarða og afrjettarlönd, sem jöfnum höndum eru
notuð til vetrararbeitar, tún, sáðreitir, engi, landsnyttjar aðrar og hlunn-
indi, svo og mannvirki, sem tvö eða fleiri býli hafa til samnota og ekki
hefir verið áður skift til eignar eða afnota, svo sannað verði eða viður-
kent af öllum eigendum.

Nú er túni, sáðreitum, slægjum eða öðrum landsnyttjum á sam-
eignarjörð áður skift, og hafa skiftin ekki verið staðfest samkvæmt
10. eða 13. gr. þessara laga, og má þá krefjast skifta að nýju, að svo

27 miklu leyti, sem þau geta gert hagkvæmara skipulag á hverri eign fyrir
31. maí sig og eru í samræmi við ákvæði 6. gr. 2. málsl., 7. gr. og 8. gr.; þó skal þess gætt að raska ekki hlutföllum ræktaðs lands, nema samþykki aðilja komi til.

2. gr.

2. gr. laganna orðist svo:

Hver einstakur eigandi eða umráðamaður jarðar, jarðarparts eða landsnyttja getur krafist skifta samkvæmt lögum þessum. Skiftin skulu vera til fullrar eignar og ætíð miðuð við viðurkend og á lög-mætan hátt staðfest eignahlutföll lands og landsnyttja, er skifta á. Skal ekki aðeins farið eftir stærð lands að flatarmáli, heldur og gæðum þess og verðmæti á hverjum stað. Eigi má þó staðbundin skifti gera á námarjetti, þar með talið mótak, veiði í vötnum eða sjó, selveiði, fuglaveiði með háf eða skotum, reka, vergögnum, lóðagjöldum, beitu-tekju, þörungum föstum og lausum og fjörubeit, nema samþykki allra eigenda komi til.

Nú hafa eignahlutföll á sameignarjörð breyst við jarðamat (endurmat) fyrir misjafna ræktun eða aðrar verklegar framkvæmdir eiganda eða ábúanda, og breytast þá eigi fyrir það eignahlutföll óskifts lands eða landsnyttja.

Nú er ágreiningur um eignahlutföll óskifts lands eða landsnyttja og næst ekki samkomulag. Verður þá eigi úr því skorið nema með dómi.

Um umráð og notkun vatns og fallvatna, svo og um girðingar, fer eftir almennum lögum.

3. gr.

3. grein laganna orðist svo:

Úttektarmenn skulu vera matsmenn og gera skiftin hver í sínu umdæmi. Ef úttektarmaður er hindraður, við málið riðinn eða nákominn aðiljum, kveður sýslumaður annan í hans stað. Sýslumaður skal og kveðja oddamann til skiftagerða. Skal hann vera formaður matsmanna, stýra skiftum og annast bókun skiftagerðar. Meiri hluti atkvæða ræður úrslitum.

Matsmenn fá þóknun fyrir skifti eftir 6. og 7. gr. laga nr. 64, 14. nóv. 1917. Oddamaður fær þó $\frac{1}{6}$ hlut hærri þóknun að öllu samanlögðu en hinir.

4. gr.

4. grein orðist svo:

Þegar skifta skal landi eða landsnyttjum, skal bjóða öllum eigendum og öðrum þeim, er notkunarrjett hafa á því, er til skifta getur komið, að vera við skiftin og gefinn kostur á að upplýsa málið fyrir

matsmönnum, en gætt skal þess, að matsstörfín dragist ekki fyrir það lengur en nauðsyn krefur. Hið sama gildir og við yfirmat, en ekki skulu þeir þó viðstaddir, er matsmenn eða yfirmatsmenn ræða milli sín úrslit skiftanna eða ráða þeim til lykta. 27
31. maí

Hver sá eigandi, sem er óánægður með skiftin, getur heimtað yfirmat. Rjett til að heimta yfirmat hefir einnig hver veðhafi í eign þeirri, er skift er, um eitt ár frá því að sýslumaður hefir tilkynt honum skiftin.

5. gr.

5. grein orðist svo:

Sýslumaður skal dómkveðja 4 menn óvilhalla til að framkvæma yfirmat, en sjálfur skal hann vera formaður þeirra og stýra matinu. Heimilt er honum þó að kveðja annan í sinn stað. Yfirmatsmenn fá í dagpeninga og fæðispeninga 7 krónur og ferðakostnað eftir reikningi. Úrskurðar sýslumaður reikninga yfirmatsmanna; þó má skjóta úrskurði hans undir fullnaðarúrskurð dómsmálaráðuneytisins, er úrskurðar reikninga hans sjálfs.

Kostnað við skifti greiði sá, er þeirra beiðist, ef skiftatilraun verður árangurslaus sökum vanheimilda, svo og við yfirmat, ef engin breyting er gerð á skiftum; ella skiftist allur kostnaður á eigendur að tiltölu við eignahlutföll þess, er skiftin ná til.

6. gr.

Lög þessi öðlast gildi jafnskjótt og þau hafa hlotið konunglega staðfestingu. Skal þá jafnframt meginmál þeirra fært inn í aðallögin og þau gefin út í einni heild sem lög frá Alþingi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

28
31. maí

L Ö G

um

**breyting á lögum um samþyktir um sýsluvegasjóði,
nr. 10, 20. júní 1923.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Skatt þann til sýsluvegasjóðs, er 3. gr. laga nr. 10, 20. júní 1923, ræðir um, er hreppsfelagi heimilt að greiða úr sveitarsjóði, sje það samþykkt með meiri hluta atkvæða á lögmætum sveitarfundi, og sje tilkynning þar um kominn til sýslumanns fyrir 1. apríl. Gildir sú skipun þangað til fundarsamþykktin er úr gildi numin með sama hætti. Jafnar þá hreppsnefnd skattinum niður með útsvörum, og skal hreppsnefndaroddviti greiða hann sýslumanni á gjalddaga.

Nú á einhver fasteign í hreppi eða kaupþúni, aðra en jörð í fastri ábúð eða jarðarhluta, en er þar ekki útsvarsskyldur, eða greiðir þar ekki útsvar eftir sömu reglum og aðrir, og er þá hreppsnefnd heimilt að krefja eiganda um vegaskattinn sem þúsundgjald af eigninni, eftir því, sem hann er ákveðinn að lögum

Gjald þetta hefir lögtaksrjett.

2. gr.

Nú er lagt fje til akvega samkvæmt síðari málsgrein 5. gr., og greiðist þá framlag úr ríkissjóði móts við samanlagt framlag hrepps og sýslusjóðs, eftir sama hlutfalli og ákveðið er í 8. gr. laganna.

3. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 22, 4. júní 1924, um breyting á lögum um samþyktir um sýsluvegasjóði, nr. 10, 20. júní 1923.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson,

LÖG

um

29

31. maí

viðauka við hafnarlög fyrir Vestmannaeyjar, nr. 60, 10. nóv. 1913.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til dýpkunar og umbóta á höfninni í Vestmannaeyjum veitist $\frac{1}{3}$ kostnaðar, alt að 70 þúsund krónur, úr ríkissjóði, gegn tvöföldu fjárframlagi úr hafnarsjóði Vestmannaeyja. Tillagið úr ríkissjóði er bundið því skilyrði, að yfirumsjón með verkinu og reikningshaldinu sje falin manni, sem ríkisstjórnin samþykkir.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson,

30
31. maí

LÖG

um

afnám kennarastóls í klassiskum fræðum við Háskóla Íslands.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Kennarastóll í klassiskum fræðum við Háskóla Íslands skal afnuminn.

2. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi feld lög nr. 25, 2. nóv. 1914.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

31
31. maí

LÖG

um

breyting á lögum nr. 38, 28. nóv. 1919, um samþyktir um akfæra sýslu- og hreppavegi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Aftan við 5. gr. laganna bætist:

Sömuleiðis má greiða framlög þessi úr sveitarsjóði eða sveitarsjóðum á samþyktarsvæðinu, sje það samþykkt með $\frac{2}{3}$ atkvæða á lög-

mætum sveitarfundi eða sveitarfundum. Gildir sú skipun þangað til **31**
fundarsamþykktin er úr gildi feld með sama hætti. Jafnar þá hrepps- 31. maí
nefnd eða hreppsnefndir skattinum niður með aukaútsvörum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

32

31. maí

sölu á prestssetrinu Hesti í Ögurþingum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Heimilt er kirkju- og kenslumálaráðherra að selja jörðina Hest
í Súðavíkurhreppi í Norður-Ísafjarðarprófastsdæmi, sem útlögð hefir
verið sem prestssetur í Ögurþingaprestakalli. Um söluna fer sam-
kvæmt lögum nr. 50, 16. nóv. 1907, um sölu kirkjujarða.

2. gr.

Lög þessi ganga þegar í gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

33

31. maí

L Ö G

um

friðun hreindýra.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Hreindýr skulu hvarvetna á landi hjer friðuð fyrir skotum og öðrum veiðivjelum til 1. janúar 1935. Heimilt skal þó að handsama dýr til eldis.

2. gr.

Brot gegn 1. gr. varða 100 kr. sektum í fyrsta sinn fyrir hvert dýr, sem veitt er, en sektir tvöfaldast við hverja ítrekun brots, alt að 400 kr.

3. gr.

Fara skal með mál, er rísa af brotum á lögum þessum, sem almenn lögreglumál. Sektir skulu hálfar falla til uppljóstrarmanns, en hálfar í sveitarsjóð heimilissveitar hans.

4. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutabæigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

L Ö G

um

34

31. maí

viðauka við lög nr. 18, 4. nóv. 1887, um veð.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 4. gr. laganna komi:

Svo er og útgerðarmanni heimilt að setja banka eða sparisjóði að sjálfsvörsluveði afla af skipi sínu á einu útgerðartímabili í senn, til tryggingar lánum, er hann tekur til útgerðarinnar á því hjá stofnunum þessum.

Fjármálaráðuneytinu er heimilt að lækka lögákveðin þinglestrar-gjöld fyrir skuldabryjef, sem út eru gefin samkvæmt lögum þessum.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

35
31. maí

LÖG

um

breyting á lögum nr. 40, 15. júní 1926, um fræðslu barna.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 2. málsgrein 4. gr. laganna komi:

Þó geta tveir eða fleiri hreppar gengið saman í eitt skólahjærað um eitt ár í senn, án þess að samþykki hreppsnefndar eða hreppsfundar komi til, ef hlutaðeigandi skólanefndir koma sjer saman um það og fræðslumálastjórnin leyfir.

2. gr.

2. málsg. 5. gr. laganna orðist svo:

Árlegur námstími skal vera að minsta kosti 24 kensluvikur. Þó getur fræðslumálastjórnin veitt leyfi til að stytta þennan námstíma um fjórar vikur, sje það gert til þess að nota skólann til kenslu barna 7—10 ára að aldri, að minsta kosti 8 kensluvikur haust eða vor, eða til kenslu unglinga 14—17 ára, samkvæmt reglugerð, er fræðslumálastjórnin samþykkir.

3. gr.

Aftan við 24. gr. laganna komi:

Þegar tvö eða fleiri skólahjæruð ganga saman í eitt um eitt ár í senn (sbr. 4. gr. 2. málsg.), þá hafa skólanefndir beggja eða allra hjæraðanna í sameiningu skólanefndarstörfín á hendi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

36
31. maí**breyting á lögum nr. 62, 27. júní 1921, um einkasölu á áfengi.**

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

4. gr. orðist svo:

Ríkisstjórnin skipar mann til að veita verslun þessari forstöðu. Hann skal hafa lyfsalapróf og hafa á hendi eftirlit með lyfjabúðum landsins. Honum skal skylt að útvega frá útlöndum lyf, umbúðir og hjúkrunargögn, er talin verða í lyfjasöluskránni, fyrir ríkissjóð, lækna, er rjett hafa til lyfjasölu, og sjúkrahús. Sjúkrahúslæknir annast um útvegum á þessum vörum handa sjúkrahúsum. Sjúkrahúsum má þó ekki selja vín nje ómengaðan spíritus.

Nánari reglur um starfssvið og starfsemi forstöðumanns verslunarinnar verða settar í erindisbrjefi, er ráðherra gefur út.

2. gr.

7. gr. orðist svo:

Á vínanda þann og áfengi, sem heimilt er að flytja til landsins og eigi er notað til lyfja, skal leggja 25%—75%, miðað við verð þess komið í hús hjer á landi að meðtöldum tolli.

Lyfjaáfengi, svo og önnur lyf, er verslunin útvegar læknum og sjúkrahúsum, seljast án hagnaðar.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

37
31. maí

LÖG

um

breyting á lögum nr. 45, 16. nóv. 1907, um skipun prestakalla, 1. gr.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í staðinn fyrir málsgreinarnar: „39. Reykjavík: Reykjavíkur, Lágafells og Viðeyjarsóknir. 40. Reynivellir: Reynivalla, Saurbæjar og Brautarholtssóknir“ komi: 39. Reykjavík: Reykjavíkursókn. 40. Mosfell í Mosfellssveit: Lágafells, Brautarholts og Viðeyjarsóknir. 41. Reynivellir: Reynivalla og Saurbæjarsóknir.

2. gr.

Ef breytt verður skipun prestakalla, þannig, að sókn úr öðru prestakalli verði sameinuð Mosfellsprestakalli í Mosfellssveit, þá er Mosfellspresti skylt að taka að sjer prestsþjónustu í þeirri sókn.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

38

31. maí

breyting á lögum nr. 37, 27. júní 1925, um breyting á lögum nr. 2,
frá 27. mars 1924, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að
innheimta ýmsa tolla og gjöld með 25% gengisviðauka.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

Í stað „til ársloka 1927“ í 2. málsg. 1. gr. laganna komi:
til ársloka 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

39
31. maí

FJÁRLÖG

fyrir árið 1928.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI.

T e k j u r.

1. gr.

Árið 1928 er ætlast til, að tekjur ríkisins verði svo sem talið er í
2.—5. gr., og að þeirra verði aflað með tekjugreinum, sem þar eru taldar.

2. gr.

Þessir skattar og tollar er ætlast til að nemi:

	kr.	kr.
1. Fasteignaskattur	240000	
2. Tekjuskattur og eignarskattur	950000	
3. Lestagjald af skipum	40000	
		1230000
4. Aukatekjur	350000	
5. Erfðafjárskattur	40000	
6. Vitagjald	300000	
7. Leyfisbrjefagjöld	10000	
8. Stimpilgjald	300000	
9. Skólagjöld	15000	
10. Bifreiðaskattur	30000	
		1045000
11. Útflutningsgjald		850000
12. Áfengistollur (þar á meðal óáfengt öl, áfengislaus vín, ávaxtasafi og gosdrykkir)	650000	
Flyt	650000	3125000

		kr.	kr.	39 31. maí
	Flutt	650000	3125000	
13.	Tóbakstollur	800000		
14.	Kaffi- og sykurtollur	1000000		
15.	Annað aðflutningsgjald	150000		
16.	Vörutollur	1000000		
17.	Verðtollur	850000		
			4450000	
18.	Gjald af sætinda- (konfekt-) og brjóstsykursgerð		20000	
19.	Pósttekjur	475000		
20.	Símatekjur	1500000		
			1975000	
21.	Víneinkasala		450000	
	Samtals		10020000	

3. gr.

Tekjur af fasteignum ríkissjóðs eru taldar:

	kr.	kr.
1. Eftirgjald eftir jarðeignir ríkissjóðs		30000
2. Tekjur af kirkjum		100
3. Tekjur af silfurbergi		1000
4. Legkaup til kirkjugarðs dómkirkjunnar		3500
Samtals		34600

4. gr.

Tekjur af bönkum og vaxtatekjur eru áætlaðar:

	kr.	kr.
1. Tekjur af bönkum		50000
2. Vextir af bankavaxtabrjefum, keyptum samkvæmt lögum nr. 14, 9. júlí 1909	28000	
3. Vætanlega útdregið af þeim brjefum	24000	
		52000
Flyt		102000

39

31. maí

	kr.	kr.
Flutt		102000
4. Vextir af innstæðum í bönkum		8000
5. Vextir af viðlagasjóði		65000
6. Aðrir vextir		140000
Samtals		315000

5. gr.

Óvissar tekjur og endurgreiðslur eru taldar:

	kr.	kr.
1. Óvissar tekjur		50000
2. Endurgreiddar fyrirframgreiðslur		10000
3. Endurgreidd lán og andvirði seldra eigna		22000
Samtals		82000

II. KAFLI.

Gjöld.

6. gr.

Árið 1928 eru veittar til gjalda upphæðir þær, sem tilgreindar eru í 7.—20. gr.

7. gr.

Greiðslur af lánum ríkissjóðs og framlag til Landsbankans er talið:

	kr.	kr.
I. Vextir:		
1. Innlend lán	165713	
2. Dönsk lán, danskar kr. 205095 á $\frac{1}{20}$	246114	
3. Enska lánið frá 1921, hluti ríkissjóðs £ 8517: 6:7 á $\frac{22}{100}$	187381	
		599208
Flyt		599208

	kr.	kr.	39 31. maí
Flutt		599208	
II. Afborganir:			
1. Innlend lán	264598		
2. Dönsk lán, danskar kr. 313113 á $\frac{1}{20}$	375736		
3. Enska lánið 1921, £ 2097:0:5 á $\frac{22}{100}$	46134		
		686468	
III. Framlag til Landsbankans, 15. greiðsla		100000	
Samtals		1385676	

8. gr.

	kr.	kr.
Borðfje Hans Hátignar konungsins		60000

9. gr.

Til alþingiskostnaðar og yfirskoðunar landsreikninga er veitt:

	kr.	kr.
1. Til alþingiskostnaðar	215000	
2. Til yfirskoðunar landsreikninga	4350	
		219350
Samtals		219350

10. gr.

Til ríkisstjórnarinnar er veitt:

	kr.	kr.
I. Ráðuneytið, ríkisfjehirðir o. fl.		
1. Til ráðherra:		
a. Laun	36075	
b. Til risnu	4000	
	40075	
Flyt	40075	

39

31. maí

	kr.	kr.
Flutt	40075	
2. Til utanferða ráðherra	6000	
3. Laun starfsmanna stjórnarráðsins	72285	
4. Annar kostnaður	25000	
5. Fyrir að gegna ríkisfjehirðisstörfum	27500	
6. Til þess að gefa út stjórnartíðindi:		
a. Þóknun fyrir útgáfu tíðindanna o. fl. 900		
b. Til pappírs og prentunar	9000	
c. Til kostnaðar við sendingar með póst- um	1000	
	10900	
7. Til umbóta og viðhalds á stjórnarráðshúsinu og ráðherrabústaðnum	4000	
		185760
II. Hagstofan:		
1. Laun	13100	
2. Pappír, prentun og hefting hagskýrslna	10000	
3. Prentun eyðublaða	1800	
4. Húsaleiga, hiti og ljós m. m.	4000	
5. Aðstoðar- og skrifstofukostnaður	17600	
6. Til að gefa út manntalið 1703	1000	
		47500
III. Utanríkismál o. fl.		
1. Til sendiráðs í Kaupmannahöfn:		
a. Laun sendiherra	20000	
b. Húsaleiga	5000	
c. Kostnaður við embættið	20000	
d. Til skrifstofuhalds	17000	
	62000	
2. Fyrir meðferð utanríkismála	12000	
3. Ríkisráðskostnaður	4000	
4. Kostnaður við sambandslaganefnd	2500	
		80500
Samtals		313760

11. gr.

39

Til dómgæslu, lögreglustjórnar o. fl. er veitt:

31. maí

	kr.	kr.
A.		
Dómgæsla og lögreglustjórn.		
1. Hæstirjettur:		
a. Laun	32075	
b. Annar kostnaður, alt að	5000	
		37075
2. Laun bæjarfógeta, sýslumanna og lögreglustjóra		139440
3. Laun hreppstjóra		29000
4. Skrifstofukostnaður bæjarfógetans í Reykjavík:		
a. Laun	25926	
b. Húsaleiga	3240	
c. Hiti, ljós og ræsting	2100	
d. Ýms gjöld, alt að	2400	
		33666
5. Skrifstofukostnaður lögreglustjórans í Reykjavík:		
a. Laun fulltrúa og 4 skrifara	19720	
b. Laun 6 tollvarða	26825	
c. Húsaleiga	4500	
d. Hiti og ljós	1800	
e. Innheimtukostnaður	7500	
f. Ýms gjöld, alt að	11000	
Fastir starfsmenn í skrifstofum bæjarfógetans og lögreglustjórans í Reykjavík njóta dýrtíðarupp- bótar eftir reglum launalaganna.		
		71345
6. Skrifstofukostnaður sýslumanna og bæjarfógeta		96000
7. Þóknun fyrir aðstoð verkfróðs manns við endur- skoðun á skipamælingum		500
8. Til landhelgisgæslu, gegn 200000 kr. framlagi úr landhelgissjóði		235000
9. Framlag til landhelgissjóðs		20000
10. Til hegningarhússins í Reykjavík og viðhaldskost- naður fangelsa		12000
11. Annar sakamála- og lögreglumála m. m.		15000
12. Borgun til sjóðómsmanna		2000
13. Borgun til setu- og varadómara		5000
Samtals A.		696026

39

31. maí

B.

Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur.

1. Burðareyrir og embættisskeyti:

- a. Endurgjald handa embættismönnum fyrir
burðareyri undir embættisbrjef 30000
- b. Fyrir embættisskeyti 40000

70000

2. Brunaábyrgðar- og fasteignagjald fyrir nokkrar
opinberar fasteignir 18000

3. Til embættiseftirlitsferða 5000

4. Gjöld til yfirskattanefnda, skattstofu Reykjavíkur
og fyrir skattvirðingar 40000

5. Eyðublöð, bókband, auglýsingar o. fl. 11000

Samtals B.

... ..

144000

12. gr.

Til læknaSKIPUNAR og heilbrigðismála er veitt:

1. Laun 265965

Þar af viðbót við lögmælt laun núverandi að-
stoðarlæknis á Ísafirði 1700 kr. með verðstuðuls-
uppbót.

2. Til skrifstofukostnaðar landlæknis, eftir reikningi,
alt að 20003. Styrkur til læknisvitjana handa sveitum, sem eiga
sjerstaklega erfiða lækniþókn 7450

Styrkurinn skiftist þannig: 1. Til Ólafsfjarðar-
búa 600 kr. — 2. Til Kolbeinsstaða-, Eyja- og
Miklaholtshreppa í Hnappadalssýslu, 200 kr. til
hvers, 600 kr. — 3. Til Staðarsveitar 200 kr. —
4. Til Bæjarhrepps 300 kr. — 5. Til Öræfinga 400
kr. — 6. Til Þingvallahrepps 200 kr. — 7. Til
Grímseyinga 400 kr. — 8. Til Suðureyrarhrepps
200 kr. — 9. Til Klofnings- og Skarðshreppa 300
kr. — 10. Til Holts- og Haganeshreppa 300 kr. —

Flyt

275415

		39 31. maí	
	kr.	kr.	
Flutt		275415	
11. Til Breiðdalshrepps 300 kr. — 12. Til Eyrar- sveitar 200 kr. — 13. Til Flateyjarhrepps í Þing- eyjarsýslu 200 kr. — 14. Til Selvogshrepps 150 kr. — 15. Til Vestur- og Austur-Eyjafjallahreppa 200 kr. — 16. Til Sljettu-, Grunnavíkur- og Snæ- fjallahreppa, 300 kr. til hvers, 900 kr. — 17. Við- bótarstyrkur til Ólafsfjarðarbúa, gegn eigi minna tillagi frá þeim sjálfum en 2600 kr., ef þeir ráða til sín sjerstakan lækni, 2000 kr.			
4. Til lækni í Reykjavík, er skylt sje að gegna sjúkraitjunum í Kjós, Kjálarnesi og Mosfel's- sveit og fara eftir taxta hjeraðslækna		1500	
5. Til augnlækninga:			
a. Styrkur til augnlækni í Reykjavík	1000		
b. Styrkur til augnlækni á Akureyri	1200		
c. Styrkur til lækningaferða kringum landið	1000		
Ferðastyrkurinn skiftist að jöfnu milli augn- lækni í Reykjavík, er hafi Suður- og Vesturland, og augnlækni á Akureyri, er hafi Norður- og Austurland til yfirferðar, enda hafi þeir dvöl að minsta kosti á einni eða tveim höfnum í hverri sýslu.		3200	
6. Styrkur til tannlækni Vilh. Bernhöfts í Reykjavík		1000	
7. Styrkur til háls- og neflækni Ólafs Þorsteinsson- ar í Reykjavík		1000	
Styrkurinn til augnlækni í Reykjavík og lækn- anna Vilh. Bernhöfts og Ólafs Þorsteinssonar er bundinn því skilyrði, að þeir, hver um sig, segi stúdentunum í læknadeild háskólans til í sinni sjerfræði og veiti fátæku fólki ókeypis lækni- hjálp á tilteknum stað, ekki sjaldnar en 3 sinn- um á mánuði.			
8. Til geislalækningastofu ríkisins		11000	
9. Til sömu stofnunar, til áhaldakaupa		2500	
10. Til radíumsjóðs Íslands, styrkur til að reka radí- umlækningar		2500	
Flyt		298115	

39

31. maí

	kr.	kr.
Flutt		298115
11. Til nuddlækningastofu Jóns Kristjánssonar		2000
Stjórninni er heimilt að láta falla niður vexti af viðlagasjóðsláni Jóns læknis Kristjánssonar fyrir árin 1924—27.		
12. Styrkur til hjeraðslækna til utanferða, í því skyni að afla sjer nýrrar læknisþekkingar		2000
Þennan styrk veitir stjórnarráðið eftir tillögum landlæknis, og má hann ekki fara fram úr 250 kr. fyrir hverja mánaðardvöl erlendis.		
13. Utanfararstyrkur til Magnúsar bæjarlæknis Pjeturssonar, til þess að kynna sjer millilandasótt-varnir		4000
14. Til Evu Hjálmarsdóttur, til framhaldsdvalar í heilsuhæli í Danmörku, lokastyrkur		1000
15. Til Kristínar ljósmóður Jónasdóttur, sjúkrastyrkur		500
16. Holdsveikraspítalinn		77115
Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
A. Laun læknis	8035	
B. Annar kostnaður:		
1. Laun starfsmanna	13000	
2. Viðurværi 55 manna (ca. 140 a. á dag)	28000	
3. Klæðnaður	1800	
4. Lyf og sáraumbúðir	1800	
5. Eldsneyti	9000	
6. Ljósmeti	2400	
7. Húsbúnaður og áhöld	2000	
8. Viðhald á húsum	3000	
9. Þvottur og ræsting	1800	
10. Greftrunarkostnaður	500	
11. Skemtánir	600	
12. Skattar o. fl.	3680	
13. Ýmisleg gjöld	1500	
	69080	
	77115	
Flyt		384730

		39	
		kr.	kr.
			31. maí
	Flutt		384730
17.	Geðveikrahælið á Kleppi		59860
	Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
	A. Laun læknis	7035	
	B. Önnur gjöld:		
	1. Kaup starfsmanna	13500	
	2. Viðurværi 94 manna (ca. 140 a. á dag)	48000	
	3. Klæðnaður 70 sjúklinga á 50 kr. handa hverjum	3500	
	4. Lyf og sáraumbúðir	500	
	5. Ljós og hiti	10000	
	6. Viðhald og áhöld	10000	
	7. Þvottur og ræsting	3000	
	8. Skemtanir	750	
	9. Skattar m. m.	2500	
	10. Óviss gjöld	1400	
		93150	
		100185	
	Þar frá dragast þessar tekjur:		
	Meðgjöf með 70 sjúklingum; kr. 1,50 á dag	38325	
	Tekjur af búinu	2000	
		40325	
	Mismunur	59860	
18.	Heilsuhælið á Vífilsstöðum		2035
	Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
	A. Laun læknis	7035	
	B. Önnur gjöld:		
	1. Kaup starfsmanna	33000	
	2. Viðurværi	126000	
	3. Lyf og hjúkrunargögn	11500	
	4. Ljós og hiti	25000	
	5. Þvottur og ræsting	5500	
	6. Viðhald húsa	4800	
	7. Viðhald vjela	4700	
	8. Húsbúnaður og áhöld	11000	
	Flyt	221500	
		7035	446625

39

31. maí

		kr.	kr.
Flutt	221500	7035	446625
9. Flutningskostnaður	4000		
10. Óviss gjöld	2640		
		228140	
		235175	
Bar frá dragast þessar tekjur:			
Meðgjöf með 95 sjúklingum, 5 kr. á dag	173375		
Meðgjöf með 10 sjúkl., 6 kr. 50 au. á dag	23725		
Meðgjöf með 24 börnum, 4 kr. á dag ..	35040		
Tekjur af búinu	1000		
		233140	
Mismunur		2035	
19. Heilsuhælið í Kristsnesi (rekstrarkostnaður) ..			3000
20. Önnur gjöld:			
a. Til byggingar landsspítala í Reykjavík, samkvæmt samningi milli ríkisstjórnarinnar og stjórnar landsspítalasjóðs Íslands		150000	
b. Til viðbótarbyggingar við geðveikrahælið á Kleppi		100000	
c. Styrkur til sjúkrahúsa og sjúkraskýla, alt að Styrkurinn veitist eftir fjölda legudaga, þó eigi meira en 70 aurar fyrir hvern legudag, gegn því að hjerað það, sem sjúkrahúsið á, leggi fram eins mikið og styrknum nemur, og að því tilskildu, að utanhjeraðssjúklingar, sem borgað er fyrir af almannafje, njóti sömu kjara sem innanhjeraðssjúklingar.		18000	
d. Styrkur til að reisa sjúkraskýli og læknisbústaði		27000	
e. Til Heilsuhælisfjelags Norðurlands, lokastyrkur til byggingar heilsuhælis í Kristsnesi, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar frá, alt að		56000	
f. Bólusetningarkostnaður		2500	
g. Gjöld samkv. 13. gr. í lögum 16. nóv. 1907, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma		15000	
h. Gjöld samkv. 25. gr. í lögum 6. nóv. 1902, um			
Flyt		368500	449625

	kr.	kr.	39 31. maí
Flutt	368500	449625	
varnir gegn því, að næmir sjúkdómar berist til Íslands	3000		
i. Gjöld samkv. lögum nr. 16 1923, um varnir gegn kynsjúkdómum	4500		
j. Kostnaður við heilbrigðiseftirlit lækna með alþýðuskólum	1500		
k. Til berklahjúkrunarfjelagsins Líknar, gegn að minsta kosti jafnmiklu frá bæjarsjóði Reykjavíkur	3500		
l. Til fjelags íslenskra hjúkrunarkvenna	700		
m. Til sama fjelags, upp í kostnað við móttöku 12 erlendra hjúkrunarkvenna sumarið 1927	1200		
n. Til kvenfjelagsins á Hellissandi, til hjúkrunarstarfsemi	400		
o. Til geitnalækninga, gegn að minsta kosti $\frac{2}{3}$ annarsstaðar að	2000		
p. Viðbótarlaun yfirsetukonu í Grímsey, gegn jafnmikilli launaviðbót annarsstaðar frá	300		
q. Til Halldórs Arnórssonar umbúðasmiðs	2200		
r. Til Elínar Sigurðardóttur, 90 kr. á mánuði, sje hún ekki í sjúkrahúsi, alt að	1080		
s. Til Kristjönu Helgadóttur í Vík í Eyrarsveit, fyrir að hýsa og hjúkra sjóhröktum mönnum	400		
21. Hluti ríkissjóðs af launum yfirsetukvenna		389280	
		38000	
Samtals		876905	

13. gr.

Til samgöngumála er veitt:

	kr.	kr.
A. Póstmál.		
1. Laun:		
a. Eftir launalögum	99460	
Flyt	99460	

	kr.	kr.
Flutt	99460	
b. Póstafgreiðslumenn utan Reykjavíkur	75000	
c. Brjefhirðingamenn	22000	
		196460
2. Póstflutningur		165000
3. Annar kostnaður:		
a. Skrifstofukostnaður í Reykjavík hjá aðalpóstmeistara og póstmeistara, eftir reikningi	10000	
b. Skrifstofukostnaður og aðstoð utan Reykjavíkur hjá póstmeisturum og á stærri póstafrgreiðslum	23000	
c. Húsaleiga utan Reykjavíkur á stærri póststofum og póstafrgreiðslum	14000	
d. Önnur gjöld	63500	
		110500
Samtals A.		471960
B.		
Vegamál.		
I. Stjórn og undirbúningur vegagerða:		
1. Laun vegamálastjóra	8250	
2. Laun aðstoðarverkfræðings	5850	
3. Ferðakostnaður þeirra og fæðispeningar, eftir reikningi, alt að	5000	
4. Til aðstoðarmanna og mælinga, alt að	16000	
5. Skrifstofukostnaður, alt að	8000	
		43100
II. Þjóðvegir:		
a. Til nýrra akvega:		
1. Kjálarnesvegur, gegn því að hlutaðeigendur greiði $\frac{1}{4}$ kostnaðar	20000	
2. Stykkishólmsvegur	10000	
3. Hvítárbraut	10000	
4. Norðurárdalsvegur	50000	
5. Vesturlandsvegur [frá Fellsenda að Dalsmynni]	10000	
Flyt	100000	43100

		kr.	kr.
			39 31. maí
Flutt	100000		43100
6. Húnavatnssýsluvegur	25000		
7. Vallhólmsvegur	16000		
8. Þelamerkurvegur	10000		
9. Vaðlaheiðarvegur	40000		
10. Vopnafjarðarvegur	10000		
11. Hróarstunguvegur	20000		
12. Um Skaftáreldhraun í V.-Skafta fellssýslu	10000		
13. Biskupstungnabraut	20000		
14. Til vegar á Hólmahálsi, gegn $\frac{1}{4}$ annarsstaðar að	6000		
		257000	
b. Viðhald og umbætur		200000	
			457000
III. Til brúargerða samkvæmt brúalögum			190000
IV. Til slitlags á akvegum (bifreiðarskattur)			30000
V. Fjallvegir			12000
VI. 1. Til áhalda, alt að	20000		
2. Til bókasafns verkamanna	300		
			20300
VII. Til sýsluvega:			
1. Tillög til akfærra sýsluvega, alt að	40000		
gegn að minsta kosti jafnmiklu tillagi annars- staðar frá og öðrum þeim skilyrðum, sem at- vinnumálaráðherra setur.			
2. Til sýsluvegasjóða eftir lögum nr. 10 1923 ..	30000		
			70000
VIII. Til dragferjuhalds:			
1. Á Lagarfljóti	300		
2. — Skjálfandafljóti	300		
3. — Blöndu	300		
			900
IX. Til ferju á Hrosshyl í Þjórsá			150
X. Styrkur til þess að halda uppi vetrarflutningum yfir Hellisheiði			8000
XI. Styrkur til að halda uppi bygð og gistingu fyrir ferðamenn			3000
Atvinnumálaráðuneytið veitir styrkinn ábu- endum á afskektum bæjum við Þjóðbraut.			
Samtals B.			834450

39
31. maí

	kr.	kr.
C.		
Samgöngur á sjó.		
1. Til strandferða:		
a. Ríkissjóðs	180000	
b. Eimskipafjelags Íslands	60000	
		240000
2. Til bátaferða á flóum, fjörðum og vötnum		100000
Samtals C.		340000
D.		
Hraðskeyta- og talsímasamband.		
I. Til viðauka símakerfa, smærri efniskaupa, afborgana á húseigninni á Seyðisfirði o. fl.		35000
II. Til nýrra símalagninga (Þar af alt að 10 þús. kr. til símalínu frá Hnausum að Ási í Vatnsdal), með því skilyrði að samkomulag náist við hlutaðeigandi hjeruð		260000
III. Til starfrækslu landssímanna m. m.		
1. Laun samkvæmt launalögum	305000	
2. Kostnaður af aðalskrifstofu landssímanna ..	15000	
3. Ritsímastöðin í Reykjavík	36000	
4. Loftskeytastöðin í Reykjavík	11000	
5. Bæjarsíminn í Reykjavík	200000	
6. Áhaldahúsið	2500	
7. Ritsímastöðin á Akureyri	13000	
8. Ritsímastöðin á Seyðisfirði	16000	
9. Ritsímastöðin á Ísafirði	9000	
10. Símastöðin á Borðeyri	8500	
11. Símastöðin í Hafnarfirði	7500	
12. Símastöðin í Vestmannaeyjum	6500	
13. Símastöðin á Siglufirði	6000	
14. Til aukaritsímaþjónustu	5000	
15. Til annara símastöðva og eftirlitsstöðva ..	100000	
16. Til uppbótar á launum:		
a. Talsímakvenna við bæjarsímann í Reykjavík, Hafnarfirði, Vestmannaeyjum og Siglufirði, alt að	14100	
Flyt	14100	
	741000	295000

	kr.	kr.
Flutt 14100	741000	295000
b. Símrítara o. fl. eftir sömu reglum og 1927 9500	23600	
17. Til Steindórs Björnssonar	1200	
18. Til Jónasar Eyvindssonar og Gróu Dalhoff, persónuleg launaviðbót, 300 kr. til hvors ..	600	
		766400
IV. Eyðublöð, prentkostnaður, ritföng m. m.		40000
V. Viðbót og viðhald stöðvanna		50000
VI. Kostnaður við ferðalög vegna starfrækslunnar, eftir reikningi, alt að		10000
VII. Viðhald landssímanna		160000
VIII. Áframhaldsgjald		25000
IX. Til kenslu fyrir símamenn		3000
X. Tillag til alþjóðaskrifstofunnar í Bern		1500
Samtals D.		1350900
E.		
Vitamál.		
I. Stjórn og undirbúningur vitamála:		
1. Laun vitamálastjóra	8025	
Hann sje umsjónarmaður vitanna og einnig ókeypis til verkfræðilegrar aðstoðar landsstjórn, hjeraðsstjórnnum og bæjarstjórnnum, eftir ákvæð- um landsstjórnar.		
2. Laun aðstoðarverkfræðings	5945	
3. Til skrifstofuhalds, eftir reikningi, alt að	3500	
4. Ferðakostnaður og fæðispeningar, eftir reikn- ingi, alt að	1750	
		19220
II. Laun vitavarða		23400
Þar af 300 kr. persónuleg launaviðbót handa nú- verandi vitaverði Gróttuvitans.		
III. Rekstrarkostnaður vitanna		80000
IV. Sjómerki, þar með talið viðhald sæluhúsa		10000
Flyt		132620

39

31. maí

	kr.	kr.
Flutt		132620
V. Til þess að reisa nýja vita:		
a. Til vitabygginga	50000	
b. Til uppsetningar leiðarljósa	14000	
c. Ljós- og hljóðdufl á Valhúsgrunni, 1/2 kostnaður	10000	
d. Ljós- og hljóðdufl á Helluboða, 1/2 kostnaður ..	10000	
		84000
VI. Ýmislegt		12000
Þar af alt að 2000 kr. til að byggja fyrir fjós og hlöðu í Gróttu.		
Samtals E.		228620

14. gr.

Til kirkju- og kenslumála er veitt:

	kr.	kr.
A.		
Andlega stjettin.		
a. Biskupsdæmið:		
1. Laun biskups	9025	
2. Skrifstofukostnaður, eftir reikningi, alt að	2000	
		11025
b. Önnur gjöld:		
1. Til prestakalla samkvæmt lögum 27. febr. 1880, 1. gr.	406	
2. Hluti ríkissjóðs af lífeyrisgjaldi presta samkvæmt lögum nr. 49 1907	350	
3. Viðbót við eftirlaun þau, er fátækir uppgjafa-prestar og prestsekkjur njóta samkvæmt lögum	7000	
4. Framlag til prestlaunasjóðs	275000	
5. Til dómkirkjuprestsins í Reykjavík, fyrir skýrslugerðir	1000	
6. Til útgáfu ársskýrslu fyrir hina íslensku þjóðkirkju	400	
7. Til húsabóta á prestssetrum, með skilyrðum sem greinir í fjárlögum 1924	24000	
Flyt	308156	11025

39

31. maí

	kr.	kr.
Flutt	308156	11025
8. Álag á Langholtskirkju í Meðallandi, enda taki söfnuðurinn við henni í núverandi ástandi hennar	5000	
		313156
Samtals A.		324181

B.

Kenslumál.

I. Háskólinn:

a. Laun	96875
b. Til hjeraðslæknisins í Reykjavík fyrir kenslu við háskólann	1500
c. Til kennara í lagalæknisfræði	500
d. Til þess að greiða kostnað við heimsóknir er- lendra vísindamanna, er hjer halda fyrirlestra í háskólanum, alt að	2000
e. Námsstyrkur	13000
Fjárveiting þessari skal skift í 20 skamta 400 kr. og 20 skamta 250 kr., og má að jafnaði ekki veita neinum stúdentum meira eða minna en 1 skamt; þó má leggja saman alt að 8 skamta 250 kr. og gera úr helmingi færri 500 kr. skamta, og veita þessa stærri skamta fá- tækum stúdentum, sem sýna sjerstakan dugn- að við námið. Engum má veita styrk fyrsta námsárið í háskólanum.	
f. Húsaleigustyrkur	9000
g. Til kensluáhalda læknadeildar	1000
h. Fyrir starf við gerlarannsókn og kenslu í efnafræði	1800
i. Hiti, ljós, ræsting og vjelgæsla	4000
j. Önnur gjöld:	
1. Til ritara:	
a. Laun	1000
b. Dýrtíðaruppbót	500
	1500

129675

	kr.	kr.
	129675	
2. Til dyravarðar:		
a. Laun, auk hlunninda, sem hann hefir áður notið 1600		
b. Dýrtíðaruppbót 800		
	2400	
3. Ýms gjöld 5000		
	8900	
k. Ferðastyrkur vegna stúdentaskifta	750	
l. Byggingarstyrkur til stúdentagarðsins	25000	
enda sje ekki byrjað á byggingunni fyr en lög eða skipulagsskrá, er stjórnin samþykkir, hafa verið sett um hana.		164325
II. Námsstyrkur erlendis:		
a. Til íslenskra stúdenta í erlendum háskólum ..	24000	
b. Til læknaefna, til að ljúka námi í sængur- kvennastofnun erlendis, 500 kr. handa hverj- um, alt að	2500	
c. Til Markúsar Kristjánssonar, til háskólanáms erlendis	1200	
d. Til Jakobs Gíslasonar, til framhaldsnáms í rafmagnsfræði	1000	
e. Til Valgarðs Thoroddsens, til háskólanáms ..	1000	
f. Til Bjarna Sigurðssonar stúdents, til húsa- gerðarnáms í Stokkhólmi	1000	
g. Til Hrafnkels Einarssonar stúdents til að ljúka hagfræðinámi og til að semja doktorsritgerð við háskólann í Vín um íslenskar fiskiveiðar	1000	
		31700
III. Mentaskólinn almenni:		
a. Laun	78100	
b. Önnur gjöld:		
1. Til bókasafns skólans	400	
2. Til eldiviðar, ljósa og ræstingar ..	5500	
3. Til skólahússins utan og innan	3000	
4. Til stundakenslu og til prófdóm- enda, alt að	29500	
Flyt	38400	78100
		196025

		39 31. maí	
		kr.	kr.
Flutt	38400	78100	196025
5. Húsaleigustyrkur handa 36 læri- sveinum, 50 kr. handa hverjum ..	1800		
6. Námsstyrkur, 2000 kr., með verð- stuðulsuppbót	2900		
7. Læknisþóknun	500		
8. Til vísindalegra áhalda	800		
9. Til þess að gefa út kenslubækur handa skólanum	2000		
10. Ýmisleg gjöld	3500		
11. Til verðlaunabóka	100		
12. Húsaleiga	1250		
		51250	129350
Húsaleigustyrk og námsstyrk má aðeins veita efnilegum, reglusömum og efnalitlum nemendum. Húsaleigustyrkur sje venjulega aðeins veittur utanbæjarmönnum, og að námsstyrk gangi utanbæjarmenn fyrir innanbæjarmönnum, að öðru jöfnu.			
IV. Gagnfræðaskólinn á Akureyri:			
a. Laun		25520	
b. Önnur gjöld:			
1. Til aukakennara og stundakenslu ..	9500		
2. Til framhaldsnáms fyrir nemendur, sem lokið hafa gagnfræðaprófi ...	4500		
3. Til bóka og kensluáhalda	1000		
4. Til eldiviðar og ljósa	6500		
5. Námsstyrkur	700		
Utanbæjarnemendur gangi að styrk fyrir innanbæjarnemendum, að öðru jöfnu.			
6. Til dyravörslu:			
a. Laun	600		
b. Dýrtíðaruppbót	300		
	900		
7. Til skólahússins utan og innan	1500		
8. Til ýmislegra gjalda	3000		
		27600	53120
Flyt			378495

31. maí

		kr.	kr.
	Flutt		378495
V. Kennaraskólinn:			
a. Laun		20010	
b. Önnur gjöld:			
1. Stundakensla	5000		
2. Eldiviður og ljós	2500		
3. Bókakaup og áhöld	500		
4. Námsstyrkur	2500		
Utanbæjarnemendur gangi að styrk fyrir innanbæjarnemendum, að öðru jöfnu.			
5. Til vornámsskeiðs fyrir barnakennara	1500		
6. Til viðhalds	1000		
7. Ýmisleg gjöld	2500		
		15500	35510
VI. Stýrimannaskólinn:			
a. Laun		14210	
b. Önnur gjöld:			
1. Til stundakenslu	1500		
2. Til eldiviðar og ljósa	1750		
3. Til Sveinbjarnar Egilssonar, til fyrirlestra	300		
4. Ýmisleg gjöld	2500		
		6050	20260
VII. Vjelstjóráskólinn:			
a. Laun		9280	
b. Önnur gjöld:			
1. Til stundakenslu	840		
2. Húsnæði	4200		
3. Ljós og hiti	1300		
4. Ýms gjöld	2000		
		8340	17620
Við skólana undir liðunum III.—VII. skal vera skólagjald, að minsta kosti 150 kr. fyrir hvern innanbæjarnemanda. Stjórnarráðið má þó, eftir tillögum skólastjóra, veita undanþágu frá skólagjaldi, ef í hlut eiga efnalitlir, en einkar efnilegir nemendur.			
	Flyt		451885

		kr.	kr.	39 31. maí
VIII. Bændakensla:				
	Flutt		451885	
1. Til bændaskólans á Hólum:				
a. Laun	10150			
b. Til símða-, leikfimi- og dráttlistar- kenslu	1450			
c. Önnur gjöld:				
1. Til verklegs náms, alt að ..	1000			
2. Til kensluáhalda	800			
3. Til eldiviðar og ljósa	4000			
4. Ýmisleg gjöld	9000			
	————— 14800			
		26400		
2. Til bændaskólans á Hvanneyri:				
a. Laun	8990			
b. Til smíða- og leikfimiskenslu	1300			
c. Önnur gjöld:				
1. Til verklegs náms, alt að ..	1000			
2. Til kensluáhalda	800			
3. Til eldiviðar og ljósa	2500			
4. Ýmisleg gjöld	2500			
5. Miðstöðvarhitun í íbúðar- húsið	7000			
	————— 13800			
		24090		
Styrkurinn til verklegs náms við bændaskól- ana á Hólum og Hvanneyri veitist nemendum, sem stunda verknám, samkvæmt samningi, eigi skemur en 6 vikur á ári og skila skólan- um dagbókum um vinnubrögðin yfir námstím- ann, og nemi styrkurinn aldrei hærri upphæð á hvern nemanda en 12 kr. fyrir hverja viku námstímans.				
Styrkinn má aðeins greiða eftir á, sam- kvæmt skýrslu um námið, og sje í henni getið, hve háan vikustyrk hver nemandi skal fá.				
			50490	
	Flyt		502375	

	kr.	kr.
Flutt		502375
IX. Iðnfræðsla:		
a. Til Iðnaðarmannafjelagsins í Reykjavík, til þess að reka iðnskóla í Reykjavík, undir yfirmumsjón landsstjórnarinnar	6000	
b. Til Iðnaðarmannafjelagsins á Akureyri til kvöldskólahalds	500	
c. Til Iðnaðarmannafjelagsins á Ísafirði, til skólahalds	500	
Styrkurinn til þessara 3 skóla má þó ekki fara yfir $\frac{4}{5}$ rekstrarkostnaðar.		
Skólar þessir skulu senda stjórnarráðinu skýrslu, enda samþykki það stundaskrá þeirra.		
d. Til að styrkja efnilega menn, karla og konur, til verklegs framhaldsnáms erlendis	4000	
		11000
X. Verslunarskólar:		
a. Til Kaupmannafjelagsins og Verslunarmannafjelagsins í Reykjavík, til að halda uppi skóla fyrir verslunarmenn, undir umsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar	6000	
b. Til Sambands samvinnufjelaganna, til þess að halda uppi verslunarskóla, undir yfirmumsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar	6000	
		12000
XI. Yfirsetukvennaskólinn:		
1. Laun forstöðumanns	1000	
2. Til verklegrar kenslu:		
a. Laun þriggja yfirsetukvenna í Rvík	900	
b. Annar kostnaður, alt að	400	
	1300	
3. Styrkur til námskvenna, þar í talin verðstuðulsuppbót, alt að	6700	
4. Húsaleiga og hiti, ljós og ræsting	1500	
		10500
XII. Kvennaskólar:		
1. Til kvennaskólans í Reykjavík:		
a. Húsaleigustyrkur	5000	
Flyt	5000	
		535875

		kr.	kr.	39 31. maí
	Flutt	5000		
b.	Rekstrarkostnaður, gegn að minsta kosti 1800 kr. framlögum annarsstaðar að en úr ríkissjóði	21000		
c.	40 kr. fyrir hverja námsmey, sem er alt skólaárið, alt að	4000		
d.	Námsstyrkur til sveitastúlkna	1000		
			31000	
2.	Til kvennaskólans á Blönduósi:			
a.	Rekstrarstyrkur, gegn að minsta kosti 1000 kr. framlögum annarsstaðar að en úr ríkissjóði	14000		
b.	65 kr. fyrir hverja námsmey, sem er alt skólaárið, alt að	2000		
c.	Til raflýsingar	4000		
			20000	
	Skólar þessir standa undir yfirumsjón landstjórnarinnar.			
				51000
XIII.	Almenn barnafræðsla:			
1.	Umsjón fræðslumála:			
a.	Laun fræðslumálastjóra	5800		
b.	Skrifstofukostnaður hans	1200		
c.	Til eftirlitsferða, eftir reikningi, alt að	1000		
			8000	
2.	Laun kennara við fasta skóla og dýrtíðaruppbót		280000	
3.	Laun farkennara og dýrtíðaruppbót		27000	
4.	Til farkenslu og eftirlits með heimafræðslu, með sömu skilyrðum sem verið hefir alt að ..		6000	
5.	Til prófdómara við barnapróf		4000	
6.	Til þess að reisa barnaskóla utan kaupstaða, samkvæmt skilyrðum 14. gr. fræðslulaganna, alt að		25000	
7.	Til fræðslumálarits		800	
				350800
	Flyt			937675

		kr.	kr.
	Flutt		937675
XIV. Unglinga- og alþýðuskólar:			
1. Til alþýðuskólans á Eiðum:			
a. Laun	11020		
b. Til aðstoðarkenslu	600		
c. Önnur gjöld:			
1. Til búnaðarnáms	600		
Alt að helmingi fjárins			
má verja til verðlauna			
handa nemendum.			
2. Til kensluáhalda	800		
3. Til eldiviðar og ljósa	4000		
4. Ýmisleg gjöld	2500		
5. Til að mála gamla íbúðar-			
húsið, alt að	2600		
	10500		
		22120	
2. Til unglingaskóla (lýðskóla) utan Reykjavíkur, Akureyrar og Hafnarfjarðar		42000	
Styrkurinn er veittur með því skilyrði, að skólarnir fullnægi reglum, er stjórnarráðið setur, og að þeir njóti styrks annarsstaðar frá, er ekki sje minni en þriðjungur ríkissjóðsstyrksins. Unglingaskólar í kaupstöðum og fjölmönnum kaupsþúnum fá minni styrk en sveitaskólar, að öðru jöfnu. Kenslumálastjórnin úthlutar styrknum og hefir eftirlit með skólunum.			
3. Til þess að reisa nýja hjeraðsskóla í sveitum, alt að $\frac{2}{5}$ kostnaðar		20000	
Styrkurinn er bundinn þeim skilyrðum, að skólastaðurinn sje ákveðinn, áætlun og teikning samþykkt af stjórnarráðinu og trygging sje fyrir nægu fjárframlagi á móti, enda verði reglugerð skólans staðfest af fræðslumálastjórninni og skólinn hjeraðseign.			
4. Til gagnfræða- og alþýðuskólans í Flensborg		16000	
Styrkurinn er bundinn því skilyrði, að inn-			
	Flyt	100120	937675

	kr.	kr.	39 31. maí
Flutt	100120	937675	
anbæjarnemendur greiði skólagjald eftir sömu reglu og í liðunum III.—VII., og renni það í skólasjóð.			
5. Til unglingaskólans í Bergstaðastræti	1000	101120	
XV. Húsmæðrafræðsla:			
1. Til húsmæðraskóla á Staðarfelli, enda samþykki atvinnumálaráðherra reglugerð hans	3000		
2. Til kvenfjelagsins Óskar í Ísafjarðarkaupstað, til húsmæðrafræðslu, gegn 1000 kr. annarsstaðar að	4000		
Noti fjelagið ekki styrkinn, má greiða hann öðrum á Ísafirði eða Ísafjarðarsýslu, að óbreyttum skilyrðum.			
3. Til Sigrúnar Pálsdóttur Blöndal, til húsmæðrafræðslu í Mjóanesi	1500	8500	
XVI. Til kenslu heyrnar- og málleysingja m. m.		20000	
Stjórnin annast um, að aðstandendur nemendenna eða nemendurnir sjálfir greiði kostnað, ef efni þeirra leyfa, samkv. tilsk. 28. febr. 1872, 2. gr.			
XVII. Til kenslu blindra barna, sem send eru utan til náms, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar frá		1000	
XVIII. Sundkensla o. fl.:			
1. Til sundkenslu í Reykjavík	300		
Styrkur þessi er bundinn því skilyrði, að kensla þessi fari fram að minsta kosti 2 mánuði að vorinu og 1 mánuð að haustinu og að lærisveinar ríkisskólanna og skóla fyrir unglinga og fullorðna, sem styrktir eru af ríkisfje, njóti kenslunnar ókeypis.			
2. Laun Ólafs Pálssonar fyrir sundkenslu þá, sem getur í 1. lið, og til að kenna öðrum sundkennurum björgunarsund	1500		
Flyt	1800	1068295	

	kr.	kr.
Flutt	1800	1068295
3. Til sundkenslu o. fl. annarsstaðar	3000	
Styrkurinn veitist bæjarstjórnnum og sýslu- nefndum með því skilyrði, að annarsstaðar frá sje lagt til sundkenslunnar eigi minna en ríkissjóðsstyrknum nemur.		
4. Til þess að gera nýjar, steinsteypar sund- laugar, enda sjeu þær til afnota fyrir almenn- ing og landsstjórnin samþykki uppdrátt og kostnaðaráætlun, $\frac{1}{5}$ kostnaðar, alt að	4000	8800
XIX. Til Ríkarðs Jónssonar, til þess að halda uppi kenslu í teikningu og trjeskurði í þjóðlegum stíl		1800
XX. Til Lárusar Rists leikfimikennara, utanfarar- styrkur til að kynna sjer nýungar í leikfimi- kenslu á Norðurlöndum		1000
Samtals B.		1079895

15. gr.

Til vísinda, bókmenta og lista er veitt:

	kr.	kr.
1. Landsbókasafnið:		
a. Laun	19270	
b. Launauppbót til 1. og 2. bókavarðar, 500 kr. til hvors	1000	
c. Til aðstoðar	4500	
d. Til að kaupa bækur og handrit og til bókbands	11000	
e. Til að semja spjaldskrá	1000	
f. Til að semja og gefa út skrá yfir handrit	2500	
g. Til ritaukaskrár	800	
h. Brunaábyrgðargjald fyrir safnið	360	
i. Húsaleiga	500	
j. Ýmisleg gjöld	600	
		41530
Flyt		41530

		kr.	kr.	39 31. maí
	Flutt		41530	
2.	Þjóðskjalasafnið:			
a.	Laun	6525		
b.	Til bókbands, bóka- og handritakaupa, umbúnaðar skjala og aðstoðarmanns	5500		
c.	Ýms gjöld	1000		
			13025	
3.	Þjóðmenjasafnið og verndun fornmenja:			
a.	Laun þjóðmenjavarðar (fornmenjavarðar) ..	7525		
b.	Til aðstoðar eftir reikningi, alt að	2550		
c.	Til að útvega forngripi, alt að	1200		
d.	Til áhalda og aðgerða	600		
e.	Til rannsókna og ferðakostnaðar	600		
	Þjóðmenjasafnið sje opið 6 stundir á viku, eftir nánari fyrirmælum stjórnarráðsins.			
			12475	
4.	Náttúrufræðifjelagið:		3000	
	Þar af til umsjónar við náttúrugripasafnið 2000 kr. á ári.			
	Styrkurinn veitist með því skilyrði, að safnið sje til sýnis almenningi á ákveðnum tíma, ekki sjaldnar en einu sinni á viku.			
5.	Landsbókasafnshúsið:			
a.	Til eldiviðar, ljósa og ræstingar	7000		
b.	Til viðhalds og áhalda	2000		
			9000	
6.	Til kaupstaðabókasafna, gegn eigi minna tillagi úr bæjarsjóði og sýslusjóði		2000	
7.	Aukastyrkur til amtsbókasafnsins á Akureyri .. að því tilskyldu, að Davíð skáld frá Fagraskógi hafi þar bókavörslu, með að m. k. 2000 kr. launum, auk verðstuðulsuppbótar.		3000	
8.	Til sýslubókasafna og lestrarsala í kaupúnum, gegn eigi minna tillagi úr sýslusjóði eða sveitarsjóði ..		1000	
9.	Til bókasafnsins Íþöku, til bókakaupa		200	
10.	Til Hins íslenska bókmentafjelags		3400	
	enda haldi það áfram útgáfu hins íslenska fornbrjefasafns sem að undanfögnu.			
	Flyt		88630	

39

31. maí

	kr.	kr.
Flutt		88630
11. Til Þjóðvinafjeldagsins		1800
12. Til Fornleifafjeldagsins		800
13. Til Sögufjeldagsins, til þess að gefa út alþingisbækur, landsyfirdóma o. fl.		2700
14. Til Fræðafjeldagsins, til þess að gefa út Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns (jarðalýsing Hegransþings)		2000
15. Til Leikfjeldags Reykjavíkur, gegn að minsta kosti 2000 kr. framlagi úr bæjarsjóði Reykjavíkur		6000
16. Til Leikfjeldags Akureyrar, gegn að minsta kosti 500 kr. framlagi frá Akureyrarkaupstað		1000
17. Til Leikfjeldags Ísafjarðar, gegn að minsta kosti 300 kr. framlagi frá Ísafjarðarkaupstað		600
18. a. Styrkur til skálda og listamanna, þó eigi minna en 500 kr. til hvers	8000	
b. Til hljómsveitar Reykjavíkur	1800	
c. Til þess að kaupa listaverk	3500	
d. Til Bjargeyjar Pálsdóttur, til hljómlistarnáms	800	
e. Til Friðfinns Guðjónssonar leikara, til utanfarar	2000	
f. Til Önnu Borg, til leiknáms (lokastyrkur) ..	1200	
g. Til Haralds Björnssonar, til leiknáms (loka- styrkur)	1200	
h. Til Þórarins Jónssonar tónlistarnema í Berlín .	1000	
i. Til Sveins Þórarinssonar, til þess að ljúka námi í málalalist við listaháskólann í Kaupmannahöfn	1000	
j. Til Brynjólfs Þórðarsonar listmálara, til fram- haldsvistar erlendis til heilsubótar og til þess að fullkomna sig í málalalist	1500	
k. Til Freymóðs Jóhannssonar listmálara, utan- fararstyrkur til þess að fullkomna sig í leik- tjaldamálun	1500	
l. Til Ásmundar Sveinssonar myndhöggvara, til Rómaferðar	1800	
m. Til Jóns Leifs tónskálds	2000	
		27300
19. Til sjera Jóhannesar L. Lynge Jóhannssonar, til þess að safna til íslenskrar orðabókar með íslensk-		
Flyt		130830

		39 31. maí	
	kr.	kr.	
Flutt		130830	
um þýðingum, enda sje safnið eign ríkisins, 4500 kr. með verðstuðulsuppbót		6525	
20. Til Þórbergs Þórðarsonar, til þess að safna orðum úr alþýðumáli, enda sje safnið eign ríkisins		1200	
21. Til þess að rita sögu Alþingis, 5000 kr., með verðstuðulsuppbót		7025	
22. Til Hannesar Þorsteinssonar, til þess að semja æfissögur lærðra manna íslenskra á síðari öldum, enda sje handritið eign ríkisins að honum látnum ..		2000	
23. Til Sigurðar Nordals, til ritstarfa, 2000 kr. með verðstuðulsuppbót		2900	
24. Til Bjarna Sæmundssonar, til fiskirannsóknna:			
a. Föst laun með dýrtíðaruppbót	7025		
b. Til ferða og annara útgjalda við rannsóknirnar	1500		
		8525	
25. Til dr. Guðmundar Finnbogasonar, til þess að vinna að bók um eðliseinkenni Íslendinga		2000	
26. Til Guðm. G. Bárðarsonar, til jarðfræðirannsóknna		1800	
27. Til Frímanns B. Arngrímssonar, til að safna steinum og jarðtegundum og rannsaka, að hverju sje nýtt		800	
28. Til Páls Þorkelssonar, til þess að vinna að málsáttasafni sínu		800	
29. Til Sighvats Borgfirðings, til þess að vinna að Prestaæfum sínum		800	
30. Til Boga Th. Melsteds, til þess að rita Íslandssögu		800	
31. Til Guðbrands Jónssonar, til að semja íslenska miðaldarmenningarsögu		1200	
32. Til landsskjalftarannsóknna		800	
Greiddist því aðeins, að rannsókn verði við komið og skýrslur gefnar.			
33. Til Íþróttasambands Íslands		1800	
34. Til listasafnshúss Einarssonar		3500	
35. a. Til Einarssonar myndhöggvara, 5000 kr. með verðstuðulsuppbót	7025		
enda hafi hann forstöðu og umsjón listasafns síns, er sje almenningi til sýnis endurgjaldslaust 4 stundir á viku.			
Flyt	7025	173305	

39

31. maí

	kr.	kr.
Flutt	7025	173305
b. Til sama, til aðstoðar	1200	8225
36. Til þess að kaupa grasasafn dr. Helga Jónssonar, þriðji fjórðungur andvirðis		2500
37. Til frjettastofu blaðamannafjelagsins		3500
38. Til alþýðufræðslu stúdentafjelagsins í Reykjavík Af þessu fje skal greiða stúdentafjelaginu á Akureyri 300 kr. til fyrirlestra í Norðlendingafjórðungi, en 400 kr. skal varið til fyrirlestra í Austfirðinga- og Vestfirðingafjórðungum, 200 kr. á hvorum stað.		1500
39. Til Sigurðar Skúlasonar stud. mag., til framhaldsnáms í íslenskum fræðum erlendis		1000
40. Til Barða Guðmundssonar, til lokanáms í íslenskri sögu		1000
41. Til Eínars Ó. Sveinssonar, til að ljúka námi í norrænu við Hafnarháskóla		1000
42. Ferðastyrkur til útlanda		6000
Samtals		198030

16. gr.

Til verklegra fyrirtækja er veitt:

	kr.	kr.
1. Til Búnaðarfjelags Íslands		200000
2. Til sandgræðslu		40000
Styrkveitingar af lið þessum veitast þeim einum, sem leggja fram lögmæltan kostnað eða meira.		
3. Til búnaðarfjelaga		15000
4. Til tilraunastarfsemi um grasfræ- og hafrasáningu, alt að		10000
Styrkur veitist af þessum lið eftir ákvörðun atvinnumálaráðuneytisins í samráði við Búnaðarfjlag Íslands.		
5. Gjöld samkvæmt II. kafla jarðræktarlaganna ..		140000
Flyt		405000

		kr.	kr.	39 31. maí
	Flutt		405000	
6.	Til Skeiðaáveitunnar upp í vexti og afborganir af veðdeildarlánum áveitunnar, fimti hluti rikissjóðs-tillags, 3. greiðsla		6000	
7.	Til vegalagningar í Vestmannaeyjum, $\frac{2}{3}$ kostnaðar, alt að		16000	
8.	Til Garðyrkjufjelags Íslands: Laun garðyrkjustjóra		4000	
9.	Til skógræktar:			
	a. Laun	11910		
	Par af 600 kr. húsaleiguuppbót til Einars Sæmundsens.			
	b. Til skóggræðslu	20000		
	c. Styrkur til Hákonar Bjarnasonar, til skógræktar- og sandgræðslunáms	1200		
			33110	
10.	Til dýralækninga:			
	a. Laun handa 4 dýralæknum	18995		
	b. Til Hólmsgeirs Jenssonar, til dýralækninga ..	700		
			19695	
11.	Til fjárkláðalækninga		6000	
12.	Til eftirlits með útflutningi á hrossum		1000	
13.	Til efnarannsóknarstofu í Reykjavík:			
	a. Laun forstöðumanns, auk 25% af öllum tekjum stofnunarinnar, 3500 kr., með dýrtíðaruppbót	5075		
	b. Til aðstoðar	4000		
	c. Húsaleiga	3000		
	d. Til ljósa, eldsneytis og ræstingar	1200		
	e. Til áhaldakaupa	500		
			13775	
14.	Til veðurstofu Íslands:			
	a. Laun forstöðumanns og fulltrúa	15650		
	b. Til aðstoðar	13000		
	c. Til veðurathugana utan Reykjavíkur, áhalda o.fl.	8000		
	d. Til veðurskeyta o. fl.	11150		
	e. Til loftskeytatækja	800		
	f. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting	3000		
	g. Eftirlit með veðurathugunarstöðvum o. fl.	1400		
			53000	
	Flyt		557580	

39

31. maí

	kr.	kr.
Flutt		557580
15. Til Fiskiveiðasjóðs Íslands		6000
16. Til Fiskifjelagsins		65000
Enda sjái það um á sinn kostnað útgáfu fiski- mannaalmanaks.		
17. Laun yfirmatsmanna o. fl.:		
a. 5 fiskiyfirmatsmanna	17400	
b. Launauppbót fiskiyfirmatsmanna	8200	
Af þessari upphæð fá fiskiyfirmatsmennirn- ir í Reykjavík, Ísafirði, Akureyri og Seyðis- firði 1500 kr. hver, fiskiyfirmatsmaðurinn í Vestmannaeyjum 1200 kr. og fiskiyfirmatsmað- urinn í Reykjavík 1000 kr. í ritfje.		
c. Laun 4 síldarmatsmanna	9280	
d. — 4 ullarmatsmanna	2320	
e. — 5 kjötmatsmanna	4350	
f. Ferðakostnaður yfirmatsmanna	8000	
		49550
18. Til eftirlits með skipum og bátum og öryggi þeirra		8000
19. Til bryggjugerða og lendingabóta, alt að $\frac{1}{3}$ kostn- aðar, gegn $\frac{2}{3}$ annarsstaðar að, enda sje það fje fyrir hendi og stjórnarráðið samþykki áætlun ..		15000
20. Til að dýpka Snepilrásina við Stokkseyri, helm- ingur kostnaðar (endurveiting), alt að		5400
21. Til hafnarbóta í Ólafsvík		14000
22. Til brimbrjóts í Bolungarvík, gegn að minsta kosti jafnmiklu framlagi annarsstaðar frá, alt að		17500
23. Til markaðsleitar erlendis		20000
24. Til erindrekkstrar í Miðjarðarhafslöndunum, gegn tvöföldu fjárframlagi annarsstaðar að		10000
25. Til mjólkurniðursuðuverksmiðjunnar Mjallar í Borgarfirði, 1,50 kr. fyrir hvern kassa mjólkur (48 dósir), sem hún býr til, alt að		6000
26. Til gerlarannsóknna		2000
27. Til Sambands íslenskra heimilisiðnaðarfjelaga ...		4700
28. Til Guðmundar Jónssonar frá Mosdal, til að halda uppi kenslu og námsskeiðum í trjeskurði og heimilisiðnaði		800
Flyt		781530

		kr.	kr.	39 31. maí
	Flutt		781530	
29.	Til Halldóru Bjarnadóttur, til þess að vinna að útbreiðslu og eflingu heimilisiðnaðar		1800	
30.	Til Kvenfjelds Hvammsþrepps í Vík í Mýrdal, til þess að halda uppi kenslu í handavinnu kvenna ..		600	
31.	Til sambands norðlenskra kvenna		450	
32.	Til Bandalags kvenna		450	
33.	Til kvenrjettindafjelds Íslands		500	
34.	Til vörumerkjaskrásetjara		2000	
35.	Handa Ungmennafjeldi Íslands, til eflingar íþróttar og skógræðslu.		4500	
	Fjeldið gefi landsstjórninni skýrslu um, hvernig fjenu er varið.			
36.	Til Verslunarráðs Íslands, kostnaður af símskeytum um markaðsverð og markaðshorfur erlendis		2000	
37.	Laun húsagerðarmeistara		7625	
38.	Til leiðbeiningar um húsagerð til sveita:			
	a. Laun leiðbeinanda, 4000 kr., með verðstuðulsuppbót	5800		
	enda tekur hann enga borgun fyrir leiðbeiningu. En vinni hann auk þess við húsagerð einstakra manna, skal greiða fult gjald fyrir, er rennur í ríkissjóð.			
	b. Ferðakostnaður og skrifstofufje	1000		
			6800	
39.	Til Þórðar Flóventssonar, til leiðbeiningar um laxa- og silungaklak		1800	
40.	Til þess að gera Lagarfoss laxgengan, $\frac{1}{3}$ kostnaðar, alt að		3000	
41.	Til Guðmundar Guðjónssonar, til lokanáms í húsgerðarlist		1500	
42.	Til vatnsrenslismælinga		2000	
43.	Gjöld vegna laga um skipulag bæja og sjávarþorpa		6000	
44.	Til framhalds landmælinga		40000	
45.	Til ræktunarsjóðs:			
	a. Afgjöld þjóðjarða	30000		
	b. Tillag til kostnaðar við sjóðinn	10000		
	c. Hluti af útflutningsgjaldi	62500		
			102500	
	Samtals	...	965055	

39

17. gr.

31. maí

Til almennrar styrktarstarfsemi er veitt:

	kr.	kr.
1. Styrkur til berklasjúklinga		500000
2. Gjöld samkvæmt lögum nr. 61, 1921, um breyting á fátækralögum, 77. og 78. gr.		60000
3. Styrkur til sjúkrasamlaga		7000
Af þessum lið má greiða sjúkrasamlagi Hins ísl. prentarafjelags styrk í samræmi við styrk til annara sjúkrasamlaga.		
4. Til sjúkrasamlags Reykjavíkur, til að vinna að því að koma á sambandi milli allra sjúkrasamlaga á landinu og til að stofna ný sjúkrasamlög		1500
5. Til styrktarsjóðs verkamanna- og sjómanna-fjelaganna í Reykjavík		3500
6. Til sjúkra- og styrktarsjóðs vitavarða		500
7. Til slysatryggingar		10000
8. Til að hjálpa nauðstöddum Íslendingum erlendis		1000
9. Til bjargráðasjóðs		24000
10. Tillag til ellistyrktarsjóða		45000
11. Til Stórstúku Íslands, til bindindisstarfsemi		10000
12. Til Rauðakrossfjelags Íslands		2000
13. Til slysatryggingarsjóðs fjelagsins Dagsbrúnar ..		500
14. Til sjúkrasjóðs Fellshrepps		200
15. Til styrktarsjóðs Sjómanna-fjelags Vestmannaeyja ..		600
Samtals		665800

18. gr.

Til eftirlauna og styrktarfjár er veitt:

	kr.	kr.
I. Samkvæmt eftirlaunalögum:		
a. Embættismenn	26057,55	
b. Embættismaekkjur og börn	16353,02	
c. Uppgjafaprestar	635,28	
Flyt	43045,85	

		kr.	kr.	39 31. maí
	Flutt	43045,85		
d.	Prestsekkjur	5360,37		
e.	Lífeyrir samkvæmt lögum nr. 49, 1923	2500,00		
			50906,22	
II. Styrktarfje og eftirlaun, auk lögboðinna eftirlauna:				
a. Embættismenn:				
1.	Til Þorvalds Pálssonar læknis	300,00		
2.	— Sigurðar Magnússonar læknis .	169,87		
3.	— Halldórs Briems bókavarðar ...	960,00		
		1429,87		
b. Embættismannaækkjur og börn:				
1.	Til Magneu Ásgeirsson	200		
2.	— Ólivu Guðmundsson	175		
3.	— Theodóru Thoroddsen	800		
4.	— Sigríðar Hjaltadóttur	400		
5.	— Ingileifar Snæbjarnardóttur	400		
6.	— Sigríðar Fjeldsted læknisekkju ..	450		
7.	— Sigríðar Finnbogadóttur	800		
8.	— Ágústu Jóhannsdóttur	300		
9.	— Rannveigar Tómasdóttur	300		
10.	— Önnu Gunnlaugsson	900		
11.	— Kristbjargar Marteinsdóttur	600		
12.	— Kristínar Jacobson	600		
13.	— Guðnýjar Jónsdóttur	400		
14.	— Kirstínar Þ. Blöndal	300		
15.	— Guðlaugar Magnúsdóttur	2000		
16.	— 3 barna hennar	300		
17.	— Rögnu Gunnarsdóttur læknisekkju	600		
18.	— Jenny Forberg	600		
19.	— Ástu Hallgrímsson	600		
		10725,00		
c. Uppgjafaprestar:				
1.	Til Stefáns M. Jónssonar	325,00		
2.	— Guðlaugs Guðmundssonar	500,00		
3.	— Bjarna prófasts Einarssonar ..	780,00		
4.	— Sig. prófasts Gunnarssonar ...	662,25		
5.	— Guttorms Vigfússonar	600,00		
6.	— Jóns Ó. Magnússonar	600,00		
	Flyt	3467,25	12154,87	50906,22

		kr.	kr.
	Flutt	3467,25	12154,87
7.	Til Björns Þorlákssonar	208,00	50906,22
8.	— Stefáns Jónssonar	370,00	
		4045,25	
d.	Prestsekkjur:		
1.	Til Ástu Þórarinsdóttur	130,00	
2.	— Auðar Gísladóttur	300,00	
3.	— Bjargar Einarsdóttur	500,00	
4.	— Guðrúnar Björnsdóttur	300,00	
5.	— Guðrúnar J. Jóhannesdóttur ..	300,00	
6.	— Guðrúnar Ólafsdóttur	100,00	
7.	— Guðrúnar Pjetursdóttur	300,00	
8.	— Guðrúnar Torfadóttur	300,00	
9.	— Ingunnar Loftsdóttur	300,00	
10.	— Hlífur Bogadóttur, 300 kr. auk 100 kr. með hverju barni henn- ar, sem er í ómegð	700,00	
11.	— Jóhönnu S. Jónsdóttur	300,00	
12.	— Kirstínar Pjetursdóttur	300,00	
13.	— Kristínar Sveinbjarnardóttur .	300,00	
14.	— Sigrúnar Kjartansdóttur	300,00	
15.	— Steinunnar Pjetursdóttur	300,00	
16.	— Ragnhildar Gísladóttur frá Ey- vindarhólum	300,00	
17.	— Sigríðar Halldórsdóttur Jónsson	300,00	
18.	— Guðlaugar Vigfúsdóttur	209,20	
19.	— Ingibjargar Magnúsdóttur	157,90	
20.	— Guðfinnu Jensdóttur	183,04	
21.	— Guðrúnar Sigurðardóttur	181,07	
22.	— Guðbjargar Hermannsdóttur ..	181,70	
23.	— Þórunnar Bjarnadóttur	155,56	
24.	— Guðrúnar S. Jónsdóttur	250,00	
25.	— Önnu Stefánsdóttur	200,00	
26.	— Helgu Skúladóttur	230,00	
		7078,47	
e.	Kennarar, kennaraekkjur og börn:		
1.	Til Önnu Ásmundsdóttur	300,00	
2.	— Guðlaugar Zakaríasdóttur	360,00	
	Flyt	660,00	23278,59
			50906,22

		39 31. maí	
		kr.	kr.
	Flutt	660,00	23278,59
3.	Til Magnúsar Einarssonar	500,00	50906,22
4.	— Elínar Briem Jónsson	300,00	
5.	— Steinunnar Frímannsdóttur ..	450,00	
6.	— Þórunnar Stefánsdóttur	400,00	
7.	— Guðmundar Björnssonar	150,00	
8.	— Elísabetar Jónsdóttur	300,00	
9.	— Ragnheiðar Torfadóttur	400,00	
10.	— Páls J. Árdals	600,00	
11.	— Nikulásar Þórðarsonar	200,00	
		3960,00	
f. Póstmenn, póstar og ekkjur þeirra:			
1.	Til Guðm. Kristjánssonar	300	
2.	— Böðvars Jónssonar	200	
3.	— Hallgríms Krákssonar	200	
4.	— Jóhanns Jónssonar	200	
5.	— Þóru Matthíasdóttur	300	
6.	— Vigdísar Steingrímisdóttur	300	
7.	— Daníels Jónssonar	200	
8.	— Jens Þórðarsonar	300	
9.	— Friðriks Möllers	1200	
10.	— Anínu Arinbjarnardóttur	200	
11.	— Eliesers Eiríkssonar	200	
12.	— Kristjáns Jóhannessonar, Jódísar- stöðum	300	
13.	— Jóhannesar Þórðarsonar	300	
14.	— Guðm. Kristjánssonar	200	
15.	— Stefáns Stefánssonar, Eskifirði ..	600	
16.	— Friðriks Klemenssonar	2000	
17.	— Þorsteins Jakobssonar	200	
18.	— Kristjáns Blöndals	1000	
19.	— Böðvars Sigurðssonar pósts	300	
20.	— Einars Arnasonar, fyrrum pósts .	200	
21.	— Hans Hannessonar pósts	300	
22.	— Steindórs Hinrikssonar pósts	200	
23.	— Ólafs Ólafssonar pósts	200	
24.	— Halldórs Benediktssonar pósts ..	200	
		9600,00	
Flyt		36838,59	50906,22

39
31. maí

		kr.	kr.
	Flutt	36838,59	50906,22
g. Rithöfundar:			
1. Til Indriða skrifstofustjóra Einars-sonar	3500		
2. — Valdimars Briems	1200		
3. — Ólafar Sigurðardóttur frá Hlöðum	500		
4. — Einars Hjörleifssonar Kvarans ..	3000		
5. — Þorsteins Gíslasonar	2000		
6. — Guðmundar Friðjónssonar	1200		
7. — dr. Helga Pjeturss	4000		
8. — Kristínar Sigfúsdóttur skáldkonu	1000		
9. — Einars Benediktssonar	4000		
		20400,00	
h. Ekkjur og börn skálda og rithöfunda:			
1. Til Jakobínu Pjetursdóttur	200,00		
2. — Guðrúnar Jónsdóttur	300,00		
3. — Arnbjargar Einarsdóttur	300,00		
4. — Guðrúnar Sigurðardóttur	300,00		
5. — Ólínu Þorsteinsdóttur	300,00		
6. — 2 barna hennar	200,00		
7. — Valgerðar Arnljótsdóttur	300,00		
8. — Eleanor Sveinbjörnsson	1200,00		
		3100,00	
i. Ýmsir starfsmenn og ekkjur:			
1. Til Guðrúnar Jónsdóttur, fyrir spítalaforstöðukonu	400		
2. — Petreu Jónsdóttur 300 kr., og að auki 100 kr. með hverju barni hennar, sem er í ómegð	500		
3. — Kristínar Sigurðardóttur júbilljós-móður	500		
4. — Matthildar Þorkelsdóttur júbilljós-móður	500		
5. — Þórdísar Símonardóttir júbilljós-móður	500		
6. — Jakobínu Sveinsdóttur júbilljós-móður	500		
7. — Þórunnar Gísladóttur ljósmóður ..	500		
8. — Nikólinu Björnsdóttur ljósmóður .	300		
	Flyt 3700	60338,59	50906,22

		kr	kr.
	Flutt	3700	60338,59
9. —	Sigurfljóðar Einarsdóttur ljósmóður	300	50906,22
10. —	Jórunnar Guðmundsdóttur ljósmóður	300	
11. —	Margrjetar Grímsdóttur ljósmóður	200	
12. —	Kristínar Guðmundsdóttur ljósm.	200	
13. —	Hólmfríðar Björnsdóttur, ekkju Guðm. Hjaltasonar	300	
14. —	Páls Erlingssonar	1200	
15. —	Erlends Zakaríassonar	300	
16. —	Kristins Jónssonar, vegavinnustjóra á Akureyri	300	
17. —	Einars Guðmundssonar, fyrrum vegavinnustjóra	300	
18. —	Kristínar Gestsdóttur, ekkju Þorsteins fiskimatsm. Guðmundssonar	400	
19. —	Guðlaugar Jónsdóttur, ekkju Jóns síldarmatsm. Stefánssonar	200	
20. —	Gests Guðmundssonar, fyrrum vitavarðar	400	
21. —	Vigfúsar Sigurðssonar, fyrrum vitavarðar	300	
22. —	Sigfúsar Sigfússonar frá Eyvindará	500	
23. —	Steinunnar Sigurðardóttur, ekkju Magnúsar Vigfússonar	600	
24. —	Margrjetar Jónsdóttur, ekkju Þórðar vitavarðar Þórðarsonar	300	
25. —	Ágústu Ólafsdóttur, ekkju Magnúsar Gunnarssonar	300	
26. —	Sigrúnar Gestsdóttur, ekkju Stefáns Eiríkssonar	600	
27. —	Halldóru Þjetursdóttur Briem ..	600	
28. —	Kristjönu Benediktsdóttur	400	
29. —	Bjargar Guðmundsdóttur	400	
30. —	Hjálmars Lárussonar	1000	
31. —	Guðbjargar A. Þorleifsdóttur í Múlakoti	400	
32. —	Henriette Kjær	600	
	Flyt	14100	60338,59
			50906,22

39

31. maí

	kr.	kr.
Flutt 14100	60338,59	50906,22
33. Til Eggerts Stefánssonar, símritara á Akureyri, í eitt skifti fyrir öll .. 1600	15700,00	
Á styrkveitingar í II. a.—i. greiðist dýrtíðaruppbót eftir reglum launalaganna.		
j. Til Ólafs Rósenkranz, fyrv. leikfimikennara ..	1200,00	
k. — ekkju Jóhanns skálds Sigurjónssonar	1000,00	
l. Lífeyrir hjónanna á Staðarfelli	3000,00	
		81238,59
III. Dýrtíðaruppbót á fjárhæðirnar í I. og II. a.—i.		57125,16
Samtals		189269,97

19. gr.

Til óvissra útgjalda eru veittar 100000 kr.

20. gr.

Til lögboðinnar fyrirframgreiðslu eru veittar 10000 kr.

21. gr.

Til gjalda árið 1928 er veitt:

Samkvæmt 7. gr.	1385676,00
— 8. —	60000,00
— 9. —	219350,00
— 10. —	313760,00
— 11. — A. 696026,00	
— 11. — B. 144000,00	
	840026,00
— 12. —	876905,00
— 13. — A. 471960,00	
— 13. — B. 834450,00	
— 13. — C. 340000,00	
— 13. — D. 1350900,00	
— 13. — E. 228620,00	
	3225930,00
Flyt	6921647,00

	Flutt	6921647,00	39
Samkvæmt 14. gr. A.	324181,00		31. maí
— 14. — B.	1079895,00		
		1404076,00	
— 15. —		198030,00	
— 16. —		965055,00	
— 17. —		665800,00	
— 18. —		189269,97	
— 19. —		100000,00	
— 20. —		10000,00	
		kr. 10453877,97	
En tekjur eru áætlaðar:			
Samkvæmt 2. gr.	10020000,00		
— 3. —	34600,00		
— 4. —	315000,00		
— 5. —	82000,00		
		— 10451600,00	
	Tekjuhalli	kr. 2277,97	

22. gr.

Heimilt er stjórninni að lána úr viðlagasjóði, ef fje er fyrir hendi í honum:

- Alt að 100 þús. kr. til þess að reisa íshús á kjötútflutningshöfnum, með þessum skilyrðum:
 - Lánið er veitt sýslufjelögum, gegn tryggingum þeim, er landsstjórnin tekur gildar, þó ekki hærri en $\frac{2}{3}$ kostnaðar.
 - Íshúsin sjeu reist á þeirri höfn, sem að dómi hlutaðeigandi sýslunefnda er best fallin til að vera miðstöð til útflutnings á frystu kjöti í hjeraðinu, en atvinnumálaráðherra sker úr ágreiningi.
 - Full skilríki liggi fyrir um, að vel og tryggilega sje frá öllu gengið um hús og áhöld, enda hafi stjórnarráðið samþykkt áætlun og teikningar
 - Vextir eru 5%, lánin afborgunarlaus fyrsta árið, en skulu svo greidd með jöfnum afborgunum á 30 árum.
- Alt að 8000 kr. til lánveitinga handa bændum og samgirðingafjelögum, eftir tillögum Búnaðarfelagsins, til að kaupa fyrir girðingaefni frá útlöndum, gegn ábyrgð sýslunefnda. Lán þessi veitast til 20 ára, gegn 6% vöxtum, sjeu afborgunarlaus fyrstu 4 árin, en greiðast síðan með jafnri afborgun á ári í 16 ár. Ábúendur á þjóðjörðum og kirkjujörðum greiði höfuðstól og vexti slíkra lána með 8% á ári í 28 ár.

39
31. maí

3. Alt að 4000 kr. til lánveitinga handa þurrabúðarmönnum utan kaupstaða, til jarðræktar og húsabóta. Lánið veitist aðeins gegn ábyrgð sýslufjelaga, eftir tillögum hreppsnefnda, og eigi meira en 400 kr. á þurrabúðarmann hvern, gegn 6% vöxtum og endurgreiðslu á 20 árum, að liðnum 4 fyrstu árunum.
4. Alt að 10000 kr. til lánveitinga handa verkamönnum í kaupstöðum, til jarðræktar. Lánið veitist gegn ábyrgð bæjarfjelaga eða annari tryggingu, er ríkisstjórnin metur gilda, og eigi meira en 800 kr. fyrir hvern verkamann, gegn 6% vöxtum og endurgreiðslu á 20 árum, að liðnum 4 fyrstu árunum.
5. Alt að 3000 kr. eigendum jarðarinnar Steina undir Eyjafjöllum, vegna skemda af og til varnar gegn skriðuhlaupum. Lánið veitist til 13 ára, gegn þeim tryggingum, er stjórnin metur gildar, ávaxtast með 5%, sje afborgunarlaust fyrstu 3 árin og endurgreiðist síðan með jöfnum afborgunum á 10 árum.
6. Alt að 8000 kr. til læknisbústaðar í Flatey á Breiðafirði. Lánið skal veitt gegn ábyrgð sýslunefndar, ávaxtað með 6% og endurgreitt með jöfnum afborgunum á 15 árum.
7. Alt að 8000 kr. til læknisbústaðar í Reykhólahjaraði. Lánið skal veitt gegn ábyrgð sýslunefndar, ávaxtað með 6% og endurgreitt með jöfnum afborgunum á 15 árum.
8. Alt að 35000 kr. til Mjólkurfjelags Reykjavíkur, til þess að koma upp kornmylnu. Lánið er veitt gegn þeim tryggingum, er stjórnin metur gildar, ávaxtast með 6% og endurborgast með jöfnum afborgunum á 5 árum.
9. Alt að 10 þús. kr. til Ásgríms málara Jónssonar og 10 þús. til Jóns málara Stefánssonar, til að reisa sjer vinnustofur í Reykjavík, gegn þeim tryggingum, er stjórnin tekur gildar. Lánin ávaxtast með 6% og endurgreiðast með jöfnum afborgunum á 15 árum.
10. Alt að 3000 kr. til Túbals Karls Magnússonar í Múlakoti í Fljótshlíð, til byggingar á gistiskála. Lánið veitist til 20 ára, gegn 6% vöxtum og þeirri tryggingu, sem ríkisstjórnin tekur gilda.
11. Alt að 19500 kr. Borgarneshreppi, til endurbyggingar raforkustöð. Lánið veitist gegn þeim tryggingum, er stjórnin metur gildar, ávaxtast með 6% og afborgast með jöfnum greiðslum á 15 árum.
12. Alt að 75000 kr. til hafnarbóta á Akureyri. Lánið er veitt til 15 ára, gegn tryggingu, er stjórnin metur gilda, ávaxtast með 6%, er afborgunarlaust fyrstu 3 árin, en endurborgast síðan með jöfnum afborgunum á 12 árum.
13. Alt að 120 þús. kr. til hafnarbóta á Siglufirði. Lánið er veitt til 15 ára, gegn tryggingu, er stjórnin metur gilda, ávaxtast með 6%, er afborgunarlaust fyrstu 3 árin, en endurborgast síðan með jöfnum afborgunum á 12 árum.

Af hallærislánum Grunnavíkurhrepps og Árneshrepps skal veita **39** uppgjöf vaxta og greiðslufrest afborgana árin 1926—1928, að báðum 31. maí meðtöldum.

Af hallærislánum Gerðahrepps í Gullbringusýslu skal veita uppgjöf vaxta 1927—1928 og greiðslufrest afborgana 1926—1928.

Af viðlagasjóðsláni Ostagerðafjelags Önfirðinga skal veita uppgjöf vaxta og greiðslufrest afborgana árin 1926—1928.

23. gr.

Stjórninni er heimilt:

- I. Að greiða Eimskipafjelagi Íslands alt að 85000 kr. styrk, ef nauðsyn krefur.
- II. Að greiða halla þann, sem verða kann á tilraunum Sambands ísl. samvinnufjelaga af að senda frosið kjöt á erlendan markað haustið 1927, miðað við verð það, er framleiðendur fá fyrir saltað kjöt. Tilraunin sje framkvæmd í samráði við landsstjórnina.
- III. Að kaupa hús sýslumannsins á Sauðárkróki fyrir 27000 kr. Þar af greiðast 7000 kr. um leið og kaup fara fram, en að öðru leyti greiðist kaupverðið með því, að ríkissjóður taki að sjer áhvílandi 20000 kr. skuld við sparisjóð Sauðárkróks, enda taki sýslumaður húsið á leigu með þeim skilmálum, að hann ávaxti og afborgi áhvílandi skuld, haldi húsinu við og greiði skatta alla og skyldur.
- IV. Að kaupa jörðina Byrgi (Ásbyrgi) í Kelduhverfi, ásamt skika þeim í byrginu, sem áður hefir fylgt jörðinni Meiðavöllum.
- V. Að veita uppgjöf vaxta og greiðslufrest afborgana af dýrtíðarláni Innri-Akraneshrepps árin 1927 og 1928.

24. gr.

Stjórn Landsbankans veitist heimild til að greiða Steinunni Kristjánsdóttur, ekkju Alberts Þórðarsonar bankabókara, 500 kr. 1928, svo og uppbót á þá fjárhæð, eftir sömu reglu og bankinn veitir hana á laun starfsmanna sinna, og að greiða Birni Kristjánssyni uppbót á eftirlaun hans, eftir sömu reglu, og Birni Sigurðssyni 4000 kr. í eftirlaun með sömu uppbót, sem að ofan greinir.

25. gr.

Ef lög þau verða staðfest, er afgreidd hafa verið frá Alþingi 1927 og hafa í för með sjer tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð, breytast fjárhæðirnar tekju- og gjaldamegin samkvæmt þeim lögum.

39 Allar þær fjárveitingar, sem eigi eru ákveðnar í lögum, öðrum en 31. maí fjárlögum, tilskipunum, konungsúrskurðum eða öðrum gildandi ákvörðunum, gilda aðeins fyrir fjárhagstímabilið.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

40

31. maí

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 41, 28. nóv. 1919, um landamerki o. fl.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Fyrstu málsgrein 15. gr. laganna skal orða svo:

Merkjadómi má skjóta til hæstarjettar eftir almennum áfrýjunarreglum. Hæstirjettur gerir annaðhvort að staðfesta merkjadóm eða fella hann úr gildi, sbr. þó 9. gr. síðustu málsg., og skal málinu þá vísað heim og merkjadómur skyldaður til að taka málið upp af nýju. Hæstirjettur kveður á um greiðslu kostnaðar af málskotinu.

2. gr.

Ákvæði 28. gr. laga nr. 22, 6. okt. 1919, skulu einnig ná til þeirra merkjadóma, sem upp hafa verið kveðnir síðustu 3 ár áður lög þessi öðlast gildi.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

40

31. maí

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

L Ö G

um

41

31. maí

varðskip ríkisins og sýslunarmenn á þeim.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Varðskipin skulu eiga heimili í Reykjavík. Þetta þarf ekki að letra á skipin. Skjaldarmerki Íslands skal á þeim vera. Allir starfsmenn skipa þessara eru sýslunarmenn ríkisins, hvort sem þeir eru skipaðir af ráðuneytinu, settir eða á annan veg ráðnir þar til starfa. Skulu þeir allir slysatrygðir af útgerð skipanna, eftir svipuðum reglum og skipshafnir á öðrum skipum ríkissjóðs og Eimskipafjelags Íslands.

2. gr.

Skipherrar á varðskipunum eru löggæslumenn ríkisins á landhelgissvæðinu. Stýrimenn eru aðstoðarmenn þeirra við löggæsluna.

3. gr.

Skipherrar, stýrimenn, vjelstjórar og loftskeytamenn skulu skip-

41 aðir af ráðuneytinu. Það skipar og bryta og semur við hann um borgun 31. maí fyrir fæði skipverja, þó ekki fyrir lengri tíma en eitt ár í senn.

Ráðuneytið getur hvenær sem er vikið frá sýslan, um stundarsakir eða fyrir fult og alt. sjerstökum sýslunarmanni á skipunum.

Um frávíkning sýslunarmanna á varðskipunum, hvort heldur er um stundarsakir eða fyrir fult og alt, gilda sömu reglur og um aðra sýslunarmenn ríkisins

Skipverjar settir eða skipaðir af ráðuneytinu geta sagt upp starfi sínu með 6 mánaða fyrirvara. Með sama fyrirvara af hálfu beggja samningsaðilja má segja upp samningum þeirra skipverja, sem ekki eru settir eða skipaðir af ráðuneytinu.

4. gr.

Aðra sýslunarmenn en þá, er um getur í 3. gr., ræður skipherra í umboði ráðuneytisins. Þó skulu kyndarar ávalt ráðnir í samráði við 1. vjelstjóra. Mönnum þessum getur skipherra hvenær sem er vikið frá sýslan, um stundarsakir eða fyrir fult og alt, en skýra skal þá tafarlaust ráðuneytinu frá málavöxtum.

Nú álitur skipherra, sem staddur er á varðskipi utan Reykjavíkur, nauðsynlegt, að einhverjum þeirra starfsmanna, sem taldir eru í 3. gr., sje þegar vikið frá sýslan, og má hann þá víkja sýslunarmanninum frá um stundarsakir, en skýra skal hann ráðuneytinu þegar í stað frá því, og leggur ráðherra úrskurð á málið.

5. gr.

Laun sýslunarmanna skulu ákveðin í launalögum. Skráning manna á skipin fyrir skráningarstjórum skal ekki fara fram.

Siglingartími sýslunarmanna á varðskipunum skal tekinn til greina sem siglingartími skráðra manna á öðrum eimskipum sömu stærðar í utanlandssiglingum.

6. gr.

Sje sýslunarmanni vikið frá um stundarsakir, tekur hann ekki laun á meðan. Sje honum vikið frá fyrir fult og alt, og það er ekki gert vegna elli eða vanheilsu, ákveður ráðuneytið, hvort honum eftir atvikum skuli endurgoldin iðgjöld þau, er hann hefir greitt samkvæmt launalögum í lífeyrissjóð embættismanna, eða ekki. Sýslunarmenn þessir, aðrir en skipherra, 1. stýrimaður og 1. vjelstjóri, fá að öðru leyti endurgreiðslu iðgjalda úr lífeyrissjóði eftir reglum laga nr. 51 1921, 4. gr.

7. gr.

Ráðuneytið setur reglugerð um löggæslustarfið og um einkennis-

búninga sýslunarmanna. Það má einnig ákveða tilhögun alla á starfinu, verkaskiftingu o. fl. 41
31. maí

8. gr.

Nú brýtur sýslunarmaður gegn skyldum sínum eftir reglum þeim, sem settar eru samkvæmt lögum þessum, eða að öðru leyti, og varða það þá ábyrgð eins og brot á embættisfærslu, nema brotið sje svo vaxið, að ábyrgð varði eftir siglingarlögunum og eigi liggi þyngri hegning við því sem broti í embættisfærslu. Þátttaka í verkfalli varðar skipverja á varðskipunum ábyrgð, eftir lögum nr. 33 1915.

9. gr.

Lög þessi ná aðeins til þeirra varðskipa, sem eru eign ríkisins og ráðuneytið telur aðalvarðskip.

10. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

42

31. maí

breyting á lögum nr. 43, 27. júní 1921, um varnir gegn berklaveiki.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

14. grein skal orða svo:

Berklaveikur sjúklingur getur fengið ókeypis vist eða styrk til

42 31. maí vistar í heilsuhælum, sjúkrahúsum eða sumarhælum barna, ef hann eða sá, sem framfærsluskyldan hvílir á, er svo efnum búinn, að ætla má, að hann mundi líða mikið tjón á efnahag sínum eða jafnvel verða öreigi ætti hann að standa straum af kostnaði þeim, er af slíkri vist leiðir. Til þessa kostnaðar telst einnig lyf og læknishjálp.

Nú getur sjúklingur ekki fengið vist í sjúkrahúsi eða hæli, en er komið fyrir á öðru heimili samkvæmt fyrirmælum 10. eða 13. greinar, og getur hann þá fengið ókeypis vist eða styrk til vistar, sje efnahag hans varið sem að ofan greinir. Sömu reglum skal fylgt um meðgjöf barna, ef þau eru tekin heilbrigð að heiman samkvæmt fyrirmælum 13. greinar.

Stjórnarráðið getur ákveðið, að berklasjúklingar í hressingarhælum fái ókeypis vist eða styrk til vistar þar. Það getur og eftir ástæðum ákveðið, að ljóslækningasjúklingar og aðrir berklasjúklingar, er dvelja utan sjúkrahúss, njóti sömu hlunninda að því er lækninga-kostnaðinn snertir.

Allur sá kostnaður, er hjer er greindur, greiðist úr ríkissjóði, en sjerhvert sýslufjelag og bæjarfjelag greiði upp í hann gjald til ríkissjóðs, er nemi 2 krónum fyrir hvern heimilisfastan mann í lög-sagnarumdæminu. Fari gjald þetta fram úr $\frac{2}{5}$ kostnaðar við berkla-varnir, vegna sjúklinga þeirra, er dvöl áttu í hjeraðinu, skal endur-greiða úr ríkissjóði það, sem umfram verður. Ennfremur greiði sjúkra-samlag fyrir meðlimi sína áskilið gjald, sbr. 2. gr. Eindagi gjaldsins er 15. ágúst ár hvert.

Stjórnarráðið getur ákveðið hámark daggjalds sjúklinga þeirra, er að framan greinir, ef ástæða þykir til. Það getur og sett reglur um sundurliðun þeirra reikninga, er ríkissjóður greiðir.

Það er skilyrði fyrir því, að berklaveikir sjúklingar geti orðið aðnjótandi styrks úr ríkissjóði, að hreppsnefnd eða bæjarstjórn dvalar-sveitar sjúklingsins sendi stjórnarráðinu skýrslu um efnahag hans. Skal hjeraðslæknir staðfesta skýrslu þessa eftir bestu vitund og jafnframt votta, að vist utan heimilis sje nauðsynleg. Nú á sjúklingur ekki lög-heimili hjer á landi, og skal þá efnahagsskýrsla hans gefin út af hrepps-nefnd eða bæjarstjórn þeirrar sveitar, sem hann dvelur í, þegar hann verður styrkþegi.

Úrskurðar stjórnarráðið síðan eftir þessum föngum, hvort sjúk-lingurinn sje styrkhæfur og að hve miklu leyti.

Stjórnarráðið getur með reglugerð sett nánari ákvæði um læknis-vottorð, um efnahagsskýrslur berklasjúklinga, svo og um skýrslur, vott-orð og reikninga frá sjúkrahúsum, heilsuhælum og öðrum lækninga-stöðum, og um annað það, er þurfa þykir til úrskurðunar í upphafi um styrkhæfi berklasjúklinga eða til úrskurðunar um framhaldsstyrk handa þeim.

2. gr.

42

31. maí

15. grein orðist svo:

Nú er sjúklingur fjelagi í sjúkrasamlagi, er nýtur styrks úr ríkis-sjóði samkvæmt lögum nr. 39, 11. júlí 1911, um sjúkrasamlög, og skal þá samlagið greiða upp í meðlagskostnaðinn $\frac{2}{5}$ hluta hans, þó ekki yfir 2 kr. á dag meðan meðlagstíminn varir, og ekki lengur en sjúklingur hefir rjett til styrks samkvæmt lögum fjelagsins, enda láti samlagið sjúklinga njóta sömu rjettinda og aðra sjúklinga.

Ákvæði þessarar greinar taka þó ekki til þess, ef um kostnað af ráðstöfun samkvæmt 10. eða 13. gr. er að ræða.

3. gr.

Lög nr. 44, 20. júní 1923, um breyting á lögum nr. 43, 27. júní 1921, um varnir gegn berklaveiki, eru úr gildi numin.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og koma til framkvæmda 1. jan. 1928 að því er snertir greiðslu sýslufjelaga og bæjarfjelaga upp í berklavarnakostnað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson,

43

31. maí

F Á T Æ K R A L Ö G

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Um framfærsluskyldu.

1. gr.

Sveitarstýrk skal veita hverjum þeim manni, er sökum fátæktar, vanheilsu, atvinnuskorts eða af öðrum orsökum getur eigi aflað sjer þess, er sjálfur hann og skyldulið hans má eigi án vera til lífsframfærslu, og telst þar til læknishjálpi og aðhjúkrun í veikindum, enda verði eigi bætt úr þörf hans á annan hátt.

Sveitarstýrkur skal vera svo mikill, sem nauðsyn krefur, að dómi sveitarstjórnar, og honum haga svo sem hún telur rjett vera, þó með þeim takmörkunum. er síðar segir. Sveitarstýrk skal endurgjalda eftir því, sem ákveðið er í lögum þessum, af þurfaling sjálfum eða framfærslumanni (2.—19. gr.).

Sá, er sveitarstýrk þiggur, er háður valdi sveitarstjórnar svo sem lög þessi mæla fyrir um.

2. gr.

Skylt er hjónum að framfæra hvort annað, meðan hjónabandi þeirra er eigi slitið að lögum.

3. gr.

Skylt er foreldrum í fjelagi og hvoru fyrir sig að framfæra og uppala börn sín þangað til þau eru 16 ára.

4. gr.

Nú gengur maður að eiga konu þá, er átt hefir áður með öðrum manni barn eða börn, og er honum þá skylt að framfæra og ala upp til fullnaðs 16 ára aldurs það eða þau börn hennar, enda fylgi þau henni (27. og 28. gr.), og helst sú skylda hans, þótt konan deyi, en hverfur ef hjónabandinu er slitið að lögum af öðrum orsökum. Framfærsluskylða föður slíkra barna er eins fyrir það söm og áður en konan giftist þessum manni sínum.

Sömu skyldu að sínu leyti hefir og kona við börn eiginmanns síns, **43**
 þau er hann hefir átt, áður en hún giftist honum, með annari konu. ^{31. maí}
 Framfærsluskylda móður þeirra barna er einnig hin sama og áður en
 maðurinn kvæntist aftur.

5. gr.

Skylt er kjörforeldri að ala upp og framfæra kjörbarn sitt sem
 eigið barn, og verður eigi krafist framfæris og uppeldis af sönnum for-
 eldnum barnsins, nema kjörforeldrin þrjóti.

6. gr.

Börn skulu, svo sem þau eru fær um, ala önn fyrir foreldrum sín-
 um, og mega ekki foreldrar verða sveitarþurfar, meðan þau eiga þau
 börn á lífi, sem eru þess umkomin að annast þau. Á sama hátt skulu
 foreldrar ala önn fyrir börnum sínum 16 ára og eldri.

7. gr.

Framfærslumaður á rjett á að taka framfærsluþurfa frændur
 sína, þá er honum er skylt fram að færa, heim til sín og ala þar önn
 fyrir þeim, ef hann fer vel með þá. Móðir óskilgetins barns hefir jafnan
 rjett og foreldri skilgetins barns til að hafa barn sitt hjá sjer, eða ráða
 verustað þess.

Ef framfærsluþurfi er giftur og framfærslumaður eigi skyldur að
 framfæra hitt hjóna, þá skal framfærslumanni skylt að greiða meðlagið
 af hendi, nema hann kjósi heldur að taka bæði hjónin á heimili sitt. Nú
 á þurfamaður tvo eða fleiri jafnnána framfærslumenn, er eigi kemur
 saman um, hver þeirra skuli taka hann heim til sín og hver gjalda með-
 lag, og skal þá yfirvald, þar er þurfalingur á lögheimili eða er staddur,
 skera úr.

8. gr.

Um rjettindi og skyldur sveitarstjórna út af framfærslu hjóna
 og skilgetinna barna og óskilgetinna fer eftir sifjalögum, að því leyti sem
 lög þessi ná ekki til.

9. gr.

Nú sýkist hjú manns eða slasast af ótilhlýðilegri breytni þess
 sjálfs, og kostar það sjálft lækning sína og geldur húsbónda fyrir fæði og
 hjúkrun, meðan það er sjúkt og er á hans vegum.

10. gr.

Ef hjú sýkist eða slasast, og er um að kenna ótilhlýðilegri breytni
 húsbónda þess, hvort heldur af því að hann hefir skipað hjúinu þau

43. verk, er hann mátti sjá, að því voru um megn, eða og óvanalegan starfa
31. maí þann, er einhverjum sjerstökum háska er bundinn, eða af hverri annari
orsök, er húsbónda verður gefin sök á, þá skal hann kosta lækning
hjúsins.

11. gr.

Nú sýkist hjú eða slasast, og er hvorki um að kenna ótilhlýðilegri breytni þess sjálfs eða húsbónda þess, og greiðir það þá sjálft kostnað þann, er leiðir af lækning þess og sjerstakri hjúkrun, en húsbónda þess er skylt að fæða það ókeypis — einnig þótt fæðið verði að vera sjerstakt sjúkrafæði — í alt að 3 mánuði þrítugnætta, þó ekki lengur en út vistráðningartímann.

Ef hjú sýkist eða slasast í fjarlægð frá heimili sínu án þess sjálfu því eða húsbónda þess verði um kent, og verður að liggja sjúkt utan heimilis síns, þá skal húsbóndi þess greiða legukostnað fyrir það í alt að 3 mánuði þrítugnætta, þó ekki lengur en út vistráðningartímann og ekki yfir 2 kr. um hvern sólarhring.

Sama er og þegar hjúi er komið burt af heimili sínu til lækninga eftir læknisráði, hvort heldur í sjúkrahús eða annað, enda sje hvorki því nje húsbónda þess um leguna að kenna.

12. gr.

Samningur milli húsbónda og hjús um það, að vistinni skuli lokið þegar er hjúið verður sjúkt, skal ógildur, og fari sjúkt hjú úr vist, annaðhvort af því að vistráðin hafa verið bundin slíkum skilmála eða af því, að svo hefir verið um samið eftir að það varð sjúkt, þá losast húsbóndinn eigi fyrir það við skyldu sína til framfærslu á hjúinu eftir lögum þessum, hvorki gagnvart hjúinu sjálfu nje framfærslumanni þess eða sveit.

13. gr.

Leggist hjú sjúkt, má eigi flytja það burt, enda þótt vistartíminn sje á enda, nema lækni eða sóknarprestur eða tveir aðrir skilríkir menn lýsi yfir því álit, að hjúinu sje ekkert mein þar af búið, nje öðrum, ef sýkin er sóttæm. Nú flytur húsbóndi samt hjúið burtu, og skal hann þá standast allan kostnað af hjúkrun og lækningu sjúklingsins.

14. gr.

Þegar hjú, sem sýkist eða slasast í vistinni, á eftir ákvæðum þessara laga að greiða sjálft lækningarkostnað og hjúkrunar, en hefir ekki efni á því, skal þann kostnað endurgjalda húsbóndanum, ef hann kæfst þess, af dvalarsveitinni.

Deyi hjú í vist, skal húsbóndi annast greftrun þess, ef erfingjar gera það eigi, gegn endurgjaldi af sveitarsjóði, ef með þarf.

15. gr.

43

Um framfærsluskyldu útgerðarmanns gagnvart skipverjum fer 31. maí eftir siglingalögum.

Framfærslumaður skipverja eða framfærslusveit eiga sömu framfærslukröfu á hendur útgerðarmanni og skipverji, ef hann neytir ekki rjettar síns.

16. gr.

Ef iðnaðarnemi, er býr hjá lærimeistara sínum, sýkist, þá er lærimeistari hans skyldur að sjá honum fyrir aðhjúkrun og lækningu á sinn kostnað, þangað til námstímanum er lokið eftir samningnum, eða samningnum er slitið af öðrum löglegum ástæðum, þó eigi lengur en 6 mánuði. Sje sjúklingurinn talinn ólæknandi, eða nemandi hefir beðið það tjón á heilsu sinni, er talsvert kveður að og ætla má að verði langvint, skal lærimeisturinum þar að auki vera heimilt að segja lausum námssamningnum 3 mánuðum eftir að nemandi varð fyrir því, og er hann upp frá því undanþeginn þeirri skyldu að annast hjúkrun og lækning nemanda.

Nú hefir svo verið um samið, að náminu skuli hætta, ef nemandi sýkist, eða svo verður um samið síðar, er nemandi verður sjúkur, að náminu skuli lokið, og losast lærimeistari ekki fyrir það frá hinum áðurgreindu skyldum sínum gagnvart fátækra sjóði, er leggja verður með nemanda.

Að öðru leyti skulu ákvæðin í 9., 10. og 13. gr. laga þessara ná til nemenda, er eiga heima hjá lærimeistarinum, og skulu þar að auki ákvæðin í 10. gr. og ofangreind fyrirmæli um rjett lærimeistarans til þess að segja samningnum slitið, ef nemandi verður sjúkur, eiga við eins fyrir það, bótt hann sje eigi til heimilis hjá lærimeistarinum.

17. gr.

Nú fullnægir framfærslumaður eigi framfærsluskyldu sinni, eða hann fer illa með þurfamann sinn eða ómaga, og er þá sveitinni skylt að annast framfærslu þurfamannsins eða ómagans gegn endurgjaldi frá framfærslumanni, svo fremi að sveitarstjórnin í dvalarsveit hans álitur, að hann sje fær um að greiða meðlagið. Álit þetta má leggja undir úrskurð yfirvalds, en úrskurði þeim má skjóta til atvinnumálaráðherra.

Ákvæði þessarar greinar á ekki við um framfærslu hjóna í milli, barna yngri en 16 ára, nje heldur um framfærslu þá, er getur um í 9.—16. gr.

18. gr.

Með þeim takmörkunum, sem leiða af ákvæðum næstu greinar á undan, ákveður yfirvald, þar er framfærslumaður á heima, eða dvelur,

- 43 ef hann hefir hvergi fast aðsetur, meðlag barna með foreldrum, foreldra
31. maí með börnum, stjúp börnum (4. gr.) eða kjörbörnum (5. gr.), hjóna hvors með öðru, og upphæð barnsfararkostnaðar (8. gr.).

19. gr.

Nú er meðlagsúrskurður (18. gr.) löglega birtur og meðlag eða barnsfararkostnaður eigi greitt í tæka tíð, og er þá rjett að taka fúlguna lögtaki samkvæmt lögum 16. desember 1885 um lögtak og fjárnám án undanfarins dóms eða sáttar.

Ef ekki næst á þann hátt fúlga sú, er framfærslumaður á að greiða með skilgetnu barni sínu yngra en 16 ára, er ekki fylgir honum (27. gr.), eða stjúp barni sínu á sama aldri (4. gr.), þá skal um greiðslu fúlgunnar fara sem segir í lögum um greiðslu meðlags af hálfu barnsföður með óskilgetnu barni sínu, að því er við verður komið, ef aðrir lögskyldir framfærslumenn barnsómagans eru þess eigi megnugir að framfæra hann án sveitarstyrks, eða ómaginn eigi á annan hátt kemst af án sveitarstyrks.

II. KAFLI.

Um framfærslusveit.

20. gr.

Hver hreppur, kaupstaður eða kaupún, er hefir sveitarstjórn sjerstaka, er framfærslusveit fyrir sig. Nú er skift sveit eða sveitamörkum breytt, og heldur þá sveitfestisdvölin áfram í þeirri sveit, er maður verður í við skiftinguna eða merkjabreytinguna, þannig að maður verður sveitfastur í þeirri sveit á þann hátt, að lögð er við dvöl hans þar eftir skiftinguna dvöl hans í hinu forna sveitarfjelagi hans.

21. gr.

Eftir 16 ára aldur vinnur hver sá, sem hefir íslenskan ríkisborgararjett, sjer framfærslurjett í þeirri sveit, þar sem hann hefir dvalist í 4 ár samfleytt búandi, vistfastur eða haft löglegt heimilisfang, enda hafi hann ekki þegið endurkræfan eða óendurkræfan sveitarstyrk á síðustu 10 árum.

22. gr.

Nú hefir maður unnið sjer sveit víðar en í einu sveitarfjelagi, og á hann þá rjett til framfærslu í þeirri sveit, þar er hann hefir síðast unnið sjer sveit. Þeirri framfærslusveit, er maður á, sem orðinn er 60 ára gamall, heldur hann síðan.

23. gr.

43

31. maí

Sveitfestisdvöl telst frá þeim degi, að honum meðtöldum, er innflytjandi tekur sjer fast aðsetur í sveitinni, til þess dags, að þeim degi meðtöldum, er hann vísur þaðan burtu. Nú er hjú ráðið skildaga á milli og kemur í vist hálfum mánuði eftir hjúaskildaga, eða fer úr vist hálfum mánuði fyrir hjúaskildaga, og skal þá telja árið fult. Sama er og, þótt hjúíð fari meira en hálfum mánuði fyrir skildaga úr vistinni, ef það er af því, að hjúaskildagi er fyrr í þeirri sveit, er hjúíð fer í, en í hinni, er það fer úr, enda fari það vist úr vist; svo er og, að telja skal árið fult, ef maður kemur um fardaga og fer aftur á hjúaskildaga. Eigi slitnar sveitfestisdvöl fyrir það, þótt maður sje í vist að hálfu í annari sveit, ef hann er þar eigi meira en eitt sveitfestisárið að hálfu.

Ef vinnuhjú flytur að vísu ekki í vistina heim til húsbónda síns á vinnuhjúaskildaga, en fer þó þá þegar að vinna honum, t. a. m. í veri, á fiskiskipi o. s. frv., enda flytji í rauninni heim áður en vistarárið er hálfnað, þá telst það svo, sem það hafi byrjað dvöl sína á vinnuhjúaskildaga í sveit þeirri, er húsbóndi þess á heima í.

Lausamaður vinnur sjer eigi sveit þar, sem hann hefir ársheimili, nema hann dvelji þar að minsta kosti fjórðung af árinu.

Nú á maður fleiri heimili en eitt, og vinnur hann þá sveit þar, er aðalaðsetur hans er.

24. gr.

Eigi vinnur maður framfærslurjett með dvöl sinni í skóla, sjúkrahúsi, heilsuhæli eða þesskonar stofnun, eða fangahúsi. Slík dvöl slítur eigi heldur sveitfestisdvöl í þeirri sveit, þar er maður hefir verið næst áður, þannig að eigi maður á meðan sjálfstætt heimili í þeirri sveit, þá telst það aðalaðsetur hans, en hafi hann ekki haldið þar neiru heimili, þá vinnur hann að vísu hvergi sveit, meðan hann dvelur í skóla, sjúkrahúsi, heilsuhæli eða þesskonar stofnun, eða fangahúsi, en heldur aðeins áfram sveitfestisdvölinni, ef hann hverfur aftur til hinnar sömu sveitar eftir dvöl sína í nefndum stofnunum.

25. gr.

Danskir ríkisborgarar, heimilisfastir hjer á landi, vinna sjer sveit eftir þeim reglum, er segir í 21. gr.

Aðrir utanríkismenn vinna sveit hjer á landi, þá er þeir fá íslenskan ríkisborgararjett, og eiga þá framfærslurjett í þeirri sveit, þar sem þeir eiga lögheimili, er þeir öðlast ríkisborgararjettinn, þangað til þeir hafa unnið sjer sveit, eftir reglum 21. gr., annarsstaðar.

26. gr.

Kona gift er jafnan sveitföst þar, er maður hennar á sveit, og

43 heldur ekkja manns sveitfesti þeirri, er maður hennar átti á deyjanda
 31. maí degi, þangað til hún vinnur sjer sjálf sveit. Svo heldur og kona, er
 skilin er að lögum við mann sinn, sveit þeirri, er hann átti, er þau
 skildu, þangað til hún vinnur sjer sjálf sveit.

27. gr.

Börn skilgetin og yngri en 16 ára fylgja framfærslusveit foreldranna þannig: Ef foreldrar eru báðir á lífi og hjónabandi þeirra eigi slitið að lögum, fylgja börnin sveit föður síns. Ef aðeins annað foreldra er á lífi, þá fylgja börnin framfærslusveit þess. Nú eru báðir foreldrar dánir, og fylgja þá börnin framfærslusveit þess þeirra, er síðar andaðist. Ef báðir foreldrarnir eru á lífi, en hjónabandi þeirra slitið að lögum, þá fylgir barn framfærslusveit þess foreldris, er það er hjá, eða síðast var hjá, eða það er á vegum þess.

28. gr.

Óskilgetin börn, yngri en 16 ára, fylgja framfærslusveit móður sinnar.

29. gr.

Maður 16 ára að aldri á framfærslurjett í fæðingarsveit sinni, þangað til hann vinnur sjer sveit.

30. gr.

Fæðingarsveit manns er sú sveit, þar er móðir hans átti lögheimili, er hann fæddist, eða átti síðast áður en barnið fæddist. Nú verður þetta eigi vitað, og er þá sú sveit fæðingarsveit manns, þar er móðir hans var stödd, er hún ól hann.

31. gr.

Maður, sem eftir framansögðu hefir öðlast framfærslurjett á Íslandi, missir hann, þá er hann verður borgari í öðru ríki, að svo miklu leyti og á meðan hann að lögum getur eigi notið þeirra rjettinda, sem bundin eru við ríkisborgararjett. En öðlist hann aftur ríkisborgararjett, þá á hann framfærslu í þeirri sveit, er hann átti áður en hann varð borgari annars ríkis, þangað til hann vinnur sjer sveit af nýju eftir framantöldum ákvæðum.

32. gr.

Nú verður maður, sem eigi á framfærslurjett hjer á landi samkvæmt framanskráðum ákvæðum, þurfandi fátækrastyrks hjer, og honum verður eigi vísað til framfærslu í útlöndum, og skal honum þá styrk veita í þeirri sveit, þar er hann á lögheimili, eða, ef hann ekkert lög-

heimili á hjer á landi, þá í þeirri sveit, þar er hann dvelur, er hann verður styrks þurfandi. 43
31. maí

Nú er þess krafist frá útlöndum, að tekið verði hjer við framfærslu manns, sem ekki á sveit hjer á landi eftir ákvæðum þessara laga, eða sveitfesti hans verður eigi fundin, og ráðherra álitur, að ekki verði hjá því komist að veita manni þeim viðtöku, og er þá rjett, að ráðherra vísi honum, með fjölskyldu, ef nokkur er, til framfærslu á þá sveit, er hann til þess kýs, en styrkur sá, er sveitin veitir honum, skal henni endurgoldinn úr ríkissjóði.

III. KAFLI.

Um það, hvernig haga skuli styrkveitingu.

33. gr.

Sveitarstyrk skal veita á þann hátt, að gætt sje, svo sem verða má, hvorstveggja í einu, hagsmuna fátækrafjelagsins og þarfa og velferðar þurfalingsins.

34. gr.

Ekki má halda undirboð á framfærslu þurfalings.

35. gr.

Þurfamönnum skal veita styrk á þann hátt, að styrkurinn sje lagður þeim á heimili þeirra, eða þeim komið fyrir á góðum heimilum, þar sem vel fer um þá, þeir látnir fara í sjúkrahús, ef læknir álitur þess þörf, eða þeim loks komið fyrir á framfærslu- eða atvinnustofnun, sem er undir umsjón lögreglustjóra og ráðherra hefir sett reglur fyrir.

36. gr.

Nú geta foreldrar ekki staðið straum af börnum sínum yngri en 16 ára, og má þá fátækrastrjórnin taka þau frá foreldrum þeirra og koma fyrir á góðum heimilum hjá siðsömum og ráðdeildarsömum húsbændum. Þó þarf fátækrastrjórn leyfi foreldra til þess að taka börnin frá þeim, nema heimilislíf foreldranna megi teljast siðspillandi fyrir börnin eða þar fari illa um þau.

Engu síður skal kosta kapps um að velja góð heimili handa munaðarlausum sveitarbörnum.

Ekki má fátækrastrjórn skilja hjón samvistum nema með leyfi þeirra.

43

31. maí

37. gr.

Ef foreldrar, sem eigi þiggja af sveit, veita eigi börnum sínum, er hjá þeim eru, sómasamlegt uppeldi, eða fara illa með þau, þá skal fátækrastjórnin koma börnunum burtu þaðan á góð heimili, þar sem þau fá góðan aðbúnað og hæfilega fræðslu og venjast algengri vinnu, og skal meðgjöf með þeim þangað talin sveitarstyrkur, veittur foreldrum barnanna, nema hún sje þegar í stað endurgoldin.

38. gr.

Sóknarprestar skulu líta eftir því, að fyrirmælum í 36. og 37. gr. sje fylgt, og yfir höfuð, að vel sje farið með börn þau, er ræðir um, svo og alla aðra niðurstetninga í sóknum þeirra, sem og þurfamanna-börn, er upp eru alin hjá foreldrum sínum. Ef presti þykir einhversstaðar vera misbrestur á þessu, og hann getur eigi með umvöndun komið lögun á það, ber honum að kæra mál það fyrir lögreglustjóra, er halda á fátækrastjórninni til að gæta skyldu sinnar.

Innansveitarmenn hafa einnig rjett til að kæra yfir vanrækslu í þessu efni, og er lögreglustjóra skylt að rannsaka kærur þær. Skulu slík mál sæta meðferð almennra lögreglumála.

39. gr.

Fátækrastjórn skal gera sjer far um að stuðla að því, að börn, sem upp eru alin á sveit, fái sæmilega atvinnu, þá er þau eru af ómagaaldri.

40. gr.

Vinnandi mönnum ósjúkum, er leita fátækrastryks vegna þess að að þeim þrengir um stund, má hreppsnefnd eða bæjarstjórn vísa á atvinnu, ef fæst, eða til opinberrar vinnustofnunar, ef til er.

IV. KAFLI.

Vald sveitarstjórnar yfir þurfamönnum.

41. gr.

Sá, sem þegið hefir sveitarstyrk, er skyldur að endurborga hann sveitinni sem aðra skuld, sbr. þó 42., 43., 63., 66. og 67. gr.

Sveitarstyrkur, sem veittur er til framfærslu og uppeldis barni innan 16 ára, telst til skuldar foreldrum barnsins í fjelagi, ef þau eru gift og bæði á lífi, en annars því foreldri barnsins, er barnið fylgir að sveitfesti (27. og 28. gr.), ef það foreldri barnsins er á lífi; en sje barnið munaðarlaust, fellur endurgjaldskrafan niður.

42. gr.

43

Ekki á sveitarstjórn rjett á að krefjast nokkurs endurgjalds á 31. maí styrk, veittum af sveitarfje til að greiða:

- a. Gjald fyrir nauðsynlegar bækur og kensluáhöld handa börnum undir 14 ára að aldri, og
- b. Greftrunarkostnað þurfamanna, að því leyti sem eftirlátnar eignir þeirra hrökkva ekki til.

43. gr.

Skylt er sveitarstjórn, er hún veitir styrk úr sveitarsjóði, að kveða svo á innan 3 mánaða, að styrkurinn skuli ekki afturkræfur af styrkþega, ef hún telur það sanngjarnt vegna elli þiggjanda, ómegðar hans, veikinda hans eða þeirra, sem hann hefir á skylduframfæri, eða vegna annara óhappa hans. Eigi styrkþegi ekki framfærslusveit þar, sem hann fær styrkinn, má þó sveitarstjórn dvalarsveitar ekki ákveða, að styrkurinn skuli teljast óafturkræfur, nema sveitarstjórn framfærslusveitar samþykki.

Ákvæðum 1. málsg. má einnig beita um sveitarstyrk, sem veittur hefir verið 2 síðustu árin áður en lög þessi öðlast gildi, ef styrkþegi óskar.

Ákvörðunum sveitarstjórnar eftir 1. og 2. málsg. getur styrkþegi eða sveitarstjórnarmaður innan mánaðar skotið til sýslumanns í sveitum, en til atvinnumálaráðherra í kaupstöðum.

Heimilt er sveitarstjórn að gefa upp þeginn sveitarstyrk, ef 2 ár eru liðin frá því er þurfamaðurinn þáði af sveit.

Styrkur, sem veittur er styrkþega, sem er fullra 60 ára að aldri, telst ekki sem sveitarstyrkur.

44. gr.

Nú hafa hjón komist í sveitarskuld í fjelagi, eða annað þeirra, meðan þau voru í hjónabandi, og skal þeim þá skylt að endurborga hana báðum fyrir annað og öðru fyrir bæði; þó skal, ef annað þeirra deyr og ekki er fje til að greiða skuldina, eigi hvíla á því eftirlifanda meira en helmingur sveitarskuldar þeirrar, sem þau voru þá í, og ekkert á ekkju, ef hún hefir skylduómaga.

45. gr.

Þegar þeginn sveitarstyrkur er færður inn í sveitarbókina og meiri hluti hreppsnefndar og styrkþegi, ef hann er innsveitismaður, hafa skrifað undir innfærsluna, að hún sje rjett tilfærð, er bókin sönnun fyrir skuldinni. Sveitarstjórn getur beiðst lögtaks á skuldum eftir fyrirmælum laga 16. des. 1885 um lögtak og fjárnám án undanfarins dóms eða sáttar.

Lögtaksbeiðnin er gild, þótt síðar komi fram en fyrir er mælt í 2. gr. hinna nefndu laga.

43

31. maí

Sveitarstjórn getur látið fógeta eða hreppstjóra skrifa upp alla fjármuni þess, er skuldar sveitinni fyrir þeginn sveitarstyrk. Ef þinglýst er tilhlýðilega eftirriti af uppskriftargerðinni ásamt útdrætti úr sveitarbók, að því er styrkinn snertir, legst veðband á hina uppskrifuðu muni skuldinni til tryggingar.

Heimilt er sveitarstjórn að fara með fjárkröfur sveitarþurfa á hendur öðrum mönnum, án þess samþykki hans komi til.

Verkfæri eða búsmunir, sem sveitarstjórn fær þurfamanni í hendur, eru eftir sem áður eign sveitarinnar.

47. gr.

Sannist það fyrir ráðherra, að sá, er þiggur eða þegið hefir sveitarstyrk, sem enn er eigi endurgoldinn eða eftirgefinn, fari ráðlauslega með efni þau, er hann hefir undir höndum, skal ráðherra, eftir beiðni sveitarstjórnar og tillögum lögreglustjóra, svifta hann fjárráðum með úrskurði og setja honum fjárráðamann. Fjárráðamaður skal þegar í stað sjá um, að úrskurður þessi verði birtur á varnarþingi þess, sem fjárráðum er sviftur.

Sannist það með vottorði frá sveitarstjórninni, að sveitarstyrkurinn sje endurgoldinn, skal ráðherra nema úrskurðinn úr gildi, ef sá beiðist, er fjárráðum er sviftur.

Fyrir þinglýsingar þær og aflýsingar, er koma fyrir samkvæmt þessari grein og næstu grein á undan, skal ekkert gjald greiða.

48. gr.

Sá, sem þiggur af sveit og er þó vinnufær, er skyldur að fara í hverja þá viðunanlega vist og vinna hverja venjulega vinnu, sem sveitarstjórnin ákveður og honum er ekki um megn, meðan hann er ekki fær um án sveitarstyrks að framfleyta sjer og þeim, er hann á fram að færa að lögum. Ákvæði sveitarstjórnar er hann skyldur til að hlýða fyrst um sinn, enda þótt hann vilji ekki kannast við, að vist sú eða vinna sje viðunanleg, er honum var boðin, en málið getur hann jafnframt kært fyrir lögreglustjóra, er sker úr því, eftir að hafa fengið umsögn sveitarstjórnarinnar og leitað álits tveggja óvilhallra manna.

Á sama hátt getur framfærslusveit barnsföður látið hann vinna af sjer barnsfúlgu þá, er hún hefir orðið að borga, hafi hann ekki fyrir konu og börnum að sjá, eða látið hann afplána fúlguna í fangelsi við venjulegt fangaviðurværi og við skylduvinnu, og ákveður hlutaðeigandi lögreglustjóri með úrskurði, hve lengi fangelsisvistin skuli standa, þó svo, að í stað hverra 200 kr. komi aldrei meira en 20 daga fangelsi.

Arður af vinnu fangans fellur til framfærslusveitar, enda greiði hún kostnað allan af fangelsisvistinni.

Nú hefir framfærslusveit ekki fengið meðlag greitt fyrir þá sök, að ókunnugt hefir verið um dvalarstað greiðanda eða hann hefir komist undan lagaaðförum, og er þá þeirri sveit, sem ekki hefir fengið styrk sinn endurgoldinn, heimilt, er greiðandi kemur síðar fram, að ganga að honum að lögum að því er meðlagið snertir. 43
31. maí

49. gr.

Nú óhlýðnast þurfamaður skipun sveitarstjórnar, þeirri er getur um í næstu grein hjer á undan, og má þá kæra hann um það fyrir lögreglustjóra, er heldur honum til hlýðni, ef þörf gerist, með sektum eða fangelsi, eftir málavöxtum.

Með mál út af brotum gegn þessari grein skal fara sem almenn lögreglumál.

50. gr.

Nú vill maður flytja af landi burt, en hefir vandamenn, sem ekki eru sjálfbjarga og honum ber fram að færa að lögum, og skal hann þá, áður en hann byrjar ferð sína, ef sveitarstjórnin í framfærsluhreppi þeirra eða barnsmóðir heimtar, skyldur að setja viðunanlega tryggingu fyrir því, að vandamenn hans, er eftir verða, verði eigi sveitarfjelaginu til þyngsla að minsta kosti um næstu 3 ár, nema veikindi eða önnur ófyrirsjáanleg óhöpp valdi, enda banni lögreglustjóri utanförina, nema þessum skilyrðum sje fullnægt.

51. gr.

Nú sýnir þurfalingur mikla óhlýðni eða þrjósku við sveitarstjórn, eða hann sökum leti, drykkjuskapar, illinda eða óknytta eykur sveit sinni sýnileg þyngsli, og má þá sveitarstjórnin láta setja hann í fangelsi við venjulegt fangaviðurværi í alt að 3 mánuðum þó því aðeins, að lögreglustjóri veiti samþykki sitt til þess í hvert sinn, eða setja hann í nauðungarvinnu, með samþykki lögreglustjóra og eftir reglum, er ráðherra þar um setur.

Kostnaður við fangelsisvist eftir grein þessari greiðist af sveitarsjóði.

V. KAFLI.

Viðskifti sveitarstjórna.

52. gr.

Nú þarfnast maður sveitarstyrks, og skal hann þá veittur honum af dvalarsveit jafnt fyrir það, þótt hann sje eigi sveitlægur þar í hreppi, gegn endurgjaldi, og á hún jafnan aðgang að framfærslusveit

43 hans fyrir veittan sveitarstyrk, þótt þurfamaður eigi lögskyldan framfærslumann, jafnvel innsveitis. Þó á dvalarsveit aldrei heimtingu á endurgjaldi af hálfu framfærslusveitarinnar á meira en tveim þriðju hlutum af styrk þeim, er hin fyrnefnda hefir veitt þurfalingnum, nema svo standi á, sem segir í 57. gr., eða þurfalingur verður, eftir úrskurði hjeraðslæknis, eigi fluttur á framfærslusveit sína, sakir sjúkleika, þá er dvalarsveit hefir öðlast rjett til þess að flytja hann samkvæmt 58. gr.; skal framfærslusveit endurgreiða allan kostnað af honum upp frá því, meðan hann verður ekki fluttur. En skylt er framfærslusveit, ef þurfalingurinn er eða verður þess megnugur að endurgjalda sveitarstyrk þann, er honum hefir verið veittur af framfærslusveitinni, að annast um, að sá hluti styrksins, er dvalarsveitin fjekk ekki endurborgaðan, verði að rjetttri tiltölu endurgreiddur.

Ekki á dvalarsveit rjett á að fá að neinu leyti endurgoldinn af framfærslusveit styrk þann, er ræðir um í 42. gr.

53. gr.

Aður en utansveitarþurfaling sje veittur sveitarstyrkur, skal — nema styrkspörfin sje svo brýn, að til þess fáist ekki svigrúm, en þá svo fljótt sem unt er — sveitarstjórnin í dvalarsveitinni láta sýslumann eða hreppstjóra yfirheyra þurfalinginn með vottum, til þess að fá skýrslu um þessi atriði:

1. Nafn, fæðingarstað, aldur þurfamannsins, og framfærslusveit hans, þá er hann var 16 ára gamall; sje hann giftur, skal skýra frá því, hvar og hvenær hann hafi gíft.
2. Æfiferil hans eftir 16 ára aldur.
3. Hvort og hvenær hann hafi þegið sveitarstyrk, og hvort styrkurinn sje endurgoldinn.
4. Heimilisástæður hans og hag yfirleitt og hvers vegna hann sje þurfandi orðinn.

Sje skýrslan gefin fyrir lögreglustjóra, skal hún tekin í rjetti. Taki hreppstjóri skýrsluna, skal hún rituð á eyðublað, er ráðherra semur, gefin undir eiðstilboð, undirrituð af hreppstjóra, tveim vitundarvottum og þurfamanninum sjálfum. Nú verða hjón þurfandi fyrir sig og börn sín, og gefur þá maðurinn hina umræddu skýrslu, ef hann er viðstaddur eða til hans næst án of mikillar tafar. Að öðrum kosti gefur konan skýrsluna eftir bestu vitund, og sje skýrslu hennar í einhverju ábótavant, þá skal úr bæta svo fljótt sem hægt er og á þann hátt, sem hentugast er.

Ef utansveitarbarn yngra en 16 ára þarfnast styrks, og hvorugt foreldra er innansveitar, þá skal leita skýrslna um barnið hjá þeim mönnum nærstöddum, sem helst mega af vita.

54. gr.

43

Nú er skýrsla sú, er um getur í næstu grein á undan, eigi tekin 31. maí á löglegan hátt, áður en styrkurinn er veittur, eða svo fljótt og svo fullkomin sem unt er, og missir þá hlutaðeigandi sveitarfjelaðg rjettinn til endurgjalds á styrknum.

55. gr.

Nú er sveitarstyrkur veittur þurfamanni samkvæmt 52. gr., og skal þá fátækrastrjórnin, áður en hálfur mánuður er liðinn frá styrkveitingunni, senda yfirvaldi sínu áskorun um að útvega svo fljótt sem við verður komið viðurkenning fyrir sveitfesti þurfamanns, eða sönnun fyrir, hvar hann sje sveitlægur, svo framarlega sem þetta er eigi þegar fullvíst. Þá skal sveitarstjórnin og krefjast þess, að styrkurinn sje endurgoldinn af framfærslusveitinni. Jafnframt skal send skýrsla sú, er um er rætt í 53. gr. Vanræki sveitarstjórnin að gera það, sem fyrir er mælt í grein þessari, missir sveitarsjóður rjett til endurgjalds á hinum veitta sveitarstyrk.

56. gr.

Hvar þess er dvalarsveit missir fyrir vanrækslu sveitarstjórnar, lögreglustjóra eða hreppstjóra rjett til endurgjalds á styrk veittum utansveitarmanni, skulu þeir, er sekir eru, bæta sveitinni skaðann.

57. gr.

Þegar gerð er fyrirspurn til sveitarstjórnar um það, hvort hún kannist við framfærslurjett þurfalings í sveit sinni, eða sent erindi um önnur atriði viðvíkjandi sveitfesti þurfalings eða styrk honum veittan, skal hún, áður en 4 vikur eru liðnar frá því, er málaleitunin barst henni til handa, senda hlutaðeigandi yfirvaldi svar sitt við henni; að öðrum kosti skal það varða hana sektum, eftir atvikum dagsektum, sem renna í sýslusjóð, eftir ákvæði sýslumanns, eða í ríkissjóð eftir ákvæði ráðherra, ef bæjarstjórn er sek.

Nú verður dráttur á endurborgun sveitarstyrks til dvalarsveitar af hálfu framfærslusveitar meir en 6 mánuði frá því hún fjekk tilkynning um sveitarstyrkinn, og skal þá síðarnefnd sveit greiða vexti af styrksupphæðinni, 6 af hundraði um árið frá þeim tíma.

Nú verður eftir úrskurði yfirvalds óþarfur dráttur af hálfu framfærslusveitar á að viðurkenna sveitfesti þurfalings, og skal hún þá endurgreiða dvalarsveit hans allan þann styrk, er dvalarsveitin hefir veitt honum frá þeim tíma, sem framfærslusveit fjekk tilkynning um þurfaling.

58. gr.

Nú hefir maður, sem framfærslurjett á annarsstaðar, þegið

43 300 kr. styrk eða meira í dvalarsveit sinni, og hefir þá dvalarsveit hans og framfærslusveit hvor um sig rjett til að krefjast þess, að hann sje fluttur fátækraflutningi á framfærslusveit sína.

59. gr.

Þurfaling má eigi flytja fátækraflutningi úr einum hreppi í annan, nema áður sje ákveðið, hvar hann eigi framfærslurjett, annaðhvort með yfirlýsingu sveitarstjórnar þeirrar, er í hlut á, eða með úrskurði yfirvalds.

60. gr.

Nú á þurfalingur að flytjast á framfærslusveit sína, og skal þá lögreglustjóri fá honum vegabrjef, er sýni, frá hverri sveit og til hverrar sveitar hann skuli fluttur, svo og hve margt fólk er í flutningnum, ef um fleiri er að ræða. Skal tilgreina nöfn þeirra og aldur.

61. gr.

Dvalarsveit og framfærslusveit þurfalings annast flutning hans; koma þær sjer saman um, hvor þeirra skuli framkvæma hann, en náist ekki samkomulag um það, getur dvalarsveit ein annast flutninginn. Ef framfærslusveitin heimtar, að fátækraflutningur skuli fram fara, án þess að tiltaka, hvernig honum skuli hagað, skal líta svo á, að hún ætlist til, að sveitarnefndin í dvalarsveitinni annist flutninginn, enda skal hin síðarnefnda þá skyld þar til.

Flutningurinn byrjar hjá hreppstjóra eða lögreglustjóra í dvalarsveitinni og endar hjá hreppstjóra eða lögreglustjóra í framfærslusveitinni.

62. gr.

Þurfamann skal flytja svo beina leið, sem verður, hvort sem flutningurinn fer fram landveg eða sjóveg; svo skal haga flutningi þurfalings, að lífi hans og heilsu sje eigi í hættu stofnað.

63. gr.

Af kostnaði við flutning þurfamanns ber dvalarsveit einn þriðjung, en framfærslusveit tvo þriðjunga; skal allur kostnaðurinn greiddur til bráðabirgða úr sjóði þess sveitarfjelags, er flutninginn annast.

Flutningskostnaðinn skal eigi telja sveitarstyrk veittan þurfaling.

64. gr.

Nú vanrækir sveitarstjórn í dvalarsveitinni að flytja þurfamann fátækraflutningi, er henni bar að annast, og skal þá framfærslusveitin með öllu laus við að endurgjalda styrk þann, er þurfamaðurinn þiggur

í dvalarsveitinni frá þeim tíma, er flutningurinn hefði átt fram að fara, **43**
þangað til hann verður framkvæmdur. 31. maí

65. gr.

Nú verður ágreiningur sveitarfjelaga á milli um skyldur þær, er á þeim hvíla samkvæmt lögum þessum, og skal þá yfirvald skera úr ágreiningi þeim. Sjeu sveitarfjelög þau, er deila, hvort í sinni sýslu eða lögsagnarumdæmi, skal úrskurð á leggja yfirvald þar, er það sveitarfjellag er, sem kafið er. Úrskurði yfirvalds má hvor málsparta skjóta til ráðherra á 6 vikna fresti, talið frá þeim degi, er málsaðilja varð kunnugt um úrskurðinn, til þess dags, er áfrýjunarskjalið er afhent á pósthöð til sendingar með pósti, eða komið til skrifstofu ráðherra, ef ekki er sent með pósti.

Úr deilum út af sveitarframfæri milli sveitar hjer á landi og sveitarfjellags í Danmörku skal skorið með samkomulagi milli hlutaðeigandi íslensks og dansks ráðherra.

VI. KAFLI.

Sjerstakur styrkur úr ríkissjóði.

66. gr.

Ef þurfalingur fer eftir læknisráði í sjúkrahús, annað en holdsveikraspítala eða geðveikrahæli, þá greiðir framfærslusveit hans $\frac{2}{5}$ hluta meðlagskostnaðarins, þar með talin lyf og læknishjálp, þó aldrei yfir 400 kr. á ári. Að öðru leyti greiðist kostnaðurinn úr ríkissjóði, en aldrei nema fyrir 4 sjúklinga á ári úr sama sveitar eða bæjarfjellagi. Um berklaveika sjúklinga fer eftir því, sem ákveðið er í lögum um varnir gegn berklaveiki, að svo miklu leyti sem þau lög koma í bága við þessa grein.

Ríkissjóðsstyrkur, sem veittur er samkvæmt þessari grein, er ekki afturkræfur hjá styrkþega.

67. gr.

Nú er manni, sem á framfærslusveit hjer á landi, veittur sveitarstyrkur erlendis, og er þá framfærslusveit hans skylt að endurgjalda þann styrk alt að 400 kr. um árið, þó ekki yfir $\frac{2}{5}$ hluta styrksins. Það, sem fram yfir er, greiðist úr ríkissjóði. Sömuleiðis greiðist úr ríkissjóði allur kostnaður við flutning þess þurfamanns og skylduliðs hans frá útlöndum alla leið til framfærsluhreppsins, ef til slíks flutnings kemur og kostnaðurinn við hann fæst ekki á annan hátt endurgoldinn.

Ríkissjóðsstyrkur, sem veittur er samkvæmt þessari grein, er ekki afturkræfur,

43

31. maí

VII. KAFLI.

Um það, hver lagaákvæði sjeu numin úr gildi með lögum þessum og hvenær lögin öðlast gildi o. fl.

68. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin þessi lagaákvæði:

Lög nr. 44, 10. nóv. 1905, að því leyti, sem þau eru eigi áður úr gildi feld.

Lög nr. 33, 20. október 1913.

Lög nr. 61, 27. júní 1921.

Lög nr. 13, 20. júní 1923.

Ennfremur eru úr gildi numin öll önnur ákvæði gildandi laga, þau er koma í bága við lög þessi.

69. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1928.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LÖG

um

44

31. maí

breyting á lögum nr. 40, 20. júní 1923, um skemtanaskatt
og þjóðleikhús.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

a-liður 2. flokks 2. gr. laganna orðist svo:

a. Dansleikar allir, hvort sem einstök fjelög eða dansskólar stofna til þeirra eða þeir eru haldnir fyrir allan almenning, ennfremur dansæfingar, er standa fram yfir kl. 11 að kvöldi. Haldi fjelag dansleik og sje aðganga ókeypis, er lögreglustjóra heimilt að ákveða skattinn.

Eigandi húsnæðis þess, er dansleikur er haldinn í, ber ábyrgð á greiðslu skattsins.

2. gr.

Orðin „er njóta opinbers styrks“ í b-lið 1. flokks falli burt.

Orðin „og sjónleikar, er ekki teljast til 1. flokks“, í d-lið 2. flokks falli burt.

3. gr.

Aftan við 2. gr. laganna bætist nýr flokkur:

3. flokkur.

Af hverju knattborði (billiard) fyrir almenning eða fjelög greiðist 30 kr. skemtanaskattur fyrir hvern mánuð eða hluta úr mánuði, sem knattborðið er notað handa almenningi eða fjelögum. Gjaldldagi á skattinum er síðasti dagur hvers mánaðar.

Skattinn greiðir eigandi knattborðs, enda er knattborðið að veði fyrir skattinum, og gengur það veð fyrir öðrum veðum í eitt ár frá gjalddaga skattsins.

Nú eru fleiri en eitt knattborð í sama húsnæði, og er þá nægilegt, að eitt sje notað til að öll sjeu skattskyld.

44

31. maí

4. gr.

Aftan við 3. gr. bætist nýr liður:

- d. Dansleikar skóla, annara en dansskóla, og skólafjelaga, enda fari þeir fram í herbergjum hlutaðeigandi skóla og sjeu fyrir nemendur og kennara eina, ásamt gestum þeirra.

5. gr.

Þá er lög þessi hafa öðlast staðfesting konungs, skal fella meginmál þeirra inn í texta laga nr. 40, 20. júní 1923, og gefa þau út svo breytt.

6. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1927.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

45

31. maí

LÖG

um

heimild fyrir dómsmálaráðherra til þess að veita leyfi til veðmalastarfsemi í sambandi við kappreiðar.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg, .

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Dómsmálaráðherra er heimilt að veita „Hestamannafjelaginu Fáki“ í Reykjavík leyfi til 5 ára í senn til þess að reka veðmalastarf-

semi í sambandi við kappreiðar, með skilyrðum, er ákveðin verði í **45** reglugerð. Áskilja skal í reglugerðinni, að 10% af hagnaði fjelagsins 31. maí af starfsemi þessari skuli varið til reiðvegar Reykvíkinga.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

L Ö G

um

46

31. maí

samþykkt á landsreikningnum 1925.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. Tekjur:

	Áætlun kr.	Reikningur kr.
1. Fasteignaskattur	215000,00	235182,30
2. Tekju- og eignarskattur	800000,00	2108926,91
3. Aukatekjur	280000,00	436760,64
4. Erfðafjárskattur	30000,00	37089,65
5. Vitagjald	195000,00	392470,87
Flyt	1520000,00	3210430,37

46

31. maí

	Áætlun	Reikningur
	kr.	kr.
Flutt	1520000,00	3210430,37
6. Leyfisbrjefagjöld	10000,00	13527,05
7. Útflutningsgjald	700000,00	1226562,96
8. Áfengistollur	430000,00	808882,22
9. Tóbakstollur	400000,00	658267,50
10. Kaffi- og sykurtollur	890000,00	1093758,67
11. Vörutollur	1120000,00	2176428,63
12. Annað aðflutningsgjald	115000,00	262947,34
13. Verðtollur		2085668,23
14. Gjald af brjóstsýkur- og konfektgerð ..	15000,00	24934,04
15. Stimpilgjald	600000,00	386641,22
16. Lestagjald	30000,00	42311,50
17. Pósttekjur	350000,00	561992,83
18. Símatekjur	1000000,00	1468673,47
19. Vínéinkasala	300000,00	550000,00
20. Tóbakseinkasala	200000,00	450000,00
21. Steinolíueinkasala	60000,00	90364,00
22. Skólagjöld	20000,00	26085,00
23. Bifreiðaskattur	22000,00	24687,26
24. Tekjur af fasteignum ríkissjóðs o. fl. .	55100,00	40773,03
25. Tekjur af bönkum, ræktunarsjóði, verð- brjefum o. fl.	225000,00	362352,36
26. Óvissar tekjur, ýmisgl. greiðslur og end- urgjöld	227000,00	904705,15
27. Tekjur samkv. sjerstökum lögum		327367,50
Samtals	8289100,00	16797360,33

II. Gjöld:

	Fjárveiting	Reikningur
	kr.	kr.
1. Greiðslur af lánum ríkissjóðs og fram- lag til Landsbankans	2193602,13	2000197,41
2. Borðfje Hans Hátignar konungsins ..	60000,00	60000,00
3. Kostnaður við Alþingi og yfirskoðun landsreikninganna	174500,00	268925,91
Flyt	2428102,13	2329123,32

		46 31. maí	
		Fjárveiting	Reikningur
		kr.	kr.
	Flutt	2428102,13	2329123,32
4.	Til ráðuneytisins o. fl.:		
	A. Ráðuneytið o. fl.	155850,00	206601,88
	B. Hagstofan	36500,00	56454,44
	C. Gjöld í Kaupmannahöfn	39500,00	52219,40
5.	A. Dómgæsla og lögreglustjórni	396300,00	516452,34
	B. Ýmisleg gjöld	205600,00	290256,22
6.	Læknisskipun og heilbrigðismál	927260,00	1214835,63
7.	Til samgöngumála		
	A. Póstmál	398374,00	456300,09
	B. Vegabætur	254000,00	481409,94
	C. Samgöngur á sjó	265000,00	294750,00
	D. Hraðskeyta- og talsímasamband ...	815300,00	1351906,90
	E. Vitamál	112650,00	169899,17
8.	Til kirkju- og kenslumála		
	A. Andlega stjettin	218806,28	285033,25
	B. Kenslumál	845980,00	1112252,15
9.	Til vísinda, bókmenta og lista	180810,00	203641,36
10.	Til verklegra fyrirtækja	531850,00	570273,08
11.	Skyndilán og lögboðnar fyrirfram- greiðslur	4000,00	47617,95
12.	Eftirlaun og styrktarfje	190512,98	215296,79
13.	Óviss útgjöld	268000,00	340515,60
14.	Eimskipafjélag Íslands		60000,00
15.	Fjárgreiðslur samkv. lögum og fjár- aukalögum		1403158,79
16.	Greitt Landsbankanum lán 1918		500000,00
17.	Afborgun lausra skulda		3376279,75
18.	Aukinn innstæða		56242,32
19.	Aukinn sjóður		1206839,96
	Samtals	8274395,39	16797360,33

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jón Þorláksson.

47
31. maí

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1925.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem talin eru í fjárlögunum 1925, eru veittar kr. 1521999,54 til gjalda þeirra sem tilfærð eru í 2.—11. gr. hjer á eftir:

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 10. gr. er veitt:

A. Ráðuneytið o. fl.

Við 2. Til utanferða ráðherra	2957,00
— 4. Annar kostnaður	20974,16
— 5. Fyrir að gegna ríkisfjehirðisstörfum	9030,98
— 6. Til umbóta og viðhalds á stjórnarráðshúsinu og ráðherrabústaðnum	1145,44

B. Hagstofan.

Við 3. Pappír, prentun o. fl.	4985,29
— 4. Prentun eyðublaða	390,91
— 5. Húsaleiga, hiti, ljós o. fl.	2461,63
— 6. Aðstoðar og skrifstofukostnaður	9660,08
— 7. Til að gefa út manntalið 1703	226,53

C. Utanríkismál og ríkisráðskostnaður.

Við 1. Til skrifstofuhalds í Kaupmannahöfn	1677,93
— 3. Ríkisráðskostnaður	2000,02
— 4. Kostnaður við sambandslaganefnd	9041,45

64551,42

Flyt 64551,42

Flutt 64551,42 **47**
31. maí

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 11. gr. er veitt:

A. Dómgæsla og lögreglustjórn.

Við 1. c. Hæstirjettur: Annar kostnaður	3095,13
— 4. Skrifstofukostnaður bæjarfógetans í Reykjavík:	
b. Húsaleiga	240,00
c. Hiti, ljós og ræsting	100,00
d. Ýms gjöld	1331,04
— 5. Skrifstofukostnaður lögreglustjórans í Reykjavík:	
a. Laun fulltrúa, 3 skrifara og innheimtu-	
manns	11663,00
b. Laun 3 tollvarða	14100,66
d. Hiti og ljós	1689,12
— 6. Skrifstofukostnaður sýslumanna og bæjarfógeta	42000,00
— 7. Til hegningarhússins í Reykjavík og við-	
haldskostnaður fangelsa	4338,40
— 9. Annar sakamála kostnaður og lögreglumála	
m. m.	6941,17
— 10. Borgun til sjóðómsmanna	904,00
— 11. Borgun til setu- og varadómara	6794,45

B. Ýmisleg gjöld.

Við 1. b. Til pappírs og prentunar	16406,31
— 2. a. Endurgjald fyrir burðargjald embættis-	
manna	11352,07
— 3. Brunaábyrgðar- og sótaragjöld	6628,56
— 4. Til embættiseftirlitsferða	2250,97
— 6. Til landhelgisgæslu	31090,45
	160925,33

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 12. gr. er veitt:

Við 4. Til núverandi aðstoðarlæknis á Ísafirði	624,00
— 8. Til geislalækningarstofu ríkisins	4435,35
— 10. Holdsveikraspítalinn	5466,12
— 11. Geðveikrahælið á Kleppi	1232,23
— 12. 2. Heilsuhælið á Vífilsstöðum	19809,70
— 13. j. Styrkur til sjúkrasamlaga	560,70
	32128,10
Flyt	257604,85

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 13. gr. er veitt:

A. Póstmál.

Við 1. b. Póstafgreiðslumenn utan Reykjavíkur	800,00
— 2. Póstflutningur	12155,99
— 3. a. Skrifstofukostnaður í Reykjavík	1780,15
b. Skrifstofukostnaður utan Reykjavíkur	790,00
c. Húsaleiga utan Reykjavíkur	90,00
d. Önnur gjöld	28564,61

B. Vegabætur.

Við I. 3. Ferðakostnaður og fæðispeningar	5835,93
4. Til aðstoðarmanna og mælinga	5279,61
5. Skrifstofukostnaður	2539,29
— II. Flutningabrautir	22810,11
— III. Þjóðvegir	89681,08
— IV. Til brúargerða samkv. brúarlögum	78453,44
— VI. Fjallvegir	2560,08
— VII. 1. Til áhalda	16521,27
— VIII. Til akfærra sýsluvega	1287,13

C. Samgöngur á sjó.

Við 1. Til strandferða	13500,00
— 2. Til bátaferða á flóum, fjörðum og vötnum ..	16250,00

D. Hraðskeyta- og talsímasamband.

Við II. Til viðauka símkerfa, smærri efnis- kaupa o. fl.	154533,11
— III. 2. Kostnaður við aðalskrifstofulandssímans	6112,50
— — 3. Ritsímastöðin í Reykjavík	15314,90
— — 5. Bæjarsíminn í Reykjavík	118665,89
— — 7. Ritsímastöðin á Akureyri	6750,54
— — 8. Ritsímastöðin á Seyðisfirði	3375,68
— — 10. Símastöðin á Borðeyri	1245,07
— — 11. — í Hafnarfirði	5591,74
— — 12. — í Vestmannaeyjum	1111,69
— — 13. — á Siglufirði	8425,27
— — 14. Til aukaritsímapjónustu	3706,00
— — 16. Til loftskýtastöðvar á Hesteyri	557,55

	Flutt	624288,63	257604,85	47
Við	III. 18. Til eftirlitsstöðva og annara landsíma- stöðva	6124,82		31. maí
—	IV. Eyðublöð, prentkostnaður, ritföng	19238,37		
—	V. Viðbót og viðhald stöðvanna	29530,02		
—	VI. Kostnaður við ferðalög	5574,45		
—	VII. Viðhald landssímanna	130837,81		
—	VIII. Tillag til alþjóðaskrifstofunnar í Bern	133,35		
	Gengisreikningur	6938,40		

E. Vitamál.

Við	I. 3. Til skrifstofuhalds	734,78		
—	II. Laun vitavarða	1190,00		
—	III. Rekstrarkostnaður vitanna	45139,39		
—	IV. Sjómerki, þar með talið viðhald sæluhúsa ..	8647,16		
				878377,18

6. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. er veitt:

B. Kenslumál.

Við	I. b.	Til hjeraðslæknis í Reykjavík fyrir kenslu við háskólann	500,00	
—	— d.	Náms- og húsaleigustyrkur	9000,00	
—	— g.	Hiti, ljós, ræsting og vjelgæsla	714,91	
—	— h. 3.	Ýms gjöld	8510,38	
—	II.	Námstyrkur til stúdenta í erlendum háskólum	10300,00	
—	III. b. 3.	Til skólahússins utan og innan	1694,88	
—	— — 4.	Til tímakenslu og til prófdómenda ..	13533,50	
—	— — 6.	Námsstyrkur með verðstuðulsuppbót	560,00	
—	— — 8.	Til vísindalegra áhalda	62,75	
—	— — 9.	Ýmisleg gjöld	2617,90	
—	IV. b. 3.	Til bóka og kensluáhalda	195,27	
—	— — 4.	Eldiviður og ljós	571,24	
—	— — 7.	Til skólahússins	438,58	
—	— — 8.	Ýmisleg gjöld	2042,64	
—	V. b. 1.	Tímakensla	4254,00	
—	— — 6.	Ýmisleg gjöld	370,42	
—	VI. b. 3.	Ýmisleg gjöld	278,62	
—	VII. b. 3.	Ýms kostnaður	1974,07	
—	VIII. 1.c. 3.	Til eldiviðar og ljósa	3579,08	

Flutt 61198,24 1135982,03

47		Flyt	61198,24	1135982,03
31. maí	Við VIII. 1. c. 4. Ýmisleg gjöld		1017,17	
—	— 2. c. 3. Til eldiviðar og ljósa		101,75	
—	XI. 2. b. Annar kostnaður		2556,40	
—	XI. 3. Styrkur til námskvenna		1130,50	
—	XIII. 3. Til farskóla og eftirlit með heimafræðslu		29387,40	
—	— 4. — prófdómara við barnapróf		3163,67	
—	XVI. — kenslu heyrnar- og málleysingja		14031,89	
				112587,02

7. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

Við 5. a.	Til eldiviðar, ljósa, ræstingar o. fl.	481,01	
— — b.	Til viðhalds og áhalda	724,39	
— 29.	Til veðurathugana og veðurskeyta	12953,15	
			14158,55

8. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

Við 6. b.	Til skógræðslu	2500,00	
— 10. b.	Til húsaleigu	700,00	
— 13. f.	Ferðakostnaður yfirmatsmanna	6729,89	
— 14.	Til eftirlits með skipum og bátum og öryggi þeirra	1384,55	
— 16.	Til erindrekkstrar í Miðjarðarhafslöndunum	2641,90	
— 36.	Lífeyrir hjónanna á Staðarfelli	1800,00	
			15756,34

9. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 19. gr. er veitt:

Ýms óviss útgjöld og gengismunur	240515,60
--	-----------

10. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 24. gr. er veitt:

Til sjóvarnargarðs á Sauðárkróki	3000,00
--	---------

 Samtals kr. 1521999,54

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

L Ö G

um

Landsbanka Íslands.

48

31. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Skipulag bankans.

1. gr.

Landsbanki Íslands er sjálfstæð stofnun, sem er eign ríkisins, undir sjerstakri stjórn, svo sem nánar er ákveðið í V. kafla laga þessara. Á Norðurlandamálum er heiti bankans *Islands Nationalbank*, á ensku *The National Bank of Iceland* og á öðrum tungumálum samsvarandi heiti.

Bankinn starfar í þrem deildum með aðgreindum fjárhag, og nefnast þær seðlabanki, sparisjóðsdeild og veðdeild. Skal halda algerlega aðgreindum varasjóðum og öðrum eignum, útlánum, innlánunum, bókfærslu og reikningshaldi hverrar deildar fyrir sig.

Ríkissjóður ber ekki ábyrgð á skuldbindingum bankans umfram stofnfje það, sem hann leggur seðlabankanum samkvæmt 5. gr., nema sjerstaklega sje ákveðið með lögum.

Nú verður ákveðið með lögum að greina veðdeild eða sparisjóðsdeild eða þær báðar alveg frá bankanum, og gilda ákvæðin í V., VI. og VII. kafla þá eigi lengur fyrir þá deild eða þær deildir, sem þannig verða greindar frá bankanum.

2. gr.

Landsbanki Íslands hefir heimili sitt, aðalskrifstofu og varnarþing í Reykjavík. Auk þess hefir bankinn útibú þar, sem bankaráðið ákveður með samþykki framkvæmdarstjórnar og að fengnu samþykki ráðherra þess, er fer með bankamál.

II. KAFLI.

Seðlabankinn.

3. gr.

Seðlabankinn hefir á hendi útgáfu seðla innan þeirra takmarka, er þarf til að fullnægja gjaldmiðilsþörf í innanlandsviðskiftum.

4. gr.

Tilgangur seðlabankans er:

1. Að stuðla að tryggri skipun á peningamálum landsins, með það fyrir augum, að gull og gullgildir seðlar geti sem fyrst orðið og haldi síðan áfram að vera hinn almenni gjaldeyrir í landinu. Í því skyni ber stjórn bankans einkanlega að gæta þess, að fje bankans sje tryggilega fyrir komið til ávöxtunar, og sje jafnan handbært að eins miklu leyti og krafist verður af seðlabanka. Svo ber og stjórn bankans að afstýra, eftir því sem unt er, með kaupum og sölum á erlendum gjaldeyri og verðbrjefum, sem skráð eru á erlendum kauphöllum, með viðskiftum við aðrar peningastofnanir í landinu og með tilhögun útlánsstarfseminnar, truflun þeirri á peningamálum og atvinnulífi, sem annars má vænta, að almennar hagsveiflur hafi í för með sjer.
2. Að reka bankastarfsemi eftir því, sem nánar er til tekið í lögum þessum.

5. gr.

Stofnfje seðlabankans er 5 milj. kr., sem ríkissjóður leggur honum til, þar af 2 milj. kr. innskotsfje það, er ákveðið var með lögum nr. 50, 10. nóv. 1913, að ríkissjóður legði Landsbankanum. Auk þess skal seðlabankinn safna varasjóði samkvæmt 24. gr.

6. gr.

Seðlabankinn hefir einkarjett til að gefa út bankaseðla eða annan gjaldmiðil sem komið geti í stað mótaðra peninga og getur gengið manna í milli í stað bankaseðla, með þeirri einni takmörkun, er leiðir af lögum nr. 6, 31. maí 1921, um seðlaútgáfu Íslandsbanka, hlutafjárauka o. fl.

Ráðherra sá, er með bankamál fer, ákveður, eftir tillögu bankaráðsins, lögun og útlit seðla þeirra, er bankinn gefur út, og gefur út auglýsingu um það efni, eftir því sem þörf er á. Enginn seðill, er bankinn gefur út, má hljóða um minni upphæð en fimm krónur.

Seðlar þeir, er bankinn gefur út, skulu vera gjaldgengir í ríkissjóð og aðra almenna sjóði hjer á landi og vera löglegur gjaldeyrir manna á milli með fullu ákvæðisverði.

Hver, sem býr til eftirmynd seðla þeirra, er bankinn gefur út, eða **48** falsar þá, skal sæta þeirri refsingu, sem 266. gr. almennra hegningarlaga ^{31. maí} 25. júní 1869 ákveður. Glæpurinn er fullkomnaður undir eins og búið er að eftirmynda eða falsa seðilinn, þó ekki sje búið að láta hann út.

7. gr.

Seðlabankanum er skylt, ef þess er krafist, að greiða seðla þá, er hann hefir gefið út, handhafa þeirra með ákvæðisverði í löglegri og gjaldgengri gullmynt, enda samsvari upphæð seðlanna heilli tölu gullmynta, en í skiftimynt, ef upphæðin er minni. Bankanum er skylt að kaupa af hverjum er þess æskir, skírt ómyntað gull á 2480 krónur hvert kílógramm, að frádregnum $\frac{1}{2}\%$ í myntgerðarkostnað.

8. gr.

Seðlabankinn gefur út seðla, eftir því sem gjaldmiðilspörfin krefur, með takmörkunum þeim, sem greinir hjer á eftir, gegn því að bankinn

1. eigi gullforða, er nemi $\frac{3}{8}$ af því seðlamagni, sem úti er í hvert skifti. Gullforðinn má þó aldrei fara niður úr 2 miljónum króna.
2. hafi vissa og auðselda eign til tryggingar þeim hluta seðlamagnsins, sem ekki er trygður með gullforðanum, þannig að 125 krónur komi á móti hverjum 100 krónum í seðlum.

9. gr.

Til gullforða telst:

- a. Lögleg gjaldgeng gullmynt.
- b. Ómyntað gull og erlend gullmynt, sem nemi minst 2480 kr. fyrir hvert kílógramm af skíru gulli.
- c. Innstæða, sem greidd verður þegar heimtað er, í erlendum bönkum, sem bankaráðið telur fulltrygga og ráðherra samþykkir, að frádregnum samskonar skuldum bankans, þó eigi yfir $\frac{1}{4}$ alls gullforðans.

Gullforði bankans samkvæmt a- og b-lið skal ávalt vera fyrir hendi í bankanum. Þó má til þess hluta gullforðans telja gull það, sem sannað er um, að sje á leið hingað frá útlöndum, en þó eigi meira en 300000 krónur í einu.

10. gr.

Til eigna þeirra, sem tryggja skal seðlamagn það, er gullforðinn nægir ekki til, teljast:

- a. Auðseld opinber verðbrjef eftir gangverði.
- b. Önnur verðbrjef, ekki hlutabryjef, sem skráð eru á kauphöllum.
- c. Víxlar, hvort heldur þeir skulu greiðast innanlands eða erlendis.
- d. Innieign í erlendum bönkum, sem fellur til útborgunar innan sex

48
31. maí

mánaða lengst, að frádregnum samskonar skuldum bankans við erlenda banka.

- e. Skuldabryjef, gefin út fyrir lánnum gegn handveði í samskonar verðbryjefum og þeim, sem greinir í a.- og b.-lið þessarar greinar.

11. gr.

Seðlabankanum skal skylt á hverjum tveggja vikna fresti að gefa ráðherra þeim, er fer með bankamál, skýrslu um seðla í umferð og gullforðann og eign þá, sem samkvæmt 10. gr. er til tryggingar seðlunum. Skulu skýrslur þessar birtar almenningi jafnóðum.

Beri skýrsla með sjer, að meiri seðlar sjeu í umferð en lögmæt trygging er fyrir, er bankastjórnin skyld að ráða bót á þessu í síðasta lagi innan fjöggra vikna frá því skýrslan er gefin.

12. gr.

Bankaráð og framkvæmdarstjórar bera ábyrgð á því, að þeir seðlar, sem í umferð eru, fari aldrei fram úr nauðsynlegum þörfum viðskiftalífsins. Ráðherra sá, er fer með bankamál, getur lagt bann við aukinni útgáfu seðla, ef teljast verður, að hans dómi, umfram nauðsynlegar þarfir viðskiftalífsins.

13. gr.

Seðlabankinn tekur við peningum:

1. Á dálk eða í hlaupareikning, án vaxta eða með vöxtum, eftir ákvörðun bankaráðs og framkvæmdarstjórnar, svo sem nánar verður ákveðið í reglugjörð bankans.
2. Til geymslu.

14. gr.

Seðlabankanum er heimilt:

1. Að kaupa og selja víxla, tjekka og ávísanir, sem greiðast eiga innanlands.
2. Að kaupa og selja víxla, tjekka og ávísanir, sem greiðast eiga erlendis.
Víxlar þeir, sem greinir í 1. og 2. tölulið, mega ekki vera með lengra gjaldfresti en 6 mánuðum, og má eigi endurnýja þá meira en 6 mánuði samtals.
3. Að kaupa víxla, sem greiðast eiga innanlands, með alt að 12 mánaða gjaldfresti, gegn tryggu handveði eða fasteignarveði.
4. Að kaupa og selja dýra málma.
5. Að veita reikningslán gegn handveði eða fasteignarveði, og sjeu þau lán uppsegjanleg með 3 mánaða fyrirvara.
6. Að kaupa og selja skuldabryjef ríkja, bæjar- og sveitarfjelaga og önn-

ur trygg og auðseljanleg verðbrjef. Hlutabryjef má seðlabankinn ekki kaupa og selja nema í umboði annara. 48

31. maí

7. Að lána út á verslunarvörur, sem eigi er hætt á að skemmist á stuttum tíma, og má ekki lána út á þær meira en $\frac{2}{3}$ gangverðs og eigi lengur en í 3 mánuði.

15. gr.

Seðlabankinn má taka lán gegn tryggingu í sjálfs síns eignum. Til þess að setja tryggingu þarf samþykki bankaráðs og ráðherra.

16. gr.

Seðlabankinn tekur til geymslu gegn gjaldi dýra málma, verðmæta hluti og verðbrjef. Hann getur tekið að sjer að annast innheimtu á vöxtum og afborgunum af verðbrjefum, á arðmiðum og á útdregnum skuldbryjefum. Einnig getur hann tekið verðmæti til geymslu í lokuðum hólfum eða innsiglað.

17. gr.

Seðlabankinn má annast allskonar innheimtur á fjárhæðum fyrir innlenda og erlenda kröfuhafa, bæði hjerlendis og erlendis.

18. gr.

Seðlabankinn hefir á hendi án endurgjalds öll framkvæmdarstörf viðvíkjandi skiftimynt þeirri, er ríkisstjórnin gefur út, þar á meðal að halda saman mynt, sem ónothæf er orðin. Bankinn er skyldur til að taka við hvaða upphæð sem er í löglegri íslenskri skiftimynt. Nú hefir bankinn í sjóði meiri íslenska skiftimynt en framkvæmdarstjórn bankans þykir þörf á vegna viðskifta bankans, og er bankanum þá rjett að afhenda ríkisstjórninni það, sem umfram er, gegn greiðslu í öðrum löglegum gjaldeyri.

19. gr.

Framkvæmdarstjórn seðlabankans og bankaráðinu er skylt að gæta þess, að bankinn hafi jafnan, auk þeirra vissu og auðseldu eigna, sem ræðir um í 8. gr. 2. tölulið og 10. gr., hæfilega mikið af samskonar eignum í hlutfalli við þær skuldbindingar bankans, sem gengið verður eftir án fyrirvara. Ennfremur ber bankastjórninni, eftir því sem aukning á slíkum skuldbindingum seðlabankans gefur tilefni til, að leitast við að auka gullforða bankans eða inneignir hans erlendis.

20. gr.

Seðlabankinn má eigi veita ríkissjóði önnur lán en bráðabirgðalán til alt að þriggja mánaða í einu og ekki hærri upphæð en svo, að nemi $\frac{1}{4}$ af stofnfje bankans. Allar slíkar skuldir ríkissjóðs skulu goldnar að fullu fyrir lok hvers reikningsárs.

48 Þetta ákvæði skal þó ekki vera því til fyrirstöðu, að bankinn veiti 31. maí fyrirtækjum, sem rekin eru fyrir reikning ríkissjóðs, lán eftir sömu reglum og einstökum mönnum eða fyrirtækjum einstakra manna.

21. gr.

Starfsár seðlabankans er almanaksárið. Ársreikning seðlabankans skal birta í Stjórnartíðindunum, og skal hann saminn svo snemma, að hann verði birtur í síðasta lagi 3 mánuðum eftir árslok. Auk þess skal við hver mánaðarmót birta stutt yfirlit yfir hag bankans. Reikningurinn skal endurskoðaður af 2 bókhaldsfróðum endurskoðendum, sem ráðherra skipar eftir tillögum bankaráðsins til 3 ára í senn. Þeir skulu rannsaka reikninginn og bera saman við bækur bankans og heimafje. Þeir skulu að minsta kosti tvisvar á ári sannreyna, hvort heimafje bankans og eignir sjeu fyrir hendi. Að öðru leyti ber þeim að hafa eftirlit með reikningsfærslu og bókhaldi bankans og gera tillögur til bankaráðsins um umbætur í því efni, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugjörð. Þóknun handa endurskoðendum skal ákveðin í reglugerð seðlabankans..

22. gr.

Reikninginn skal gera upp svo sem fyrir er mælt í reglugerð seðlabankans. Á reikningnum skal telja skuldir bankans í erlendri mynt og innieignir bankans erlendis, svo og hverskonar verðbrjef, með því gangverði, sem skráð er 31. desember. Ef bankinn hefir keypt greind verðbrjef lægra verði en því, sem skráð er 31. desember, má telja þau á reikningnum með kaupverðinu.

Ráðherra úrskurðar ársreikninga bankans.

23. gr.

Af tekjum á árinu greiðist:

1. Allur kostnaður og rekstrarútgjöld; þó má skifta kostnaði við seðlagerð og bankabyggingar niður á alt að 10 ár.
2. Tap, sem lokið er uppgerð á, og tap, sem telja verður orðið, enda þótt ekki sje lokið uppgerð á því.
3. Ennfremur má leggja til hliðar hæfilega fjárhæð fyrir tapi, sem búast má við.

24. gr.

Af tekjuafgangi hvers árs fær ríkissjóður greiddar 6% af stofnfjenu, þó aldrei meira en helming tekjuafgangsins. Hinn hluti tekjuafgangsins rennur í varasjóð. Þegar varasjóður er orðinn 4 miljónir króna, skiftist arður seðlabankans að helmingi milli varasjóðs og ríkissjóðs. Ef seðlabankinn verður fyrir tapi eftir að varasjóður er orðinn 4 miljónir króna, sem setur varasjóð niður úr þeirri fjárhæð, skiftist tekjuafgang-

urinn eftir sömu reglu og áður en varasjóður náði 4 miljónum króna **48**
 uns hann hefir aftur náð þeirri fjárhæð. 31. maí

25. gr.

Ef árstekjur bankans hrökkva ekki til að bera tap það, sem um ræðir í 23. gr. 2. og 3. tölulið, ber varasjóður það, sem til vantar.

26. gr.

Seðlabankinn skal eiga fjárhæð, er nemi $\frac{1}{3}$ af varasjóði bankans, í:

1. auðseldum erlendum ríkisskuldabréfum,
2. kröfum á erlenda banka, er verða greiddar innan 6 mánaða, að frádregnum samskonar skuldum bankans.

Komi það fyrir, að bankinn verði að skerða þessa eign, skal hún jafnshjótt og unt er augin aftur, svo fullnægi ákvæðum þessarar greinar.

III. KAFLI.

Sparisjóðsdeild bankans.

27. gr.

Sparisjóðsdeild tekur við peningum sem innláni eða með sparisjóðskjörum.

28. gr.

Sparisjóðsdeild bankans er heimilt:

1. Að kaupa og selja víxla, tjecca og ávísanir, sem greiðast eiga inn-
anlands.
2. Að kaupa og selja víxla, tjecca og ávísanir, sem greiðast eiga er-
lendis.
3. Að veita lán gegn ábyrgð bæjar-, sýslu- og sveitarfjelaga.
4. Að veita lán gegn veði eða sjálfsskuldarábyrgð.
5. Að kaupa og selja skuldabréf ríkja, bæjar- og sveitarfjelaga og
önnur trygg og auðseljanleg verðbrjef. Hlutabréf má sparisjóðs-
deildin ekki kaupa eða selja nema í umboði annara.
6. Að annast að öðru leyti venjuleg sparisjóðsstörf.

29. gr.

Sparisjóðsdeild skal eiga að minsta kosti sem svarar 15% af inn-
lánsfje með sparisjóðskjörum í tryggu og auðseldum verðbrjefum, svo
sem ríkisskuldabréfum, veðdeildarbrjefum eða jarðræktarbrjefum og
öðrum jafntryggum verðbrjefum. Verðbrjefaeign þessi skal augin upp í
30% svo fljótt sem bankaráðinu þykir tiltækilegt. Ef vafi þykir leika á,
hvaða verðbrjef fullnægi ákvæðum þessarar greinar, sker bankaráðið úr.

48

31. maí

30. gr.

Sparisjóðsdeildin skal taka þátt í sameiginlegum kostnaði við stjórn, rekstur og húsnæði bankans eftir ákvörðun bankaráðsins. Allur tekjuafgangur rennur í varasjóð deildarinnar, enda ber hann töp þau, sem deildin kann að verða fyrir og eigi verða greidd af árstekjum hennar. Um endurskoðun og reikningsskil fer eftir ákvæðum 21.—23. gr.

31. gr.

Sparisjóðsdeildin með útibúum sínum lýtur öllum ákvæðum hinnar almennu löggjafar um sparisjóði, nema öðruvísi sje ákveðið í þessum lögum.

IV. KAFLI.

Veðdeild bankans.

32. gr.

Veðdeild annast útlánsstarfsemi gegn veði í fasteignum á Íslandi, samkvæmt sjerstökum lögum og reglugerðum.

V. KAFLI.

Stjórn bankans.

33. gr.

Yfirstjórn bankans er í höndum 5 manna bankaráðs og ráðherra þess, er fer með bankamál, samkvæmt því, sem ákveðið er í lögum þessum.

34. gr.

Formann bankaráðsins skipar ríkisstjórnin til 3 ára í senn, svo og varaformann. Hina 4 bankaráðsmennina kys sameinað Alþingi hlutbundnum kosningum til 4 ára í senn, svo og 4 varamenn til jafnlangs tíma. 2 bankaráðsmenn og 2 varamenn ganga úr annaðhvert ár, og ræður hlutkesti hvorir 2 bankaráðsmenn og varamenn ganga úr í fyrsta skifti. Bankaráðsmenn og varamenn má endurkjósa.

Ef formaður og varaformaður fellur frá, eða verður óhæfur til starfsins áður en starfstími hans er á enda, skipar ríkisstjórnin nýjan formann eða varaformann. Og ef þingkjörinn bankaráðsmaður og vara-
maður hans fellur frá, eða verður óhæfur til starfsins milli þinga, setur ríkisstjórnin menn í þeirra stað til næstu þingloka.

Bankaráðsmenn skulu allir vera búsettir í Reykjavík, eða svo nálægt Reykjavík, að þeim sje auðvelt að sækja bankaráðsfundi endurgjaldslaust hvenær sem er.

Formaður bankaráðsins hefir 4000 kr. í ársþóknun, hinir banka- **48**
ráðsmennirnir 2000 kr. hver. Varamaður tekur laun í stað aðalmanns 31. maí
þann tíma, er hann starfar í bankaráðinu.

35. gr.

Engan má kjósa í bankaráð nema hann sje lögráða, hafi óflekkað mannorð og sje fjár síns ráðandi. Ef bankaráðsmaður missir þessi skil-yrði áður en kjörtími hans er á enda, hættir hann þegar störfum í ráðinu.

36. gr.

Bankaráðið ræður aðalbankastjóra og tvo aðra bankastjóra. Eru þeir framkvæmdarstjórn bankans. Skulu þeir ráðnir með 6 mánaða uppsagnarfresti, enda geta þeir sjálfir sagt upp stöðunni með sama fyrirvara. Þó getur bankaráðið vikið bankastjóra frá fyrirvaralaust, jafnt aðalbankastjóra sem hinum bankastjórunum, gegn því að greiða honum 6 mánaða laun, svo framarlega sem ekki er um að ræða afbrot af hálfu bankastjórans, sem heimili frávikningu hans án nokkurrar launagreiðslu. Ennfremur getur ráðherra sá, sem fer með bankamál, vikið bankastjóra frá. Skal bankaráðið eða ráðherra þá skýra hinum frávíkna bankastjóra skriflega frá ástæðum fyrir frávikningunni.

Laun aðalbankastjóra skulu ákveðin af bankaráðinu með samningi. Skulu þau vera fastbundin árslaun og mega ekki að neinu leyti vera miðuð við rekstrarhagnað bankans. Hinir bankastjórarnir hafa að árslaunum 12000 krónur hvor.

Bankaráðið getur veitt fráförnum bankastjóra eða ekkju hans eftirlaun af fje bankans. Eftirlaun mega þó aldrei fara fram úr 50% af laununum handa bankastjóranum, og 25% af laununum handa ekkju hans, en skulu að öðru leyti ákveðin eftir því, sem ástæður eru fyrir hendi í hvert skifti.

Bankaráðið getur einnig veitt fráförnum aðalbókara, aðalfjehirði og fjehirði og ekkjum þeirra eftirlaun af fje bankans eftir sömu reglum.

37. gr.

Bankaráðsmenn skulu hafa daglegt eftirlit í bankanum, þannig, að formaður bankaráðsins skal framkvæma eftirlitsstarfið daglega, en hinir bankaráðsmennirnir að öllum jafnaði tveir í senn á víxl annanhvern dag ásamt formanninum. Þeir skulu grannskoða allar framkvæmdir bankastjórnarinnar og alt það, sem fer fram í hinum ýmsu starfsgreinum bankans.

Bankaráðið heldur fundabók, sem í er ritað það helsta, sem fram fer á fundum þess, og allar ályktanir. Til þess að gerð verði gild ályktun verða eigi færri en 3 bankaráðsmenn að taka þátt í atkvæðagreiðslunni. Það ákveður hvenær bankastjórarnir skuli mæta á fundum þess. Reglu-

48 lega fundi skal bankaráðið halda að minsta kosti í 1. og 3. viku hvers 31. maí mánaðar.

Fundabók þessi skal svo lögð fyrir fjárhagsnefndir Alþingis í hvert skifti er það kemur saman.

Ennfremur skal bankaráðið skýra Alþingi frá:

1. Ástandi bankans í öllu tilliti og hvernig bankanum hefir verið stjórnað.
2. Hvort nokkuð hefir verið vanrækt, sem gera hefði átt, eða hvort fyrirkomulaginu þurfi að breyta til bóta í einhverjum efnum.

Bankaráðið velur mann af starfsmönnum bankans til að rannsaka útibú bankans eftir þörfum, eða mann úr sínum hópi.

Á hverjum reglulegum fundi skal framkvæmdarstjórnin leggja fyrir bankaráðið skýrslu um útlán bankans, um verðbrjefaeign hans, um innlánsfje í honum og um það, hve mikið af því megi taka út fyrirvaralaust, um slíkar kröfur erlendar, um seðlaveltu, gullforða og innieignir erlendis og annað það, er bankaráðinu þykir nauðsynlegt til þess að geta haft fullkomið eftirlit með starfsemi bankans.

38. gr.

Bankaráðinu ber, auk þess sem áður segir:

- a. Að koma fram fyrir hönd bankans gagnvart dómstólunum, yfirvöldum og gagnvart þriðja manni. Ráðið getur úrskurðað um öll mál bankans, sem ekki er áskilið ráðherra að úrskurða um.
- b. Að hafa umsjón og eftirlit með eignum bankans og starfsemi hans, svo sem nánar verður ákveðið í reglugerð bankans.
- c. Að ákveða verkaskifting milli aðalbankastjóra og hinna bankastjóranna og setja bankastjórunum erindisbrjef.
- d. Að skipa stjórnendur útibúa bankans og víkja þeim frá, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar.
- e. Að skipa aðalbókara, aðalfjehirði og fjehirði bankans, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar, svo og að ákveða, hversu hátt veð fjehirðar skuli setja.
- f. Að ákveða laun starfsmanna bankans, setja reglugerð um eftirlaunarsjóð handa starfsmönnum bankans og úrskurða um eftirlaun þeirra.
- g. Að ákveða með samþykki framkvæmdarstjórnar og að fengnu samþykki ráðherra þess, er fer með bankamál, hvar bankinn skuli hafa útibú.
- h. Að ákveða ásamt framkvæmdarstjórninni forvexti og útlánsvexti bankans.
- i. Að ákveða ásamt framkvæmdarstjórninni, hve mikið af starfsfje bankans megi vera bundið í hverri atvinnugrein á hverjum tíma og ákveða aðrar almennar reglur um starfsfrækslu bankans,

- j. Að úrskurða um deilur, sem upp kunna að koma milli starfsmanna bankans og bankastjóranna. 48
31. maí
- k. Að taka ákvarðanir um eftirgjafir á skuldum án gjaldþrotaskifta. Að jafnaði skal Landsbankinn ekki veita neinum skuldunaut eftirgjöf á lánum, nema árangurslaust fjárnám sje á undangengið, eða samkvæmt opinberum nauðasamningi, þegar við getur átt.
- l. Að ákveða að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar, hverjir starfsmenn bankans skuli ásamt bankastjóra geta skuldbundið bankann með undirskrift sinni, svo og að ákveða, að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnarinnar, hverjir starfsmenn bankans skuli geta skuldbundið bankann með undirskrift sinni í tilteknum málefnum hans (39. gr.).
- m. Að sjá um endurskoðun á reikningum bankans og ganga eftir því, að endurskoðendur ræki vel starf sitt.
- n. Að setja reglugerð um stjórn bankans og starfrækslu, er ráðherra staðfestir.
- o. Að gera út um ágreining milli bankastjóranna (samanber 39. gr.).
- p. Að gera ályktun um þau mál, sem framkvæmdarstjórnin leggur fyrir bankaráðið.

Bankaráðið ákveður, hve mikið af starfsfje bankans skuli fengið hverju útibúi til umráða, enda komi samþykki framkvæmdarstjórnar til.

39. gr.

Aðalbankastjóri, er hafi viðtæka þekkingu og reynslu í viðskiftamálum, hefir æðstu stjórn allrar daglegrar starfsemi bankans.

Í forföllum hans kemur sá hinna bankastjóranna, sem er eldri í stöðunni, eða sá, sem eldri er að árum, ef báðir eru jafngamlir í stöðunni. Að öðru leyti fer um skiftingu starfa milli bankastjóranna eftir reglugerð bankans og ákvörðun bankaráðs.

Framkvæmdarstjórnin ráðstafar fje bankans og stendur fyrir rekstri hans. Henni ber að sjá um, að bankareksturinn sje í öllum greinum samkvæmt þessum lögum og reglugerð bankans.

Framkvæmdarstjórnirnar halda fundabók, sem í eru ritaðar allar ályktanir, sem gerðar eru á fundum þeirra. Til þess að gerð verði gild ályktun, verða eigi færri en 2 bankastjórar að taka þátt í atkvæðagreiðslu, enda sjeu þeir sammála. Að jafnaði skulu engar meiri háttar ráðstafanir gerðar, ef einn bankastjóri mótmælir, og alls ekki ef aðalbankastjóri er þeim mótfallinn. Nú er ályktun gerð, sem einn bankastjóri er mótfallinn, og á hann þá rjett á að bóka rökstutt ágreiningsatkvæði í fundabókina.

Allir viðstaddir bankastjórar skrifa undir fundabókina í hvert skifti, er fundur er haldinn.

48 Framkvæmdarstjórnin heldur og 3 dagbækur, sína fyrir hverja deild 31. maí bankans, og skal daglega í þær rita allar lánveitingar og lánsynjanir.

Fundabókin og dagbækurnar skulu daglega lagðar fyrir bankaráðið, undirskrifaðar af öllum viðstöddum bankastjórum.

Nú er bankastjóri fjarverandi, og ber hann fulla meðábyrgð á því, sem framkvæmt hefir verið í fjarveru hans, nema hann skrifi ágreinings-atkvæði um það, sem hann er ósamþykkur, í fundabókina eða dagbækurnar.

Tveir bankastjórar skulu undirskrifa svo að skuldbindi bankann, ef gefa skal út eða framselja víxla, önnur verðbrjef eða aðrar skriflegar skuldbindingar. Þó er bankaráðinu heimilt (sbr. 38. gr.) að veita tilteknum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann í þessum eignum með undirskrift sinni ásamt einum bankastjóra, svo og að veita ákveðnum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann með undirskrift sinni í tilteknum málefnum. í reglugerð má setja ákvæði um tilteknar skuldbindingar, þannig að þær undirriti tveir bankastjórar, og eigi aðrir, svo gilt sje.

40. gr.

Framkvæmdarstjórnin ræður alla þá starfsmenn bankans, sem bankaráðinu er eigi falið sjerstaklega að ráða, samkvæmt 38. gr., og segir þeim upp. Starfsmenn bankans skulu að jafnaði ráðnir með 3 mánaða uppsagnarfresti.

41. gr.

Kvittanir bankans eru því aðeins fullgildar, að fjehirðir hafi ritað undir þær og að þeim fylgi áritun bókara um, að þær sjeu athugaðar. Fjehirðir má eigi greiða neina fjárhæð úr bankanum, sem samþykki bankastjórnar þarf til, nema með samþykki tveggja bankastjóra, eða eins bankastjóra og starfsmanns, sem umboð hefir samkvæmt 38. gr. 1.

42. gr.

Ekki mega bankastjórar hafa embættisstörf á hendi, ekki reka sjálfir atvinnu og ekki vera í stjórn atvinnufyrirtækja.

Eigi mega bankastjórar nje starfsmenn vera skuldskeyttir bankanum, nema veðdeild, hvorki skuldunautar nje ábyrgðarmenn annara.

Bankaráðsmenn mega ekki hafa milligöngu um lántöku annara í bankanum.

43. gr.

Bankaráð, framkvæmdarstjórar og allir starfsmenn bankans eru bundnir þagnarskyldu um allt það, er snertir hagi viðskiftamanna bankans, sem þeir fá vitneskju um vegna starfsemi sinnar við bankann.

44. gr.

48

31. maí

Stofna skal eftirlaunasjóð handa starfsmönnum bankans, ekkjum þeirra og ómegð, og skal bankinn leggja fram til stofnunar hans 25000 krónur í eitt skifti fyrir öll. Allir, sem verða fastráðnir starfsmenn í bankanum eftir að lög þessi öðlast gildi, skulu skyldir til að greiða í sjóðinn 3% af árslaunum sínum, og leggur bankinn sjóðnum til jafnháa fjárhæð árlega. Þeir, sem eru fastráðnir starfsmenn bankans, er löginn ganga í gildi, öðlast rjett til styrks úr sjóðnum samkvæmt reglugerð hans, ef þeir greiða gjald þetta frá þeim tíma. Heimilt er bankaráðinu að greiða þeim til viðbótar af fje bankans, svo að þeir njóti eigi minni styrks í heild en tilsvarendi starfsmenn, sem verða fastráðnir í bankanum eftir að lög þessi öðlast gildi.

Bankaráðið ákveður með reglugerð um fyrirkomulag sjóðsins, skilvörði fyrir greiðslum úr honum og annað, sem þar að lýtur.

Þessi grein tekur ekki til bankastjóranna.

VI. KAFLI.

Sjerrjettindi bankans.

45. gr.

Glatist viðtökuskírteini, er bankinn hefir gefið út fyrir handveði eða geymslufje eða fyrir innláni, eða viðskiftabók fyrir sparisjóðsinnlagi eða öðrum innlögum, getur framkvæmdarstjórn bankans stefnt til sín handhafa þessa viðtökuskírteinis eða viðskiftabókar með 6 mánaða fyrirvara, og birt stefnuna þrisvar sinnum samfleytt í tíðindum þeim, er flytja skulu stjórnarvaldaauglýsingar hjer á landi, og ef enginn hefir sagt til sín áður en fyrirvarinn er liðinn, getur hún greitt þeim manni upphæðina, sem fengið hefir viðtökuskírteinið eða viðskiftabókina, án þess nokkur annar, er viðtökuskírteinið eða viðskiftabókin kann að hafa verið framseld til, geti þar fyrir búið kröfu á hendur bankanum.

46. gr.

Fje ófullráða manna og almannastofnana má setja á vöxtu í bankanum. Landsbankinn með útibúum sínum hefir einn, að því er við verður komið, heimild til að taka við geymslufje (depositum).

47 gr.

Fje það, sem lagt hefir verið í bankann, ásamt vöxtum þess, er undanþegið kyrsetning eða löghaldi meðan það stendur þar.

48. gr.

Bankanum er heimilt að áskilja sjer hærri vexti en 6% um árið af útlánum gegn fasteignarveði.

48

31. maí

Nú er óskað láns gegn fasteignarveði, og skal þá gefa vottorð um fasteignina úr afsals- og veðmálabókum kauplaust, þegar stjórn bankans krefst þess, enda sje vottorðið ætlað bankanum einum til afnota.

50. gr.

Bankinn getur löglega samið svo við skuldunauta sína, að þeir taki upp í veðskuldabréf sín til bankans ákvæði það, er getur um í tilskipun 18. febrúar 1847, 10. gr., um fje ómyndugra á Íslandi.

51. gr.

Eigi missir bankinn kröfu sína, þótt veðið glatist fyrir óhapp.

52. gr.

Bankinn hefir rjett til að láta starfsmenn sína selja verðbrjef og annað, sem hann hefir fengið að handveði, við uppboð á hverjum þeim stað, er þykir til þess fallinn, en aðvara skal hann veðsala um þetta í votta viðurvist með 8 daga fyrirvara. Nú er veðsali ókunnur, eða menn vita ekki um heimili hans, og þá skal bankinn stefna hlutaðeiganda með 14 daga fyrirvara til að leysa veðið, með auglýsingu í þeim tíðindum, sem birta skal í stjórnarvaldauglýsingar.

53. gr.

Bankinn er undanþeginn öllum opinberum gjöldum og sköttum, hverju nafni sem nefnist, þar á meðal til ríkissjóðs og sveitarsjóðs, eða annara stofnana.

Bækur bankans, ávísanir, skuldbindingar, sem gefnar eru út af bankanum og í nafni hans, svo og skuldbindingar, sem veita bankanum handveðsrjett, arðmiðar af hlutabréfum eða skuldabréfum bankans, hlutabréf bankans og framsöl þeirra skulu undanþegin stimpilgjaldi.

54. gr.

Nú er fasteign seld á nauðungaruppboði eða á gjaldþrotaskiftum, og ber þá uppboðshaldara að rannsaka, hvort eignin er veðsett Landsbankanum og geta þess í uppboðsgerðinni. Ef svo reynist, skal bankanum eða útibúi því, er í hlut á, gert viðvart svo tímanlega, að hægt sje að mæta eða láta mæta við uppboðið.

VII. KAFLI.

48

31. maí

Bráðabirgðaákvæði.

55. gr.

Kosning í bankaráðið fer fram í fyrsta skifti á alþingi 1927. Þegar eftir að lög þessi öðlast gildi skipar ráðherra sá, sem fer með bankamál, formann bankaráðsins. Ráðherra sjer síðan um, að fram fari úttekt á bankanum í hendur bankaráðsins. Bankaráðið sjer um að skipulag alt, bókfærsla og reikningshald samkvæmt lögum þessum komist að fullu í framkvæmd þegar eftir að úttekt er lokið, þó eigi síðar en 1. janúar 1929.

56. gr.

Bankaráðið sjer um framkvæmd á skiftum milli seðlabankans og sparisjóðsdeildar, og skulu þau skifti vera komin í framkvæmd að fullu fyrir árslok 1930. Um reikningsskil milli deildarinnar og seðlabankans fer eftir nánari ákvörðun bankaráðsins, þar til skiftum er lokið.

Af varasjóði bankans, eins og hann verður þegar skiftum er lokið, fær sparisjóðsdeildin helminginn og seðlabankinn helminginn.

Þangað til varasjóður sparisjóðsdeildarinnar hefir náð fullum 10% af sparisjóðsinnstæðufjenu ber seðlabankinn ábyrgð á skuldbindingum sparisjóðsdeildar með upphæð, sem nemur innskotsfje ríkissjóðs samkvæmt lögum nr. 50, 10. nóv. 1913.

57. gr.

Launaákvæði laga þessara ná ekki til núverandi bankastjóra. Meðan þeir gegna bankastjórastöðu við landsbankann, halda þeir núverandi launum sínum, nema öðruvísi semjast. Um uppsögn núverandi bankastjóra skulu sömu reglur gilda og í gildi voru, er þeir tóku sæti í bankastjórninni. Aðalbankastjóra skal ráða þegar eitt sæti losnar í bankastjórninni. Bankastjórar, aðrir en aðalbankastjóri, svo og allir bankaráðsmennirnir, fá dýrtíðaruppbót af allri launaupphæðinni; dýrtíðaruppbótin reiknast með sömu vísitölu og dýrtíðaruppbót starfsmanna ríkisins.

Jafnskjótt sem núverandi bókari, aðalfjehirðir eða fjehirðir láta af stöðum sínum, fer um ráðningu manna í staðinn eftir ákvæðum laga þessara.

58. gr.

Þangað til lög verða sett um opinbera verðbrjefaverslun og kaupþingsskráningu verðbrjefa skal bankanum skylt að kaupa af almenningi og selja almenningi trygg innlend verðbrjef, þau er ræðir um í 29. gr., gangverði, sem ákveðið sje af bankaráði, að fengnum tillögum framkvæmarstjórnar, eigi sjaldnar en einu sinni á viku, og birt almenningi með auglýsingu á áberandi stað í aðalafgreiðslustofu bankans og útibúa hans.

48 Bankinn er þó undanþeginn skyldum þeim, er ræðir um í þessari
31. maí grein, annaðhvort um kaup eða sölu, ef eign bankans í slíkum verðbrjef-
um fer fram úr því eða niður fyrir það, sem framkvæmdarstjórn bank-
ans telur hæfilegt.

59. gr.

Ákvæði 7. gr. ganga í gildi þegar Alþingi ákveður. Þangað til get-
ur ráðherra veitt bankanum undanþágu frá ákvæði 9. gr. c.-liðs, um að
innstæður erlendis megi ekki fara fram úr $\frac{1}{4}$ alls gullforðans. Ákvæði
26. gr. um varasjóð ganga þá um leið í gildi.

60. gr.

Auk hinna gulltrygðu seðla er bankanum heimilt að gefa út alt að
1 miljón króna. Seðlamagn þetta skal minka um 100000 kr. fyrir 1. nóv-
ember 1927 og úr því árlega um sömu upphæð.

61. gr.

Bankinn gengur inn í kaup ríkissjóðs á gullforða Íslandsbanka
samkvæmt 3. gr. laga nr. 6, 31. maí 1921.

62. gr.

Heimilt er ráðherra að taka nauðsynleg lán til greiðslu á stofnfje-
bankans samkvæmt 5. gr. þessara laga.

63. gr.

Ákvæði 20. gr. um lán til ríkissjóðs taka eigi til þeirra lána, sem
ríkissjóður hefir frá Landsbankanum þegar lög þessi öðlast gildi.

64. gr.

Landsbankinn endurkaupir af Íslandsbanka góða viðskiftavíxla
gegn forvöxtum, sem sjeu ekki minna en 1% lægri enn forvextir Ís-
landsbanka, þó aldrei lægri en 1% undir forvöxtum Landsbankans til
peningastofnana, fyrir alt að $\frac{5}{8}$ þeirrar upphæðar, sem Íslandsbanki
hefir á hverjum tíma dregið inn af seðlaveltu sinni, miðað við 31. okt.
1922; en þá telst seðlavelta Íslandsbanka hafa verið 8 miljónir króna.
Eftir að Íslandsbanki hefir dregið inn alla seðla sína minkar fjárhæð
sú, sem Landsbankinn endurkaupir með þessum kjörum, um $\frac{1}{2}$ miljón
króna á ári hverju, þar til hún hverfur alveg.

Meðan Íslandsbanki hefir á hendi seðlaútgáfu, eða ríkissjóður ber
ábyrgð á skuldbindingum fyrir hann, og einhverjir af bankastjórum
hans þess vegna eru skipaðir af ríkisstjórninni, sbr. 6. gr. laga nr. 61
1921, skulu ákvæði fyrstu málsgreinar 42. gr. einnig taka til þeirra
bankastjóra.

VIII. KAFLI.

Niðurlagsákvæði.

48

31. maí

65. gr.

Lög nr. 14, 18. september 1885, um stofnun Landsbanka, lög nr. 2, 12. janúar 1900, um breyting á lögum um stofnun Landsbanka 18. sept. 1885, lög nr. 28, 22. október 1912, um breyting á lögum 18. sept. 1885, um stofnun Landsbanka, lög nr. 55, 28. nóvember 1919, um breyting á lögum um stofnun Landsbanka 18. sept. 1885 m. m., og lög nr. 37, 20. júní 1923, um breyting á lögum nr. 55, 28. nóvember 1919, um breyting á lögum 18. sept. 1885, um stofnun Landsbanka, eru úr gildi numin.

66. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

L Ö G

um

49

31. maí

sorphreinsun og salernahreinsun á Akureyri.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Bæjarstjórnin getur tekið að sjer sorphreinsun og salernahreinsun í öllum bænum, eða nokkrum hluta hans.

49 31. maí Til þess að standa straum af kostnaði þeim, sem af hreinsuninni leiðir, skal bæjarstjórn heimilt að leggja gjald á hús þau, sem hreinsað er fyrir, eftir reglugerð, sem bæjarstjórnin semur og stjórnarráðið staðfestir, og sje gjaldið miðað við það, hve oft er hreinsað.

Húseigandi greiðir gjaldið.

2. gr.

Gjöld samkvæmt lögum þessum má taka lögtaki sem önnur gjöld til bæjarsjóðsins.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

50

31. maí

L Ö G

um

gjald af innlendum tollvörutegundum.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Enginn má reka tilbúning á vörutegund, sem toll ber af að greiða samkvæmt tolllögum, ef hún er flutt til landsins frá útlöndum, nema

hann hafi fengið leyfisbrjef hjá lögreglustjóra, þar sem framleiðslan 50 fer fram. Fyrir leyfisbrjefið skal gjalda 100 kr. til bæjarsjóðs eða 31. maí sveitarsjóðs.

2. gr.

Fyrir tollvörutegundir, sem tilbúnar eru hjer á landi, skal greiða gjald í ríkissjóð, er miða skal við aðflutningsgjaldið á hverri tollvörutegund eftir tollögum þeim, er gilda hverju sinni, þannig:

a. Fyrir tóbaksvindla og vindlinga: hálf t aðflutningsgjald.

Með vindlingum skal greiða gjald af umbúðum þeim, pappír, öskjum eða dósum, sem þeir eru seldir í.

b. Fyrir brjóstsykur og konfekt: þriðjung aðflutningsgjalds.

c. Fyrir kaffibæti og óáfeng vín: hálf t aðflutningsgjald.

d. Fyrir ávaxtasafa, öl, límonaði eða aðra samskonar drykki, sem ætlaðir eru óblandaðir til drykkjar, $\frac{1}{3}$ aðflutningsgjalds. Af sóðavatni greiðist ekkert gjald.

3. gr.

Efnivörur til framleiðslu innlendrar tollvörugerðar skulu undanþegnar verðtolti. Þau iðnaðarfyrirtæki, sem reka vörugerð, er fellur undir c- og d-lið 2. gr. og stofnsett eru fyrir 1. janúar 1927, skulu til ársloka 1935 njóta ívilnunar fyrir þann hluta af árlegri framleiðslu sinni, er samsvarar allri framleiðslu ársins 1926, þannig, að gjaldið fyrir þetta framleiðslumagn færist niður í $\frac{1}{6}$ aðflutningsgjalds.

Samskonar ívilnanir má veita samkynja iðnaðarfyrirtækjum, er taka til starfa á tímabilinu frá 1. janúar til 1. júlí 1927, fyrir vörumagn, er samsvarar fyrstu ársframleiðslu þeirra, þó eigi fyrir meira vörumagn en ársframleiðslu eldri samkynja fyrirtækja árið 1926.

Lögreglustjóri ákveður það vörumagn, er njóta skal þessarar ívilnunar, að fengnum upplýsingum frá hlutaðeiganda, er hann telur fullnægjandi.

4. gr.

Vörugerðarmaður skal greiða gjaldið til hlutaðeigandi lögreglustjóra áður en varan er látin burt frá honum, seld eða send til umboðssölu. Nær þetta ákvæði til allrar þeirrar vöru, sem er látin burt, seld eða send til umboðssölu eftir að lög þessi öðlast gildi.

5. gr.

Vörur þær, sem gjaldskyldar verða eftir lögum þessum, er vörugerðarmaður lætur þær af hendi, skulu vera að veði fyrir gjaldinu og fyrir sektum. Sjeu rjett skil ekki gerð, getur lögreglustjóri selt þær birgðir af tilbúinni gjaldskyldri vöru, sem fyrir finnast, án undan-

50 gengins lögtaks eða fjárnáms, til lúkningar gjaldi og sektum. Það skal
31. maí gera á uppboði, er boðað sje með viku fyrirvara, og má lögreglustjóri krefjast borgunar við hamarshögg. Nú næst eigi til gjaldskyldrar vöru eða efnis í hana, og má þá, án undanfarinnar birtingar, gera lögtak fyrir gjaldi og sektum í öðrum eignum gjaldanda.

6. gr.

Ráðherra setur reglugerð um vörugerðina, um afhendingu og sölu varanna, um bókhald vörugerðar og eftirlit með því og um annað það, er þurfa þykir til að tryggja gjaldheimtuna. Í reglugerðinni má ákveða sektir fyrir brot gegn henni, þar á meðal dagsektir.

Í reglugerðinni má heimila lögreglustjóra að veita vörugerðarmanni gjaldfrest, gegn tryggingu, er lögreglustjóri telur gilda, þó aldrei lengur en svo, að alt áfallið gjald sje að fullu greitt í lok hvers ársfjórðungs.

Heimta má gjaldheimtumaður æru- og samviskuvottorð vörugerðarmanns um framtal vöru.

7. gr.

Brot gegn fyrirmælum laga þessara, eða gegn reglugerð, er sett verður samkvæmt 6. gr. þeirra, varða sektum, alt að 500 krónum. Nú verður vörugerðarmaður uppvís að því að hafa sagt rangt til um vörugerð sína eða birgðir, eða selt af birgðum í heimildarleysi án þess að gjaldið sje greitt, og varðar það þann, sem brotið hefir, sektum frá 100 til 1000 krónum, og gjaldi auk þess þrefalda upphæð gjalds þess, er hann hefir reynt að draga undan.

8. gr.

Mál, er rísa út af brotum gegn lögum þessum eða gegn reglugerð, sem sett er samkvæmt þeim, skulu rekin sem almenn lögreglumál. Sektir allar renna í ríkissjóð.

9. gr.

Fyrir gjaldheimtum og sektum eftir lögum þessum skal lögreglustjóri gera reikning samkvæmt þeim reglum, er gilda um opinber reikningsskil.

10. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi númer lög nr. 31, 28. nóv. 1919. Leyfisbrjef til vörugerðar, er gefin hafa verið út samkvæmt þeim lögum, halda gildi sínu.

11. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1927.

50

31. maí

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

L Ö G

um

51

31. maí

laun skipherra og skipverja á varðeimskipum ríkisins.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Skipherrar hafa að byrjunarlaunum 6000 kr. á ári, en launin hækka á þriggja ára fresti um 400 kr., upp í 7200 kr. á ári.

2. gr.

Yfirstýrimaður hefir að byrjunarlaunum 3500 kr., en launin hækka á tveggja ára fresti um 100 kr., upp í 3900 kr. á ári.

Annar stýrimaður hefir að byrjunarlaunum 3100 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 100 kr., upp í 3500 kr. á ári.

Þriðji stýrimaður hefir að byrjunarlaunum 2500 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 100 kr., upp í 2900 kr. á ári.

3. gr.

Yfirvjelstjóri á eimskipi, er vjel þess sýnir yfir 700 hestöfl, hefir að byrjunarlaunum 5000 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 100 kr., upp í 5400 kr. á ári.

51 Yfirvjelstjóri á eimskipi, er vjel þess sýnir 200 til 700 hestöfl, 31. maí hefir að byrjunarlaunum 4500 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 100 kr., upp í 4900 kr. á ári.

Annar vjelstjóri á eimskipi, er vjel þess sýnir yfir 700 hestöfl, hefir að byrjunarlaunum 4000 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 100 kr., upp í 4400 kr. á ári.

Annar vjelstjóri á eimskipi, er vjel þess sýnir 200 til 700 hestöfl, og þriðji vjelstjóri á eimskipi, er vjel þess sýnir yfir 700 hestöfl, hefir að byrjunarlaunum 3000 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 100 kr., upp í 3400 kr. á ári.

4. gr.

Loftskeytamaður 1. flokks hefir að byrjunarlaunum 2300 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 100 kr., upp í 2700 kr. á ári.

Loftskeytamaður 2. flokks hefir að byrjunarlaunum 2100 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 100 kr., upp í 2500 kr. á ári.

5. gr.

Fullgildur háseti hefir að byrjunarlaunum 2000 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 50 kr., upp í 2200 kr. á ári. Enginn getur orðið skipaður fullgildur háseti, nema hann hafi siglt 24 mánuði, þar af að minsta kosti 6 mánuði sem viðvaningur á varðeimskipi eða verslunareimskipi.

6. gr.

Yfirkyndari hefir að byrjunarlaunum 2100 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 50 kr., upp í 2300 kr. á ári.

Fullgildur kyndari hefir að byrjunarlaunum 2000 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 50 kr. upp í 2200 kr. á ári.

Enginn getur orðið skipaður yfirkyndari, nema hann hafi verið fullgildur kyndari í 12 mánuði. Fullgildur kyndari skal hafa siglt að minsta kosti 6 mánuði sem óvanur kyndari.

7. gr.

Matsveinn hefir að byrjunarlaunum 2300 kr. á ári, en launin hækka á tveggja ára fresti um 50 kr., upp í 2500 kr. á ári.

8. gr.

Auk hinna föstu launa, sem talin eru í 1.—7. gr., njóta starfsmenn þessir dýrtíðaruppbótar á þau laun eftir sömu reglum, sem gilda eða settar kunna að verða fyrir starfsmenn ríkisins alment. Ennfremur hafa þeir ókeypis fæði fyrir sjálfa sig á skipinu.

Starfsmenn þessir greiða iðgjöld í lífeyrissjóð embættismanna

og öðlast rjett til lífeyris fyrir sig og ekkjur sínar samkvæmt lögum nr. 51, 27. júní 1921. **51**
31. maí

9. gr.

Ráðherra er heimilt að ákveða fyrir eitt ár í senn mánaðarkaup án dýrtíðaruppbótar fyrir viðvaninga, óvaninga og vikadrengei, sem ráðnir kynnu að verða á skipin. Svo er honum og heimilt að gera samning við bryta um borgun fyrir fæði skipshafnar fyrir eitt ár í senn.

10. gr.

Launaákvæði 1. gr. skulu eigi vera því til fyrirstöðu, að núverandi skipherrar haldi þeim launum, er um var samið þá er þeir rjeðust í þjónustu ríkisins.

11. gr.

Starfstími þeirra af skipverjum, sem áður voru að staðaldri í þjónustu Björgunarfjelags Vestmannaeyja, telst frá þeim tíma, er þeir lögskráðust í fyrsta skifti á björgunar- og eftirlitsskipið „Þór“, og reiknast kauphækkun þeirra eftir því.

12. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1927.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson.

52

31. maí

L Ö G

um

heimild til að undanþiggja Íslandsbanka inndráttarskyldu
seðla árið 1927.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer stað-
fest þau með samþykki Voru:

Íslandsbanka skal ekki skylt að draga neitt af seðlum sínum
úr umferð á árinu 1927.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jón Þorláksson,

L Ö G

53

um

31. maí

sölu á nokkrum hluta úr kirkjueigninni Mosfellsheiðarlandi.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að selja Mosfellshreppi í Kjósarsýslu Mosfellsheiðarland í Mosfellshreppi, að undanteknu hinu svo nefnda Jónsseli.

2. gr.

Um mat á landinu fer eftir ákvæðum laga nr. 50, 16. nóv. 1907, um sölu kirkjujarða. Kaupverðinu skal varið til ræktunar á heimajörð prestssetursins Mosfells, samkvæmt nánari ákvæðum dóms- og kirkjumálaráðuneytisins.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

54

31. maí

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 30, 20. okt. 1913, um umboð þjóðjarða.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Lög nr. 30, 20. okt. 1913, um umboð þjóðjarða, skulu ekki koma til framkvæmda um Múlasýsluumboð, heldur skal þar eftirleiðis sem hingað til skipaður af ráðherra sjerstakur umboðsmaður.

Umboðslaun skulu frá næstu umboðsmannaskiftum vera 10% af öllum eftirgjöldum.

Umboðsmaður skal búsettur vera nálægt miðju Múlapings.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson,

LÖG

55

31. maí

um

viðauka við lög nr. 4, 14. febrúar 1902, um greiðslu verkkaups.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallist á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Verkafólki, sem vinnur daglaunavinnu í landi við verksmiðjur, verslanir, byggingar, ístöku og útgerð og ennfremur við fermingu og affermingu skipa og báta, skal greitt út verkkaupið vikulega að minsta kosti, nema öðruvísi sje um samið.

Ákvæði þetta nær þó ekki til venjulegrar sveitavinnu, þar sem verkafólkið fær húsnæði og fæði sem hluta verkkaupsins.

2. gr.

Nú vinnur verkafólk slík verk, sem um getur í 1. gr. fyrstu málsgrein, í ákvæðisvinnu, og skal þá verkkaupið greitt út að minsta kosti vikulega, ef verkinu, sem kauptaxtinn eða umsamin upphæð verkkaups miðast við, er lokið á þeim tíma, en ella, sje ekki öðruvísi um samið, þegar verkinu er lokið.

3. gr.

Heimilt er verkafólki að krefjast þess, að mál út af greiðslu verkkaups samkvæmt lögum þessum sæti meðferð einkalögreglumála. Má þá reka mál í þeirri þinghá, þar sem verkið hefir verið unnið, og skoðast atvinnurekandi eða umboðsmaður hans þar sem aðili, þótt þeir eigi heimilisvarnarþing annarsstaðar.

Rjettargjöld skulu eigi greidd í málum þessum,

55

4. gr.

31. maí

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

56

L Ö G

31. maí

um

X X

skemtanaskatt og þjóðleikhús.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Låenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt 5. gr. laga, dags. í dag, um breyting á lögum nr. 40, 20. júní 1923, um skemtanaskatt og þjóðleikhús, höfum látið fella meginmál þeirra inn í texta laganna frá 1923, og gefum þau hjermeð út svo breytt sem lög um skemtanaskatt og þjóðleikhús.

X

1. gr.

Í öllum kaupstöðum landsins, sem hafa 1500 íbúa eða fleiri, skal leggja skatt á skemtanir fyrir almenning, sem aðgangi er seld að.

2. gr.

Þessar skemtanir teljast skattskyldar og flokkast þannig:

1. flokkur.

- a. Hljómleikar og söngskemtanir,
- b. Sjónleikar,

- c. Fyrirlestrar og upplestrar.
- d. Kvikmynda- og skuggamyndasýningar.
- e. Tombólur, í hverju skyni sem haldnar eru.

56

31. maí

Af skemtunum er til þessa flokks teljast, greiðist 10% skattur af andvirði seldra aðgöngumiða. Af tombólum greiðist sami skattur, einnig af andvirði seldra happdrátta.

2. flokkur.

- a. Dansleikar allir, hvort sem einstök fjelög eða dansskólar stofna til þeirra eða þeir eru haldnir fyrir allan almenning, ennfremur dansæfingar, er standa fram yfir kl. 11 að kvöldi. Haldi fjelag dansleik og sje aðganga ókeypis, er lögreglustjóra heimilt að ákveða skattinn.

Eigandi húsnæðis þess, er dansleikur er haldinn í, ber ábyrgð á greiðslu skattsins.

- b. Danssýningar.
- c. Loddarasýningar.
- d. Fjölleikasýningar.
- e. Aðrar almenningar skemtunar, sem aðganga er seld að og ekki eru taldar sjerstaklega.

Af skemtunum þeim, er til þessa flokks teljast, greiðist 20% skemtanaskattur.

3. flokkur.

Af hverju knattborði (billiard) fyrir almenning eða fjelög greiðist 30 kr. skemtanaskattur fyrir hvern mánuð eða hluta úr mánuði, sem knattborðið er notað handa almenningi eða fjelögum. Gjaldalagi á skattinum er síðasti dagur hvers mánaðar.

Skattinn greiðir eigandi knattborðs, enda er knattborðið að veði fyrir skattinum, og gengur það veð fyrir öðrum veðum í eitt ár frá gjalddaga skattsins.

Nú eru fleiri en eitt knattborð í sama húsnæði, og er þá nægilegt, að eitt sje notað til að öll sjeu skattskyld.

3. gr.

Undanþegnar öllum skemtanaskatti eru þessar opinberar skemtunar:

- a. Ódýrir fræðandi fyrirlestrar, sem styrktir eru af opinberu fje, svo sem stúdentafjelagsfyrirlestrar.
- b. Skemtunar, sem haldnar eru í góðgerðaskyni eða til styrktar málafna, er miða að almenningsheill.
- c. Af innanfjelagsskemtunum, sem aðeins eru fyrir fjelaga og gesti þeirra, greiðist enginn skattur, en sannist það, að utanfjelagsmenn

56
31. maí

- hafi átt kost á að kaupa aðgöngumiða að slíkum skemtunum, skal það skoðast sem brot á lögum þessum, og ber þá að greiða skatt af slíkri skemtun eftir 2. gr. 2. flokki.
- d. Dansleikar skóla, annara en dansskóla, og skólafjelaga, enda fari þeir fram í herbergjum hlutaðeigandi skóla og sjeu fyrir nemendur og kennara eina, ásamt gestum þeirra.

4. gr.

Til að halda skemtun, sem aðgangur er seldur að, skal fá leyfi lögreglustjóra, og skal tilkynna honum, hvar og hvenær hún skuli haldin.

5. gr.

Lögreglustjóri innheimtir skemtanaskattinn og fær 2% í innheimtulaun. Um innheimtuna fer eftir reglugjörð, er stjórnarráðið semur.

6. gr.

Skemtanaskatturinn rennur í sjerstakan sjóð, „Þjóðleikhússjóð“. Honum skal varið til þess að koma upp „Þjóðleikhúsi“ í Reykjavík og til að styðja sjónleika, sem sýndir verða að staðaldri í því húsi. Stjórn þessa sjóðs hafa á hendi þrír menn, valdir af kirkju- og kenslumálaráðherra, úr hóp þeirra manna, sem vænta má, að kunnugastir sjeu leikment. Nefnd þessi starfar ókeypis. Auk þess að ávaxta þjóðleikhússjóðinn skal nefndin hafa með höndum allan undirbúning undir byggingu leikhússins. Kirkju- og kenslumálaráðherrann hefir eftirlit með störfum nefndarinnar.

Ríkið leggur til ókeypis lóð á Arnarhólstúni.

7. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, frá 50—500 kr., og skal farið með þau mál, sem út af þeim rísa, sem opinber lögreglumál.

8. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1927, og eru með þeim úr lögum numin ákvæði laga nr. 34, 22. nóv. 1918, og reglugerða, sem á þeim lögum eru byggðar, að því leyti, sem þau fyrirmæli snerta kaupstaði, sem hafa 1500 íbúa eða fleiri.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfríhöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

LANDSKIFTALÖG.

57

31. maí

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt 6. gr. laga, dags. í dag, um breyting á lögum nr. 43, 10. nóv. 1913 (Landskiftalög), höfum látið færa meginmál þeirra inn í aðallögin frá 1913, og gefum þau hjermeð út sem landskiftalög.

1. gr.

Eftir lögum þessum geta komið til skifta að nokkru eða öllu leyti heimalönd sveitajarða og afrjettarlönd, sem jöfnum höndum eru notuð til vetrararbeitar, tún, sáðreitir, engi, landsnyttjar aðrar og hlunnindi, svo og mannvirki, sem tvö eða fleiri býli hafa til samnota og ekki hefir verið áður skift til eignar eða afnota, svo sannað verði eða viðurkent af öllum eigendum.

Nú er túni, sáðreitum, slægjum eða öðrum landsnyttjum á sameignarjörð áður skift, og hafa skiftin ekki verið staðfest samkvæmt 10. eða 13. gr. þessara laga, og má þá krefjast skifta að nýju, að svo miklu leyti, sem þau geta gert hagkvæmara skipulag á hverri eign fyrir sig og eru í samræmi við ákvæði 6. gr. 2. málsl., 7. gr. og 8. gr.; þó skal þess gætt að raska ekki hlutföllum ræktaðs lands, nema samþykki aðilja komi til.

2. gr.

Hver einstakur eigandi eða umráðamaður jarðar, jarðarparts eða landsnyttja getur krafist skifta samkvæmt lögum þessum. Skiftin skulu vera til fullrar eignar og ætíð miðuð við viðurkend og á lögmætan hátt staðfest eignahlutföll lands og landsnyttja, er skifta á. Skal ekki aðeins farið eftir stærð lands að flatarmáli, heldur og gæðum þess og verðmæti á hverjum stað. Eigi má þó staðbundin skifti gera á námarjetti, þar með talið mótak, veiði í vötnum eða sjó, selveiði, fuglaveiði með háf eða skotum, reka, vergögnum, lóðagjöldum, beitutekju, þörungum föstum og lausum og fjörubeit, nema samþykki allra eigenda komi til.

Nú hafa eignahlutföll á sameignarjörð breyst við jarðamat (endurmat) fyrir misjafna ræktun eða aðrar verklegar framkvæmdir eigenda eða ábúanda, og breytast þá eigi fyrir það eignahlutföll óskifts lands eða landsnyttja.

Nú er ágreiningur um eignahlutföll óskifts lands eða landsnyttja og næst ekki samkomulag. Verður þá eigi úr því skorið nema með dómi.

57 Um umráð og notkun vatns og fallvatna, svo og um girðingar 31. maí fer eftir almennum lögum.

3. gr.

Úttektarmenn skulu vera matsmenn og gera skiftin hver í sínu umdæmi. Ef úttektarmaður er hindraður, við málið riðinn eða nákominn aðiljum, kveður sýslumaður annan í hans stað. Sýslumaður skal og kveðja oddamann til skiftagerða. Skal hann vera formaður matsmanna, stýra skiftum og annast bókun skiftagerðar. Meiri hluti atkvæða ræður úrslitum.

Matsmenn fá þóknun fyrir skifti eftir 6. og 7. gr. laga nr. 64, 14. nóv. 1917. Oddamaður fær þó $\frac{1}{6}$ hlut hærri þóknun að öllu sam-
anlögðu en hinir.

4. gr.

Þegar skifta skal landi eða landsnytjum, skal bjóða öllum eigendum og öðrum þeim, er notkunarrjett hafa á því, er til skifta getur komið, að vera við skiftin og gefinn kostur á að upplýsa málið fyrir matsmönnum, en gætt skal þess, að matsstörfin dragist ekki fyrir það lengur en nauðsyn krefur. Hið sama gildir og við yfirmat, en ekki skulu þeir þó viðstaddir, er matsmenn eða yfirmatsmenn ræða milli sín úrslit skiftanna eða ráða þeim til lykta.

Hver sá eigandi, sem er óánægður með skiftin, getur heimtað yfirmat. Rjett til að heimta yfirmat hefir einnig hver veðhafi í eign þeirri, er skift er, um eitt ár frá því að sýslumaður hefir tilkynt honum skiftin.

5. gr.

Sýslumaður skal dómkveðja 4 menn óvilhalla til að framkvæma yfirmat, en sjálfur skal hann vera formaður þeirra og stýra matinu. Heimilt er honum þó að kveðja annan í sinn stað. Yfirmatsmenn fá í dagpeninga og fæðispeninga 7 krónur og ferðakostnað eftir reikningi. Úrskurðar sýslumaður reikninga yfirmatsmanna; þó má skjóta úrskurði hans undir fullnaðarúrskurð dómsmálaráðuneytisins, er úrskurðar reikninga hans sjálfs.

Kostnað við skifti greiði sá, er þeirra beiðist, ef skiftatilaun verður árangurslaus sökum vanheimilda, svo og við yfirmat, ef engin breyting er gerð á skiftum; ella skiftist allur kostnaður á eigendur að tiltölu við eignahlutföll þess, er skiftin ná til.

6. gr.

Áður en skifti byrja, skulu úttektarmenn eða matsmenn rannsaka, hvort land það, er skifta skal, sje með löglegum landamerkjum aðgreint frá landi nærliggjandi jarða. Sjeu landamerki krókótt og óhagkvæm,

skulu úttektarmenn reyna með samkomulagi að fá rjetting þeirra. Leita 57
skulu þeir og upplýsinga um rjettindi þau og skyldur, er sameignar- 31. maí
landinu fylgja eða nokkrum hluta þess.

7. gr.

Skifta skal landi þannig, að land hverrar jarðar eða jarðarparts verði sem mest í samhengi. Verði þessu ekki við komið, skal tilgreina ástæður fyrir því.

8. gr.

Nú hefir eigandi ræktað hluta úr óskiftu sameignarlandi, og hefir eigi verið samið um, að hann skuli vera sjerstök eign hans, og skulu þá úttektarmenn við skiftin láta hann halda þessu landi, móti því, að hinir sameigendurnir fái hver um sig að tiltölu samsvarandi hluta af óræktuðu landi í sameigninni. En verði því ekki við komið, og hljóti einhver hluti hins ræktaða lands að koma til skifta, þá skal honum heimilt að kaupa þann hluta eftir mati úttektarmanna.

9. gr.

Nú liggja tún- eða engjavegir yfir landið, eða nauðsynlegt þykir, að slíkir vegir verði þar lagðir, og skal þá í skiftagerðinni ákveðið um notkunarrjett hvers einstaks landeiganda á þeim, um viðhaldskostnað og vegagerðar, svo og hvar nýir vegir skuli liggja.

Nú er land að einhverju leyti undirorpið hættu af vatnságangi, skriðufalli, sandfoki eða uppblástri, skal þá við skiftin taka sjerstakt tillit til slíkrar hættu, og um leið, ef unt er, koma á samningum um það, hver vera skuli aðstaða eigendanna innbyrðis um varnir gegn þessari hættu, eða aðgerðir á slíkum skemdum, er fyrir koma, eftir að landinu er skift.

Ef svo stendur á, að mýri eða votlend landspilda, sem þarfnast framræslu, er í hinu óskifta landi, skulu þeir, sem skiftin gera, sjá fyrir því, að þau geti á engan hátt hindrað framkvæmd framræslunnar.

10. gr.

Skiftagerðir eftir lögum þessum skal rita í bók, er sýslumaður löggildir, og greiðist verð bókarinnar úr sýslusjóði.

11. gr.

Þegar landi hefir verið skift samkvæmt lögum þessum, skulu úttektarmenn eða matsmenn láta setja glögg merki fyrir því, hvernig þeir hafa skift landinu. Eru landeigendur skyldir að gera þau. Í skiftagerðum skal lýsa merkjum þessum og afstöðu þeirra svo greinilega, að ekki verði um vilst.

12. gr.

Úttektarmenn skulu skifta til afnota slægjum í sameiginlegu

57 beitolandi milli ábúenda, ef einhver óskar þess; kostnaðinn greiði þeir 31. maí allir eftir jarðastærð.

13. gr.

Landeigendum er frjálst að skifta sjálfir landi milli sín, ef þeim kemur saman um það öllum, og leiguliðar og aðrir, er notkunarrjett hafa á landinu, og skiftin snerta hagsmunalega, gefa samþykki sitt til þess. Um slík skifti skal skrá greinilega skiftagerð. Skal í henni nákvæmlega lýst afstöðu lands þess, er hver um sig hlýtur við skiftin, takmörkum þess og rjettindum öllum, er því fylgja. Geta skal og þess, hver áhrif skiftin hafa á leiguliðaaftot af landi því, er skift var. Skiftagerð þessari skal þinglýsa.

Sje ekki skift að tiltölu rjettri, en einhver eiganda hafi látið af hendi meira verðmæti í landeign eða rjettindum innan sameignarinnar. en hann fjekk á móti, skal líta á það sem afsalað eða selt, og breytist þá skattskylda jarðanna eða jarðarpartanna samkvæmt því.

14. gr.

Meðan skógarhögg og mótak er í sameign í óskiftu landi, má enginn eiganda, án samþykkis allra hinna, nota skóg eða mótak nema til heimilisnota fyrir sjálfan sig.

15. gr.

Par, sem tveir eða fleiri menn hafa sambeit í óskiftu landi, má enginn þeirra nota beitina, nema eftir ítölu á móts við sameigendur sína, er metin sje af úttektarmönnum.

Ítölu skal meta eftir jarðardýrleika, og jarðarstærð, og skal sá vera grundvöllur matsins, hve mikinn fjenað má í högum hafa, án þess örtröð verði.

Nú hefir einhver sambeitareigenda minni fjenað í högum en svarar ítölu hans, en aðrir hafa meir en þeim ber, skulu þeir þá hafa forgangsrjett til, gegn endurgjaldi, að nota ítölurjett þess, sem of fátt hefir, meðan hann notar eigi sjálfur.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Sorgenfrihöll, 31. maí 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson,

AUGLÝSING

um

58

3. júní

leyfi fyrir hlutafjelagið „Hið mikla norræna ritsímaffjelag“ til að starfrækja neðansjávarritsímamann milli Hjaltlands, Færeyja og Íslands.

Samkvæmt samningum milli stjórna Íslands og Danmerkur annarsvegar og hlutafjeldagsins Hins mikla norræna ritsímaffjeldags hinsvegar, hefir 31. júlí 1926 verið gefið út eftirfarandi leyfisbrjef á íslensku og dönsku:

LEYFISBRJEF.

Atvinnumálaráðherrann á Íslandi og ráðherra opinberra verka í Danmörku

Gjöra kunnugt: Að þar sem leyfi það sem nú gildir fyrir hlutafjelagið „Hið mikla norræna ritsímaffjelag“, til þess að stofna og starfrækja neðansjávarritsíma milli Hjaltlands, Færeyja og Íslands er á enda hinn 1. september 1926, þá endurnýjum við, af hálfu Íslands eftir konungsúrskurði, dags. 15. júní 1926 og að fengnu samþykki Alþingis, og af hálfu Danmerkur eftir heimild í lögum nr. 84, 11. maí 1897, um ritsíma og talsíma og að þar til fengnu samþykki ríkisdagsins, eftir beiðni fjeldagsins, leyfi þess til þess að starfrækja áðurnefndan neðansjávarritsíma frá 1. september 1926, með eftirfarandi skilmálum:

1. gr.

Leyfi þetta gildir til 31. desember 1934. Áður sá tími er á enda getur annaðhvort ríkjanna eða fje-

KONCESSION.

Ministeren for offentlige Arbejder i Danmark og Erhvervsministeren i Island.

Gör vitterligt: At da den Aktieselskabet Det Store Nordiske Telegraf-Selskab i sin Tid meddelte Koncession paa Anlæg og Drift af et undersöisk Telegrafkabel mellem Shetlandsöerne, Færöerne og Island udlöber den 1. September 1926, saa meddeler vi efter Selskabets derom fremsatte Andragende for Danmarks Vedkommende i Henhold til Lov nr. 84 af 11. mai 1897 om Telegrafer og Telefoner og med Rigsdagens dertil givne Samtykke og for Islands Vedkommende i Medför af kongelig Resolution af 15. Juni 1926 og med Altingets dertil givne Samtykke, bemeldte Selskab fornyet Koncession paa fortsat Drift fra den 1. September 1926 at regne af det fornævnte Kabel paa fölgende Vilkaar:

§ 1.

Nærværende Koncession er gældende indtil den 31. December 1934. Forinden den Tid kan den af

58 lagið sagt því upp með árs fyrirvara
3. júní frá næstu áramótum. Slík uppsögn
getur þó ekki valdið brottfalli leyfisins
fyr en 1. janúar 1930 og síðan aðeins
annaðhvorn 1. janúar.

2. gr.

Þegar leyfistíminn er á enda getur
leyfið fengist endurnýjað. Ísland og
Danmörk eiga rjett á, ef ríkin óska,
að sæsíminn sje framseldur þeim til
eignar endurgjaldslaust, þegar svo
stendur á sem hjer segir:

Ef fjelagið segir upp leyfinu fyrir
en 1934, samkvæmt 1. gr., eða ef það
óskar ekki að leyfistímanum loknum
að fá leyfið endurnýjað með óbreyttum
skilmálum og með símagjöldum, sem
stjórnir þær, er leyfið hafa veitt, eru
sammála um að telja hæfileg — í því
sambandi er það tekið fram, að kostnaður
fjelagsins af kaupum og lagningu sæsímans
telst að fullu greiddur með framlagi
ríkjanna á fyrri leyfistímanum — eða ef
fjelagið brýtur leyfið af sjer.

Ef annaðhvort ríkjanna vill ekki eiga
þátt í að taka við sæsímanum til eignar,
á hitt ríkið rjett á að fá hann til eignar
að nokkru eða öllu leyti.

3. gr.

Meðan leyfið stendur, fær fjelagið
allar tekjur af sæsímanum. Gjöldin fyrir
notkun sæsímans eru ákveðin samtímis
samningnum um leyfisbrjef þetta, og verður
þeim ekki breytt meðan leyfið stendur nema
með samningi milli fjelagsins og stjórna
ríkjanna.

en af Staterne eller af Selskabet opsiges
med et Aars Varsel til den 1. Januar;
saadan Opsigelse kan dog tidligst finde
Sted til den 1. Januar 1930 og derefter
kun til hveranden 1. Januar.

§ 2.

Naar Koncessionen er udlöben, vil den
kunde fornyes. Danmark og Island er
berettiget til, saafremt de ønsker det, at
fordre sig Kablet overdraget uden
Vederlag i følgende Tilfælde:

Saafremt Selskabet forinden 1934 opsiges
Koncessionen i Henhold til § 1, eller
saafremt Selskabet ved Koncessionens
Udløb ikke ønsker at faa Koncessionen
fornyset paa uforandrede Vilkaar og med
Takster, som de koncessionsgivende
Regeringer enes om at finde passende —
i hvilken Henseende bemærkes, at Selskabets
Udgifter til Kablets Anskaffelse og
Udlægning betragtes som amortiserede
gennem Regeringstilskudene i første
Koncessionsperiode — eller saafremt
Koncessionen erklæres forbrudt.

Ønsker den ene af Staterne ikke at
deltage i Overtagelsen af Kablet, er den
anden Stat berettiget til helt eller delvis
at overtage dette.

§ 3.

I Koncessionstiden oppebærer Selskabet
alle af Kablets Drift flydende Indtægter.
Taksterne for Kablets Benyttelse er
fastsatte samtidig hermed og kan i
Koncessionstiden kun ændres ved
Overenskomst mellem Selskabet og
Regeringen.

4. gr.

Fjelagið sjer um starfrækslu sæsimans í Færeyjum, Danmörku að kostnaðarlausu.

Starfræksla sæsimans á Íslandi er í höndum símastöðvar, sem íslenska ríkið heldur uppi og skipar íslenska stjórnin starfsmenn á þeirri stöð. Hafa þeir á hendi eftir nánara samkomulagi við fjelagið, þær mælingar á sæsimanum, sem nauðsynlegar eru eftir venjum fjelagsins. Með samningi milli stjórnarinnar og leyfishafa verður ákveðið, hvaða greiðslu leyfishafa ber að inna af hendi vegna þessarar starfrækslu.

5. gr.

Meðan leyfið stendur ber fjelagið allan kostnað, sem stafar af viðhaldi sæsimans. Ef sæsiminn skemmist eða slitnar, er fjelagið skylt til, svo fljótt sem unt er, að gera ráðstafanir til þess að bæta það, sem aflaga fór. Stjórnir þær, sem leyfið veita, eiga enga kröfu til skaðabóta vegna tekjurýrnunar, er stafar af, að sæsimanum er áfátt. Slit eða bilun á símalínunni milli landtökustaðar sæsimans og Reykjavíkur lætur íslenska stjórnin endurbæta eins fljótt og unt er.

Ekki á leyfishafi undir neinum kringumstæðum kröfu til skaðabóta fyrir tekjurýrnun vegna bilana á símalínum þeim eða stöðvum, sem eru í sambandi við sæsimann.

§ 4.

Betjeningen af Kablet paa Færøerne sker ved Selskabets Foranstaltning uden Udgift for Danmark.

Betjeningen af Kablet i Island sker paa islandsk Statstelegrafstation ved det af den islandske Regering antagne Telegrafpersonale, som ogsaa, efter nærmere Aftale med Selskabet, foretager de efter dettes almindelige Praksis fornødne Maalinger af Kablet. Det fastsættes ved Overenskomst mellem Regeringen og Koncessionshaveren, hvilke Ydelser Koncessionshaveren i den Anledning vil have at udrede.

§ 5.

I Koncessionstiden afholder Selskabet alle med Kablets Vedligeholdelse og Drift forbundne Omkostninger. Indtræffer der Fejl paa eller Afbrydelser af Kablet, er Selskabet pligtigt til hurtigst muligt at træffe Foranstaltninger til Fejlens Afhjælpning. De Koncessionsgivende Regeringer har intet Krav paa Erstatning for Indtægtsforringelse fra Fejl paa Kablet. Afbrydelser eller Fejl, der maatte indtræffe paa Telegrafledningen mellem Kablets Landingssted og Reykjavik, vil af den islandske Regering blive afhjulpne hurtigst muligt.

For Indtægtsforringelse ved Kablets Drift, der skyldes Forstyrrelser paa de i Forbindelse med Kablet staaende Landlinier eller Stationer, har Koncessionshaveren under ingen Omstændigheder noget Krav paa Erstatning.

58

3. júní

6. gr.

Leyfishafi getur því aðeins fram-selt öðrum rjett sinn eftir leyfi þessu, að stjórnir þær, sem það hafa veitt, samþykki. Slíkt samþykki þarf einnig, ef núverandi leyfishafi, Hið mikla norræna rit-símafjelag, skyldi óska að breyta þjóðerni eða flytja aðsetur sitt frá Kaupmannahöfn í annað lögsagn-arumdæmi.

7. gr.

Á leyfistímanum má ekki veita neinum öðrum en fjelaginu rjett til símalagningar eða annara raf-magnssambanda, sem ætluð eru til almenningsnota, milli Íslands og Færeyja eða milli Íslands og Færeyja og annara hluta Norður-álfu. Aftur á móti er leyfi þetta ekki því til fyrirstöðu, að reistar sjeu á Íslandi og í Færeyjum loft-skeytastöðvar til sambands við skip á sjó úti.

Blaðaskeyti, — þar með talin frjettaskeyti, sem send eru þráðlaust og ekki ætluð einstökum mönnum, — veðurskeyti og skeyti til og frá Grænlandi, má þó afgreiða til og frá loftskeytastöð á Íslandi, sem ís-lenska stjórnin byggir og rekur. Einnig má slík loftskeytastöð annast öll firðskeytaviðskifti, þegar sæ-síminn er slitinn, ef styrjöld ber að höndum og annars þegar svo sjer-staklega stendur á, að fjelagið telur sjer ekki fært að koma símskeyt-um áfram hindrunarlaust. Ennfrem-ur má einstaka sinnum senda skeyti

§ 6.

Koncessionshaveren kan kun med de koncessionsgivende Regeringers Samtykke overdrage nærværende Koncession til andra. Saadant Samtykke er ogsaa nødvendigt, hvis den nuværende Koncessionshaver, Det Store Nordiske Telegraf-Selskab, skulde ønske at forandre Selskabets Nationalitet eller flytte sit Sæde fra Kjöbenhavn og henlægge det under anden Jurisdiktion.

§ 7.

I Koncessionstiden skal der ikke kunne gives nogen anden end Selskabet Koncession paa Kabler eller andre til offentligt Brug bestemte elektriske Forbindelsesmidler mellem Island og Færøerne indbyrdes eller mellem Island og Færøerne og nogen Del af Europa. Derimod skal nærværende Koncession ikke være til Hinder for, at der paa Island og Færøerne oprettes traadløse Telegrafstationer til Udveksling af Telegrammer med Skibe i Søen.

Pressetelegrammer, herunder traadløse Nyhedstelegrammer uden Enkeltmandsadresse og meteorologiske Telegrammer samt Telegrammer til og fra Grönland kan dog besörges til og fra en af den islandske Regering anlagt og drevet Radiotelegrafstation paa Island, ligesom hele Telegrafkorrespondancen kan henlægges til en saadan Radiotelegrafstation, naar Kablet er afbrudt og i Krigstilfælde samt under andre ekstraordinære Forhold, hvor Selskabet ikke ser sig i Stand

til og frá slíkri stöð, ef ókeypis er og ekki meira en svo að telja megi fjárhagslega þýðingarlaust. Sömu rjettindi til þráðlausra skeytasendinga, sem Ísland hefir eftir þessari grein, hefir Danmörk einnig að því er kemur til Færeyja.

8. gr.

Þeir starfsmenn, sem skipaðir verða til þess að rækja símastöðina í Þórshöfn, skulu hafa rjett innborinna manna í Danmörku. Þeir skulu vinna heit það, um að gæta þagnarskyldunnar, sem fyrirskipað er dönskum símamönnum, og skulu hlíta hegningarákvæðunum í 18. gr. laga 11. maí 1897.

9. gr.

Stjórnir þær, sem leyfið veita, áskilja sjer rjett til þess að hætta að nota sæsímam þegar þörf er á því, vegna almennings öryggis, án þess að fjelagið eigi skaðabótakröfu af því.

10. gr.

Eftir lok hvers reikningsárs er fjelaginu skylt að senda atvinnu-málaráðuneytinu íslenska og ráðuneyti opinberra verka reikning yfir tekjur og gjöld sæsímans hið liðna reikningsár.

til at befordre Korrespondancen uhindret.

58
3. júní

Endvidere kan i Undtagelsestilfælde uden økonomisk Betydning ogsaa andre Telegrammer besörges gebyrfrit over den nævnte Radiotelegrafstation. De samme Rettigheder, som i denne Paragraf er tillagt Island med Hensyn til Radiobesörgelsen, tilkommer ogsaa Danmark for saa vidt angaar Færøerne.

§ 8.

De Personer, der ansættes til Kablets Betjening paa Stationen i Thorshavn, skal have dansk Indfødsret. De skal aflægge det for danske Telegraftjenestemænd foreskrevne Løfte paa Overholdelse af Telegrafhemmeligheden og er underkastede Straffebestemmelserne i Lov af 11. Maj 1897, § 18.

§ 9.

De koncessionsgivende Regeringer forbeholder sig Ret til at standse Trafiken paa Kablet af Grunde, der vedrører den offentlige Sikkerhed, uden at der i den Anledning af Selskabet skal kunne rejses noget Krav paa Erstatning.

§ 10.

Efter hvert Regnskabsaars Udgang vil der af Selskabet være at tilstille Ministeriet for offentlige Arbejder og det islandske Erhvervsministerium en Opgørelse over Kablets Indtægter og Udgifter i det forløbne Regnskabsaar.

58

11. gr.

3. júní

Ef ágreiningur rís um skilning á leyfisbrjefi þessu, er fjelaginu skylt að hlíta þeim úrskurði, sem stjórnir þær, er leyfið veita, eru sammála um, en annars ber að vísa deilumálum til dómstólanna.

Haldi fjelagið ekki þær skuldbindingar, sem því eru lagðar á herðar í leyfisbrjefi þessu, geta stjórnir þær, er leyfið veittu, svipt það leyfinu.

§11.

Skulde der opstaa Uenighed om Fortolkningen af nærværende Koncession, er Selskabet underkastet den Afgørelse, som de koncessionsgivende Regeringer maatte være enige om, hvorimod Tvivlsspørgsmaal i andre Tilfælde henvises til Domstolene. Overholder Selskabet ikke de det i nærværende Koncession paalagte Forpligtelser, kan Koncessionen af de koncessionsgivende Regeringer erklæres for forbrudt

Reykjavík, 31. júlí 1926.

Köbenhavn, den 31. Juli 1926.

*Magnús Guðmundsson.**J. Friis Skotte.*

Vigfús Einarsson.

J. Jansen.
Fm.

Kaupmannahöfn, 31. júlí 1926.

Reykjavik, den 31. Juli 1926.

*J. Friis Skotte.**Magnús Guðmundsson.*

J. Jansen.
Fm.

Vigfús Einarsson.

Þetta birtist hjermeð.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 3. júní 1927.

Magnús Guðmundsson.

Vigfús Einarsson.

AUGLÝSING

um

59

26. ágúst

Samkomulag

milli Íslands og Danmerkur um ívilnun í tekju- og eignarskatti til ríkisins handa þeim mönnum, sem greiða eiga skatt samtímis á báðum stöðum.

Overenskomst

mellem den danske og den islandske Regering angaaende Lempelser i Beskatningen af Indkomst og Formue til Staten i Tilfælde af Dobbeltbeskatning.

Samkvæmt ákvæðum bæði íslenskra og danskra skattalaga getur svo farið, að ríkisborgarar landa þessara verði að sæta skattaálagningu á atvinnu sína og eign í báðum ríkjum, þannig að þeir verði að svara skatti af sömu tekjum og sömu eignum að einhverju leyti eða öllu í báðum löndum samtímis, annaðhvort vegna þess, að sami skattþegn telst eiga lögheimili bæði á Íslandi og í Danmörku, eða einkanlega vegna þess, að ríkisborgarar heimilisfastir í öðru landinu eiga fasteign í hinu eða reka atvinnu þar.

Til þess að draga úr ósanngirni þeirri, er slíkri tvísköttun fylgir, eru eftirfarandi ákvæði sett:

1. gr.

Nú er íslenskur ríkisborgari eða danskur skyldur að svara skatti bæði á Íslandi og í Danmörku af öllum eignum sínum og tekjum vegna þess að hann á lögheimili í báðum ríkjum, og getur hann þá krafist þess, að tekju- og eignar-

Efter Bestemmelserne saavel i den danske som i den islandske Skattelovgivning vil det kunne forekomme, at de nævnte Landes Statsborgere er undergivet Beskatning af Deres Indkomst og Formue i begge Riger, saaledes at samme Indkomst og samme Formuemasse er beskattet — helt eller delvis — for samme Tidsrum i begge Lande, enten fordi paagældende Skatteyder maa anses for at have fast Bopæl saavel i Danmark som i Island eller navnlig derved, at Statsborgere med Bopæl i det ene Land ejer fast Ejendom eller driver Erhvervsvirksomhed i det andet.

For at mildne den med saadan Dobbeltbeskatning forbundne Haardhed fastsættes herved følgende Regler:

§ 1.

I Tilfælde, hvor en dansk eller islandsk Statsborger som Følge af fast Bopæl saavel i Danmark som i Island er undergivet Beskatning af sin fulde Indkomst og Formue i begge Riger, kan han forlange, at den ham i hvert af Rigerne paa-

59 skattur sá, er honum er gert að stgreiða í hvoru landinu fyrir sig, verði færður niður um helming, þó svo að niðurfærslan í landinu, þar sem hærri skattinn skal greiða, nemi ekki meiru en allur sá skattur, er hann hefir greitt í hinu landinu, eins og hann verður eftir niðurfærslu þá, sem hjer segir.

2. gr.

Nú á íslenskur ríkisborgari eða danskur, sem á lögheimili í öðru ríkjanna, fasteign í hinu eða rekur þar atvinnu og er því skyldur að greiða skatt af eign og atvinnu í báðum löndum, og skal þá því ríkinu, þar sem eignin er eða atvinnan er rekin, vera heimilt að heimta að fullu þann skatt, sem þar hefir verið á aðilja lagður. En í heimalandi aðilja skal færa niður þann skatt, sem honum er gert að greiða þar, enda skal niðurfærslan venjulega svara til skatts þess, sem aðili hefir greitt af eign sinni og tekjum í hinu landinu, en má þó aldrei nema meiru en helmingi af skatti þeim, er honum var gert að greiða í heimalandinu.

3. gr.

Ef danskur ríkisborgari, sem skattskyldur er orðinn á Íslandi vegna búsetu þar, flyst þaðan búferlum, þá er skattskyldu hans þar lokið að liðnu því skattmissiri, er hann fluttist brott.

Með samsvarandi hætti lýkur skattskyldu íslensks ríkisborgara,

lignede Indkomst- og Formueskat til vedkommende Stat nedsættes til Halvdelen, dog at Nedsættelsen i det Land, hvor Skatten er størst, ikke kan overstige det fulde Beløb af den af ham i den anden Stat betalte Skat, saaledes som denne bliver efter her omhandlede Nedsættelse.

§ 2.

I Tilfælde, hvor en dansk eller islandsk Statsborger med fast Bopæl i det ene af Rigerne ejer fast Ejendom eller driver Erhvervsvirksomhed i det andet og følgerig er undergivet Beskatning af Indkomst og Formue i begge Lande, skal den Stat, hvor Ejendommen er beliggende, eller Virksomheden drives, bevare Ret til fuldt ud at opkræve den der paalignede Skat, medens der i det Land, hvor den paagældende har fast Bopæl, skal gives ham en Nedsættelse i den ham der paalignede Skat. Denne nedsættelse skal ordentligvis svare til den i det andet Land af paagældende Indkomst- eller Formueandel betalte Skat, men kan dog ikke overstige Halvdelen af den ham i Bopælslandet paalignede Skat.

§ 3.

Naar en dansk Statsborger, der som Følge af fast Bopæl i Island er bleven skattepligtig til den islandske Stat, opgiver sin faste Bopæl der i Landet, ophører hans Skattepligt med Udløbet af det Skattehalvaar, i hvilket Bortflytningen finder Sted.

er átt hefir lögheimili í Danmörku, en sleppir því, til danska ríkisins.

4. gr.

Nú dvelst íslenskur ríkisborgari eða danskur, sem lögheimili á í heimalandi sínu, um stundarsakir í hinu landinu til náms eða til að frama sig að öðru leyti í sjergrein sinni eða list, enda sje því ekki samfara atvinnustarfsemi, og verður hann þá ekki skattskyldur fyrr en eftir eins árs dvöl, þannig að honum verður gert að greiða þar skatt frá upphafi næsta skattmissiris að þeim fresti liðnum.

5. gr.

Sækja skal um ívilnanir þær, er í samkomulagi þessu greinir, beint til æðstu stjórnarvalda viðkomandi lands, þeirra er með skattmál fara án þess að íhlutun fyrirsvarsmanna annars ríkisins í hinu komi til — í Danmörku til skattmáladeildar fjármálaráðuneytisins og á Íslandi til fjármálaráðuneytisins þar.

Stjórnarvöld þessi úrskurða mál þessi þá er nægar sönnur liggja fyrir þeim um það, að skattur hafi verið á aðilja endanlega lagður og að hann hafi verið greiddur, og verða úrskurðir þessir ekki bornir undir dómstóla.

6. gr.

Akvæði samkomulags þessa taka fyrst til greiddra skatta, er lagðir hafa verið á fyrir skattaárið 1926/27 og gilda fyrst um sinn 5 skatt-

Paa tilsvarende Maade bortfalder Skattepligten til den danske Stat for en islandsk Statsborger, der har haft fast Bopæl i Danmark, men atter opgiver sin Bopæl der.

§ 4.

Naar en dansk eller islandsk Statsborger med Bevarelse af sin Bopæl i Hjemlandet tager midlertidigt Ophold i det andet Land af Helbredshensyn, i Studieøjemed eller af Hensyn til anden faglig eller kunstnerisk Uddannelse, hvormed ikke er forbunden Udøvelse af Næringsvirksomhed, indtræder Skattepligten først efter 1 Aars Ophold, saaledes at Skatteansættelse der finder Sted fra Begyndelsen af det paafølgende Skattehalvaar.

§ 5.

De i nærværende Overenskomst omhandlede Nedsættelser gives efter Ansøgning direkte til vedkommende Lands centrale Skattemyndighed uden diplomatisk Mellemskomst, for Danmarks Vedkommende Skattedepartementet i København, for Islands Vedkommende Finansministeriet i Reykjavik.

Disse Myndigheder træffer deres Afgørelse efter stedfunden behørig Dokumentation for de endelig paalignede og betalte Skattebeløb, deres Afgørelse er endelig og kan ikke undergives Domstolenes Prøvelse.

§ 6.

Nærværende Overenskomst finder første Gang Anvendelse med Hensyn til den for Skatteaaret 1926/27 paalignede og betalte Skat

59 ár, að skattárinu 1930/1931 með-
26. ágúst töldu.

Þessu til staðfestu hafa undirrit-
aðir, að þar til fengnu konunglegu
umboði, undirritað samkomulag
þetta og sett við innsigli sín.

og gælder foreløbig for 5 Skatte-
aar til og med Skatteaaret 1930/
1931.

Til Bekræftelse heraf har Un-
dertegnede, efter dertil meddelt
kongelig Bemyndigelse, underskre-
vet nærværende Overenskomst og
forsynet den med deres Segl.

Gert í tveim eintökum í
Kaupmannahöfn, þ. 11. ágúst 1927.

Udfærdiget in duplo i
Köbenhavn, den 11. August 1927.

Sveinn Björnsson.

Statsministeriet
Th. Madsen-Mygdal.

Þetta er hjermeð gert almenningi kunnugt.
Forsætisráðherrann, 26. ágúst 1927.

Jón Þorláksson.

60

27. ágúst

TILSKIPUN

um

stjórn gjafasjóðs Jóns Þorkelssonar Skálholtsrektors
(Þorkiliisjóðs).

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og
Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi,
Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldenborg,

Gjörum kunnugt: Samkvæmt 6. gr. laga nr. 17, 3. okt. 1903,
um aðra skipun á æðstu umboðsstjórn Íslands, viljum Vjer
gjöra svofelda breytingu á tilskipun nr. 12, 23. ágúst 1904, að
því er snertir gjafasjóð Jóns Þorkelssonar Skálholtsrektors, að
honum verði stjórnað eins og hjer segir:

1. gr.

Í stjórn gjafasjóðs Jóns Þorkelssonar Skálholtsrektors (Thor-
kiliisjóðs) eiga sæti 3 menn, sem dóms- og kenslumálaráðherra skip-
ar. Skal einn þeirra vera æðsti yfirmaður Oddfellowreglunnar á Ís-
landi og annar Oddfellow, sem hann nefnir til og ráðherra samþykk-
ir, en hinn þriðja velur ráðherra.

2. gr.

Ráðherra er heimilt að setja stjórn sjóðsins þær reglur, er
þurfa þykir.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Marselisborg, 27. ágúst 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Magnús Guðmundsson.

REGLUGJÖRÐ

fyrir

61

7. oktbr.

veðdeild Landsbankans í Reykjavík um útgáfu á 7. flokki (seriu) bankavaxta-brjefa samkvæmt lögum nr. 26, 15. júní 1926, um útgáfu nýrra flokka (seria) bankavaxtabrjefa, og lögum nr. 21, 31. maí 1927 um breyting á og viðauka við þau lög.

1. gr.

Tilgangur veðdeildarinnar er að veita lán um langt árabíl gegn veði í fasteignum og gegn tryggingu í eignum og tekjum bæjar-, sýslu- og sveitar-fjelaga.

Fyrstu 4 árin eftir að veðdeildarflokkur er settur á stofn, samkvæmt lögum þessum, veitist tillag til hinna nýju flokka veðdeildarinnar úr ríkissjóði 8000 kr. á ári, og skiftist tillag þetta hlutfallslega jafnt milli veðdeildar-flokkanna eftir stærð þeirra.

2. gr.

Veðdeildin gefur út skuldabrjef, sem hljóða á handhafa (bankavaxta-brjef) sem má nafnskrá í bókum hennar, og verða þau kölluð 7. flokkur (seria) bankavaxtabrjefa hennar. Öll upphæð þeirra má ekki fara fram úr 4 miljónum króna. Upphæð bankavaxtabrjefanna skal talin í gjaldgengum peningum, og skulu brjefin samin eftir fyrirmynd, er bankastjórnin ákveður. Fjármálaráð-herra og bankastjórar Landsbankans rita undir þau. Í bankavaxtabrjefunum skal vera útdráttur úr reglugjörð þessari að minsta kosti á íslensku og dönsku. Upphæðir þeirra skulu vera 5000, 1000, 500 og 100 kr. og skal hver flokkur hafa sjerstakt bókstafseinkenni, og hvert vaxtabrjef vera tölusett. Telja má upphæðir bankavaxtabrjefanna einnig í útlendri mynt samhliða íslensku krónumyntinni. Ásamt bankavaxtabrjefunum skal afhenda stofna (talons) með vaxtamiðum til 20 ára að minsta kosti, og þegar hinn síðasti liður þeirra er fallinn í gjalddaga og innleystur, skal gefa út nýjan stofn með vaxtamiðum jafnframt og hinum eldra stofni er skilað aftur.

Aldrei má gefa meira út af bankavaxtabrjefum, en sem nemur fjárlæð þeirri, er veðdeildarflokkurinn á í veðskuldabrjefum.

3. gr.

Auk veðskuldabrjefa þeirra, sem veðdeildarflokkurinn fær frá lántak-endum, skal trygging fyrir honum vera:

- 1) Varasjóður veðdeildarflokksins.
- 2) Sameiginleg (solidarisk) ábyrgð lántakenda, er nemi alt að 10% (sbr. 9. gr.).
- 3) Ábyrgð ríkissjóðs.

Ef taka þarf til trygginganna 1—3, skal gera það í þeirri röð, sem að ofan er greint.

61

4. gr.

7. oktbr.

Leggja skal í varasjóð tekjuafgang þann, sem kann að verða samkvæmt árlegum reikningsskilum veðdeildarflokksins.

5. gr.

Af bankavaxtabrjefunum skal á ári hverju svara í vöxtu 5% er greiðist tvisvar á ári, 2. janúar og 1. júlí, með helmingi upphæðar í hvort skifti, gegn afhendingu vaxtamiðans. Vaxtamiðar, sem fallnir eru í gjalddaga, skulu innleystir við Landsbankann í Reykjavík, og við þá banka erlendis, er bankastjórnin ákveður og auglýsir með 3 mánaða fyrirvara í Lögbirtingablaðinu, í Ríkistíðindunum í Kaupmannahöfn og í öðrum samsvarandi blöðum erlendis, þar sem ætla má að brjefin sjeu í umferð. Sömuleiðis skulu vaxtamiðarnir gjaldgengir til lúkningar sköttum og öðrum gjöldum til ríkissjóðs, og skulu gjaldheimtumenn ríkissjóðs innleysa þá, ef þeir hafa fje fyrir hendi, er greiðast á í ríkissjóð.

6. gr.

Veðdeildarflokkurinn er undanþeginn öllum tekjuskatti, útsvari, stimpilgjaldi og öðrum sköttum. Svo á hann rjett til að fá ókeypis eigna- og veðbókarvottorð, til afnota fyrir sjálfan sig.

7. gr.

Fje veðdeildarflokksins má lána gegn veði í jarðeignum, erfðafestulöndum og húseignum með lóð í kaupstöðum og verslunarstöðum, en gegn veði í húseignum því aðeins, að þær sjeu vátrygðar í vátryggingarstofnun, er bankastjórnin tekur góða og gilda. Lánsupphæðin má ekki fara fram úr ⅓ af virðingarverði fasteignarinnar.

Þegar veðdeildarflokkurinn tekur jarðir að veði, skal virða jarðarhúsin sjer og jörðina sjer í lagi. Öll önnur hús skal einnig virða sjerstaklega og þau vátrygð, ef verð þeirra á að koma til greina við lánveitingar gegn veði í eigninni.

Heimilt er Landsbankanum, á kostnað lántakenda, að annast vátryggingu á húsum utan Reykjavíkur, sem veðsett eru veðdeildarflokknum að svo miklu leyti, sem hús í sveitum eru eigi í innlendri brunaábyrgð, sem bankastjórnin tekur gilda.

Ef veitt eru bæjarlán, sýslulán eða sveitarlán gegn veði í eignum og tekjum þeirra, þarf samþykki atvinnumálaráðherra til lánveitingarinnar.

8. gr.

Eignir þær, er veðdeildarflokkurinn tekur að veði, skulu tveir óvilhallir menn, dómkvaddir eða tilnefndir af hlutaðeigandi lögreglustjóra, þeir er nauðsynlega þekkingu hafa á slíku, virða á kostnað lánþega. Þó getur stjórn Landsbankans, þegar henni eftir atvikum finst ástæða til þess, sjálf

nefnt til menn þá, er virða skulu. Ennfremur getur hún krafist þess, að hrepps- **61**
nefnd eða bæjarstjórn, er í hlut á, samþykki virðinguna. Eignirnar skal meta ^{7. oktr.}
til þess verðs, sem þær eftir bestu vitund virðingarmanna hafa í kaupum og
sölum, og skal virða þær með kvöðum þeim, er á þeim hvíla, hvort heldur eru
skattar eða afgjöld. Í virðingargjörðunum skal eignunum ítarlega og greini-
lega lýst. Sje það jarðeign, skal tilgreina dýrleika hennar, hve mörg kúgildi
henni fylgi, upphæð afgjaldsins, hlunnindi hennar og kvaðir þær, er á henni
kunna að hvíla. Ennfremur skal taka fram alt það, er lýtur að ásigkomulagi
jarðarinnar í heild sinni, og ræktunarástandi hennar, hvernig viðhaldi bygg-
inga á jörðinni sje varið og önnur sjerstök atvik, er hljóta að hafa áhrif á
verðmæti jarðarinnar, svo sem hvort hún liggur undir skemdum af vatnagangi,
sjávangangi, skriðum, sandfoki o. fl. Þegar virtar eru húseignir, skal nákvæm-
lega lýsa hverri einstakri byggingu, tilgreina stærð hennar, hve mörg herbergi
í henni eru, telja til alt múr- og naglfast, er henni fylgir, svo sem ofna, járn-
eldstór o. fl., efni það er byggingarnar eru byggðar úr, og að svo miklu leyti
sem unt er gæði þess og ennfremur aldur bygginganna og viðhald. Að lokum
skal í virðingargjörðinni tekið fram, hve stór lóð sú sje, er húseigninni fylgir,
og hvernig ásigkomulag hennar sje.

Hafi eignin gengið kaupum og sölum skal kaupverðs hennar getið.

Lántakandi skal að minsta kosti á hverjum 5 ára fresti, meðan lánið
stendur sýna skirteini, sem bankastjórnin tekur gilt, fyrir því að veðið hafi
ekki rýrnað í verði svo að veðdeildarflokknun geti verið nein hætta búin.
Láti lántakandi farast fyrir að senda stjórn Landsbankans þetta skirteini, má
hún láta skoðunargjörð af innanhjeraðsmönnum fara fram á kostnað lán-
takanda.

9. gr.

Lántakendur skulu, auk þess að bera ábyrgð á sínum eigin skuldum,
ábyrgjast sameiginlega (in solidum) skuldbindingar veðdeildarflokks þessa,
þó eigi meira en 10% af því, sem lán þeirra voru á síðasta gjalddaga, áður
en taka þurfti til ábyrgðarinnar, en til hennar má taka hvenær sem varasjóður
flokksins eigi nægir til að standast áfallið tap. Áður en gripið er til ríkissjóðs-
ábyrgðarinnar skal jafna niður á alla lántakendur veðdeildarflokksins auka-
gjaldi til varasjóðs, svo sem þörf er á, alt að 10%, til að bæta skaðann. Niður-
jöfnun á aukagjaldi þessu skal vera í hlutfalli við upphæð lánanna. Eftir
ákvörðun stjórnar Landsbankans má skifta greiðslu þessari niður á fleiri en
eitt ár.

Verði þörf á að grípa til ábyrgðarinnar til að fullnægja skuldbinding-
um veðdeildarflokksins, skal endurborga það án vaxta þegar hagar flokksins
leyfir það.

10. gr.

Eigi má lána nema gegn 1. veðrjetti. Minsta lán, sem veðdeildarflokkur-
inn veitir skal vera 300 krónur, og skulu lán jafnan standa á hundraði króna.

- 61** Lánstíminn má vera alt að 40 árum sje veðið jarðeign, vandað steinsteypuhús, 7. oktr. eða steinhús og alt að 30 árum sje veðið vandað timburhús. Sje lánið bæjar-, sýslu- eða sveitarlán, skal því lokið á eigi lengri tíma en 40 árum.

11. gr.

Lán þau, sem veðdeildarflokkurinn veitir, má hann greiða í bankavaxta-örjefum sínum eftir ákvæðisverði þeirra, en lánþegi hefir rjett til að krefjast, að bankastjórnin annist um að koma þeim í gjaldgenga peninga endurgjalds-laust, ef þess er kostur, en borga verður hann kostnað þann, sem af því leiðir og verðfall. Veðdeildarflokkurinn hefir þó jafnan rjett til að greiða lánin í peningum með þeirri upphæð, sem hann getur fengið fyrir bankavaxtabrjefin, eða á von á að fá fyrir þau, að frádregnum öllum beinum kostnaði. Semja má um sölu bankavaxtabrjefa flokksins fyrirfram í einu eða fleiru lagi, enda samþykki fjármálaráðherra söluverðið.

12. gr.

Til þess að menn geti fengið lán úr veðdeildarflokknum verða þeir að fullnægja þeim skilmálum, er nú skal greina:

- a. Útvega virðingargjörð samkvæmt því, sem segir í 8. gr.
- b. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt afsals- og veðmála-bókunum, um hvort nokkur veðskuld eða önnur eignabönd hvíli á eigninni, og hver þau sjeu, svo það sjáist að þau sjeu eigi því til fyrirstöðu, að eignin geti orðið veðsett veðdeildinni með 1. veðrjetti.
- c. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt embættisbókum hans um, að hlutaðeigandi hafi þinglesna eignarheimild fyrir eigninni, eða sje það eigi unt, þá vottorð hans um að eignin sje vitanlega eign hans.
- d. Sje að ræða um lán hrepps-, sýslu- eða bæjarfjelaga, skal leggja fram samþykki hlutaðeigandi stjórnarvalda til lántökunnar, og skýrslu um efnahag þeirra (fjárhagsreikning).
- e. Útskrift úr fundarbók lánbeiðanda, sem sýni, að löglega hafi verið samþykkt að taka lánið og sje útskriftin staðfest af hlutaðeigandi yfirvaldi.
- f. Vottorð hlutaðeigandi yfirvalds um, hverjir sjeu í sveitarstjórn, sýslunefnd eða bæjarstjórn þeirri, er leitar lánsins.

13. gr.

Hver lántakandi skal greiða 1% af lánsupphæðinni í varasjóð flokksins. Heimilt er lántakanda að greiða lántökugjaldið í tvennu eða fernu lagi, eftir því, er um semst við bankastjórnina. Sje lán endurborgað að öllu leyti áður en lántökugjaldið er að fullu greitt ber að greiða eftirstöðvar lántökugjaldsins um leið og lánið er endurgreitt.

Verði eigendaskifti að fasteign, sem veðsett er veðdeildarflokknum, skal kaupandi, þegar um leið og kaupin gerast, tilkynna veðdeildinni eigendaskiftin.

Heimilt er veðdeildinni við hver eigendaskifti að heimta lánið bergað **61**
aftur að öllu eða nokkru leyti. 7. oktbr.

14. gr.

Vilji einhver, sem keypt hefir veð, taka að sjer skuld við veðdeildarflokkinn, skal hann þegar í stað leita samþykkis bankastjórnar um það. Samþykki hún, að hinn nýi eigandi taki lánið að sjer, skal hann innan 6 mánaða frá kaupdegi sanna eignarrjett sinn fyrir Landsbankastjórninni og taka lánið að sjer.

15. gr.

Lánum þeim, er veðdeildarflokkurinn veitir, má hann eigi segja upp, meðan lánþegi gegnir að öllu skyldum þeim, sem hann hefir undirgengist.

En þá er bankastjórninni heimilt, að telja eftirstöðvar láns komnar í gjalddaga undir eins án uppsagnar, ef eigi er fullnægt einhverju atriði láns-skilmálanna, t. d.:

- Ef ákvæðisgjöld eru eigi greidd á rjettum gjalddaga.
- Ef veðið gengur svo úr sjer, að það eigi lengur er svo tryggjandi, sem vera skal.
- Ef skuldunautur heldur eigi váttrygðum húsum, sem að veði eru, eða vanrækir að senda veðdeildinni kvittun hlutaðeigandi váttryggingarfjelags fyrir iðgjaldinu í tæka tíð.
- Ef á veðið falla eftirstöðvar af sköttum eða gjöldum, er ganga fyrir kröfu veðdeildarinnar, eða nýr kaupandi vanrækir að taka að sjer lán.

16. gr.

Skuldunautar veðdeildarflokksins skulu 1.—14. október ár hvert greiða vexti, afborganir og tillög til stjórnarkostnaðar og varasjóðs í einu lagi með jafnri upphæð á hverjum gjalddaga. Sjerhvert lán, sem veitt er á öðrum tíma árs en nefndum gjalddaga, skal teljast veitt á næst undanförunum gjalddaga, en á næsta gjalddaga á eftir skulu vextir og gjald til stjórnarkostnaðar og varasjóðs þó aðeins takast frá 1. degi þess mánaðar, sem lánið er tekið í, til næsta gjalddaga (1. oktbr.).

Tillag til stjórnarkostnaðar og varasjóðs er $\frac{1}{2}$ af hundraði á ári af upphæð lánsins, eins og hún er fyrir hvern gjalddaga, vextirnir eru 5 af hundraði á ári af höfuðstól þeim, sem í láni er á hverjum tíma.

17. gr.

Á hinum ákveðna gjalddaga má hver lántakandi án undangenginnar uppsagnar greiða aukaafborganir, sem þó standa á hundrað krónum eða endurborga lánið að öllu leyti. Greiðslur þessar má hann lúka með bankavaxta-brjefum 7. veðdeildarflokks eftir ákvæðisverði þeirra. Lögmatar skulu greiðslur þessar teljast, sjeu þær komnar til veðdeildarinnar fyrir 15. október. Á öðrum tímum árs má og borga lán að fullu, ef bankastjórnin samþykkir, þó því aðeins, að það sje veðdeildinni að skaðlausu.

61

7. oktr.

Sjerhver skuldunautur, sem eigi hefir innan 1. nóvember borgað árleg gjöld sín, er hann átti að lúka á næst undangengnum gjalddaga, skal í dráttarvexti af nefndum gjöldum greiða 1 af hundraði fyrir hvern mánuð frá 1. október til borgunardags, og skal sá mánuður, sem komið er fram í, teljast sem heill.

19. gr.

Afborgunum þeim og endurborgunum, er greiddar eru í peningum á hverjum gjalddaga, skal varið til að innleysa bankavaxtabrjef þau, er veðdeildarflokkurinn hefir gefið út, eftir hlutkesti, sem notarius publicus hefir umsjón með, og fram fer í viðurvist tveggja manna; annan kveður ráðherrann til þess, hinn bankastjórnin. Þá er hlutkesti hefir farið fram, skal auglýsa með 9 mánaða fyrirvara tölurnar á bankavaxtabrjefum þeim, er upp hafa komið til innlausnar, og á hverjum gjalddaga þau verði útborguð. Auglýsinguna skal birta þrisvar í blöðum þeim og ritum, er 5. gr. ræðir um. Veðdeildin má og á þann hátt og með þeim fyrirvara, er áður segir, innleysa bankavaxtabrjef flokksins í stærri stíl en hjer segir.

20. gr.

Handhafar eða eigendur bankavaxtabrjefa þeirra, er innleysa skal, geta, gegn því að afhenda þau með vaxtamiðum þeim, er þeim fylgja, fengið útborgaðan höfuðstól þeirra á ákveðnum gjalddaga og er eigi skylt að greiða neina vexti af höfuðstólnum upp frá því. Útborgun fer fram á þeim stöðum, sem nefndir eru í 5. gr.

21. gr.

Höfuðstóll og vaxtafje, sem komið er í gjalddaga til útborgunar, rennur í varasjóð veðdeildarflokksins, sje þess ekki vitjað innan 20 ára frá gjalddaga.

22. gr.

Nú glatast bankavaxtabrjef, sem nafnskráð er í bókum veðdeildarinnar, og getur þá bankastjórnin innkallað handhafa brjefsins með 12 mánaða fyrirvara með auglýsingu, er birt sje þrisvar sinnum samfleytt í Lögbirtingablaðinu og í Ríkistíðindunum í Kaupmannahöfn og í öðrum samsvarandi blöðum erlendis, þar sem ætla má að brjefin sjeu í umferð. Ef enginn gefur sig fram með brjefið í tæka tíð, getur bankastjórnin útgefið handa hinum skráða eiganda þess nýtt bankavaxtabrjef með sömu upphæð, sem það er glataðist, án þess nokkur annar, er bankavaxtabrjefið kann að hafa verið afsalað, geti þar fyrir búið kröfu á hendur veðdeildarflokknunum.

Um ógilding annara glataðra bankavaxtabrjefa og vaxtamiða fer eftir almennum lögum.

23. gr.

Bankavaxtabrjef þau, er innleyst hafa verið með hlutkesti, eða hafa verið notuð til að borga eða afborga lán, má ekki framar setja í veltu, heldur

skal ónýta þau undir eins, ásamt vaxtamiðum og stofnum (talons) þeirra á þann hátt, að þau með því verði ógild, og leggja þau til geymslu í fjárhirslu veð- 7. oktbr. 61 deildarinnar, og skal svo innan loka næsta reikningsárs brenna þau í viðurvist endurskoðenda, ásamt vaxtamiðum þeim, er innleystir hafa verið það reikningsár.

24. gr.

Hljóti veðdeildarflokkurinn að taka að sjer veð, og hafi það eigi selst innan árs frá því hann tók það að sjer, skal á fyrsta árlega gjalddaga næst eftir draga inn og ónýta jafnmikla upphæð bankavaxtabrjefa þeirra, er veðdeildarflokkurinn hefir gefið út. Heimilt er þó að jafna inndrætti þessum á 2 eða 3 ár. Síðan á varasjóðurinn eignina.

25. gr.

Þegar lán eru komin í gjalddaga (sbr. 15. gr.), hefir veðdeildin heimild til að láta selja veðið við opinbert uppboð, án undanfarandi dóms, sáttar eða fjárnáms, samkvæmt ákvæðum í tilskipun um fjárforráð ómyndugra 18. febrúar 1847, 10. gr., eða láta leggja það veðdeildarflokknum út til eignar, ef þörf er á.

Veðdeildin þarf ekki að láta neinn vera fyrir sína hönd við uppboðið, og skal þar ekki taka mótmæli skuldunauts til greina, nema þau sjeu auðsjáanlega á rökum byggð, og eigi er heldur hægt að stöðva eða ónýta uppboðið með neinskonar dómskoti.

Veðdeildin hefir aftur á móti ábyrgð á því að skuldin sje rjett, og komin í gjalddaga, og skuldunaut er frjálst að höfða mál til endurgjalds á öllu því, er hann hefir skaðast á uppboðinu og öllum málskostnaði að skaðlausu. Veðdeildin getur löglega samið svo um við skuldunauta sína, að uppboð á veðsettum fasteignum megi fram fara á skrifstofu uppboðshaldara.

26. gr.

Fje ómyndugra manna, og opinberra stofnana og sjóða, þar á meðal viðlagasjóðs, má verja til að kaupa bankavaxtabrjef veðdeildarflokksins, en þó eigi herra verði en skráðu gangverði og aldrei herra en ákvæðisverð þeirra er.

27. gr.

Veðdeildarflokknum skal stjórnað af stjórn Landsbankans. Ákvæði þau, sem sett eru í lögum nr. 14, 18. sept. 1885 um stofnun landsbanka, 28. og 30. gr., lögum nr. 2, 12. janúar 1900 um breyting á þeim lögum 3. gr. 1. málsgrein og lögum nr. 55, 28. nóvbr. 1919, um breyting á sömu lögum, skulu einnig gilda um veðdeildarflokkinn, stjórn hans, endurskoðendur og reikningsskil.

Fyrir bókfærslu, reikningshald og til annars nauðsynlegs kostnaðar, má greiða alt að 8000 kr. á ári fyrir flokkana, og til endurskoðenda má verja 500 krónum til hvors á ári.

61

7. októbr.

28. gr.

Endurskoðunarmenn Landsbankans skulu hafa vakandi auga á, að veðdeildinni sje stjórnað samkvæmt ákvæðum þeim, sem sett eru fyrir henni, og skulu þeir því einkum gefa gaum að því, sem hér segir: Þeir skulu hafa gætur á, að aldrei sje í veltu bankavaxtabrjef, er nemi stærri upphæð samtals en heimilað er með 2. og 19. gr.; þeim ber að yfirfara skjöl hvers láns, sem veitt er, til þess að sjá um, að haldin sjeu ákvæði þau, er sett eru fyrir útláni; þeir skulu hafa stöðugt eftirlit með því, að bankavaxtabrjef þau, er ræðir um í 23. gr. sjeu þannig ónýtt, að ekki sje framar hægt að setja bankavaxtabrjefið eða vaxtamiða þess í veltu; þeir skulu að lokum, að minsta kosti einu sinni á ári, sannreyna, að heimaíje veðdeildarinnar og veðskuldarbrjef m. m. sjeu fyrir hendi.

29. gr.

Sjerstakan reikning skal halda yfir 7. flokk bankavaxtabrjefanna, enda sje þeim til tryggingar sjerstakur varasjóður og skulu í hann renna tekjur veðdeildarflokksins.

30. gr.

Þá er lokið er skuldbindingum hvers þeirra veðdeildarflokka, er stofnaðir verða samkvæmt lögum þessum, rennur varasjóður hans til næsta flokks, og svo áfram. Þegar lokið er skuldbindingum síðasta flokksins, rennur varasjóðurinn til þess eða þeirra veðdeildarflokka eða veðlánastofnana, sem stofnsett verða til að halda áfram veðlánastarfseminni eftir að lokað er síðasta flokki samkvæmt þessum lögum. Verði slíkum nýjum flokkum eða veðlánastofnunum fengin aðgreind starfssvið, skiftist varasjóður milli þeirra, svo að hvert starfssvið njóti rjettrar ítölu þeirrar, er varasjóðnum hefir þaðan aflast.

31. gr.

Veðdeildin tekur að sjer að gefa út bankavaxtabrjef 7. flokks.

32. gr.

Ákvæði þessarar reglugjörðar snerta að engu leyti reglugjörðir þær fyrir veðdeild Landsbankans, sem staðfestar voru 15. júní 1900, 21. apríl 1903, 5. júlí 1905, 1. apríl 1906, 20. október 1909, 7. maí 1914, 20. júlí og 15. október 1926, nje heldur bankavaxtabrjef þau, sem gefin eru út samkvæmt þeim.

Stjórn Landsbankans í Reykjavík, 6. október 1927.

Georg Ólafsson. Magnús Sigurðsson. L. Kaaber.

Framanrituð reglugjörð staðfestist hér með.

Fjármálaráðuneytið, 7. október 1927.

Magnús J. Kristjánsson.

Gísli Ísleifsson.

ÓPIÐ BRJEF

er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar fimtudaginn
19. janúar 1928.

62
14. nóvbr.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Dan-
merkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri,
Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vjer samkvæmt stjórnarskrá konungsríkis-
ins Íslands 18. maí 1920, allramildilegast höfum ákveðið að láta
Alþingi koma saman til reglulegs fundar fimtudaginn 19. janúar
1928.

Um leið og Vjer birtum þetta, bjóðum Vjer öllum þeim sem setu
eiga að hafa á tjeðu Alþingi, að koma nefndan dag til Reykjavíkur, og
verður þar þá sett Alþingi, eftir að guðsþjónustugjörð hefir farið fram
í dómkirkjunni.

Gefið á Amaltuborg, 14. nóvember 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

63

14. nóvbr.

KONUNGSBRJEF

um

setning Alþingis.

Vjer Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Låenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vjer viljum veita yður sem forsætisráðherra Vorum umboð til þess í Voru nafni að setja Alþingi, er koma á saman til reglulegs fundar fimtudaginn 19. janúar 1928.

Gefið á Amaliuborg, 14. nóvember 1927.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

64

18. nóvbr.

AUGLÝSING

um

samning milli Íslands og Danmerkur um gagnkvæmi um slysatryggingu verkamanna og örorkutryggingu.

Hinn 13. október þ. á. var í Kaupmannahöfn undirritaður svofeldur samningur milli Íslands og Danmerkur af fulltrúum ríkjanna:

SAMKOMULAG

milli Íslands og Danmerkur um gagnkvæmi um slysatryggingu verkamanna og örorkutryggingu.

OVERENSKOMST

mellem Danmark og Island om Gen-sidighed i Arbejder-Ulykkesforsikringen og Invalideforsikringen.

Undirritaðir hafa gjört eftirfarandi samkomulag, með gildu umboði hvor frá sinni stjórn.

Undertegnede af deres respektive Regeringer dertil behørigt befuldmægtigede, har indgaaet følgende Overenskomst.

A. *Slysatrygging verkamanna.*

1. Ísland og Danmörk heita hjermeð hvort öðru því, að verkamenn, sem fyrir slysum verða, og falla undir ákvæði slysatryggingarlöggjafar þeirrar sem, hvenær sem er, er í gildi í öðru hvoru landanna, og þeir sem slíkir verkamenn láta eftir sig, skuli ekki missa rjett til bóta þótt þeir sem heimilisfastir menn í hinu landinu taki bústað eða hafi bústað eða dvöl í því landi.

2. Bæturnar skulu að öðru leyti veittar og upphæð þeirra ákveðin eftir reglum þeim sem gilda, hvenær sem er, um það efni í því landinu sem bæturnar veitir, sömuleiðis skulu þeir, sem rjett eiga til bóta, vera háðir slysatryggingarlöggjöfinni í hinu landinu, sem þeir fá bæturnar frá, um alt það er snertir tryggingarrjettindi þeirra og skyldur.

3. Slysatrygging ríkisins á Íslandi og verkamannatryggingarráðið danska skulu aðstoða hvort annað í þeim málum, sem samkomulag þetta er um, gegn endurgreiðslu kostnaðar þess, sem á fellur.

4. Framangreind ákvæði ná til slysa, sem koma fyrir daginn eftir undirskrift samkomulags þessa og síðar, ákvæði 3. liðar skulu þó einnig ná til slysa sem fyr hafa orðið.

5. Framangreind ákvæði ná eigi til laga, sem eru eða sett kunna að verða á Íslandi eða í Danmörku, um auknar bætur til farmanna fyrir slys, sem verða vegna hernaðarástands.

A. *Arbejder-Ulykkesforsikringen.* **64**

1. Danmark og Island tilsiger^{18. nóvbr.} herved hinanden, at de af Arbejder-Ulykkesforsikringslovgivningen i et af Landene til enhver Tid omfattede tilskadekomne Arbejdere saavel som disses Efterladte ikke skal kunne fortabe Retten til Erstatning, fordi de som hjemmehørende i det andet Land erhverver eller har Bopæl eller Ophold i dette.

2. Erstatningerne tilkendes og fastsættes forøvrigt efter de Regler, som i saa Henseende til enhver Tid er gældende i det Land, hvorfra Erstatningen ydes, ligesom den erstatningsberettigede i alle Sager, som angaar hans forsikringsmæssige Rettigheder og Pligter, skal være underkastet Ulykkesforsikringslovgivningen i det Land, hvorfra han modtager Erstatningen.

3. Det danske Arbejderforsikrings-Raad og Statens Ulykkesforsikring i Island skal i de Tilfælde, der omhandles i denne Overenskomst, imod Refusion af derved paaløbne Omkostninger bistaa hinanden.

4. Foranstaaende Bestemmelser kommer til Anvendelse paa Ulykkestilfælde, som indtræffer fra og med Dagen efter den Dag, da Overenskomsten underskrives, dog skal Bestemmelserne i Punkt 3 gælde ogsaa for saa vidt angaar Ulykkestilfælde indtrufne forinden.

5. Foranstaaende Bestemmelser kommer ikke til Anvendelse paa de Love, som er eller bliver udstedte i Danmark eller Island angaaende forøget Erstatning til Søfolk for Ulykkestilfælde som Følge af Krigstilstand.

64

B. Örorkutrygging.

18. nóvbr. 6. Ef örorku-lífeyrir er veittur samkv. núgildandi löggjöf eða seinni löggjöf í öðruhvorum landanna, geta þeir notið hans, sem taka sjer bústað í hinu landinu, gegn því að stjórnarvöld þess lands taki að sjer nauðsynlegt eftirlit, nauðsynlegar rannsóknir og, ef til kemur, ráðstafanir til lækninga, um lífeyrisnjótendur, fyrir milligöngu sjerstakrar örorkutryggingarstofnunar eða annars stjórnarvalds, enda sje þess óskað af þeim sem hafa á hendi stjórn örorkutryggingarinnar í því landi sem lífeyririnn veitir, og gegn endurgreiðslu kostnaðar sem á fellur.

7. Framangreind ákvæði um örorkutryggingu ná einnig til lífeyris sem veittur hefir verið áður en samkomulagið gengur í gildi.

8. Samkomulagið — eða annarhvor kafla þess — fellur úr gildi við lok almanaksárs, ef annarhvor aðilja segir því upp með 1 árs fyrirvara að minsta kosti.

9. Samkomulag þetta gengur í gildi þegar í stað.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir undirskrifað samkomulag þetta og sett við innsigli sín.

Gefið í Kaupmannahöfn í tveim eintökum þann 13. október 1927.

Sveinn Björnsson.

(L. S.)

Þetta gjörist hier með kunnugt.

Forsætisráðherrann, 18. nóv. 1927.

Tryggvi Þórhallsson.

B. Invaliddeforsikring.

6. Invaliderente, der tilstaaes i Henhold til gældende eller fremtidig Lovgivning i et af Landene skal kunne nydes af Personer der tager Bopæl i det andet Land imod, at det andet Lands Myndigheder efter nærmere Begæring fra Invaliddeforsikringsmyndighederne i det Land, i hvilket Renten er tilkendt, og mod Refusion af paaløbne Omkostninger paatager sig den fornødne Kontrol, Undersøgelse, eventuelt Helbredelsesforanstaltninger vedrørende Rentenyerne gennem særlig Invaliddeforsikringsinstitution eller anden Statsmyndighed.

7. Foranstaaende Bestemmelser vedrørende Invaliddeforsikringen kommer ogsaa til Anvendelse paa Renter, der er tilkendte forinden Overenskomstens Ikrafttræden.

8. Overenskomsten — eller et af dens Afsnit — kan bringes til Ophør ved Opsigelse af enhver af Parterne med en Frist af mindst 1 Aar til Udgangen af et Kalenderaar.

9. Denne Overenskomst træder straks i Kraft.

Til Bekræftelse heraf har undertegnede underskrevet denne Overenskomst og forsynet den med deres Segl.

Udfærdiget i København i to Eksemplarer, den 13. Oktober 1927.

L. Moltzen.

(L. S.)

AUGLÝSING

um

65
7. desbr.**samning milli Íslands og Danmerkur um gagnkvæma afhending úr söfnum á bókum og skjölum.**

Samningur hefir verið gjörður milli Íslands og Danmerkur 15. október 1927, um gagnkvæma afhending úr söfnum á bókum og skjölum.

Samkvæmt samningi þessum lætur Ríkisskjalasafn Danmerkur af hendi til Þjóðskjalasafns Íslands skjöl, sem tilfærð eru í fylgiskjali við samninginn, og varða að mestu eða öllu leyti Ísland. Nokkrum nánara tilgreindum skjölum verður þó aðeins komið fyrir til geymslu í Þjóðskjalasafni Íslands, en þau verða eftir sem áður eign Ríkisskjalasafns Danmerkur.

Þjóðskjalasafn Íslands lætur af hendi til Ríkisskjalasafns Danmerkur tillögubækur, registranta og brjefabækur um tímabilið 1848—1904.

Konunglega bókasafnið í Kaupmannahöfn lætur af hendi til Þjóðskjalasafns Íslands nokkur sjerstaklega tiltekin embættisskjöl, og til þessa safns skal einnig látið af hendi úr safni Árna Magnússonar í Kaupmannahöfn skjöl, er á sínum tíma voru lánuð Árna Magnússyni úr íslenskum embættisskjalasöfnum, og ennfremur frá Hæstarjetti Danmerkur ýms nánara tiltekin íslensk mál, er dæmd hafa verið á tímabilinu 1802—1921.

Í samningnum eru ennfremur ákvæði um síðari afhending ef til kæmi á líkum málum og um útlán á skjölum.

Þetta er hjér með gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherrann, 7. desember 1927.

Tryggvi Þórhallsson.

66

19. desbr.

AUGLÝSING

um

samning um póstsambandið milli Íslands og Danmerkur ásamt starfsreglugjörð við þann samning.

Póststjórnirnar á Íslandi og í Danmörku hafa að fengnu umboði komið sjer saman um eftirfarandi samning og starfsreglugjörð:

SAMNINGUR

um

póstsambandið milli Íslands og Danmerkur.

Póststjórnirnar á Íslandi og í Danmörku hafa, að fengnu umboði, komið sjer saman um eftirfarandi sjerstök ákvæði um póstsambandið milli Íslands og Danmerkur.

I. Póstflutningurinn.

1. gr.

1. Hvor póststjórnin um sig annast og kostar flutning á pósti frá sjer til hins landsins. Með sjerstökum samningi milli póststjórnanna má þó setja önnur ákvæði um þetta atriði.

Flutning póstsins milli lendarastaðar og pósthúss annast og kostar póststjórn ákvörðunarlandsins.

2. Póstsendingar, sem finnast í brjefakassa frá öðru landinu til hins, án þess þau hafi verið tekin til póstmeðferðar, skulu auðkend af póststjórninni, sem tekur við þeim, með sjerstökum stimpli eða áritun, er segi til um upprunalandið.

Þesskonar póstsendingar má frímerkja jöfnum höndum með frímerkjum beggja landa.

II. Milliríkja brjefapóstsendingar.

2. gr.

Brjef, brjefspjöld og sumar krossbandssendingar; meðmælingargjald.

1. Burðargjald undir brjef frá öðru landinu til hins er sem hjer segir:

Á Íslandi. Í Danmörku. 66

Undir brjef, er vega 20 g. eða minna	20 aurar	15 aurar	19. desbr.
— — — — yfir 20 g. að 125 g.	40 —	30 —	
— — — — yfir 125 g. að 250 g.	60 —	45 —	

Brjef, sem eru yfir 250 gr., en þó ekki yfir 2 kg. (hámarksþyngd alþjóðapóstsamningsins), skal borga undir að öllu leyti sem alþjóðapóstsendingar.

2. Burðargjald undir einfalt brjefspjald er á Íslandi 15 aurar, í Danmörku 10 aurar, og undir brjefspjald með fyrir fram greiddu svari 30 og 20 aurar með rjettri tilvísun.

3. Lágmarksburðargjald undir sendingu með verslunarskjöllum, er burðargjald það, sem í þessari grein er ákveðið undir alment brjef, sem ekki er yfir 20 g. að þyngd.

4. Undir ófrímerkt eða vanfrímerkt brjef, alt að 250 g., og brjefspjöld, sem og aðrar vanfrímerktar brjefapóstsendingar, skal burðargjald það, er á vantar, tekið tvöfalt af viðtakanda á þann hátt, er pósthjórnrnar koma sjer saman um.

5. Meðmælingargjaldið er 30 aurar á Íslandi og 25 aurar í Danmörku.

6. Hvoru landi um sig er heimilt að taka alþjóðaburðargjald sitt undir brjef og brjefspjöld, ef flutningur á þeim fer yfir land, sem þau nota alþjóðataxta við á brjefapóstsendingum.

3. gr.

Brjef með tilgreindu verði.

Undir brjef með tilgreindu verði, er send eru frá öðru landinu til hins, skal auk brjefburðargjalds og meðmælingargjalds, samkv. 2. gr. 1. og 5., greiða ábyrgðargjald, er nemur 30 aurum fyrir hverjar 300 kr. eða minna.

4. gr.

Póstávísanir.

Í viðskiftum milli landanna er hámarksupphæð sú, er senda má í póstávísun, 1000 krónur í mynt þess landsins, sem hefir hærra gengi.

Burðargjaldið reiknast af hinni innborguðu upphæð í mynt sendilandsins og er hið sama og fyrir póstávísun innanlands með sömu upphæð.

Af burðargjaldinu greiðir sendilandið ákvörðunarlandinu 15 aura í mynt þess landsins, sem hefir lægra gengi, fyrir hverja burðargjaldsskylda póstávísun, án tillits til ávísunarupphæðarinnar.

5. gr.

Póstkröfur á brjefasendingum.

Hæsta póstkröfuupphæð, sem lögð verður á ábyrgðarsendingu eða brjef með tilgreindu verði í sambandinu milli Íslands og Danmerkur, er jöfn hámarksupphæð póstávísana á milli landanna.

Póstkröfugjaldið er hið sama og fyrir póstkröfu innanlands.

Af póstkröfugjaldinu greiðir sendilandið ákvörðunarlandinu 20 aura í mynt þess landsins, sem hefir lægra gengi, fyrir hverja innheimta póstkröfu, án tillits til póstkröfuupphæðarinnar.

6. gr.

Áskrift á blöðum og tímaritum.

1. Blöð og tímarit, sem gefin eru út í öðru hvoru landinu, skal vera hægt að selja áskrifendum í hinu landinu.

Áskriftargjaldið skal vera:

a. fyrir dönsk blöð:

borgun sú, sem áskrifendur blaða í Danmörku greiða, að viðbættu sjóburðargjaldi, meðaltali af íslensku innanríkis blaðaburðargjaldi og umboðsgjaldi alt að 50 aurum íslenskum fyrir hvert áskriftartímabil.

b. fyrir íslensk blöð:

innkaupsverðið að viðbættu meðaltali af íslensku innanríkis blaðaburðargjaldi, umboðsgjaldi alt að 50 aurum íslenskum fyrir hvert áskriftartímabil og ennfremur sjóburðargjaldi og dönsku blaðaburðargjaldi.

2. Áskriftir á íslenskum eða dönskum blöðum og tímaritum fyrir milligöngu póststjórnar annarshvors landsins, má flytja úr einum stað í öðru landinu í annan stað í hinu, gegn 50 aura gjaldi fyrir hvern flutning, og skal upphæð sú innheimt í því landinu, sem flutt er til, enda fellur hún í þess hlut. Um flutning úr einum stað í annan innan póstumdæmis annarshvors landsins, gilda innanríkisákvæði þess lands er í hlut á.

III. Milliríkja bögglaþóstsendingar.

7. gr.

Þyngdarmörk, burðargjald o. fl.

1. Milli Íslands og Danmerkur má, með beinum skipaferðum, senda böggla að þyngdarmarki, sem póststjórnirnar ákveða nánar.

Burðargjaldið undir slíka böggla skal ætíð greiðast við afhendingu á pósti, og er það þannig:

fyrir böggla, sem ekki eru yfir 1 kg. að þyngd	155 cts.
— — — eru yfir 1 kg. en ekki yfir 3 kg.	235 —
— — — — — 3 — — — — 5 —	260 —
— — — — — 5 — — — — 10 —	470 —

Undir böggla, er sendast eiga annað en á viðkomustaði póstskipanna, hefir póststjórnin íslenska rjett til að heimta af viðtakendum viðbótargjald, hið svo nefnda landburðargjald.

2. Undir böggla með tilgreindu verði greiðist, auk burðargjaldsins, ábyrgðargjald sama og undir brjef með tilgreindu verði og afgreiðslugjald, sem er 30 aurar á Íslandi og 25 aurar í Danmörku.

Ábyrgðargjaldið fellur óskift til sendilandsins.

3. Burðargjaldið skiftist þannig við flutning í stykkjatali:

Burðargjald eftir þyngd	Með beinum skipaferðum.			
	Burðargjald alls	Ísland	Sjóflutningur	Danmörk
	Cts	Cts	Cts	Cts
fyrir böggla allt að 1 kg.	155	50	80	25
yfir 1 kg. allt að 3 —	235	75	120	40
— 3 — — — 5 —	260	90	120	50
— 5 — — — 10 —	470	150	220	100

8. gr.

Póstkröfur á bögglum.

Ákvæðin um hámark póstkröfuupphæðar og um póstkröfugjaldið, sem nefnd eru í 5. grein, gilda einnig um póstkröfur á bögglum.

IV. Ýmisleg ákvæði.

9. gr.

Reikningsskil.

Reikningsskil milli landanna, um innieign þeirra hvors hjá öðru, fara fram á þann hátt, er póststjórnirnar verða ásáttar um.

10. gr.

Ábyrgð.

1. Auk skaðabóta þeirra, sem eftir venjulegum alþjóðareglum eru greiddar fyrir glatað ábyrgðarbrjef hefir sendandi ábyrgðarbrjefs, sem hefir verið innsiglað samkvæmt gildandi fyrirmælum um verðbrjef, ennfremur rjett til, þegar innihald brjefsins er horfið að nokkru eða öllu leyti eða hefir orðið fyrir skemdum á annan hátt, meðan það var í vörslum póststjórnarinnar, að fá greiddar skaðabætur, er svari hinu raunverulega tjóni, er hlotist hefir af áverkanum eða skemdunum, nema því aðeins, að yfirsjón eða skeytingarleysi sendanda sje um að kenna eða ásigkomulagi sendingarinnar. Bæturnar mega þó aldrei nema meiru en því, er sendanda ber, ef sendingin týnist með öllu.

2. Þó að ábyrgðarbrjef eða verðbrjef eða böggull glatist eða skemmist vegna atvika, er stafa af ofurefli (vis major), þá losar það ekki hlutaðeigandi póststjórn við skaðabótaskyldu, að því er snertir milli-ríkjasendingar í beinu sambandi.

11. gr.

Mynttegund.

Gjöld þau og upphæðir, sem í samningi þessum og starfsreglugjörð hans, eru nefnd í krónumynt, ber að skilja, að átt sje við mynt sendilandsins, ef annað er ekki skýrt tekið fram.

Gjöld þau, sem í samningi þessum eru ákveðin í sentímum, ber að skilja, að átt sje við hluta af gullfrankanum eins og hann er skilgreindur í hinum ýmsu alþjóðapóstsamningum og starfsreglugerðum þeirra. Útreikningur í mynt hvors landsins um sig á þessum burðargjöldum og greiðslum fer eftir jafngildi því, sem hlutaðeigandi land notar á hverjum tíma í alþjóðaskiftum á samskonar póstsendingum, þannig að póststjórnirnar geta komið sjer saman um lítilsháttar breytingu upp eða niður á við, eftir ástæðum.

12. gr.

Starfsreglugjörð.

Póststjórnirnar hafa heimild til í sjerstakri starfsreglugjörð eða með skriflegu samkomulagi, að setja nánari ákvarðanir, er nauðsynlegar kynnu að þykja til framkvæmdar samningi þessum, og til að greiða fyrir póstviðskiftunum.

13. gr.

66

19. desbr.

Hvernig nota skuli alþjóðaákvæðin.

Beri svo við um einhver atriði, að engin ákvæði um þau sje fyrir hendi, hvorki hjer að framan nje í ofangreindri starfsreglugjörð eða að um þau hafi ekki orðið skriflegt samkomulag, skal þá farið eftir alþjóðapóstsamningnum og aukasamningunum og starfsreglugjörðum þeirra.

14. gr.

Gildi samningsins.

Samningur þessi öðlast gildi 1. janúar 1928; samtímis eru afnumin núgildandi ákvæði.

Samningur þessi gildir um óákveðinn tíma. Hvor samningsaðili getur sagt honum upp fyrir sitt leyti með árs fyrirvara.

Saminn í tveim eintökum og undirskrifaður

í Reykjavík 30. nóvember 1927 og í Kaupmannahöfn 19. nóvember 1927.

*S. Briem.**C. Mondrup.*

66
19. desbr.

STARFSREGLUGJÖRÐ

við

samning um póstsambandið milli Íslands og Danmerkur.

Póststjórnirnar á Íslandi og í Danmörku eru orðnar ásáttar um að í póstviðskiftunum milli Íslands og Danmerkur skuli gilda eftirfarandi sjerstök reglugjörðar-ákvæði:

1. gr.

Góðgerðamerki.

Svo nefnd góðgerðamerki má láta á póstsendingar eftir því sem innanríkisákvæði sendilandsins mæla fyrir.

2. gr.

Brjefa- og verðpóstskrár.

Í póstviðskiftunum milli Íslands og Danmerkur skal nota brjefa- og verðpóstskrár af sjerstakri gerð, sem póststjórnirnar verða ásáttar um. Póststjórnirnar ráða því, hvort þær hafa skrárnar á sinni eigin tungu eða frakknesku.

3. gr.

Gjöld fyrir móttökukvittanir og fyrirspurnir.

Gjald fyrir móttökukvittun fyrir ábyrgðarsendingu, verðbrjefi, böggli eða póstávisun er jafnt burðargjaldi því, sem í samningnum er ákveðið undir brjef í lægsta þyngdarflokki, enda sje beðið um móttökukvittunina samtímis og sendingin er látin á póst. Þetta gjald tvöfalt greiðist fyrir móttökukvittun, sem beðið er um eftir á, sem og undir fyrirspurnir um slíkar sendingar eða almennar brjefapóstsendingar.

4. gr.

Hraðboðasendingar.

Hraðboðasendingar eru teknar til flutnings til þeirra pósthúsa í báðum löndunum, sem taka þátt í slíkum viðskiftum innanríkis.

Hraðboðagjaldið fyrir aðrar sendingar en böggla er 50 aurar á Íslandi og 40 aurar í Danmörku.

5. gr.

66

19. desbr.

Ummál og hámarksþyngd böggla; íslenskt landburðargjald.

1. Með hinum beinu gufuskipaferðum milli landanna verða ekki fluttir stærri bögglar ummáls en 125 sm. á lengsta veg og 55 dm³ að rúmmáli. Rúmfrekum bögglum verður ekki viðtaka veitt.

2. Bögglar til og frá pósthúsum á viðkomustöðum póstskipanna á Íslandi, mega vega alt að 10 kg. en bögglar, sem flytjast eiga áfram með íslenskum landpóstum, mega aðeins vega alt að 2,5 kg. og ekki vera yfir 46 sentimetra á lengd nje 23 sentimetra á breidd eða þykt.

3. Landburðargjald það, er íslenska póststjórnin heimtar undir böggla, sem óskað er að sendir sjeu með landpóstum á Íslandi, er ákveðið 40 aurar fyrir hvert ½ kg. eða minna af þyngd böggulsins á tímabilinu frá 15. apríl til 14. október og 40 aur. fyrir hver 125 g. eða minna frá 15. október til 14. apríl.

6. gr.

Afgreiðsla á bögglapósti.

1. Milliríkja bögglar og aðrir bögglar, sem afhentir eru í stykkjatali til áframsendingar, skulu færðir á skrá.

2. Sjerhver aðkomin bögglapóstskrá skal af ákvörðunarpósthúsinu færð á sjerstaka yfirlitsskrá.

3. Eyðublöð undir bögglapóst- og yfirlitsskrár þær, sem nefndar eru í þessari grein, ákveða póststjórnirnar nánar.

7. gr.

Afhending póstflutnings.

Afhending verðpóstpoka og bögglapóstpoka fer fram gegn gildri kvittun frá viðtakanda til þess, sem afhendir.

8. gr.

Blöð og tímarit.

1. Viðskiftapósthús fyrir áskrift og umhirðing á blöðum og tímaritum skulu ákveðin brjeflega af póststjórnunum.

2. Á Íslandi skulu dönsk blöð og tímarit aðeins send með skipum á viðkomustaðina og þau afhent þar.

3. Sjerhvert viðskiftapósthús í öðru landinu skal í síðasta lagi þann 20. dag í öðrum mánuði ársfjórðungsins útbúa og senda öllum viðskiftapósthúsum í hinu landinu, sem það hefir fengið áskriftarpant-

66 anir frá, reikning yfir eintök þau, sem send hafa verið samkvæmt þess-
19. desbr. um pöntunum. Ef þörf krefur má útbúa viðbótarreikning þann 20. dag í þriðja mánuði ársfjórðungsins. Allar pantanir, sem koma eftir þennan tíma í þessum mánuði, skulu færðar á næsta ársfjórðungs reikning.

4. Reikningarnir skulu gerðir í tveim eintökum, og skal annað endursendast viðskiftapósthúsinu, sem bjó þá til, eins fljótt og auðið er, með áritaðri viðurkenningu um að hann sje rjettur, eða öðrum athuga-sem-dum, sem ástæða kann að vera fyrir.

Danska viðskiftapósthúsið sendir reikningana ársfjórðungslega til dönsku póst- og símastjórnarinnar, sem lætur taka þá með í aðal-reikning þann, sem getur um í 9. gr.

5. Við flutning á áskriftum skal þess gætt, er hjer segir:

Beiðni um áskriftarflutning skal gilda frá ákveðnum degi um ótiltekinn tíma, og er því aðeins tekin til greina, að beðið sje um flutning á áskrift blaðsins eða tímaritsins á einn tiltekinn stað, en ekki sam-timis á marga staði, hvern á eftir öðrum.

Pósthúsið á ákvörðunarstaðnum fram að þessu, sendir beiðnina áleiðis til hlutaðeigandi viðskiftapósthúss innanlands, en það sendir hana aftur eins fljótt og auðið er til útgáfu- og viðskiftapósthúss landsins, sem áskriftin flyst í.

9. gr.

Reikningsskil.

Aðalreikningarnir milli beggja póststjórnanna skulu gerðir árs-fjórðungslega af dönsku póststjórninni og sendir íslensku póststjórninni.

Reikningsmunurinn greiðist strax eftir sendingu eða við mót-töku reikningsins. Villur, sem fyrir kunna að koma, leiðrjettast í næsta aðalreikningi.

Samin í tveim eintökum og undirskrifuð

í Reykjavík 30. nóvember 1927 og í Kaupmannahöfn 19. nóvember 1927.

S. Briem.

C. Mondrup.

Þetta er hjermeð gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherrann, 19. desember 1927.

Tryggvi Þórhallsson.

